

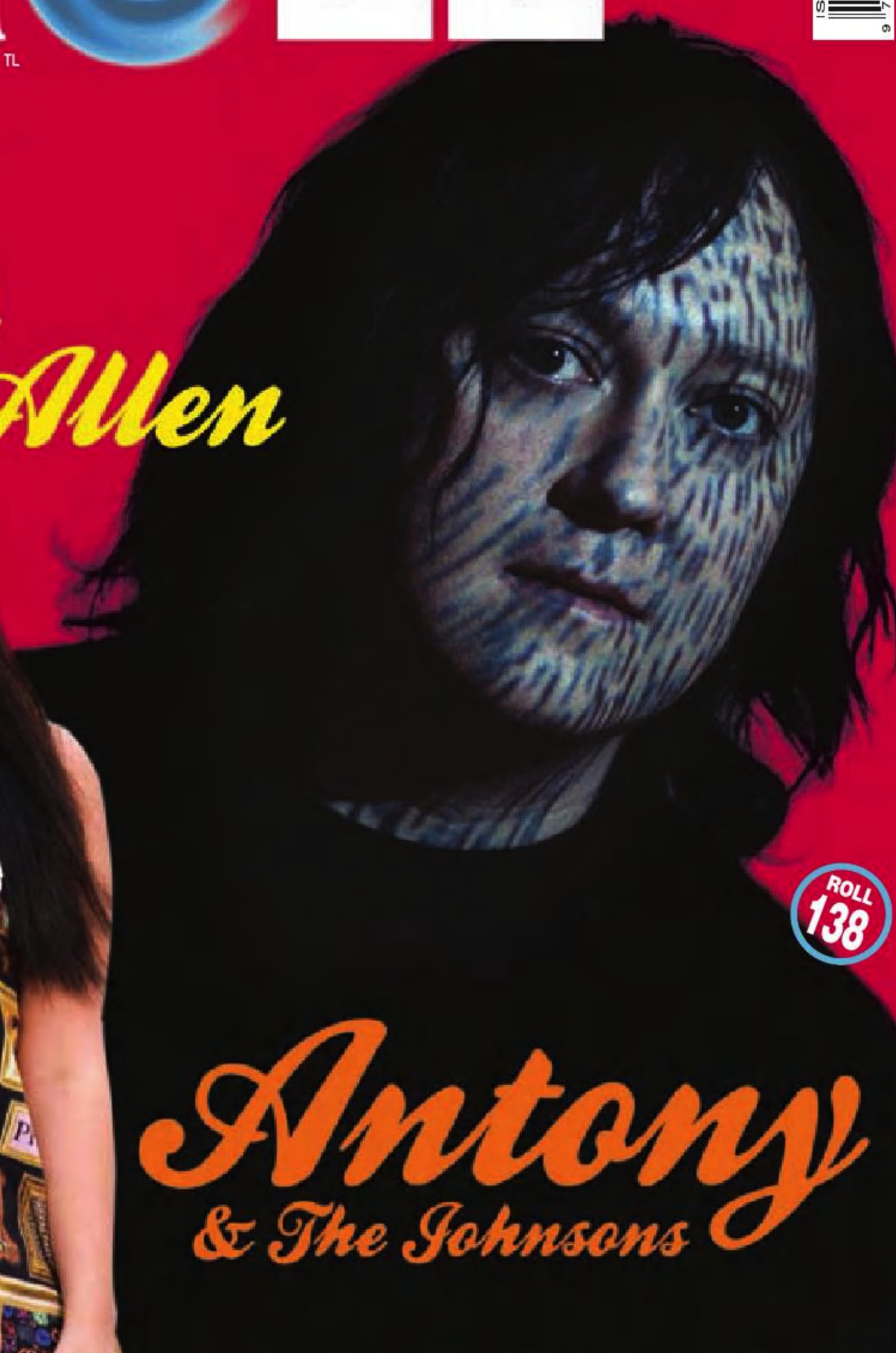
SUMRU AĞIRYÜRÜYEN • VAN MORRISON • MEHMET GÜRELİ VE "GÖLGE" • AYÇA ŞEN • LENINGRAD

ROLL

112480 mart 2009/03 6 TL

ISSN: 1307-4628
9 771307 462808

Lily Allen

ROLL
138

*Antony
& The Johnsons*

DJ PAUL KALKBRENNER • MONGREL • ASFALT DÜNYA • ORPHANED LAND • ISLAK KÖPEK

HAKİKAT

Pisliğin teki olmamak için çaba sarfetmek gerek,
Batmayı da çıkmak gibi öğrenmek gerek.
Ben de bu birkaç satırda sizler için
Sikimle hakikati oymaya çalışacağım.

Ne güzel televizyonlarda küfürsüz konuşmaları,
Bize format lâzım, ne ederiz formatsız sonra?
Milletvekillerimiz ne şahane insanlar,
Hiçbir zaman küfürlü konuşmazlar.

Herkes bilir neyin iyi, neyin kötü olduğunu,
Bir ben bilmem, o kadar da küçük olmamama rağmen.

Polisler de birer yıllık meleği
Bize her fırsatta görgü kurallarını öğretirler,
Onlar da hiçbir zaman küfretmezler
Paranın da amına koymazlar –tıpkı milletvekilleri gibi

Generallerimiz arasında alkolik yoktur,
Askerlerimiz de baştan ayağa mutlulukla doludurlar:
Üç öğün yemek... Daha n'olsun amına koyayım.
Onlar da hiçbir zaman küfretmezler.

Emeklilere maaşları hep zamanında verilir,
Neden küfretsizler ki –her şeyleri super good.
Doktorlar da bizleri beleşe tedavi etmeye hazır,
Hipokrat yemininin neresinde küfür vardır?
Kimsesizlere, öksüzlere devlet yardımını esirgemez,
Neden ana avrat dümdüz gitsinler ki?
Sakatlara da bir maaş bağlandıysa,
Dört bir yanlarından sevgi ve doktorla kuşatılmışlarsa
Neden birbirlerine küfredip dursunlar ki?

Ne güzel televizyonlarda küfürsüz konuşmaları,
Bize format lâzım, ne ederiz formatsız sonra?

BAYRAK

Sıradan bir gündü. Yolda yürüyordum.
Gerzeğin biri gelip sataşmaya başladı.
Gömdüm bir tane suratının ortasına,
birden moralim düzeldi.
Toplamış hemen mahallesinden piçleri,
gömlüdüler suratının ortasına.
Birden moralim bozuldu;
kıpırmızı kan içinde kaldım.
Maviyle kendimi tedavi edeyim dedim.
Gittim büfenin birine, bir şişe bira aldım,
birden moralim düzeldi.
Birden bira bitti, birden moralim bozuldu.
Yolda kankama rastladım,
“bende beyaz var” dedi
Ve birden moralim düzeldi.

Hayat çizgilidir, tıpkı Rusya bayrağı gibi:
Kırmızıdan maviye, maviden de beyaza.
Kırmızıdan maviye, maviden de beyaza.
Hayat çizgilidir, tıpkı Rusya bayrağı gibi.

ESKİ BİR FANIN ŞARKISI

Bu şarkı eski bir Leningrad grubu faninindir

“Dinle beni Seryoja, artık genç değilsin,
Anlayacağın yakındır bok yoluna gideceğin zamanlar
Aramızda kalsın ama, suratın da gözümüzü sikiyor artık,
Her yere çıkıyorsun, az bile dediklerim.

Eski günler ne güzeldi, o zaman koyuyordun taşı gediğine
Koyuyordun âlemin amına
Öyle güzel küfrediyordun, herkesle dalganı da geçiyordun,
Şimdi galiba bunların hepsini unuttun.

Bize bu rap değil, SovDep şarkıları lâzım,
Ya da memleket ahvali, ekmek hakkında şarkılar
Anlıyor musun beni, Seryoja, artık yolun da çizilmiş senin:
En yakın tarafından tahtalıköye.

Geberip gittiğinde, fikirler belirecek kafalarda,
Herkes zır zır ağlayıp ‘Seryoja dahiydi!’ diyecek,
'hepimiz yerimizde sayarken,
Seryoja pedallara asılırdı’.

Sen de Viktor Tsoy gibi olacaksın,
Yaşamayacaksın ama kalplerdeki kahraman diye anılacaksın.”

WWW

Ne zaman taşınmışım, hatırlamıyorum,
Herhalde kafamın iyi olduğu bir an.
Benim adresim ne ev ne de sokak,
Benim adresim, na işte böyle:

Ve Ve Ve Leningrad eS Pe Be nokta RU
Ve Ve Ve Leningrad eS Pe Be nokta RU

Aynasız beni durdurduğunda,
Ne kimlik ne başka şey hak getire,
Soğukkanlılığı elden bırakmam,
Usul usul cevap veririm:

Ve Ve Ve Leningrad eS Pe Be nokta RU
Ve Ve Ve Leningrad eS Pe Be nokta RU

Sadece çok içtiğimde sarhoş olurum,
O zaman da frene basmasını bilirim:
“Hadi şef, eve gidelim” der,
Güzelce yolu tarif ederim.

Ve Ve Ve Leningrad eS Pe Be nokta RU
Ve Ve Ve Leningrad eS Pe Be nokta RU

ÖZGÜRLÜK

Sadece akıntının tersine yüzdüğünde
Anlarsın nelere kadirdir özgürlüğün.
Halkalar uzun bir zincire dönüşür,
Hayat çizginse bir nokta olur.

Satırlar ve günler, ardı ardına,
Davayı örerler başına ateşli ruhunla.
Burada, parmaklıklar ardında, başgardıyan,
Benim özgürlüğüm işte bu el radyom.

“Göklerdeki kuşlar kadar özgürüm,
Korkunun ne olduğunu unuttuğumdan beri özgürüm”

Başkası olmak her zaman yalnız kalmaktır.
Ya akıl hastanesi o zaman, ya hapisane, seç birini.
Hiç kimseye öyle kolay kolay verilmez özgürlük,
Çıkışı yoktur bunun, girişi de aslında.

Soda çayı daha koyu yapmak için kullanılır,
Çaktın mı? Kendine de koy biraz öyleyse.
İyi ki şu teybin de bir radyosu var.

“Göklerdeki kuşlar kadar özgürüm,
Korkunun ne olduğunu unuttuğumdan beri özgürüm”

Çay, sigaralar, sorulara verilen cevaplar,
Sorgular, bitmek bilmeyen sorgular.
Hiçbir şey söyleyemem, boyuna dinlerim,
Bir sıçanın fareye nasıl dönüştüğünü bilirim.
Silmemek için hiçbir şeyi, çok güc gerekmez,
Özgürlük dediğin, içimdedir.
Özgürlük dediğin, içimdedir.
Özgürlük dediğin, içimdedir.

YABAN ERKEĞİ

Bana bok parçası deyip duruyorsun
N'apayım hep sarhoşsam,
İnsanların ortasında kıllı ellerimle
Götünü avuçluyorsam

Evet, ayaklarım kokmuş et parçaları
Çoraplarım desen, delik içinde
Şuradaki toz ve kir yığını da
Pabuçlarım işte, n'apayım

Evet, haklısın, ben bir yaban erkeğiyim
Haklısın, ben yaban erkeğiyim
Çok haklısın, yaban erkeğiyim
Yumurtalar, tütün, duman
ve ense kıllarımdan ibaretim.

LENINGRAD

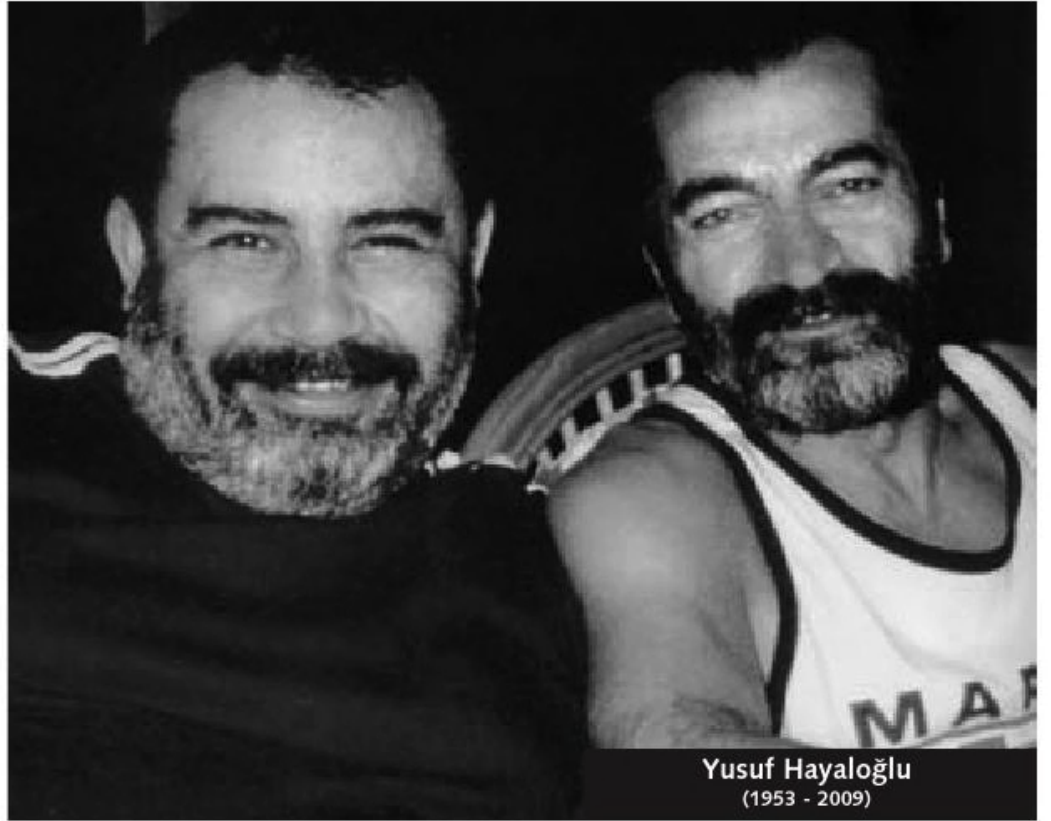
- 09 Ayça Şen
- 12 Islak Köpek
- 17 Mongrel
- 18 Orphaned Land
- 20 Lily Allen
- 26 Asfalt Dünya
- 28 Mehmet Güreli
- 32 Paul Kalkbrenner
- 34 Leningrad
- 38 Van Morrison
- 40 Antony & The Johnsons
- 57 Sumru Ağryürüyen

- 04 Ajans
- 31 Ses ile Gölge Tuncer Erdem
- 46 Gayd
- 49 Kiraathane
- 50 Kısa dalga
- Klaus & Kinski, Telefon Tel-Aviv, Jah Wobble
- Emily Loizeau, The Bird and The Bee
- Wire, Mulatu Astatke, Fennesz
- 52 Albümler
- 56 Liste
- 62 Ansiklopedi

Abdurrahim Soğan, Ahmet Eken, Ali Kesgin, Ali Yıldızalp, Alican Tayla, Alişan Çapan, Amy Spangler, Arslan Eroğlu, Ayşe Düzkan, Ayşegül Oğuz, Banu Güven, Baran Özdemir, Bilge Ceren Sekerciler, Cem Sorguç, Cüneyt Cebenoğlu, Çağdaş Önder, Çiğdem Öztürk, Derya Bengi, Deniz İpek, Deniz Öztürk, Donat Bayer, Emin Ekşi, Ender Ergün, Eray Makal, Erdem Erinc, Erdir Zat, Esra İpekçi, Fevziçan Abaoğlu, fiy-propaganda, Gökhan Akçura, Gökhan Pamuk, Gülüş Gülcüğü, Hakan Lokanoğlu, Harun İzer, Herman Taşcıoğlu, HknKrtsh, Hilmi Tezgör, Hüseyin Ustaoglu, İlker Aksoy, Mehmet Ali Meram, Mehmet Erdoğan, Melih Katıkol, Merve Erol, Muhsin Akgün, Murat Meriç, Neslihan Say, Nevzat Çalışkan, Oğuz Güner, Özyay Selimo, Pelin Batu, Pelin Özer, Pınar Ögünç, Reha Öztunalı, Salih Nazım Peker, Serdar Beyaz, Serkan Seymen, Sinan Yusufoglu, Siren İdemem, Sun-gu Çapan, Şahan Nuhoğlu, Şule Camadan, Tacide Kaya Güner, Tezer Gökçeoğlu, Tolga Yağlı, Ulaş Özdemir, Ümit Bayazoğlu, V. Can Yazıcı, Yasemin Avdan, Yiğit Atılcan, Yücel Göktürk, Zeynep Nuhoğlu **baskı:** Ezgi Matbaacılık [Sanayi cad. Altay sok. No: 10 Yenibosna/İstanbul Tel: 0.212.452 23 02] **basım yeri ve tarihi:** İstanbul, Mart 2009 **dağıtım:** Doğan Dağıtım A.Ş. **yönetim yeri:** Süslü Sakı Sok. no:5-3 Beyoğlu - İstanbul **tel-faks:** 0212 251 87 67

e-mail: rolldergisi@yahoo.com abonelik: expressroll@gmail.com yıl 13 sayı 138 mart '09 **İmtiyaz hakkı:** Bilge Ceren Sekerciler **sorumlu yazışmaları müdürü:** E. Derya Bengi **ilan irtibat:** Özyay Selimo (0533 514 90 49)

ISSN 1307 - 4628
YEREL SURELİ YAYINDIR
AYDA BİR YAYINLANIR

Yusuf Hayaloğlu
(1953 - 2009)

Kirli sakalıyla bir eşkıya

Dalyan gibi bir çocuktu / Benim gözümde küçüktü / Küstü de dağlara çıktı / İner mi inmez mi bilmem // Mavi gözleri boncuktur / Ölüm korkusu şuncuktur / Azrail atı kancıktır / Biner mi binmez mi bilmem
(Adı Yılmaz)

Suphi, bir acayıp adam / Suphi, benim canım çiğirim / Kimse bilmez nereli olduğunu / Suphi, bir acayıp adam / Suphi, susar akşam oldu mu / Bir cebinde Das Kapital / Bir cebinde kenevir tohumu...
Polisler onu bulduğunda tekti, felâketti / Herkes meydana danda birikti / Karakoldan içeri girerken sanki mağrur bir tüfeği / Ansızın dönüp bana baktı / Anladın mı, dedi / Anladım dedim, anladım / Ve o günden sonra, hiçbir zaman, hiçbir yerde, hiç ağlamadım...
(Bir Acayıp Adam)

Beni bir gün bu şarkıyla anarsın / İçinden kopar bir tel, ağlarsın / Gecikmiş bir vefa kalıntısıyla / Polis kaydından sildirip adımı / Pencerenin buğusuna yazarsın
(Bu Yalnızlık Benim)

Rastlardım avluda hep volta atarken / Cıgara içerken yahut coplanırken / Kimseyle konuşmaz dal gibi titirdi / Çocukça sevdiği çiçeğini sularken // Diyarbakırlıymış, adı Bahtiyar / Suçu saz çalmakmış öğrendiğim kadar / Geçiyor önümde gül güzlü Bahtiyar / Yaralıyım yerde kalan sazı kadar
(Adı Bahtiyar)

Uyandım, seni düşündüm / Birdenbire duvar, birdenbire geçeyansı // Dert etme iyilim ben / Ara sıra mahşer, ara sıra yaşama hırsı (İyilimsen Bir Gül)

Cevap veriyorum: / Eli boğründe analardan / Mahpuslardan ve acılardan / Çokça bahsediyorum, çünkü / Başını kuma saklayanlardan / Tiksendim, başkaldırıyorum (Başkaldırıyorum)

Diyarbakır ortasında vurulmuş uzanırım / Ben bu kurşun sesini nerde olsa tanırım / Bu dağlarda gençliğim cayı cayır yanarken / Ay vurur gözyaşıma, ben gecede kalırım (Diyarbakır Türküsü)

Bir ince pusudayım / Yolumun üstü engerek / Bir garip akşamdayım / Sırtımı gözler tüfek // Oysa ben bu gece, yüreğim elimde / Sana bir sırrımı söyleyecektim / Şu mermi içimi delmeseydi eğer / Seni alıp götürcektim
(Beni Vur)

Bugün düşünemeyeceğin kadar başım belada / Köşebaşları tutulmuş, üstelik yağmur yağmada / İler tutar yanını yok / Fişlenmişim, adım eşkalim bilinmekte / Üstelik göğsümde yani tam şuramda / Kirli sakalıyla bir eşkıya gezinmekte (Başım Belada)

Tezgahtar bir kızdı o, evi Sağmalcılar'da / Altı kardeş bir ana, bir de kötürüm baba / İçki kumar peşinde boşvermiş bir abisi / Devlete karşı gelmiş bir ablası mahpusta // Ah Nebahat Nebahat / Ona gülmedi hayat / Sonunda anladı ki / Kendindeydi kabahat
(Tezgahtar Nebahat)

Kafamı duvara vurmaktan tanıyabilmek seni, beyninin içindekileri anlayabilmek ve yitmeden yüzündeki anlık tebessümü, bütün saatleri öylece dondurabilmek için çıldırısıya parladım kendimi. Lanet olsun. Artık sigarayı üç pakete çıkarttım günde. Olsun gözüm olsun, ne olacaksa olsun... (Ayrılığın Hediyesi)

Duman kalır, duman kalır / Ocak tüter duman kalır / Ben yanarım hiç tükenmem / Benden sonra duman kalır // Ah ne fayda, ah ne fayda / Kefen beyaz ah ne fayda / Bir hayına yas dökersin / Kadrin bilmez ah ne fayda // Kalan kalır, kalan kalır / Giden gider kalan kalır / Ben giderim geri gelmem / Benden sonra kalan kalır
(Kalan Kalır)

Biri saksımızı çiğneyip gitti / Biri duvarları yıktı / Camları kırdı / Fırtına gelip aramıza serildi / Biri milyon kere çoğaltıp hüzünleri / Her şeyi kötüledi / Bizi yaraladı / Biri şarabımızı döktü / Soğanımızı çaldı / Biri hiç yoktan vurdu kafeste kuşumuzu / Çiğirim yanıyor, yüreğim kanyon / Olmasaydı... olmasaydı sonumuz böyle
(Yüreğim Kanyon)

SÖZLERİ YUSUF HAYALOĞLU'NA AIT AHMET KAYA ŞARKILARINDAN

Kendi kaderini değiştiremediyse, o zaman kiralık bir daire olabilmışsindir yalnızca.
HENRI MICHAUX, Açı Direkleri
Ölüm, her akşam içmezse uyuyamıyor, tekdırağ'ı yeşil efe'den daha çok seviyor.
GÖKÇENUR Ç.

Yalnız bir nasihatım var sana, kederini çoğaltmak için içme! Dağıtmak için iç... Geniş ol, geniş yaşa.
AHMET HAMDİ TANPINAR, Sahnenin Dışındakiler
Çay tiryakisi akşamcı nerede görülmüş, mon cher? **ATTILA ILHAN**, Dersaadet'te Sabah Ezanları

Felâketlerimizi başka biriyle taksim etmek saadettir, fakat annelerle değil, annelerle değil. Annelere anlatılan kederler, taksim değil, zarbedilmiş olur. Çocukların felâketini iki kat şiddetle hisseden anneler, bu ıstıraplarını çocuklarına fazlasıyla lade ederler; böylece keder anadan çocuğa ve çocuktan anaya her intikal edişinde büyüdükçe büyür. **PEYAMI SAFA**, Dokuzuncu Hariciye Koğuşu

Şarkı bölümlerini reytinglerin düştüğü gerekçesiyle bir dakikayla sınırlamak isteyen Oscar komitesine **PETER GABRIEL**'den sert cevap geldi: "Wall-E" adlı animasyon filme yaptığı şarkıyla Oscar'a aday olan müzisyen, bu yaştan sonra şarkısını kısa falan kesemeyeceğini söyleyerek törende sahne almayı reddetti.

LEMMY abimizin rock'n'roll tarzı hayatı, yıl sonunda yayınlanacak bir filmle taçlanıyor. "Lemmy: The Movie"nin yönetmenleri Greg Oliver ve Wes Orshoski, film için iki sene Motörhead'in peşinde turlayıp durmuş. Ekranda Ozzy Osbourne, Mick Jones, Jarvis Cocker, Peter Hook gibi isimler de bu tatlı serseriye saygılarını sunacak.

PRINCE bu sene üç adet albümü getirip masaya koyacak. Rock ağırlıklı "LotusFlow3r" internetten yayınlandı bile, sırada elektro-pop "MPLSO-UND" ve hamiliğini üstlendiği **BRIA VALENTE**'nin ilk albümü "Elixir" var. Prince'in kızkardeşi **TYKA NELSON** da bir gospel albümü yayınladı. Kendisi "Apostolik Pentekostal Yehova Şahidi Yedinci Gün Mesihçi Yahudisi" imiş.

New York sokaklarından iki değişiklik raporu: Ölümünden üç yıl sonra **JAMES BROWN**'ın adı New York'ta bir caddeye verildi. Öyle sıradan bir yer de değil bu, caddede funk'ın babasının en güzel konserlerini verdiği Harlem Apollo'nun hemen arkasında. 53. Caddenin adı ise bundan sonra **U2 Caddesi**.

Çok kısa bir süre vizyonda kalabilen yeni **ALAN PARKER** filmi "Who Killed Nancy?"nin DVD baskısı yapılıyor. Don Letts, Glen Matlock, Handsome Dick Manitoba gibi isimlerin de yorumlarıyla katkıda bulunduğu film, 1975'de Chelsea Otel'de **SID VICIOUS**'in Nancy Spungen'i öldürmediği iddiasında.

Emektar indie grubu **CURSIVE** seneler sonra yeni bir albüm basıyor. Grubun yedinci plağının ismi "Mama, I'm Swollen".

Gerçek adı Santì White olan **SANTOGOLD**, ismini **SANTIGOLD**'a çevirdi. Bu değişikliğin sebebiyle ilgili herhangi bir sebep göstermediyse de, White'in aynı lakabı kullanan bir başka sanatçı tarafından mahkemeyle verildiği biliniyordu.

SİNEMA RUHUN GIDASIDIR

Son aylarda sinema sayesinde müzik dünyası da birbirinden güzel eserler kazandı. Yılın en iyi yabancı filmi olarak Altın Küre'ye layık görülen "Beşir'le Vals"ın ("Waltz With Bashir", Ari Folman) müzikleri Max Richter'e emanet. Daha önce Roni Size, FSOL gibi elektronikçilerle çalışan, Vasthi Bunyan ve Kelli Ali gibi folkçuların prodüktörlüğünü üstlenen piyanist-kompozitör Richter, belgesel tadındaki bu animasyonda piyano sonatlarından elektronikaya kadar uzanmış. 1982'de Beyrut'taki Filistin mülteciler kamplarını katliamını bir İsrailli askerın gözünden ve bulanık belleğinden aktaran filmin soundtrack'inde PIL ve O.M.D.'den birer post-punk şarkı da yer alıyor. Bu soundtrack, Max Richter'e Annie Ödülü, Avrupa Film Ödülü ve Uluslararası Film Müzik Eleştirmenleri Birliği Ödülü getirdi...

Bu yılki Oscar'ların mutlak galibi "Milyoner"ın ("Slumdog Millionaire", Danny Boyle) müziklerinde ise Hint filmlerinin bir numaralı bestekârı A.R. Rahman'ın imzası var. Bir nevi "Hindistan yavaştan kendini sevdirir" konulu bu filmin soundtrack'i en iyi orijinal film müziği dalında Oscar'ın ve İngiliz Akademisi Film ve TV Sanatları ödülünün sahibi oldu. Albümde, M.I.A.'nın söylediği şarkıların yanı sıra, en iyi orijinal şarkı Oscarlı "Jai Ho" da mevcut... İki büyük üstadın iki yeni şarkısına da bugünlerde iki güzel film sayesinde kavuştuk: Peter Gabriel'in "Down To Earth"ü, "WALL-E" adlı animasyon filmin Thomas Newman imzalı soundtrack'inde, Bruce Springsteen'in "The Wrestler" filminin finali için yazdığı aynı adlı şarkı ise sanatçının son albümü "Working On A Dream"de bulunuyor.

MARILYN MANSON halen üzerinde çalıştığı yeni albümünün ismini "The High End Of Low" koymaya karar verdi. Manson albümden ilk olarak "I Want To Kill You Like They Do In The Movies" adlı parçaya klip çekecek.

İki önemli nu metal grubu **LIMP BIZKIT** ve **BLINK 182** yeniden bir araya geldi.

Fleet Foxes solisti Robin Pecknold **WHITE ANTELOPE** adı altında solo çalışmalar yapmaya başladı.

YEAH YEAH YEAHS'in yeni albümü "It's Blitz!" nisanında çıkacak. Yapımcılığını Dave Sitek ile yeni Cribs albümünün prodüktörlüğünü de yapacak Nick Launay'ın üstlendiği plaktan seçilen ilk single "Zero" adlı parça.

ERASURE kariyerinin önemli parçalarını bir box-set'te topluyor. "Total Pop! - Deluxe Box" grubun tüm single'larını da içeren üç CD ile BBC performanslarından oluşan bir DVD'den oluşacak. İkili nisan ayında "Pop!" adıyla dijital olarak dağıtılacak bir remix albümü de çıkaracak.

GLORIA ESTEFAN Latin Amerika tunesinin ardından müziği bırakacağını açıkladı. '80'lerde zirve yapan Latin kraliçesinin son konseri Ekvador'da yapılacak.

LEONARD COHEN sekiz yıl aradan sonra ay sonunda yeni bir konser kaydı çıkıyor. Sanatçının geçen yıl verdiği O2 Arena konserinin kaydı çift CD-DVD'den oluşacak ve "Live in London" adını taşıyacak.

FUCKED UP yeni bir 12 inçlik plak çıkardı. İlk yüzdeki 11 dakikalık "Year of the Rat" grubun Çin takviminden esinlenerek yaptığı üçüncü parça.

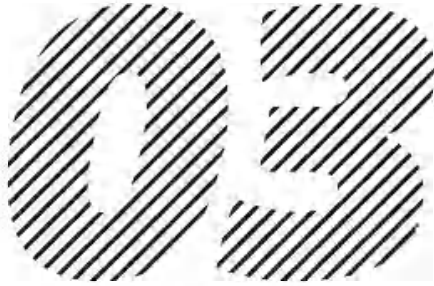

SPINAL TAP yeni şarkılar kaydetmek üzere stüdyoda.

Kanadalı grup **METRIC** dördüncü albümü "Fantasies"i önümüzdeki ay kendi şirketi Metric Music International'dan çıkaracak.

Son albümü "Tilt"i çıkaralı on sene olan **THE LIGHTNING SEEDS** hazırlanıyor. Yeni bir uzunçalarla geri dönüyor.

GRIZZLY BEAR'ın 2006 tarihli LP'si "Yellow House"u izleyecek albümü "Veckatimest" bahar sonuna doğru piyasaya çıkacak.

mart//
march//09

SHANTEL 7 Mart//
Ctesi//23.00

bant° CONVERSE

PLUXUS

18 Mart//Çarş//22.00

10 Mart//
Salı//20.00

Efe Yaş Üzüm ile Yemekli Fasil
Sulukule Roman Orkestrası

31 Mart//
Salı//20.00

İTÜ Faslı Musiki Grubu

**Oldies but
Goldies**

19 Mart//
Perş//19.30 "İsten sonra"

11 Mart//Çarş//22.30

**BORA
UZER**

The Dynamics

14 Mart//
Ctesi//
23.00

ULRICH DRECHSLER

avusturya (kültür ofisi)ht
17 Mart//
Salı//21.30

S.O.A.P KOZMO

Presents: 21 Mart//
Ctesi//23.00

Loud-E & Tako

**Lunatico
Flamenco
Band** 4 Mart//
Çarş//
21.30

Fuat 3 Mart//
Salı//21.30

**Oldies but
Goldies**

28 Mart//
Ctesi//22.00

**Selen Gülün
& Sibel Tüzün
Jazz Project**

25 Mart//Çarş//21.30

27 Mart//
Cuma//
23.00

**GURU'S
JAZZMATAZZ**
..... featuring
**SOLAR and
THE 7 GRAND
PLAYERS**

Fairuz Derin Bulut

BABA ZULA

5 Mart//
Perş//
21.30

LOKAL ANESTEZİ

**Cem
Yılmaz** 2 Mart//
Ptesi//20.30
Talk
Show

**Ozan
Doğulu** 9 Mart//
Ptesi//20.30
Talk
Show

Rock Party 6 Mart//
Cuma//24.00
Hosted by Mabbas

QUEEN TRIBUTE NIGHT
6 Mart//
Cuma//22.00 "A Kind of Magic" 3

**Ayça
Şen**

26 Mart//
Perş//21.30

**Naim Dilmener vs
Sarp Dakni: "Yerli
ve Yabancı Eski
45'likler Kokteyli**

**TALVIN SINGH,
NILADRI, SMADJ**

24 Mart//Salı//21.30
Ricky Ford/Neyzen Tefvik Project
Hiç'in "Azab-ı Mukaddes'i"

"Çok kısa bir dönem bir hanım kardeş, hanımcağız vardı. Belirli bir diyaloga girdik."
(İstanbul-Güngören eski belediye başkan yardımcısı Rahmi Berber, makam odasındaki güvenlik kamerasının kaydettiği mahrem görüntülere açıklama getiriyor)

- Berlin'e ne vakit gideceksin, Nüzhet?
- Bu gece sabaha karşı. Çünkü bu gece gitmezsem, altı sene tren yok.

Fakat bizim memlekette aranan kaybolur. Şark oturup beklemenin yeridir. Biraz sabırla herşey ayağınza gelir.
AHMET HAMDİ TANPINAR, Huzur

Ölüm, sevmediği bir işte çalışıyor.
GÖKÇENUR Ç.

Ama gece ışığın yokluğu değildi. Kendi yokluğunu bağırnda taşıyan ışıkta. Bağırnda yokluğuyla karşılaşıyordu. Böylece daha derinde kendi yokluğunu bağırnda taşıyan ışık gece olarak yokluğunu da sayıyordu. **AYHAN GEÇGİN**

AMERİKA'DAN KARA TREN GEÇTİ

1972'de Amerikan göçünü tersten, batıdan doğuya doğru kat etmeye karar verdiklerinde ne yapmak istediklerini biliyorlardı. New York punk sahnesi onları bekliyordu. Rockabilly'yle, çınlayan Dick Dale gitarlarıyla haşır neşir, kitsch'e, korkuya vurgun, birinci sınıf B-tipli punk yaptılar. İki kişi de kalsalar The Cramps'ı var etmeyi, birbirlerini ayakta tutmayı başardılar. Ta ki Lux Interior, nam-ı diğer Erick Lee Purkhiser, 4 Şubat'ta, 63 yaşında kalp yetmezliğinden ölene kadar. Poison Ivy, nam-ı diğer Kristy Wallace, Cramps'ın psychobilly etiğine sadık kalıyor, kocasının cesedini ne yaptığını söylemiyor. Lux'e de böylesi yakıştırdı.. ABD'nin az aşağısında Küba müzik âlemi de yasta. Buena Vista Social Club'ın başından beri en istikrarlı üyesi, ekibin bütün albümlerinde bas tellerini titreten Orlando "Cachalito" López, 9 Şubat'ta, 76 yaşında hayata gözlerini yumdu. Başçı bir aileden geliyordu, biraz irileşince double bass'ın başına oturdu, bir daha yanından ayırmadı. Küba müziğinin cazla evliliğinde büyük emeği vardı. Son zamanlarda Manuel Galbán'larla da çalışıyordu, belki nisanda İstanbul'a gelecekti. Olmadı.

BUSTA RHYMES sekizinci stüdyo albümü "Back On My B S"i mart sonunda yayınlayacak.

ELO başçısı **KELLY GROUCUTT** 62 yaşında geçirdiği kalp krizi sonucu hayata veda etti.

Los Angeles'lı grup **SILVERSUN PICKUPS** 2006 tarihli ilk albümleri "Carnavas"ı izleyecek yeni albüm "Swon"u nihayet çıkarıyor.

HAYDAR'IN DERDİ

2006 yılında kaybettiğimiz, divan bağlama ve deyişlerin "Haydar"ı Ali Ekber Çiçek'in 1987 yılında kaydettiği ve Harika Plak tarafından basılan "Derdim Bir Değil" adlı çalışması EMI tarafından yeniden piyasaya sürüldü. Çiçek'in uzun yıllar dillerde dolaşan "Gönül Gel Varalım", "Gül Yüzlü Sevdğim", "İlahi Dostun Bağına" gibi eserlerinin yer aldığı albüm, divan sazi ve davudî sesiyle bugün hasret kaldığımız bir sedaya sahip Ali Ekber ustanın bıraktığı en güzel miraslardan biri... Bir süre önce Harika Plak katalogunu satın alan EMI'ın, bu arşivdeki yüzlerce klasik Türk müziği ve halk müziği çalışmasını da yayınlaması, ancak bunları kapsamlı kapak ve kitapçıkla daha özenli sunması en büyük temennimiz.

Elektronik müzik ikilisi **THE CRYSTAL METHOD** yeni albümü "Divided By Night"ta meşhur isimleri misafir ediyor: New Order'dan Peter Hook, Matisyahu, Granddaddy solisti Jason Lytle ve Metric şarkıcısı Emily Haines albüme el atanlar arasında.

CONOR OBERST AND THE MYSTIC VALLEY BAND albümü "Outer South" mayıs başında raflarda yerini alacak.

SIMPLE MINDS'in son albümü "Graffiti Soul"u mayıs sonunda dinleyebilirsiniz.

Mirasçıları, halihazırda bol bol kullandığı ve sömürdüğü gerekçesiyle **BOB MARLEY**'in isim haklarını satışa çıkardılar. Satış gerçekleşirse, Marley'in ismini her türlü ürünün üzerinde görebiliriz. Bu arada Marley'in en küçük oğlu, başarılı reggae müzisyeni **DAMIAN "JUNIOR GONG" MARLEY**, NAS ile beraber bir albüm üzerine çalışıyor.

İki bölümlük bir **KATH BLOOM** albümü yayınlanıyor. "Loving Takes This Course: A Tribute to the Songs of Kath Bloom"daki ilk CD'de folk müzisyenin şarkılarının Bill Callahan, Mark Kozelek, Devendra Banhart, Scout Niblett, The Dodos ve The Concretes yorumlarını dinleyeceğiz. İkinci CD ise aynı parçaların orijinallerine ayrılmış durumda.

THE BLOCKHEADS nisanda yeni bir albüm çıkarıyor. "Staring Down The Barrel" 2000 yılında Ian Dury'yi kaybettikten sonra grubun çıkardığı ikinci kayıt olacak.

PEARL JAM 2009 sonuna yetiştirmeyi planladığı yeni albümü için Brendan O'Brien'la çalışıyor.

Son zamanların en gözde deneysel ekiplerinden **SUNN O)))** "Monoliths & Dimensions" adıyla yeni bir kayıt yaptı. Albüm en kısası neredeyse on dakika olan dört şarkıdan oluşuyor: "Ag-hartha", "Big Church [meğs-zentségtelenitheteltenséges-kedéseitekért]", "Hunting & Gathering (Cydonia)" ve "Alice".

METALLICA tüm kariyerini dijital olarak kutulayacak ve mart sonunda piyasaya sürecek. "The Complete Metallica"da grubun tüm stüdyo albümleri, bir konserlerinin kaydı ve yaptıkları film müzikleri bulunacak.

GREEN DAY'in yeni albümü "21st Century Breakdown" adıyla mayısta yayınlanacak.

1963 tarihli hit "Be My Baby"nin sahibi meşhur kız grubu The Ronettes'den **ESTELLE BENNETT** 67 yaşında hayata gözlerini yumdu.

PATRICK WOLF planlarında değişiklik yaptı. Daha önce "Battle" adıyla çift CD olarak yayınlamayı düşündüğü yeni albümünü iki bağımsız parçaya böldü. İlk parça "The Bachelor" adıyla haziran başında yayınlanacak, "The Conqueror" adlı ikinci plağın çıkış tarihiyse şimdilik belirsiz.

Buffalo Springfield davulcusu **DEWEY MARTINHAS** Los Angeles'daki evinde ölü bulundu. 68 yaşındaki Martinhas'ın doğal sebeplerden hayatını kaybettiği sanılıyor.

IGGY POP nihayet on yılın ardından şahane albümü "Avenue B"nin karasulanna dönüyor, düşük perdeden rock'lara, New Orleans işi cazlara, hatta şansonlara soyunuyor. Bir süredir kendini Louis Armstrong'lara, Jelly Roll Morton'lara veren İggy'yi asil fişekleyen Michel Houellebecq'e hayranlığı ve Fransız romancı hakkında çekilen bir belgesele müzikleriyle katkıda bulunması olmuş. "Préliminaires" adıyla nisanda yayınlanacak albümde şanson klasiği "Les Feuilles Mortes"u da Fransızca okuyacak.

RYAN ADAMS, mayısta yeni albümü "Amanda Leigh"yi çıkaracak olan aktris ve müzisyen sevgilisi Mandy Moore'la nişanlandı. **M.I.A.** ise, 11 Şubat'ta, Exit'in esas adamı ve Green Owl Records'un kurucusu olan nişanlısı Benjamin Bronfman'den nuptu gibi bir oğlan dünyaya getirdi.

CHRISTINA AGUILERA yeni albümündeki bazı şarkıları **LADYTRON** ile birlikte kotarıyor.

Glasgow'lu topluluk **CAMERA OBSCURA** hayli karanlık ve vahşi olduğunu söyledikleri yeni albümleri "My Maudlin Career"ı nisanda yayınlıyor.

IRON MAIDEN'in geçen sene çıktığı "Somewhere Back In Time" turmesinin sahne ve sahne arkası görüntülerinden oluşan, adını Bruce Dickinson'ın ayarladığı turme uçağı Boeing'den alan "Flight 666" adlı film, 21 Nisan günü, dünyanın dört bir yanında 400 sinemada birden gösterime giriyor, ama sadece bir günlüğüne. Biletleri ve pasaportları hazırlayın.

Büyük şehir insanını büyüleyen aşktır, ama ilk bakışta değil, son bakışta aşk. WALTER BENJAMIN , Son Bakışta Aşk	Bir kentte hayran kaldığın şey, onun yedi ya da yetmişyedi harikası değil, senin ona sorduğun bir soruya verdiği yanıtıdır. ITALO CALVINO , Görünmez Kentler	Mutlak boşluk, belki sonsuzluktan daha büyük, daha şifalı bir şeydir. AHMET HAMDİ TANPINAR , Sahnenin Dışındakiler
Bir huzur düşüncesini düşüyor Enseme giyotin gibi ŞEVKET AKINCI	Hafiyeler yoksulların, meteliksizlerin evlerindeki cinayetleri kovuşturamaz. Bunun dayanağı da, bu gibilerin polis romanlarında öldürüldüğünü şimdiye değin kimsenin görmemiş olmasıdır. Denilebilir ki, yoksulların, işçilerin yaşam-lanna saygı gösterilen tek yer polis romanlarıdır. SALÂH BİRSEL , Paf ve Puf	
Ölüm, van kalesi kartpostalları biriktiriyor. GÖKÇENUR Ç.	Eğer bağırırsam meleklerin ordusu dışında beni kim duyabilir? (Angelopoulos'un "Puslu Manzara" filminden)	

BOB DYLAN'in 1964 tarihli "Death Of Hattie Carroll" şarkısında da adı geçen **WILLIAM ZANTZINGER** öldü. Siyah barmaid **HATTIE CARROLL**'i öldürmekten suçlu bulunan Zantzinger sadece altı ay yatıp çıkmıştı. Dylan'ın nisanda sürpriz bir yeni albüm yayınlayacağı da açıklandı.

THE STONE ROSES grupla aynı adı taşıyan efsanevi ilk albümünü, çıkışının 20. yılı şerefine, haziranda box-set olarak yayınlayacak.

ASIAN DUB FOUNDATION'in **CHANDRASONIC**'i El Cezire televizyonu için "Direniş Müzikleri" başlıklı bir belgesel dizisi hazırlıyor. Belgesel için Rio favelalarından Lizbon'a dünyanın dört bir yanını turlayan gitarcının konukları arasında Tinariwen gibi ünlü grupların yanında isimsiz kahramanlar da var.

WILLIAM ORBIT yeni albümü "My Oracle Lives Uptown"ı mayısta piyasaya veriyor.

Prodüktörlüğünü Spoon solisti Britt Daniel'in yaptığı ikinci **WHI-TE RABBITS** albümü "It's Frightening" mayısta çıkıyor.

Brooklyn'li indie rock grubu **AMAZING BABY** yeni albümü "Bayonets"i tamamladı.

U2'cular, daha yeni yayınlanan "No Line On The Horizon"a sene içinde bir kardeş gelebileceğini açıkladı. Bu albüm öncesine göre daha "meditatif" olacakmış. 2010 şubatında Broadway'de sahnelenecek olan "Örümcek Adam" müzikalinin de şarkıları Bono ve The Edge'e ait.

SNOOP DOGG müslümanlığı seçtiğini ve artık Nation Of Islam cemaatinin bir parçası olduğunu açıkladı. Haber bizim basında "rap'çi, Yusuf İslam olma yolunda" diye verildi.

SUPER FURRY ANIMALS son albümünü tamamladı. Henüz ismi konmayan plağın açılış şarkısı "The Very Best of Neil Diamond" olacak.

JANE'S ADDICTION'in nisanda yayınlanacak üç CD ve bir DVD'den oluşacak box-set'i "A Cabinet Of Curiosities"de otuz tane yayınlanmamış şarkı da yer alacak.

Black Mountain solisti Stephen McBean'in projesi **PINK MOUNTAINTOPS**, üçüncü albüm "Outside Love"ı mayıs başında yayınlıyor.

Çin hükümeti, **OASIS**'in nisanda vereceği iki konseri iptal etti. Sebep, grubun 1997'de Tibet'e özgürlük dayanışma konserinde çalmış olması.

TAVUS'UN SESLERİ

Yıllar yılı Yezid diye hor görülüp zulme uğradılar madem, biz de kendilerine söyledikleri gibi söyleyelim: Ezidiler kimdir? Şeytana mı taparlar, Şeytan'ı bizim anladığımız gibi mi anlarlar? Bu ve benzer sorulara cevaplar, son yıllarda kapalı devre yaşamdan çıkmaya başlayan bu halk için hazırlanan en kapsamlı eserlerden birinde, Kalan Müzik'in "Yezidiler" başlıklı kitap-CD'sinde bulunabilir. Mezopotamya'ya dağılan bu insanların müziklerinin Türkiye, Ermenistan, Irak ve Suriye'de kaydedilen bağlamalı, duduklu, dinî, ladinî örnekleriyle.

SPARKS yeni single'ları "Lighten Up, Morrissey"i sınırlı sayıda baskıya verecek ve mart ayında iki eski albümlerini -"Kimono My House" (1974) ve "No. 1 In Heaven" (1979)- baştan sona canlı çalacak.

On yıldır ayn duran **FAITH NO MORE** yeniden bir araya gelip konser vermek, hatta mümkünse yeni işler üretmek için düz koşullara başladı.

ELTON JOHN, eski zaman İngiltere'sinde geçen bir uzaylı istilâsını anlatan korku filmi "Pride and Predator"ın hem yapımcılığını üstlenecek, hem de müziklerini yapacak.

Eski grubu The Licks'i dağıtıp yeni grubu The New Romantics'le stüdyoya kapanan **JULIETTE LEWIS**'in yeni albümü bu bahar yayınlanacak. Daha keskin ve karanlık olduğu söylenen "Terra Incognita"nın prodüktörü Omar Rodríguez Lopez.

SONIC YOUTH'un 16. stüdyo albümü "The Eternal" haziranda gün yüzü görecektir. Albümde yeni eleman, eski Pavement basçısı Mark Ibold'un da payı büyük.

Yaza yeni bir **EELS** albümüyle gireceğiz. Grubun hayranları "Hombre Lobo" için dört yıl bekledi.

FLAMING LIPS'in "Do You Realize?"ı demokratik oylamayla Oklahoma eyaletinin resmî rock şarkısı seçildi, karar eyalet parlamentosunda onaylandı.

NICK CAVE & THE BAD SEEDS'in 14 albümü elden geçirilip yeniden yayınlanacak. Her bir albüme, B-yüzü şarkıları ve kliplerin yanında, Iain Forsyth ve Jane Pollard imzalı kısa filmler de konulacak.

SABAH

sayı
92

**SABAH-ATV GREVCİLERİ ANLATIYOR
EN GÜZEL 10'LU**

**ÖDP'NİN YENİ GENEL BAŞKANI HAYRİ KOZANOĞLU
İSTİKAMET ÜÇÜNCÜ YOL**

**DAVOS FATİHİ ERDOĞAN VE İSRAİL
AYNALAR YALAN SÖYLEMEZ**

**FİLİSTİN GÖZÜYLE İSRAİL
ASKERİ, SİNAİ, İRKÇİ BİR KOMPLEKS**

**KORKUT BORATAV'LA KÜRESEL KRİZ VE TÜRKİYE
9.8'LİK EFELİK**

**İZMİR VE UŞAK'TA ALTIN MADENİNE DİRENİŞ
EGE'Yİ BİTİRECEKLER**

**AKP KURUCULARINDAN ERTUĞRUL YALÇINBAYIR
PARTİ-DEVLET ZİHNİYETİ**

**EXPRESS 9. DÜNYA SOSYAL FORUMU'NDAYDI
HAREKETLERİN HAREKETİ**

Abonelik: expressroll@gmail.com

altyazı

FİMLERİ ALTYAZI İLE İZLEYİN
MART 2009

KinoArt
Adresiniz
\$6.50
KinoArt

AYÇA ŞEN

"Ne istersen yapacaksın / Hayat senindir / Ne derlerse desin onlar / Yılan dili konuşanlar / Üzülse de, kırılma da / Çıplak kalsan da / Küçük çocuk sakın küsme / Unutursan hatırla..." Tam da "Dönme Dolap"ta dediği gibi yaptı Ayça Şen, unuttuğunu hatırladı, gençlik aşkı müziği ilk albümü "Astronot"la taçlandırdı. Radyoydu, yazıydı derken hep kıyısından geçiyordu, gayet modern bir sound'la sahnelere atıldı. Roll sunar, NTV binasından mesai arkadaşı Banu Güven'le uzun bir hasbıhale oturdular...

ERKE DÖNERGECİ GİBİYİM

Ortaya nasıl bir şey çıkacağını çok merak ediyordum. Radyo programını dinlerken ya da yazını okurken bir anda dünyam değişebiliyor, gözümünden yaşlar akıyor gülmekten. Albümü dinlediğimde de böyle olablir diye düşünüyordum. Ama baktım ki, ağır konuşmuşsun. Bu durumun farkında mısın?

Ayça Şen: Ben şarkılara nasırlaştığım için dinleyince hiçbir şey anlamıyorum artık. Yani bana şöyle, vır vır gibi bir şey geliyor. Kayıt sırasında çalışırken, altyapılarla uğraşırken mesela, bas gitar için şarkıyı bir daha dinliyorsun. Bir nota değişiyor, onun için bir daha dinliyorsun. Ben o kadar fazla dinlemedim Burak ve Serkan gibi, ama yine de içindesin işin. Bir de ben çabuk sıkılan birisiyim.

O zaman şöyle başlayalım, sen ne zaman bu şarkıları yazmaya başladın?

Memo doğdu, içerde uyuyordu. Uyuduğu zamanlarda da, üç-dört saat uyuyor her gün, canım sıkılıyor. Ben de akşamları yayına gidiyordum iki saat, onun dışında her dakikam boştu. Oturup gitarla şarkı yapıyordum okulla ilgili, hayatla ilgili, ama çok geyik şarkılar. Tamamen güldürmek için. O zamana kadar hiç müzik yapacağımı düşünmüyordum, çünkü çok korkuyordum. Aslında hep müzik eğitimi gördüm çocukluğumdan beri. Çocukluk arkadaşlarım da hep müzikle ilgilenirdi. Mandolin çaldığım dönemde harika çocuk gibi bir şeydim. Müzik sınavlarında, "işte, bu çocuk süper" falan diye ayrı tutulan çocuklar vardır ya, öyle. Yazı da yazıyordum bir yandan. Günlük tutardım insanların güldürmek için. Çok taşınırdık. Geride kalan arkadaşlarıma ailece okuyacakları çok komik mektuplar yazardım ve isterlerdi ki ben hep mektup yazayım onlara. Ama ben hep "müzik yapıcım" diye büyüdüm. Bizim mahalleden birisi mandolin kursuna gidiyordu, ben de gitmek istedim. İlkokul ikideydim. Kursu başladıktan bir ay sonra da konser vardı. Ben solist oldum, en önde çalıştım. Kendi kendime Mozart falan çalardım. Kulaktan çalardım, mandolinle acayip şeyler yapıyordum.

Ne duydu da mandolin çalmak istedin?

Babam üniversitede hocaydı, ama aynı zamanda İTÜ'nün konservatuarına yan zamanlı gitmiş biriydi. Kemana, kanun, ud çalardı, klasik Türk sanat müziği çalardı. TRT konserlerinde Mediha Şen Sancakoğlu'na eşlik ederdi mesela. Yıldırım Gürses'ten sonra dejenerer olmuş müzik değil, gerçek klasik müzik yapardı. Diğerlerini reddederdi. Benim beşliğimde çalardı. Erken öldü benim babam. 10 yaşındaydım. Tam ilkokul 5'i bitirdiğim sene, İstanbul Çocuk Korosu'nun sınavına girdiğim gün kaybettim babamı. O yüzden konservatuar kazanmam çok iyi geldi. Baba kaybını falan müzik bana unutturdu. Eğer gitmeseydim bu çocuk korosuna, çok büyük tribu

girecektim. Çünkü annem de yoktu yanımda, yatılı okuyordum. Neyse, çok ciddi eğitim veriyorlardı. Çok sesli bir çocuk korosu.

Yani nota da öğrendin.

Evet, ama şu anda notanın önemli bir şey olduğunu düşünmüyorum. Yalan dolanmış, ama klasik müzikle ilgili olsam, notasız hiçbir şey ya-

Artık piyano var mı peki?

Evet, var. Kendi kendime çalışıyorum öyle. Lisedeyken, Leman Sam eski piyanosunu atıyormuş. Annemin de arkadaşı onun eski başçısıymış, "ya atılır mı, verin" demiş. Çok eskikti, "enk enk" diye ses çıkarıyordu. Ama bayağı takıldım onunla. Bach falan çalışıyordum. Hiçbir konu-

Yonca Evclimk'e tamede vokal yapıyordum. Tonmayster "Kenan Doğulu senin sesini kısıtıyor, kendi sesini açtıyor" dedi. Doğru mudur bilmiyorum, ama olsun, orada yıldım ben.

pamazdım. Piyano istiyordum ama alamıyorlardı, para yoktu. Alsalar, eminim ben şu anda yurtdışında tanınan, iyi bir piyanist olurdu. "Piyano alın" diye ağlardım, hâlâ da "piyano alın" lafı içimi bir şey yapar yani.

da iyi olduğumu düşünmem ama, eğer piyano çaldırsalar... Belki yapamadığım için diyorum ama... Düşün, daha önce arkadaşımın eline bakarak Bach çaldım ya! Üç kere çaldırdım, sonra onu ezberleyip kendim çaldım. Piyanom yoktu, bir tane org vardı, onda çalmak zorunda kalmıştım o zaman.

Gitar ne zaman eline aldın?

Ortaokulda gitar dersleri almaya başladım, orta sona kadar devam ettim derslere. Ama gitar sevmiyordum. Yıllarca klasik gitar dersi alınır da bir şey bilinmez mi? Arenas'ın ikinci metodunu çalışıyorum. Zaten ne var ki onlarda, biraz bilen herkes çalışıyor.

"Hayatta bir şey olacağım" diye düşünme durumu var mıydı o sıralarda?

Hiç düşünmedim. Dümdüz gidiyordum. Sonra dört akorla barlarda gitar çalıp şarkı söylemeye başladım. Supertramp falan. Klasik, "Güllerin İçinden", "Bodrum Bodrum" gibi şarkılar. Son derece şuursuzdum, ama bayağı da götürdük işi. Sesim güzeldi o zamanlar...

Şimdi de sesin güzel, etkileyici bence. Dinletiyor kendini. O zamanlar nerede çıkıyordunuz?

Karşıda, Anadolu yakasında çok eskiden Halibar vardı. O kadar da uzun sürmedi ama. Toplasan 25-30 kere falan çıktık. Ama bu da benim için hatırı sayılır bir şey.

"Ben müzik yapacağım ve hayatımı böyle geçireceğim" diye mi düşünüyordun?

Evet, ama o zaman söylediğim şarkılar tam istediğim şarkılar değildi. Mesela Janis Joplin'i üniversitede duymuştum ilk, çok etkilenmiştim,

Foto: Banu Güven

"ben de böyle bir şey yapmak isterim" demiştim. Zaten kaset Türkiye'ye geleli ne kadar zaman oldu ki? Biz bir şekilde bulup buluşturduk. Arkadaşında tesadüfen dinlerken öğreniyordun şarkıları. Lise 2'de arkadaşlarının -Trabzon'da büyüdüm- Slayer falan dinlediklerini öğrendim. Onlar bana kasetler yolladılar. Heavy metal dinlemeye başladım. Çok sert geldi, ama bir yerden sonra onların o gazlarını gurur meselesi yaptım ve ben de hoşlanmaya başladım. Zorla hoşlanmaya başladım önce, sonra gerçekten hoşlandım. Bu arada resim de yapıyordum. Güzel Sanatlar Seramik Bölümü'ne girdim. Aynı sene konservatuara girdim. Aynı sene radyoya da başladım. Radyoya başlayınca hepsini bıraktım. Okula gidemedim ve devamsızlıktan kaldım.

Ve İnsanlar müzisyen Ayça'yı radyocu olarak tanıdı.

Evet, 1992'de başladım ve başlar başlamaz bir dikkat çekti. Kendi çevre de döner ya hayat. Onların şakşaklarıyla da kendini hafiften yüceltmeye başlarsın.

Sen Yonca Evcimik'e gerl vokaller falan da yaptın. O nasıl oldu allahşakına?

Stüdyoda yapıyorduk yayın kayıtlarını, yayın bantlandı. Ertesi gün kasete basıyorlar. Teknoloji de kaset hal! Çok eski bir şeyden bahsediyoruz gibi. Aslında eski de biraz tabii. Ama ben kaset kadar da eski değilmişim gibi duruyorum en azından. Neyse, o kaset kayıtları radyoya gidiyor. O stüdyoda da Yonca Evcimik bir şey yapmış ve bir konseri için de vokalist arıyormuş. Bütün sanatçıları taniyan Rıza Ereklî, "ne güzel senin sesin" falan diyor. O zaman da ben koloratür sopranoydum. Utanmadan araya söyledim. Yonca konser başına da bin lira veriyor, "ister misin?" diye sordu, "İstemem mi?" dedim. Yazın on konserlik bir serisi vardı, onunla turneye çıktım. Yanında da Kenan Doğulu vardı. Kenan Doğulu ne yapıyordu, biliyor musun? Bana gelip tonmayster söyledi. "Senin sesini kıstırıyor, kendi sesini açtıyor" dedi.

"Ben bu hayatta yokum, bu dünyanın içinde değilim" dedim. Tonmayster dedi, doğru mudur bilmiyorum, ama olsun, orada yıldı ben.

O şarkıları söylemek nasıl gellyordu sana, dans da ediyor muydun arkada?

"Aboneyim aboneeee, biletleriii cebimde..." Yok, ben öyle duruyordum, çok utanıyordum çünkü. Konser bittikten sonra şarkıcıları tanıtıyor. Kenan Doğulu diyor, Kenan ses şovu yapıyor, müzisyenler öyle falan. Bana "sen ne yapmak istersin" dedi. Ben "merhaba diyeceğim" dedim. O yüzden konserlerde beni "Radyo Delisi Ayçaa" diye tanıtıyordu.

Ama sahneye alıştın. Kendi müziğini yapmak istemedin mi?

Uzun bir dönem şarkı söylemek çok ayıp geldi. Number One TV'de meşhur olduğum dönem vardı. '95-'99 arası gençler arasında çok popülerim, Altın Kelebek ödülü falan veriyorlar. Hiçbir şey yok ama ortada. Lak lak lak, ne dediğimi bile hatırlamıyorum. Çok rock dolu bir hayat, her şeyi dondurulmuş bir hayat. Kaset yap dediler. Raks'ın genel müdürüydü galiba. Dedim ki "müzisyeniniz var mı?" Şarkı söylediğimi de bilmiyor adam ama. "Ben yaparım, birkaç müzisyen verin bana" dedim. "Sen türünü belirle" dediler. Ben de üşendim. '90'lar temiz gelmedi. Allah da koruyor beni. Çocuk olana kadar tam bir "pothead" idim. Hiçbir şey yapamazlar, dururlar ya öyle. Proje yaparlar, ama üretmezler. Ben de tam böyleydim işte. 2001'den sonra, Memo'dan sonra bir şeyler yapmaya başladım. Memo'dan önce bir romana başlamıştım, ama bir türlü toparlayamıyordum kafayı. Onu yazarken bir yandan da müzik yapmak istedi canım. **Bir albüm yapmak için değil de, "evde oturuyorum, bana iyi gelecek, oturayım çalalım" diye mi başladım?**

Yalnız hissettim kendimi galiba. Ne zaman yalnız hissetsem, müzik giriyor hayatıma. Kötü olduğumda da mp3 player'ımı takıp yürüyüşe giderim mesela. Önce müzik vardı he-

sabı... Artık ev kadını halinden -hani böyle tülbentimi çıkıyorum, yemek yaparken radyoyu dinliyorum-, o halden çok sıkılmıştım. Görüştüğüm insanlar çocuklu insanlar, hiçbir ortak konum yok, çevrem kalmamış. Bir de müzik gerçek bir şey. Ben Memo'dan sonra gerçekten hayatla yüzleştiğimi hissettim. Gerçekten, bundan önce ne yazacaktım?

Anlatma ihtiyacın vardı, peki pratik nasıl oluştu?

Tansu Kaner diye bir arkadaşım vardı. Evinde oturuyorduk, "Müzik yapmak istiyorum artık" dedim. Yazabileceğime inandım. Köşe yazısına geçmişim o dönem. Tansu bana altyapı gönderdi. İlk olarak "Kalpsizsin"i yazdım. Sadece davul ve gitarın olduğu çok basit bir altyapıydı. O dönemlerde kendimi çok yalnız, leş gibi hissediyordum. Doğum sonrası depresyon işte... Sonra yine radyoya başladım. Sabah programına başladıktan sonra bü-

Ne zaman yalnız hissetsem, müzik giriyor hayatıma. Bir de müzik gerçek bir şey. Ben Memo doğduktan sonra hayatla yüzleştiğimi hissettim. Bundan önce ne yazacaktım?

tün gün bana kaldı. Memo da kreşe başladı. Rock'ın Coke'ta sunuculuk yaptım. Bunlar benim için çok önemliydi. Sıfırın altında olan özgüvenimi ufak ufak geri getirdi ve üretmeye başladım. Üretmek güçlü kılar ya insanı. Sevgili yaptım, spor yaptım, zayıfladım. "Kalpsizsin"den sonra "Son Zamanlarda" çıktı. "Kalpsizsin" in ilk şarkım olduğunu hissediyordum, o yüzden önemli benim için. Çok basit olsun istedim, o kadar yani.

Onlar arasında bir bağ belli ediyor kendini.

Doğru, onlarda daha farklı bir şey var. Sonra Burak'la (Güven) tanıştık.

Kapın çalındı, değil mi?

Ben Mor ve Ötesi'ni çok beğenirim. U2 tadında çok iyi bir dünya grubu olduğunu düşünürüm. Eğer bir şey senin hakkınsa hayat senin karşına çıkar ya. Daha Tansu'yla bile tanışmadığım dönemlerde "Mor ve

Ötesi bana albüm yapsa" diye düşünürdüm. Allah karşıma Burak'ı çıkardı. Bir akşam karı-koca kapımı çaldılar. "Biliyor musun, Ümit'in, Memo'nun babasının yani, alt katında oturuyoruz" dediler.

"Oryantal" de sonra çıktı herhalde. O şarkı çok eğlenceli. "Sen memelerimiz çaldın" lafı mesela, ne güzel yerini buluyor.

Tabii ya. Sanki bir tek onların memeleri var! Bizim de var...

Bir ara hep "üniversitell dansöz" haberleri çıkardı gazetelerde. Oralara da götürdü bu beni. Bu şarkı nasıl çıktı?

Sabah programı seyrediyordum, sonra yattım. Aklıma "Oryantalden bıkmadın mı? Titretmekten yorulmadın mı?" geldi. Telefona kaydedtim. Hemen unutuluyorsun çünkü. Burak'lara söyledim, gözleri parladı. "Hemen devamını getir bunun" dediler, ben de gittim yazdım devamını da.

"Astronot" nasıl çıktı? Albümün

adı, son şarkının son kelimesi...

Memo uyumaya gitti. Ben de yeni gitar almıştım, akustik. "Anne, korkuyorum karanlıktan" dedi. "Korkma" demeye hakkım yok, ben de korkuyorum karanlıktan. Önce onu susturdum, sonra balkona oturdum, hafif hafif arpeje onu yazdım. **"Kelebek", "tozdan kanatlar, yoktan hayaller" falan... O sen misin?** Öyle yazdığım bir şey o. Kelebek ben olabilir miyim ya yoksa? Hiç düşünmedim. İlkokulda da resim çizirdim. "Bu kim?" derlerdi. "Bu birisi, bilmiyorum kim. Öznesi yok ama biri..."

"Sabotaj"la ilgili anlatacakların var mı?

"Sabotaj"ın sözünde Orçun Köksal'ın da emeği vardır. Orçun Köksal "Yumurta"yı senaryolaştıran kişi aynı zamanda. Orçun'la semâ ettiğim dönemlerde tanıştım. Mevlâlik de beni çok iyileştirici bir şeydir. Joseph Beuys diye bir herif vardır

ya, keçelere sararlar hani onu. Aynı şey, bunlar da benim keçelerim. İyi-leştirdiler yani. Neyse, Orçun bana bir sürü şiir yazıp yolladı. İçinden bazı sözler seçtim.

"Hayat bir yetimhane" bölümü mü mesela?

Yok, şarkıda geçen "dershane", "yetimhane" uyak sözlüğünden. (gülüyor) Ya biliyor musun? Mirke-lam'ın "Asuman pansuman" diye bir şarkısı var ya. "Asuman-pansu-man" diye sözlüğün kapağında ya-zıyor!

İşe yanyor yani.

Kullanmasını bilene. Okulda da ho-calar "defteri açın çocuklar, sınav yapacağım, kitaplar da açık" derdi. Bulamazdın cevabı. Bilmeyince ol-muyor yani, okumamışsan olmuyor.

Peki bu albüm nasıl bitebildi? Ara-ya bir de Mor ve Ötesi'nin Eurovisi-on işi girdi.

Aylin Aslım'a da benzetildim. Sonra Aylin aradı, "Ayça, sakın üzülme, bana da ilk çıktığımda yaptılar, kafana takma" dedi. Ben de "yeter ki sana benzetsinler" dedim.

2006-2007 gibi başladık biz. Euro-vision dönemi benim için bir sabır sınavıdır. Altı ay bekledim. Yedi yıl kuyuda beklemiş ya Yusuf. Ya da Yunus'un kamında durnak gibi. İşin içine tasavvuf da katılınca, be-nimki de o hesap. Allah büyük sa-bırlardan korusun tabii... Burak'ı al-tı ay, askerden dönecek birini bek-ler gibi bekledim. Sonra geldiler ve gaza bastık.

Albüm çıkınca ne oldu?

Hiçbir şey olmadı. Aynen duruyor hayat.

Bu kadar zaman boyunca kend-i kendine müzikle alâka kurmuş bir insanın hayatına bir albüm girdiğin-de bir şeyler değişiyor mu?

Şu anda benim müzik yapmaya

hakkım var. Müzisyenim. Konser vermek gibi eğlenceler girdi hayata. Parıltılı gömlek alabilirim artık mesela. Çıkıp sahnede kafa bulabi-lirim. Sahnede olmak müthiş bir şey. Bunu yaşamak istiyordum. Me-sela bağıra bağıra veya çok içime kapanarak.

Çok keyif alıyorsun.

Aslında ayıp da geliyor.

Kendine ait şarkıları sahnede söy-lemek keyifli olmalı ama. Senin şarkıların da buna izin veriyor ayrı-aca.

Yorumculuk denen şeye cover söy-leyerek uyandım. Geçenlerde çıktım ya Kırmızı Ödülleri töreninde. Orada Orhan Gencebay ve Zeki Müren şarkıları da söyledim. "Gönül"ü söy-ledim, "Gitme Sana Muhtacım", "Kaderimin Oyunu"nu söyledim. Yo-rumculuk, hissederek okuma baş-ka bir kafa. Kendi şarkılarımda ka-

lerken ritminden etkileniyorum. Ritm lâzım bana, ritmsiz olmuyor... Mesela "Büyüdük" diye bir şarkı var. Çocuklar dışında bir şeyler söylüyordu. Burak da bana o dö-nemde "Ayça, büyümekle ilgili bir şarkı yapsana" dedi. Benim için bir ivme lazım. Bu benim için ilk hare-ket oldu. Foucault sarkacı gibiyim. Ben bir Erke Dönergeci'yim. Enerjisi bitmiyor. Yine de bana yetersiz gel-yor. Daha iyi yapılabilir her şey. **Albüm çıktıktan sonra müzikle ilğ-il kişilerden nasıl tepkiler aldın?** Mesela Tarkan Gözübüyük çok beğendi albümü. "Son Zamanlarda"yı çok beğendi. "Sabotaj" için de, "uzun zaman kumsalda gitarla çalı-nabilecek bir şarkı" gibi bir yorum yaptı...

Senin konser grubun var. Aynı grupta mısın?

Sezyum değişti sadece, Timur var şimdi. Sezyum'un işi çok, saatleri uyamadı bize. Yeri geliyor 4-5 gün çalışıyoruz. Sanırım "Oryantal"e klip çekilecek. Bu iş pazarlamayla çok el ele yürüyor. Ben ondan biraz tır-sıyorum. Mesela Kenan Erçetingöz beni aradı, programa çağırdı.

Neler değişti diyorum ya, o soru bununla alakalıydı. Müzikle ilişkini hep sen yorumladın bugüne kadar, ama artık başkaları da bunu yo-rumlıyor, yorumlamak istiyor.

Naim Dilmener aşırı güzel şeyler yazmış. Yumruk gibi, tokat gibi şar-kılar falan. Aylin Aslım'a da benze-tildim. Aylin'le de arkadaşızdır, çok severim. Ama sadece klip şarkıları-nı biliyordum. Myspace'ine girip şarkılarını dinledim, "aynı lan!" ol-dum... Ama iyi bir şey. Aylin çok iyi bir şarkıcı. Sözler güzel, müzik gü-zel, ses güzel. Bu benzetmeden sonra Aylin aradı beni. "Ayça, sakın üzülme, bana da ilk çıktığımda yap-

tlar, kafana takma" dedi. Ben de "yeter ki sana benzetsinler" dedim. **Şarkılarında arabeske de yakını-ğın var.**

Kendi kendime arabesk yapardım eskiden. Dinlerim de. Radyomda Kral FM ayarlıdır mesela. Ama çok dinleyince fena bayıyor.

Genelde neler dinliyorsun? Kahra-manların var mı?

Bruce Springsteen benim ilk hayran olduğum adamdır. U2'nun manyağım. Çok seviyorum, ne yapsalar dinlerim. Faith No More dinlerim. Rage Against The Machine'i çok severdim. Şimdi daha çok Hooverphonic, Zero 7 gibi şeylere takılıyo-rum. PJ Harvey'i zaten sevmeyen ölsün. Nick Cave'le çok fena gaza gelmiştim. Patti Smith'in duruşu çok hoşuma gidiyor. Köklerinden sana veriyor, öyle bir kadın.

Memo, annesinin albümünü dinli-yor mu?

Müziği çok seviyor. Söylüyor, dans ediyor. "Dönme Dolap", "Oryan-tal", "Erkek Sindrella"yı çok sevdi. "Sabotaj"da da bayağı bir tribe gidi-yor. Ben evde özne olmamaya çalış-ıyorum ama. Benden bahsettirmiyorum. Röportajların olunca göster-memeye çalışıyorum. Anne-baba gölgesi altında olan çocuklar ezik olurlar. Eğer çok majör bir şeyse, "konserim var Memo, çok heyecan-lıyım" diyorum mesela. O da "ben de geleceğim" diyor.

Stüdyo kayıtlarına geldi mi?

Geldi. Mor ve Ötesi'yle davul bile çaldı.

Kartonetteki çizimler de senin. On-lar nereden çıktı?

"Çizimleri koymayalım" dedim. Gı-cık geliyor çünkü, onu da yap, bunu da yap. Sevimsiz geliyor. Ben ol-sam gıcık kapanım. Ama bunlar var-dı zaten, Memo'nun paint progra-mında çizdim. Çok yorgun olduğum zamanlarda paint'i açıp bir şeyler yapıyorum. Bir gün Deviantart'a bakmamız lâzımdı, benim şifremle girdik, bu arada benim çizimlere de baktık. "Niye elâleminkini koyalım? Kesin bunu koyalım" dediler.

Albümün çok satması ne kadar umurunda?

Umurumda. Para kazanmak için de-ğil, bir şey yaptıysam yerini bulsun istiyorum.

Albümlerin satması da çok zor ar-tık. Herkes mp3 indiriyor.

Tamam, indirsinler. Ben dinlensin istiyorum. Bir yere gitsin istiyorum. Ben de indiriyorum. "Korsana ha-yır" falan diyorlar. Doğru, emek var. Ama ben zaten başka iş de yapıyorum. Kendim için dü-şününce bencilce ama, korsan veya bandrollü farketmiyor be-nim için, dinlensin yeter. Sanat-çıysan, hayatla her tür risk mu-kavelesini imzalamış oluyorsun. Sanatçılık öyle bir şey.

Korhan Erel, Şevket Akıncı, Robert Reigle (foto: Muhsin Akgın)

Nermi Uygur "köpek gibi yaşamak istiyorum" diyordu, bir köpek felsefesi, bir kendiliğindenlik, bir özgürlük arıyordu. Belki de zihninde Islak Köpek'inki gibi bir müzik vardı. Nitekim onlar da sesler arasında bir köpek sürüsü gibi geziniyorlar, bazen enstrümanların çoğu farketmeden kendi köşesine çekiliyor, bazen bir ağızdan uluyor. Bildiğimiz değil, bilmediğimiz, o an orada, onlarla beraber öğreneceğimiz bir "müzikimsi" yapıyorlar. Özgür cazla klasik avangard arasında salınan Islak Köpek'in isimsiz ilk albümü için grubun üç temel direğini karşımıza aldık, ama 87. sayıda söyleştığımız Robert, dil akışına ayak uyduramadığı için muhabbete katkısını iyi bir doğaçlamacı gibi sessizliğiyle yaptı.

ELLİ BİN YIL ÖNCENİN MÜZİĞİ

İsterseniz grubun adından başlayalım. Takashi Milke'nin "Islak Köpek" isimli bir filmi, Bahadır Boysal'ın da aynı isimli bir köşesi var. Siz nasıl anlamlar yüklüyorsunuz Islak Köpek'e?

Şevket Akıncı: Benim bulduğum bir isimdi, saydıklarınızla daha sonra tesadüfen karşılaştım.

Korhan Erel: Ankara'da da aynı isimli bir punk grubu varmış. Akbank Caz Festivali konserimize bilet kalmamıştı, iki kız gelmiş, bilet bulamayınca ağlayıp yırtınmışlar kapıda. Çok üzüldüm, bilsem alırdım onları içeri. Ama sonra çıktım ki, onlar punk grubu olan Islak Köpek'e gelmişler. Bu sefer de kendimi dolandırıcı gibi hissettim.

Sen ne düşünerek koymuştun bu ismi?

Akıncı: Taksim'de bir köpek vardır, tüyleri dökük, iri, kahverengi, ihtiyar bir köpek, Benetton'la The Marmara oteli arasında gezer durur. Bir gün yağmur yağıyordu, kışını bile kaldırmadı, yağmurun altında durmaya devam etti. Bir empati kurdum herhalde onunla.

John Berger'dan öğrendik ki, yağmur yağarken ineklerin tek yaptığı da öylece durmaktır.

Akıncı: Sudan'da yaşayan bir arkadaşım söyledi, çok sıcak ülkelerde insanlar da öyle yapmış.

Erel: Bir de, köpek ıslanınca silkinir ve herkesi ıslatır, hiç takmaz etrafını. Militanca bir şey.

Öyle bir militanca silkiniş sizde de var mı?

Erel: Bence var. Islak kedi heavy metal, hatta death metal grubu adı olur. Islak kedi, etrafındaki herkesi de kendisiyle beraber öldürmek ister,

son derece isabetli pençeler atar.

Akıncı: Çok sevdiğim, keşke biz koysaydık dediğim bir grup ismi var, bir punk grubunun ismi: Hücum Kedi. Ama Islak Köpek de iyi.

Erel: Bir de, köpekler sürü halinde dolaşır, kediler yalnızdır. Kedileri çok severim ama, o açıdan da kedî uymaz bize.

Sevdiğiniz isimler hep punk'çılarla çakışmış.

Akıncı: Benim bir punk tarafım var. Biz de müzikal anlamda geleneksel armoniye karşı çıkıyoruz, geleneksel melodi anlayışını reddediyoruz, geleneksel ritm, tempo ve groove'a karşı çıkıyoruz. Sadece dokularla müzik yapıyor özgür doğaçlamada, bu yüzden resim sanatına çok benzetilir, özellikle soyut dışavurumculara.

Erel: Albümün kapağındaki resim de bizim müziğimizden esinlenerek yapılmış bir tablo, annemin (Şaziye Erel) tablosu. Annem bizim konserlerimize çok gelir. Sırf onun oğluyum diye değil, müziğimizden de çok hoşlanır.

Akıncı: Hepimiz punk dinledik zamanında, hâlâ da dinleriz. Ara sıra performanslarda punk tavrıyla yükselme olur. O kadar akademik değil de, bence punk tavrıyla yaklaşıyoruz müziğe.

Erel: Bazen çağdaş müzikler akademik sayılır ama, bizim müziğimiz pek de akademik değil aslında. Akademik müzikten alıntılar var tabii, benim bilgisayarla yaptığım şeylerin pek çoğu aka-

demik camiada ortaya çıkmıştır. Ama ben onları akademik oldukları için değil, müzikal olarak tercih ediyorum. Zaten müzisyen değilim, müzik eğitimim yok, bir taraftan punk haline çok yakınım yani. Post-punk grubu Not Since The Illness'ta klavye çalışırdım bir ara.

Akıncı: Benim de Ghost Flesh adında bir punk grubum vardı.

Geleneksel armoniye, melodiye, ritme karşısınz ama, sonuçta bunları biliyorsunuz, değil mi?

Akıncı: Ben caz okulunda okudum, tam olarak neyi yıkacağımı biliyorum. Örneğin disonanslar, ardeşik sesler, büyük aralıklar kullanmaya dikkat ediyorum; ritmi tempo gibi değil de, zıplayan bir

Kutsal kitaplarda "Allah insanı kilden yarattı" diye yazar. Belki de doğaçlama buna benliyordur. Çocuk denen fikri ortaya çıkarmak. Veya yeni bir tür çocuk ortaya çıkarmak.

top gibi düşünüyoruz. Tabii temponun ne olduğunu bilmeden o tempoyu bozamazsınız.

Peki bildiğimiz anlamda müzgi niye yıkmak istiyorsunuz, ne zorunuz var?

Erel: Bizim amacımız melodiyi, armoniyi ve ritmi yıkmak değil aslında. Bunların varlığı önemli, bunları reddetmiyoruz. Ama bunlarsız da müzik yapılabiliyor, bunlarsız da bir doku oluşabiliyor ve bu da çok heyecan verici olabiliyor. Farklı bir estetik anlayışı gibi görüyorum bunu. Özellikle sahnede bu unsurlardan özgür biçimde çalabilmek hakika-

ten özgürleştirici bir şey. Hem icracılar için öyle, hem seyirciler için. Bir armonik yapı kullandığınızda, istesenez de, istemesenez de seyirciye bir duygu aktarımında bulunursunuz. Hüzünlü olur, heyecanlı olur, sert olur, ama sonuçta bir duygu olur. Özgür doğaçlama seyirciyi de özgürleştirir, çünkü ne hissedeceğine kendi karar verir. Müziğin kendisinde illâ da bir duygu, bir fikir, bir mesaj yoktur. Sadece bir doku, tam anlamıyla soyut bir estetik vardır.

Akıncı: "Neden bu müziği yapıyorsunuz" diye çok soruluyor. Böyle sorulunca, yaptığımız işi bir neden-sonuç ilişkisine, bir mantıksal çerçeveye sıkıştırmış oluyoruz. Ve müziği dinlerken yaşayabileceğimizi yaşamadan o mantıksal hapiste kalıyoruz. Zihinle sevmeye çalışsan, "bu müziğin arkasında bir takım kavramlar var" diye düşünen çok insan var. Bu da normal, çünkü belli bir yaştan sonra zihin gelişiyor, içgüdüler zayıflıyor. Ve zihinle bu müziği dinliyorsanız, bu müziğin nereden geldiğini de bilmek lâzım.

Önce Charlie Parker, sonra John Coltrane, Ornette Coleman, sonra John Zorn, sonra da buraya vardığını, Schönberg, Albert Ayler, John Cage gibi isimlerle işin klasik müzik tarafı da olduğunu görüyorsunuz böylece. Ama oturup kendini tamamen özgür bir kafayla verdiğinde de oluyor. Hiç caz dinlemeyen, ama ilk konserimizde çok etkilenen insanlar oldu. Ya da yalan söylüyorlar. (gülüyor)

Erel: Evet, bizim müziğimizi sevmek için iyi müzisyen, iyi müzik dinleyicisi falan olmak gerekmiyor. Böyle olup sevmeyen ya da böyle olmayıp seven bir sürü insan var.

Bu müziğin tarihini bilmeyen biri, sizi dinlerken ancak düzensiz sinyaller, gıcirtılar duyar.

Erel: Belli kalıplarla düşünmeye alışmışsa, evet. **Akıncı:** John Cage'in bir lafı vardı, "sesler arasında hiyerarşi yoktur" diye. Kim karar verebilir ki iyi sesin ya da kötü sesin ne olduğuna? 1977'nin Sex Pistols'ı bize şu anda çok aşına ve normal geliyor. O zaman belki birçok kulağı tırmalıyordu. Sex Pistols yanlış bir örnek olabilir belki, ama diyelim Frank Zappa'yı şu anda rahatlıkla dinleyebiliyor herkes. John Coltrane'i, Bach'ı da öyle. Bir sürecin geçmesi gerekiyordu bunların üzerinden. Eskiden çirkindi bu sesler, şimdi iyi oldu.

Sex Pistols hakkında ne düşündüğünü sorduklarında Zappa şöyle cevap vermişti: "Bi dakika, müzikten mi bahsediyoruz, sosyolojiden mi?"

Erel: Frank Zappa mükemmeliyetçi bir adam sonuçta. Armoniye, ritme ve melodiye çok önem veren bir adam. Eserlerinin mükemmel bir zamanlamayla çalınması gerekiyor, acayip despot bu konuda, müzisyenlerin canına okuyor, birazcık ritm kaydı mı olay çıkıyor.

Album kitapçığındaki yazısında Halil Turhanlı müziğin yalnızca seslerle değil, kavramlarla da yapılabileceğini söylüyor, sizi örnek gösteriyor.

Akıncı: Kavramlar var bizde. Mesela hiyerarşisizlik. Grup elemanları arasında da bir lider yok, eşlikçi yok. Herkes hem solocu hem eşlikçi. Bu, bir kavram.

Erel: Armoni, ritm, melodi meselesi de öyle. Normal bir müzikte do notası çalındığında o do notası olarak çalınır. Bu müzikte do notası çalınırsa o do notası olarak çalınmaz. Orada o sırada o müzisyen o sesi, o frekansı, o renkle belli bir süre, belli bir biçimde çalmayı dokunun tamamlayıcı bir parçası olarak gördüğü için çalmıştır. "Do çalacağım" diye çalmamıştır. Soyut çalışan bir ressamın kırmızıyı kırmızı kullanmak için değil, o sırada

tualin arasında o renk kırmızıyla o soyut şekli yaparak bir doku, bir espas yaratacağını düşündüğü için kullanması gibi.

Ama o ressam kırmızıyı biliyor, değil mi?

Erel: Ben de do'yu biliyorum. Ama orada do olarak kullanmıyorum ben onu. Armoni uğruna çıkarıyorum o do sesini.

Ama o do da oraya tesadüfle gelmiyor. Müziğin belli bir yerinde do yerine la bassan olur mu mesela?

Erel: O bir seçimdir, bir karardır. Müzikte rastgelelik yok. Öyle olan müzikler de var, John Cage'de bu vardır mesela. Bizdeyse, rastgelelik tehlikesine en çok düşebilecek olan bende, yani bilgisayarda bile bu tür bir rastgelelik yok. Ben çıkardığım her sesi bilinçli olarak, o anda karar ver-

Geleneksel armoni ve ritm anlayışına karşıyız. Sadece dokularla müzik yapılır özgür doğaçlamada, bu yüzden resim sanatına, özellikle soyut dışavurumculara benzetilir.

diğim için çıkartıyorumdur ve o ses benim istediğim kadar süre için çalışıyor. "Ben bir loop'a basıyorum, o çalıyor" gibi bir şey yok bizde.

Ama ister istemez başka enstrümanları düşünerek o karan veriyorsun, başkalarının yanında kend başına sonsuz bir özgürlüğün yok...

Erel: Dinlemek inanılmaz büyük bir önem taşıyor bu müzikte. O sırada çalan diğer enstrümanı dinlemeden düzgün bir doğaçlamacı olmanıza imkân yok. Dinleyip ne zaman çalacağınıza karar vermeniz de çok önemli. Çalmama karar da bir karardır, es vermek de bir çalmaktır. O iki dakika boyunca çalmayarak çalışıyorsunuzdur aslında. Sadece kendi sesinizi o dokudan çıkartıyorsunuz, ama böylece o dokuya hâlâ bir katkıda bulun-

dolayısıyla dinlemeniz, o esnada sırtacağı için onu çalmamanız gerekir. Ben yaptım öyle bir şey, "özgürüz" diye girdim, birdenbire Vangelis gibi saçmasapan şeyler çıktı.

Bazı müzisyenler gayet armonik başladıkları bir parçada atonal yerlere gitmeyi, saçmalama hakkını kullanmayı sevirler. İstanbul konserinde Arto Lindsay tam da böyle yapıyordu mesela, çok güzel inşa ediyordu şarkıyı, çok da güzel bozuyordu...

Akıncı: Sonic Youth, Radiohead gibileri de çok güzel yapıyor bu saptırma işini. Tamamen özgür bir müzik olsaydı bizim müziğimiz, yasaksız bir müzik, do majör'ü de kapsayan bir müzik olurdu. Ki öylesi de var, mesela Derek Bailey, Tony Williams ve Bill Laswell'in grubu Arcana'da heavy metal gitaristi Buckethead var, üstüne Pharoah Sanders çalıyor. John Zorn da yapıyor bu tip şeyleri, Naked City grubuyla mesela.

Erel: Faith No More solisti Mike Patton'la Slayer gitaristi Dave Lombardo'nun Fantômas diye bir grubu var, gayet güzel çalarlarken bir anda inanılmaz soyut sample'lar giriyor işin içine. Kuralları gösterip sonra da yıkanın kendi içinde bir gücü, bir güzelliği var.

Eksil Sözlük'te sizin için "beş-altı yaşlarında beş çocuğa enstrüman verin, 'hadl bakalım, bunlardan ses çıkartın' deyin, sonrasını hayal edebilirsiniz" diye yazmışlar.

Akıncı: (gülüyor) Beş yaşındaki bir çocuk kovaya vurduğunda özgür doğaçlama yapıyor. 35 yaşında biri yaptığında, bunu irade kullanarak yapıyor. Gitarı bıçakla çalıyorsam, bunu bilinçli bir şekilde yapıyorum. Bunu da belli bir ses çıkarmak için yapıyorum, şov için değil.

Erel: Ama o çocuksu zevk de benim hiçbir za-

Foto: Ozan Akıncı

yorsunuz.

Sonuçta o doku da bir tür armoni değil mi?

Erel: Tabii. O armoninin normal müzik sistemlerinde bir adı yoktur belki ama, evet, armoni kelimesini "uyum" olarak algıyorsanız, sesler arasında değilse de, dokular arasında bir uyum var. Benim dinlediğim, sevdiğim müziklerin hemen hemen hepsinde bir armonik yapı var. Çok güzel bir Pearl Jam parçasında armoniler var ve ben kendimden de geçebiliyorum dinlerken. Kötü değil o Pearl Jam parçası belki, ama bozulmasında da bir mahsur yok.

Özgür doğaçlama yaparken hangi kurallara sadık kalıyorsunuz?

Akıncı: Dinlemek mesela, bir kural. Birdenbire güneş açar gibi do majör çaldığınızda sırtabilir,

man reddetmeyeceğim bir şey. Galiba Salvador Dalí'nin lafıydı: "Bir kadını bir güle benzeten ilk adam dahidir, ondan sonra bunu söyleyenlerin hepsi de salaktır." Bir kadını güle benzetmek bugün çok kolay bir şey, "kadınlar çiçektir, su ister" diye reklam bile vardı. Ama tarihte bunu ilk yapan kişi bir dahi. Hakikaten, bir adam, bir tarihte, ilk defa yaptı bunu.

O zaman Schönberg bir dahl de sonrakiler –estağfurullah– salak mı?

Erel: (gülüyor) Tabii bunu çok genelleştirsek ne kadar doğru olur, bilmiyorum. Bir kadını güle benzetmek, neticede tek bir şey. Biz de müziğimizde Schönberg'in yaptığının aynısını yaparsak, öyle oluruz. Ama aynısını yapmıyorsak, onun fikirlerinden başka şeyler üretiyorsak bu geçerli olmaz.

Tabii bu müziği de biz icat etmedik sonuçta. Özgür doğaçlama bir müzik çalma biçimi değil, bir tür. Yoksa bir caz jam session'ında da özgür doğaçlandığı söylenebilir, ama öyle değildir, bu bir türdür. Biz de bu türün ilk temsilcisi değiliz, sonuncusu da olmayacağız.

Jerry Garcia'nın güzel bir sözü var: "Doğaçlama diye bir şey yoktur, anında beste vardır." Ne dersiniz?

Akıncı: Roscoe Mitchell da "beste, yavaşlatılmış doğaçlamadır" demişti. (gülüyor)

Doğaçlama müziği şöyle tarif etsek hata mı etmiş oluruz: Müzisyen, bir bebek doğuruyor ve sorumluluğundan kaçarak onu camii avlusuna bırakıyor. Farzedin ki Ekşi Sözlük'e böyle yazalım, tepkiniz nasıl olurdu?

Erel: "Şikayet et"e basardım. (gülüyor) Nasıl kaçırmışız bebeğin sorumluluğundan?

Büyütmüyorsunuz bebeği.

Erel: Albüm yaptık işte. Okullu oldu çocuk. Artık nüfus cüzdanı var.

Ama diğer çocuklara da benzemiyor, mesela beslenme saatinde yemiyor, diğerleriyle aynı okullara gitmiyor...

Erel: Pekî kötü bir çocuk mu? Sağlıksız mı? Mut-suz mu? Hem bu yapıları bir bebeğe benzetme-nize ne yol açıyor? Sıçmış da olabilirim. (gülüyor) Bizimkisi belki şöyle bir şey: Kutsal kitaplarda insanın yaratılışı vardır ya, "Allah onu kilden yarat-tı" diye. Almış eline bir kil parçası, "şunun şurası-na şunu koyayım, şurasına da burun diyeyim" de-miş. Daha önce hiç burun yok tarihte ama. Kol da yok, bacak da, pipi de yok, kuku da. Bunların hepsini o esnada üretiyor, bir araya getiriyor ve bir çocuk oluyor. Belki de doğaçlama buna benzi-yordur: Çocuk denen fikri ortaya çıkarmak. Veya yeni bir tür çocuk ortaya çıkarmak. Ben o kili al-ıyorum, başka bir çocuk tasarlıyorum. Adına da Adem değil, atıyorum, Badem diyorum.

Biraz da sizleri tek tek tanıyalım. Daha önceleri neler yaptınız, neler ederdiniz?

Erel: İngilizcede "bedroom musician", "yatak odası müzisyeni" diye bir laf vardır, kendi evinin yatakodasında alet kurup, müzik yapıp onu dışarıya hiç çıkarmayanlar için söylenir. Ben de öyleydim. '90'lann ikinci yarısında Defo diye bir grupta Roxy Müzik Günleri'ne katılmışım, yatakodasının dışına ilk defa öyle çıktım. Besteleri ben yapıyordum. Erdem Helvacıoğlu'yla tanıştıktan sonra To-o Much'ta çalışmaya başladım, ama grup dağıldı, biz de Erdem'le beraber bir şeyler yapmaya başladık, çok ses getiren Phonem konserimiz Wi-

re'da yazıldı. Sonra Şevket'le tanışınca beraber Muğwump diye bir grup kurduk. Yine elektro-akustik bestelerden, performanslar, görseller ve vokallerden oluşan bir gruptu. O sıralarda bilgisa-yarla besteler de yapmaya başladım, bir albü-müm Hollanda'da bir web sitesinde yayınlandı. Tamamen elektro-akustik, hiç canlı çalınmayan bir albümdü. Hollanda'da konserler de verdim... Bu hafta içinde, Berlin'deki bir konsere Skype üzerinden bağlanacağım, oradan bir klatmetçiyle beraber çalacağız. Böyle şeyler yapıyorum işte. Bir de bir ara Elektronik Kumpanya'yla çalışı-yordum, Türk sanat müziğiyle ilgili bir grup o, Şevket hâlâ çalışıyor onlarla.

O zaman Şevket'e geçelim. Nasıl bir grup Elek-tronik Kumpanya?

Akıncı: Volkan ve Ayşe Nur Ergen çiftinin kurdu-ğu bir grup. Bildiğimiz Türk musikisi eserlerini yo-rumluyoruz, ama Türk ritm aletleri konvansiyonel olmayan yollarla çalınıyor. Tambur gibi enstrü-manlar da var. Arslan Hazreti diye çok yetenekli bir müzisyen var, İran Azerisi, o kamaçça çalıyor. Enteresan bir kanşım çıkıyor ortaya.

Çaldığınızın hangi şarkı olduğunu anlayabiliyor muyuz?

Akıncı: Önce şarkı normal bir okunuyor, sonra doğaçlama bölümünde sapıyoruz. (gülüyor)

Seni aslında bir folk albümüyle, "Uçurumda Açıy"la bir şarkıyazan olarak tanıdık. On se-neden fazla oldu, değil mi?

Akıncı: Evet. 1988'den be-ri şarkılar kaydediyordum. Dinlediğim şeyler çok çeşitli benim. Geçen gün evde baktım, Orhan Gencebay'ın yanında Suicide'in ilk albümü var, onun altında Miles Davis, onun altında Alfred Schnittke. Ama o ilk albüm, çok Leonard Cohen, Fikret Kızılok, Bülent Ortaçıl dinlediğim bir dö-ne-min ürünü. Yazmayı da seviyorum, yazdığım söz-leri müziklendirdim. Sonra uzun süre caz çaldım. **O defterli kapattın mı, yoksa şarkı yazdın mı sonra?**

Akıncı: Yazdım, geçen sene kaydettik bir tane. (gülüyor) Ama sesim gitti, doğru dürüst söyleyemiyorum artık. Şarkı yazma isteğim hâlâ var, ama şu anda ona konsantre olmuş değilim.

Caz serüvenin nasıl devam etti?

Akıncı: Önceden de caz çalıyordum. Berklee'de okumuştum, 1990-94 arası. İlk albümdeki şarkı-ları Berklee'den sonra yazdım. Herkes de sordu bana, "böyle bir okulda okuyup da niye böyle şar-

kılar çıkarıyorsun" gibilerinden. Çok saçma buldum bu dediklerini. Müzik ölçülebilir bir şey değil ki zorluk derecesiyle... Albümden sonra Yahya Dai, Sibel Köse, Sarp Maden gibi isimlerle de çalıştım. Derken caz parçaları yapmaya başladım. Lifeline grubunu kurduk, beş sene sürdü, fakat ikinci albümden sonra dağıldı. O arada Korhan'la tanışmış oldum, başka müziklere de yönelmiş-tim, beraber ilerledik.

Doğaçlama dediğimiz şeyle özgür doğaçlama dediğimiz şey birbirinden tamamen ayrı, değil mi?

Akıncı: Derek Bailey'nin "Doğaçlama" adında bir kitabı var, Pan Yayınları'ndan da çıktı, onu okumak yeterli. Çok basit, sade, mütevası bir dille anlatıyor her şeyi.

Erel: Doğaçlama, bir müzik yapma biçimi aslında. Bach'ta da var doğaçlama; papaz vaazını bitirene kadar orgla bir şeyler uydurmak zorunda.

Bach'ta özgür doğaçlama yok ama.

Akıncı: Yok. Demin dediğimiz gibi, beste, yavaşlatılmış doğaçlama hakikaten. Özgür doğaçlama bugün nasıl deneysel bir müzik gibi gözüküyorsa, Bach da zamanında deneyseldi.

Myspace adresine koyduğün şarkılara ne isim vereceğiz?

Akıncı: Ben pek isim veremiyorum. Beste onlar. Bir tanesi doğaçlama: "Fried Frith", Fred Frith'e gönderme olan. Doğaçlama unsurları barındıran şeyleri kesip biçip o kayıtlarda kullandım, üzerine de sevdiğim şairlerin şiirlerini okudum. Rimbaud, Lorca... 1980'lerin başında New York'ta No Wave diye bir hareket vardı, o tarzı çok seviyorum, öyle bir şarkı da çaldım: "No God No State More Freedom".

Myspace arkadaşların da çok enteresan: Sun Ra, Nell Young, Marc Ribot, Terje Rypdal, daha pek çok isim. Sana bir de Ekşi Sözlük'te "Türk Terje Rypdal'ı" demişler.

Akıncı: Kendisini çok severim, onurlandırmı bulurum böyle bir yakıştımayı. Ben de uzun seslerle çalmayı çok seviyorum. Eivind Aarset diye bir gitarist var, o da Terje Rypdal'e benzetilir. Pek belli olmaz ama, Bill Frisell'in bile en sevdiği gitaristler arasındadır Terje Rypdal.

Marc Ribot, Ceramic Dog projesiyle arkadaşların arasında. Adı szinkline benziyor grubun.

Akıncı: İstanbul'daki konserinden sonra yemek yedik Marc Ribot'yla. Kendisine Islak Köpek'in

Beş yaşında çocuk kovaya vurduğunda özgür doğaçlama yapıyor. 35 yaşında biri yaptığında, bunu iradeyle yapıyor. Gitar bıçakla çalıyorsam, bilinçli bir şekilde yapıyorum.

CD'sini verdim, "haa, the dog genre!" dedi. Köpek tarzı! (gülüyor)

Erel: Geçenlerde okudum, New York'ta Tonic diye bir kulüp vardı, kapatılıp tahliye edilirken tutuklanmış Marc Ribot. Bir yandan polis kolundan tutmuş götürüyor, bir yandan da gülüyor.

Akıncı: Marc Ribot'yla ilginç sohbetimiz oldu. Otuz saniye müzik konuştuk, sonra 45 dakika sucuk, salam zevklerimiz. (gülüyor)

Açık Radyo'daki programınız "Ötekî Caz" devam ediyor, değil mi?

Erel: Ediyor. Islak Köpek olarak hazırlıyoruz programı, ama hemen hemen hiç kendimizden bir şey çalmadık. Özgür cazı, özgür doğaçlamayı birilerine ulaştırmak o programın amacı. Chris Cutler Türkiye'ye tatile geldi geçenlerde, hemen çıkardık radyoya. Böyle sürprizler oluyor.

Rock dinlemek isteyen birine pekâlâ bir Led Zeppelin uzatıp "şunu bir dinle" diyebiliriz. Öz-

gür caz dinlemek isteyen biri kimlerden başlamalı?

Akıncı: Peter Brötzman, Evan Parker ve Willem Breuker'in 1968'de yaptığı "Machine Gun" albümü... Cecil Taylor'ın "Silent Tongues" (1974) albümü... Albert Ayler... Ornette Coleman'ın ilk albümleri rahat dinlenebiliyor, "Free Jazz" (1960) hariç. "Shape Of Jazz To Come" (1959) iyidir mesela... John Coltrane'in son albümleri, mesela "Stellar Regions" (1967)...

Erel: İşin içine biraz elektronik girsin dersiniz, Evan Parker Electro-Acoustic Ensemble olur. Ya da onun öncesinde AMM olur, MEV olur. John Zorn'un bazı albümleri de olur, ellinci yaşgünü için Mike Patton ve Ikue Mori'yle yaptığı Hemophilic kayıtlar mesela.

Akıncı: Death Ambient da olabilir. John Zorn'un "Big Gundown" (1968) albümü de birçok doğaçlama unsurunu içeriyor. Zorn'un Na-

caktı mesela.

Erel: Ama parçalara isim verseydik, insanları belli bir yöne yönlendirecektik. Zaten o parçayı yaparken biz "TV People" hikâyesini düşünmüyorduk ki. "Mu No Basho" parçamızın isminin öyle olmasının nedeni, hepimizin Robert'ın (Reigle) yazıp verdiği metni okumamız. Metnin ana fikri şu: "Güzel bir ses bulursan çal, güzel bir ses bulmazsan çalma, sus."

Sen niye ısrar ediyordun isim olsun diye?

Akıncı: Seviyorum şarkı isimlerini. (gülüyor) Yazmayı sevdiğimden dolayı belki. Kelimeleri seviyorum. Dinleyeni yönlendireceğine de inanmıyorum. Tarihler de sonuçta yönlendirici.

Akıncı: Buradaki kavram demokrasi. Grupta çoğunluk bir karar alıyor, bir kişi karşı çıkıyor diyelim, o bir kişinin karşı çıkışı reddedilmiyor, sorgulanıyor. Böyle iki ay süren tartışmalarımız vardır.

Es vermek de bir çalmaktır. Sadece kendi sesinizi dokudan çıkartıyorsunuz, ama böylece o dokuya hâlâ bir katkıda bulunuyorsunuz.

ked City grubunu da kesinlikle öneririm. Ben de bu müziğe ilk John Zorn dinleyerek başladım.

Erel: Ben de bunları hiç dinlemeden bu müziğe ilgi duydum, hiç bilmiyordum bu isimleri. Ben sadece böyle müzik yapabildiğim için bu müziği yapıyordum. Tabii ki rock da çaldım, ama müzikal yönelimim hep bu yönde oldu.

Annen, odandaki müziklerine hep ilgi duyar mıydı? Yoksa asıl sevdiğin Islak Köpek mi?

Erel: Ben odamda seslerle uğraşırken annem de hep resim yapıyordu. Ben onun resimlerini etkiledim, o benim müziğimi. Annem konserlere gelir, ama evde Islak Köpek dinlemiyordur herhalde. (gülüyor)

Annen hep soyut mu çalışıyor, yoksa klasik anlamda resim de yapıyor mu?

Erel: Akademi mezunu değil, ama Akademi hocalarından çok ders aldı, sanat tarihini, konvansiyonel resmi de çok iyi bilir. Otuzlarında başladı gerçek anlamda resim yapmaya, vazo da, elma da, nü de çizdi, ama onları çabuk terketti. Soyut figüratif de yaptı, sonradan tamamen soyuta geçti. En büyük hayallerimden biri, annemin bir sergisini bir Islak Köpek performansıyla açmak.

Albümde parçaların isimleri hem var hem yok gibi. Kayıt tarihleri olarak varlar daha doğrusu...

Akıncı: Aramızda tartışma konusu olmuştu, ben "parça ismi koyalım" diyordum, şiddetle karşı çıktı. Bir tanesi Haruki Murakami'nin bir öyküsünden "TV People" ola-

Erel: Parça isimlerinde mesela öyle oldu. Şevket'i ezdik, ezdik, ezdik, sonra sustu.

Akıncı: İşte tam demokrasi! (gülüyor) Seni eziyorlardı, ben kurtardım başka bir tanesinde!

Erel: Ben ezilir miyim hiç? (gülüyor) Hangisiydi sahiden o?

Akıncı: "Tarihsel koşullar müziği şekillendirir" gibi bir muhabbeti.

Erel: Hmm. Ben biraz apolitik bir adamım da, müzikal anlamda. Bir parçam vardı, bir açığımda kaydetmişim, konuşma kısımları atılmış, sadece "aaa"ları, "ıııı"ları kalmış, böyle bir sürü ses üst üste oturtulmuş biçimde çalışıyor. O benim açımdan politik bir parçaydı.

Müziğinizin bu çağ, bu çağın kaosunu yansıttığını düşünmüyor musun?

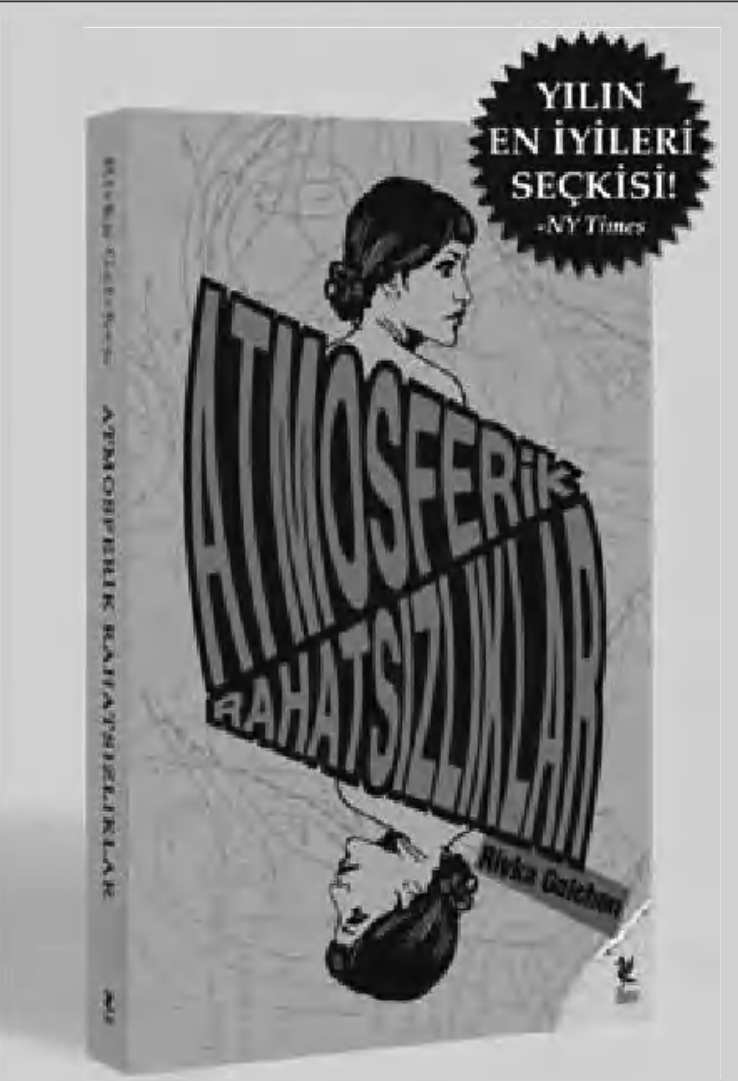
Erel: Olabilir, ama dünyada ilk müzik de doğaçlamaydı. Başka bir şey olamaz. Biz belki elli bin yıl öncenin müziğini yapıyoruz şu an. Bizim mağaramız da Doğzstar, Gitar Cafe. (gülüyor)

Akıncı: Bir de bizimki çok büyük bir kalabalığa çalınacak bir müzik değil gibi geliyor bana. Akbank konserinde şaşımsam o kalabalığı görünce.

Doğzstar'da son konserimize elli kişi geldi, bu bir rekor bir özgür doğaçlama konseri için. Bizimkisi oda müziği gibi.

Erel: Mağara da ilk oda işte. Mağara deyip geçme, ne güzel duvarları filan boyamışlar. Şimdiki evler keşke o kadar güzel olsa. Herkes IKEA'dan düşüyor artık mağaralarını.

Söyleşi: Derya Bengi - Merve Erol

YALANLAR. YANILGILAR. YANLIŞ ANLAŞILMALAR. DOST GİBİ GÖRÜNÜP DÜŞMAN OLANLAR. KARŞINIZDA AĞLAYANLAR. KAFANIZDA YANKILANANLAR. GİZEMLİ YABANCILAR. ÜRKÜTÜCÜ SENARYOLAR. TÜKETİLMİŞ AŞKLAR. UNUTULMAYAN KAYIPLAR. BİRİLERİNİ ANDIRANLAR. AKLINIZA TAKILANLAR. ARAYIP DURANLAR. ÇALMAYAN TELEFONLAR. VERİLMESİ GEREKEN KARARLAR. BAŞINIZA SAPLANAN AĞRILAR. ZAMANSIZ FIRTINALAR. KISKANÇLIKLAR. CEVAP BEKLEYEN SORULAR.

Rivka Galchen'in büyük ses getiren romanı **Atmosferik Rahatsızlıklar**, insan zihninin sınırsız yaratıcılığını, terapinin farklı açılımlarını ve gündelik hayat delilikten ayıran o ince çizgiyi konu ediyor. *The New York Times* ve *amazon.com*'un "Yılın En İyileri" seçkilerine de giren **Atmosferik Rahatsızlıklar**; insana, akıl sağlığına ve bizlerin hayatlarına dair söyleyecek çok sözü olan, pervasız ve sıradışı bir roman.

Tunel Geçit Hanı, B Blok 304-312 Beyoğlu - İstanbul
Tel: 0212 243 45 65 Fax: 0212 251 05 32
www.strenyayinlari.com

Beşiktaş Belediyesi'nin katkılarıyla...

Silikozis
Hastası
Kot Kuşlama
İşçileri ile
Dayanışma
Konseri

SESİMİZ NEFESİNİZ

www.kotiscileri.org
0 212 635 88 90
0 533 623 00 94
kottaslamaiscileri@gmail.com
info@kotiscileri.org

11 Mart 2009
Çarşamba
Saat: 19:00

MKM Mustafa Kemal Merkezi
Uğurmumcu Caddesi
No:8 Akatlar
Beşiktaş/İstanbul

Biletler www.biletix.com'da.
Bu gecede elde edilecek tüm gelir,
silikozis hastalarının tedavi ve
hukuki giderlerine harcanacaktır.

biletix

Eğlenceye giriş biletiniz.

Arif Sağ
Cahit Berkay
Emrah Karaca
Mor ve Ötesi
Kardeş Türküler
Zeynep Tanbay
Yasemin Gökse
İclal Aydın
Anadolu Ateşi
Şebnem Sönmez
ve Elveda Rumeli
Oyuncuları

MONGREL

Londra'nın bağrından üzerinde güneş batmayan bir müzik doğuyor, rap'çiler, sample'cılar, dub'cılar rock gitarlarıyla buluşuyor, anti-militarist, anti-kapitalist şarkılar söyleniyor. Reverend and The Makers, Arctic Monkeys, Babyshambles elemanları, yanlarında başta hiphop'çu Lowkey olmak üzere, ilk albümleri "Better Than Heavy"yi molotof kokteyli gibi fırlatıyor. Sound Of Violence'tan naklen.

FİLİSTİN SEN ÇOK YAŞA

Myspace sayfanızda "Yaşasın Filistin" yazıyor. Bunun hakkında biraz konuşabilir miyiz?

Jon McClure: Yaşasın Filistin! Filistin halkını İsrail zulmünden kurtarm, İsrail savaş suçlarından yargılsın! Kahrolsun Bono, kahrolsun David Beckham!

Bono ve Beckham ne yaptı ki?

Jon: Hiçbir şey! Sessizlik kelimelerden daha anlamlıdır. Eğer Beckham İsrail'in savaş suçlusunu söyledi, çok insan onu dinlerdi. Ama bunun yerine para kazanmayı tercih ediyor. Pisiğin teki o. Bono da öyle, Bush da öyle. İnanın bana, müzisyenlerin yüzde 98'i korkak, çünkü hiçbir şey söylemiyorlar, oysa onlara en çok şimdi ihtiyaç var. John Lennon'lar, Bob Marley'ler, Joe Strummer'lar nerde? Kuşağımız lidersiz kaldı. Obama mı? İyi yönde atılmış bir adım, ama o da İsrail yanlısı. İsrail bugün bir realite olarak karşımızda, Yahudilere geri dönün diyemeyiz. Ama şu da unutulmamalıdır ki, Filistinliler daha kalabalık, Yahudiler kendi yurtlarında azınlıklar.

Lowkey: Bence I. Dünya Savaşı'ndan önce, hatta Herzl'den ve siyonizmin teorize edilmesinden önce, Yahudiler, Araplar ve Hıristiyanlar Filistin'de barış içinde yaşıyor. Sorun bir din sorunu değil. Sistemik bir baskı ve işgal var ortada, bunun da temelinde kapitalizm yatıyor. Bizim sessizliğimiz ve hükümetlerimiz de bu durumu tamamen destekliyor.

Lowkey her zaman politik bir müzik yapıyordu, ama Mongrel'in diğer elemanlarının geldiği gruplar, yani Reverend and The Makers, Arctic Monkeys, Babyshambles pek öyle sayılmaz...

Jon: Reverend and The Makers'ın ilk albümünde intihar saldırılarından söz ettiğim bir parça var. O zamanlar İngiliz hükümetinin dışişleri politikasını eleştiren tek sanatçı bendim. Lowkey de Arap kökenli İngilizlerin sesi oldu. NME'ye yabancı kökenlileri kapağına koymasına için baskı yaptık. Sadece

Lowkey, Drew McConnell, Andy Nicholson, Jon McClure

beyaz adamları gösteriyorlar. '80'lerden beri MC'ler dub, soul filan yapıyor ama, sözleriyle rahatsız eden bir şarkı yapmıyorlar.

Lowkey: Şu sonuca vardım: Müzik, en saf halinde, baskı altındaki bir ruhun kendini ifade etme biçimi. Ama artık, ezilen bir halkın sesi olmak yerine, ezenlerin aracı olmuş durumda. Bugünlerde öne çıkanlara çalışılan müzik şunları söylüyor: Bir iş bul, bir araba al, üniversiteye git, kendine bir kız bul... Bu devasa makinenin küçük bir parçası ol, ama makineyi bozma...

Jon: Medyanın beni şeytan gibi gösterme eğilimine rağmen, şimdilerde benim öngörü sahibi biri olduğumdan söz ediyorlar, ama umurumda değil. Artık bizi durduramazlar, çünkü müzik ortada, albümümüz çıktı. Lowkey genç Arapların sesi oldu. Albümümüz belki ancak 20 bin satacak, çünkü medyada hiç anılmıyor, ama müziğimiz yayılacak, çünkü albüm şahane oldu. Son otuz yılın en iyi albümü bu. Şöyle söyleyeyim, Massive Attack'ın "Blue Lines"ından beri çıkmış en iyi albüm. Herkes konuşacak bu albümü, çünkü söylediklerimizin doğru olduğunu biliyorlar. Bu arada, NME gibi dergiler ve büyük plak şirketleri batmak üzereler. Ama çok kaşındılar: 50 cent'e üretilen bir albümü 15 sterline satarsan

böyle olur.

Bu problemlerden kurtulmak için siz de başkaları gibi albümünüzü İnternet üzerinden yaymayı düşünüyor musunuz?

Jon: NME'ye kapaklarına Arapları ve siyahları koyarlarsa albümü bedava vermeyi teklif ettik, cevap vermediler. Korkak onlar. Fransa'da durum daha farklı, bunun da iki sebebi var: Birincisi, orada bir hiphop kültürü var, MC Solaar gibi insanlar var. İkincisi de, orada muhalif kültür daha yaygın. Orada hoşuna gitmeyen bir şey varsa çıkarsın sokağa. İngiltere'deyse kimse kilını kıpır-

Müzik, ezilen bir halkın sesi olmak yerine, ezenlerin aracı olmuş durumda. Bugünlerde müzik şunları söylüyor: Bir iş bul, araba al, makinenin parçası ol, ama makineyi bozma.

datmaz. NME'nin desteklediği bütün gruplar aynı, hepsi Amerikan kampüslerinden çıkmış, saçmasapan, soyut, gerçek sorunlarla bağlantısız sözleri olan gruplar.

Lowkey: Bunları dinleyen gençlerin referans noktası kendi hissizlikleri. "The Menace" isimli parçada dinlerin kullanımını eleştiriyorsunuz ve "kökten bakarsak sen bir köktencilisin" diyorsunuz. Köktencilik bugün nerede duruyor?

Jon: Bush, Tann'nın bir gece kendisini görmeye geldiğini ve ona Irak'ı işgal etmesini söylediğini anlatıyor. Bu, köktenciliktir.

Lowkey: Ayrıca, manipülatif bir şey bu. Myspace sayfamda "göçmenler evlerine dönsün, toplumumuz için bir tehdit onlar" gibi mesajlar geliyor. Ama geri dönemezler, çünkü evleri bombalanıyor ve onlar için gü-

venli tek yer Batı. Ben Londra doğumluyum, benden daha İngiliz kim var? Araplar arasında İngiliz olmam hiçbir zaman problem olmadı, ama İngilizler arasında yan-Arap olmam hep problem oldu.

Jon: Bush ve Blair Irak'a saldırdı, çünkü Irak teröristleri barındırıyordu. Ama aslında teröristlere sığınma hakkını CIA verdi. Ve Pat Robertson, Amerikalı dinci TV şovmeni, Hugo Chavez'in öldürülmesi için fetva çıkardı. Bu, terörizme çağrıdır. Yani Amerika da teröristleri barındırıyor içinde; Bush'un aklına uyar-sak, ABD'yi de bombalamalıyız...

Ama Mongrel'in albümü çok harekete geçirici. Sadece sözleriyle değil, müziğiyle de öyle. Müzikal olarak daha önce yapılmış hiçbir şeye benzemiyor.

Bu albümde müzikal tarzlar arasındaki sınırları umursamamışsınız sanki...

Lowkey: Evet, ama albüm yine de anlaşılabilir değil, çünkü içinde derin bir hakikat var.

Jon: Mart ayında Venezuela'ya gideceğiz, Hugo Chavez'le tanışıp ülkeyi gezeceğiz; Mongrel'in ikinci albümünü orada yapacağız. Mongrel, gelişimini sürekli sürdürüyor, ilerliyor. Eğer bu müzik 1978'de ya da

1967'de çıkmış olsaydı, "bu, müziğin geleceği" derlerdi. Bugün basın kilitlenmiş durumda, bizi yok sayıyorlar, ama bu fazla uzun sürmeyecek, çünkü çok çok iyiyiz.

Grupta iki lider olması konusunda nasıl hallettiniz?

Lowkey: Mongrel başta Jon'un fikriydi, onun konseptiydi. Ama sonuçta grupta lider yok gibi aslında.

Jon: Andy, dünyanın en büyük rock gruplarından birinden, Arctic Monkeys'den ayrıldı. Bir sürü para kazanmaktansa, benzersiz bir müzikal deneyim yaşamayı tercih etti. 2012'ye kadar grubun façası oldukça değişmiş olacak ve bu albümün yenilikçi niteliği de o zaman anlaşılacak. Mongrel yolda üç albüm yapacak ve hepsi de süper albümler olacak. Hiçbir şey bizi durduramaz.

Çeviren: Deniz Öztürk

Serdar Ortaç 14 Şubat'ta şöyle demiş: "Bu yıl sevgilim yok, ama geçen yıl vardı, Musevi çıktı, ayıldık." Müzikal olarak değil, insanî olarak Ortaç'ın tam karşısında İsraili oryantal metal grubu Orphaned Land duruyor. İki taraf da "şeytan"lı şarkılar yazıyor, ama bakalım hangisi iyi melek..

İSRAIL'in ÖTEKİ a'sı

Orphaned Land, yani Öksüzleştirilmiş Toprak, İsraili bir grup. Metale aşınaysanız, adını herhalde duymuşsunuzdur. Eğer onları tanımıyorsanız, "Norra el Norra"yı dinleyin, insanda bir derviş gibi dönme arzusu veren girişine kulak verin. Biraz daha dinleyince Shlomit'in sesinin içinize işlediğini farkedeceksiniz. Hele finaldeki klavye... Bazen tek bir parça bile insanın önyargılarını kırabilir... Orphaned Land sık sık konser veriyor Türkiye'de. Ve her konserlerinde izleyiciler şarkıları onlarla birlikte söylüyor. Her konserde olur bu demeyin. Orphaned Land parçalarında Yiddiş, İbranice, Arapça, İngilizce, zaman zaman da başka diller kullanılıyor. İstanbul'da iki yıl önce sohbet ettiğimiz Yossi "yaşadığımız coğrafyadaki bütün dilleri kullanmaya çalışıyoruz" diyordu. Grubun internet sitesinde, albümlerinde, hayranlarının dövmelerinde yer alan logosundaki A'nın tepesinde son derece Müslüman bir hilâl var ki, İsrail'de hilâli A'nın buradaki çember içindeki A'lardan daha zor taşındığını tahmin etmek için münecim olmaya gerek yok. Orphaned Land sahneye de sık sık kefiyle çıkıyor. Ama son çatışmalarla ilgili sorumuza verdikleri cevapta Hamas'tan pek de hazzetmediklerini görebilirsiniz.

Orphaned Land, birçok metal grubu gibi kutsal kitaplar, inançlar, dinler vb. ulvî konularla ilgili parçalar yapıyor. 1992 yılında kurulan grup, oryantal metalin en iyi temsilcilerinden biri. Bugünlerde Opeth'in de prodüktörü olan Steven Wilson'la "The Never Ending Way of Orwarior"ın kayıtları için stüdyodalar. Bu albümün bir önceki albümleri "Mabool"dan daha farklı bir sound'a sahip olacağı söyleniyor. Grubun karizmatik solisti Kobi ve gitarist Matti'yle mail marifetiyle sohbet ettik. (A.D.)

İsrail'de metal ortamları nasıl?

Matti: Kesinlikle ilgili hak ediyor. İsrail'de bir sürü iyi grup var, ama uluslararası planda başarılı olmalarının önündeki tek engel, coğrafi sınırlamalardır.

Orphaned Land eski ve olgun bir grup. Bu kadar süre ayakta kalmayı nasıl başardınız?

Matti: Hiç kolay olmadı. Genelde müzik işinde, özelde metal müzik alanında yıllar boyu ayakta kalmak çok zor bir şey. Orphaned Land 1990'ların ikinci yarısında neredeyse bölünme aşamasına gelmişti. Bunun burada anmayacağım pek çok sebebi var, ama tahmin yürütebilirsiniz ve büyük bir ihtimalle tahminleriniz doğru çıkacaktır. Şu anda önemli olan burada olabilmemiz, hâlâ müziğimizi yapabilmemiz.

Herhalde Türkiye'ye en sık gelmiş yabancı gruplardan birisiniz. Türkiye'ye en sık gelmiş yabancı gruplardan birisiniz. Türkiye'ye en sık gelmiş yabancı gruplardan birisiniz.

Matti: Her zaman söylemişizdir, Türkiye bizim ikinci vatanımız gibi. Türkiye'deki hayranlarımızla aramızda büyük bir gönül bağı var, zaten bir kısmıyla da yakın arkadaşız. Türkler çok cömert ve sıcak insanlar –aynı zamanda iyi kafa sallıyorlar. Türkiye'ye gelmek her zaman bizi mutlu etmiştir.

Kobi: Valla ben Türk mutfağına, lahmacuna, imambayıldıya, dolmaya, dönere bayılıyorum. Genel olarak Türk kültürüne hayranım. Bütün bu sevdiğimlerin içinde müzik de var tabii ki, Ömer Faruk Tekbilek, Bülent Ersoy, Burhan Çaçan se-

geliyor. Eğer bir adam ya da kız metal-kafaysa ve aynı zamanda Avrupa'da yaşayan bir Yahudiyse, adımızı duymuş olma ihtimali yüksektir ve eminim ki İsraili olmamız onun kendisini bir biçimde bize yakın hissetmesini sağlamıştır. Ama bizim müziğimiz doğrudan Yahudi cemaatini hedeflemiyor. Eğer İsrail dışındaki Yahudiler bizi seviyorsa çok seviniriz, ama bizim açımızdan Yahudi cemaatıyla başka herhangi bir topluluk arasında bir fark yok.

Türkiye ikinci vatanımız gibi. Lahmacuna, imambayıldıya, dolmaya, dönere bayılıyorum. Ömer Faruk Tekbilek, Bülent Ersoy, Burhan Çaçan seviyorum. Müezzinleri de.

Matti: Doğru, Sara'yı 2005 yılında turedeyken tanıdım. Mankenlik yapıyordu, hâlâ da yapıyor, ama aynı zamanda bir yazardır kendisi. Polonya televizyonunda Orphaned Land'in 2001 yılındaki dönüş konseriyle ilgili belgeseli izlemiş –Türk hayranlarımızın da izlemesi gereken bir film! Sara benimle röportaj yapmaya geldi ve efsanelerde olduğu gibi, birbirimizi görür görmez aşık olduk. İki yıl birlikte olduk, ama maalesef ilişki yürümedi. Yabancı bir ülkedeki hayata alışması çok zordu, bunun için onu suçlamıyorum. Sonuç olarak hâlâ çok iyi arkadaşız, birbirimize özen gösteriyoruz, sürekli konuşuyoruz.

Kobi'ye bir soru daha: Konserlerde Hakan Şükür'ün formasını ve Türk millî basketbol takımının formasını giydiniz. Neden?

Kobi: Türkiye benim ikinci vatanım gibi, Türkiye'deki insanları seviyorum. Hırvatistan maçını Taksim Meydanı'nda halkın içinde seyretmiştik, hep beraber millî takımın şarkısını söyledik ve tezahürat yaptık.

Birçok dilde şarkı söylüyorsunuz. Neden böyle bir çokdilliliği tercih ettiniz?

Kobi: Çünkü bütün insanlar aynıdır. Bütün kültürlerden arkadaşları olan bir adam zengin bir

viyorum. Türk müezzinlerini de seviyorum.

Rusya ve Çek Cumhuriyeti gibi Doğu kültürüne aşına olmayan ülkelerde de çaldınız. Nasıl tepkiler aldınız?

Matti: Avrupa ülkelerinde Doğu müziğine ilgi duyan birçok insan var. Bizi ve yaptığımız işi seven de onlar. Bu türün yabancıları olup ilk kez bizi dinleyenler de beğendiler, o zamandan beri hayranlarımızın arasındalar. Orphaned Land bu Doğulu sound'la tanınıyor daha çok, ama müziğimiz bundan ibaret sayılamaz, güçlü metal partiyonlarımız ve Doğu müziğine o kadar düşkün olmayanların da hoşuna gidecek sağlam melodilerimiz var.

Avrupa'daki Yahudiler konserlerinizle ilgili gösteriyor mu?

Matti: Kimileri ilgi gösteriyor, konserlerimize

Türkiye ikinci vatanımız gibi. Lahmacuna, imambayıldıya, dolmaya, dönere bayılıyorum. Ömer Faruk Tekbilek, Bülent Ersoy, Burhan Çaçan seviyorum. Müezzinleri de.

geliyor. Eğer bir adam ya da kız metal-kafaysa ve aynı zamanda Avrupa'da yaşayan bir Yahudiyse, adımızı duymuş olma ihtimali yüksektir ve eminim ki İsraili olmamız onun kendisini bir biçimde bize yakın hissetmesini sağlamıştır. Ama bizim müziğimiz doğrudan Yahudi cemaatini hedeflemiyor. Eğer İsrail dışındaki Yahudiler bizi seviyorsa çok seviniriz, ama bizim açımızdan Yahudi cemaatıyla başka herhangi bir topluluk arasında bir fark yok.

Paradise Lost'la yaptığınız turne sırasında, Polonya'da Kobi'nin aşık olduğunu okuduk. O da hayranlarınızdan biri miydi? Paradise Lost'la turne nasıl geçti?

Kobi: Doğru, Sara'yı 2005 yılında turedeyken tanıdım. Mankenlik yapıyordu, hâlâ da yapıyor, ama aynı zamanda bir yazardır kendisi. Polonya televizyonunda Orphaned Land'in 2001 yılındaki dönüş konseriyle ilgili belgeseli izlemiş –Türk hayranlarımızın da izlemesi gereken bir film! Sara benimle röportaj yapmaya geldi ve efsanelerde olduğu gibi, birbirimizi görür görmez aşık olduk. İki yıl birlikte olduk, ama maalesef ilişki yürümedi. Yabancı bir ülkedeki hayata alışması çok zordu, bunun için onu suçlamıyorum. Sonuç olarak hâlâ çok iyi arkadaşız, birbirimize özen gösteriyoruz, sürekli konuşuyoruz.

Kobi'ye bir soru daha: Konserlerde Hakan Şükür'ün formasını ve Türk millî basketbol takımının formasını giydiniz. Neden?

Kobi: Türkiye benim ikinci vatanım gibi, Türkiye'deki insanları seviyorum. Hırvatistan maçını Taksim Meydanı'nda halkın içinde seyretmiştik, hep beraber millî takımın şarkısını söyledik ve tezahürat yaptık.

Birçok dilde şarkı söylüyorsunuz. Neden böyle bir çokdilliliği tercih ettiniz?

Kobi: Çünkü bütün insanlar aynıdır. Bütün kültürlerden arkadaşları olan bir adam zengin bir

Shlomit Levi

Yossi "Sassi" Saharon

Kobi Farhi

adamdır: Yemek, müzik, gelenekler, gıysiler... Kendimizi neden kendi kültürümüze hapsedip ötekinden korkalım, anlamıyorum.

Albümlerinizin Arap ülkelerinde adeta yeraltında dinlendiğini, oralarda da hayranlarınız olduğunu, hatta bazılarının Orphaned Land dövmeleri yaptırdığını duyduk...

Matti: Evet, bundan büyük gurur duyuyoruz.

Arap ülkelerinde pek çok hayranımız var, bazılarını yıllar geçtikçe bize çok yakınlaştı. Çevrenizdekiler bambaşka şeyleri savunurken aksi istikamette bir şeyi savunmanın ne kadar güç olduğunu biliriz. Arap ülkelerindeki hayranlarımız, etnik kökenlerimizden bağımsız olarak müziğimizi seviyorlar ve insan olarak bize saygı duyuyorlar. Çevrelerinde bundan hoşlanmayanlar bulunsa da, inandıklarını savunuyorlar. Ben bunun büyük cesaret gerektirdiğini düşünüyorum ve onlara daha da fazla saygı duyuyorum.

İsrail ve Filistin arasındaki çatışma ve İsrail'in son saldırısıyla ilgili neler düşünüyorsunuz?

Matti: Orphaned Land hiçbir zaman siyasetle doğrudan ilgili olmadı, bu konularda konuşmaktan hep kaçınıyoruz. Elimiz-

Arap ülkelerindeki hayranlarımız, etnik kökenlerimizden bağımsız olarak müziğimizi seviyorlar. Bu büyük cesaret gerektiriyor, onlara daha da fazla saygı duyuyoruz.

den geldiğince pasifist olmaya çalışıyoruz, savaşın korkunç bir şey olduğuna inanıyoruz. Ama unutmayın ki, buna rağmen bizler hâlâ İsrailiyyiz ve ülkemizi seviyoruz, Yahudiler olarak başka bir yurdumuz olmadığını düşünüyoruz. İnanın ki neticede İsrail barışsever bir ülke. Bizimle anlaşmak, barış içinde yaşamak isteyen Filistinlilerle anlaşmak istiyoruz, ama Gazze Şeridi'ni kontrol altında tutanlar maalesef İsrail'i komşularımız olarak görmek istemiyorlar ve ara sıra roket atarak bize bunu hatırlatıyorlar. Ama ben iyimsemirim, çoğu Filistinlinin barış içinde yaşamak istediğine eminim, bir gün kalıcı bir anlaşmaya ulaşacağımıza inanıyorum.

Arapça söyleyen ve İslâm'a ilgili parçalar çalan bir grup olarak İsrail'de hiç tepki aldınız mı?

Matti: İsrail, demokratik ve laik bir ülke. Burada yaşayan insanlar çok açık fikirlidir. Bazı ekstremistler var, ama hepimizin bildiği gibi, böyleleri her yerde bulunur. Yani cevap hayır, İslâm'a ilgili parçalar yaptığımız için tepki almıyoruz. İsraililer Kur'an'a, insanların Kur'an'a inanma hakkı-

na ve herkesin istediğini söyleme özgürlüğüne saygı duyar.

Türkiye'de çok sayıda hayranınız var. Peki Türkiye'de herhangi bir tepkiyle, protestoya karşılaştınız mı?

Matti: Hayır, öyle bir şeyle karşılaşmadık. Türkiye'deki metal müzik hayranları bize hep saygı duydular, çünkü Orphaned Land'in sadece ve esas olarak müzikle ilgilendiğini biliyorlar. Son olaylara rağmen, Türkiye'ye gelip konser vermiz için İsrail-Filistin gerilimiyle bir ilgisinin olmadığını, tek amacımızın hayranlarımıza müziğimizi ulaştırmak olduğunu herkesin aklında tutacağımızı umuyorum.

"Ocean Land"ın son kısmını Tac Mahal'de kaydetmişsiniz ve tutuklanmışsınız. Nasıl oldu bu olay?

Kobi: "Tanrı ve Şeytan Arasında Bir Tango" adlı kitabımda anlatacağım bu olayı. O yüzden, bu soruyu pas geçmek durumundayım, kusuruma bakmayın lütfen.

"Mount Ararat" adında bir EP'niz var. Ağrı dağının sizin için anlamı nedir?

Matti: Ararat dağından Tevat'ta da bahis açılır, Ararat'ın, Ağrı dağının Nuh'un gemisinin tufandan sonra bulunduğu dağ olduğuna inanılır. Benim için bu dağ, İsraililer ve Türkler arasındaki yakınlığın bir simgesi esas olarak. İki ulus da uzun bir tarihe sahip çok eski uluslar ve önemli bir ortak tarihleri var. Tufan hikâyesinin kökleri İbrani mi, yoksa Türkiye'den mi çıkmış, bilmiyorum ama, bizim halkımıza dair bir hikâye olarak buraya ulaşmış olması, belki de çok uzun zaman önce İbraniyle Türklerin aynı halk olduğu anlamına da gelebilir.

İsrail'de nerede yaşıyorsunuz?

Hepimiz İsrail'in merkezinde, Tel-Aviv'e yakın bir semtte yaşıyoruz.

Türkiye'deki konserlerinizde dansöz de vardı. Her konserinizde dansöz olur mu? Bizim gördüğümüz dansöz nerelirdi?

Matti: Türkiye'deki konserlerde çıkan dansözler Türktü. Her zaman olmuyor, ama mümkün olduğu zaman çıkartıyoruz dansöz.

SİYASET

Nostalji ile Ötopyo Aramızda büyük kitabıyla ve Birikim dergisindeki yazısıyla tanınan Şekür Argın'ın bu söyleşi kitabı, kapitalizmin 1960'lı ve 1970'li yıllarda geçirdiği yapısal dönüşümün, neo-liberalizm üzerinden bugüne gelen yansımalarıyla ve bu süreçte siyasetin buharlaşıp, köklü bir temsil krizinin ortaya çıkmasından güç alarak, insanlığı nereye sürüklediğini ve Sol'un yürümesi gereken gerçeği ortaya koyuyor...

YAŞLANAN İNSANLIK, GENÇLEŞEN KAPİTALİZM
Şekür Argın

YAŞLANAN İNSANLIK, GENÇLEŞEN KAPİTALİZM
Şekür Argın

ROMAN

Tanık Ali'nin, Ottaç'ın büyük harabacı ve coğrafyacılarından söylenen Muhammed el-İdrisi'nin hayali etrafında kurguladığı ve in büyüklük ve bakımdan ve Kurtuba'ya özenen önemli şehri, on ikinci yüzyıl Palermo'sunda geçen bu roman, yazarın daha önce "Mar Ağacının Gölgesi", "Taş Kadın" ve "Selahaddin'in Kitabı" başlılarıyla yayımlanmış olan aynı serinin dördüncü kitabıdır.

PALERMO'DA BİR SULTAN
Tanık Ali
Türkçe: Osman Akınbay

SİNEMA

Dünyanın gelmiş geçmiş en ünlü komik karakteri Şarlot'un yaratıcısı olan Charlie Chaplin, huzur ve huzur halinde çekip oynadığı ilk filmlerinden "Asri Zamanlar"ta, "Şehir İnkılabından" "Büyük Diktatör"e kadar çeşitli filmlerine ve 2. Dünya Savaşı sonrasında komünist eziyet dönemindeki, ABD'ye girmesini yasaklanan tutumuna dair görüşleriyle...

CHARLIE CHAPLIN
Derleyen: Kevin J. Hayes

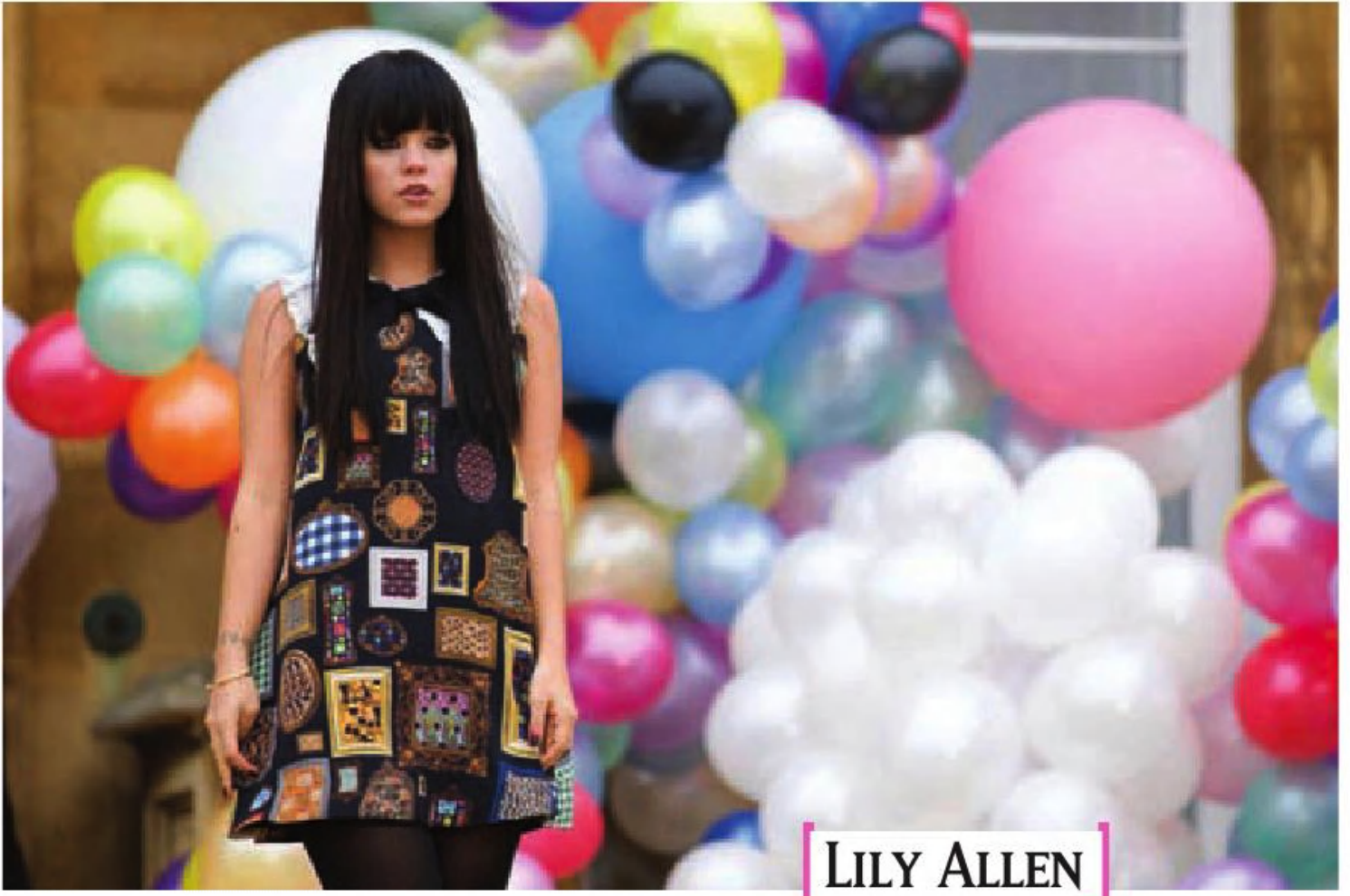
CHARLIE CHAPLIN
Derleyen: Kevin J. Hayes
Türkçe: Hira Doğru - Ahmet Ergenç

ANI-ANLATI

"Fidel, sizerle birlikte harika günler yaşadım. Senin yanında Film krizinin hüznünü ama gururlu günlerinde halkımızdan bir parça olmama mutluluğumu hissettim. Ama artık dünyanın başka ülkeleri de benim mütevazı çabalarımı talep ediyorlar. Küba'nın başında olma sorumluluğum sebebiyle bana yasak olan şeyleri ben yapabiliyim. Ayırt, saat geldi çatı..." (Che'den Fidel'e)

CHE'Lİ ANILAR
Fidel Castro
Türkçe: M. Harmanlı - M. Uysal

LILY ALLEN

Lily Allen, heyecanla beklenen ikinci albümünde dümeni ska'lardan, reggae'lerden elektro pop'a vurmuş, doğrusu bunu da üstüne bir güzel yakıştırmış. Erkek arkadaşları ve ilişkiler hakkında kâh kaşı çatık, asabı bozuk, kâh gülmeceli güldürmeceli, şöhretler âlemine, Bush ve avanesine bol giydimeceli dizeler kaleme almış. 2000'ler İngiltere'sinin cibilliyetli starıyla "It's Not Me, It's You" albümü vesilesiyle Word, Spin, The Sun, Telegraph, Times görüşmüş.

ORGAZMIN SAHTESİ VE GERÇEĞİ

2008 Eylülünde, GQ dergisinin ödül töreninde birlikte sunuculuk yaptığın Elton John'a kameralar önünde sıkıtır çekmen epey sansasyon yarattı. Pışman mısın? Elton John'la banştın mı?

Lily Allen: Elton John, o kalabalığın önünde sarhoş olduğumu ima eden sigortalardan attı. Büyütülecek bir şey değil. Her gün birilerine sıkıtır çekiyorum. Elton John da büyütmedi zaten, olgun bir insan çünkü. Ayrıca, onunla küsmemiz söz konusu olamaz, menajerim Elton'un ortağı, kazancımın yüzde 15'i ona gidiyor. (gülüyor)

Müzik endüstrisine öfkeli mısın?

Hem de nasıl! Geçenlerde Mick Jagger'la yemek yiyorduk, ona da sıkıtır çektim, "senin gibi götoşlardan nefret ediyorum" dedim.

Mevzu neydi?

Müzik endüstrisi! Hiçbir zaman onlar kadar kazanamayacak olmamın beni sinir ettiğini söyledim. O da, "biz müziğe başladığımızda ortada para yoktu ki, sonra 1970'lerde,

'80'lerde bir patlama oldu, şimdi yine başladığımız noktaya döndük" dedi. Kafama takılan şu: Ünlüyüm, plaklarım çok satıyor, peki niye zengin değilim? Plak şirketlerinden uzak durmak lâzım. En iyisi "do it yourself", kendin pişir, kendin ye! Music Week dergisinde şirketin patronuyla yapılan bir söyleşi okudum, adam benden bir ürünümüşüm gibi bahsediyor, üstelik ucuz bir ürün. Midem bulandı. Bundan önceki albümüm ("Allright, Still", 2006) iki buçuk milyon sattı, bana 50 bin sterlin verdiler. Yeni albümde biraz daha cömert olmalardı beklerdim, ama ne gezer! Geçenlerde şirketin zoruyla Paris'e gittim, promosyon tatanası için. İki yıldızlı bir otelde yer ayırtmışlar. Yirmi yıl önce olsaydı Ritz'de kalırdım, masamda beş gram kokain, on buket çiçek bulurdum. (gülüyor)

Yeni kuşakların rol model olarak görülüyorsun. Bu durum senin için ne ifade ediyor?

Kim senin rol modeli değilim. Kim senin de beni ya da başka bir pop starını rol modeli olarak gördüğünü sanmıyorum. Zaten bu rol modeli

En iyisi kendin pişir, kendin ye! Plak şirketimin patronuyla yapılan bir söyleşi okudum, adam benden bir ürünümüşüm gibi bahsediyor, üstelik ucuz bir ürün. Midem bulandı.

lafı Daily Mail gibi gazetelerin uydurması. Genç kızların pop starlarına imrendiklerini sanmıyorum, zira pop starlığın insanı mahveden bir şey olduğunu görüyorlar. İmrendikleri şey, olayın para pul ve şaşaa tarafı. Amy Winehouse ya da benim gibi olmayı kim ister? İnsanlar görkemli partilere gitmek, bol para kazanmak istiyor, hepsi bu.

Eğer şarkıcı olmasaydın hangi iş-

le uğraşmak isterdin?

Bir resim galerisinde ya da bir pastanede çalışmak isterdim. Asla bir ofiste çalışmazdım.

Sevdiğin ressam kimler?

Amerikalı ressam Shara Hughes'a hayranım. Ve de Keith Haring'e. Bir Keith Haring dövmesi yaptırmak istiyorum. Onu 13 yaşında annemle beraber New York Modern Sanat Müzesi'ne gittiğimde keşfetmişim.

O sıralarda Boyzone'a ve özellikle Stephen Gately'ye hayrandım, ama müzikten çok resime meraklıydım.

Harçlığını satın aldığın ilk albüm neydi?

TLC'nin "CrazySexyCool"u.

En son aldığın albüm hangisi?

TV On The Radio'nun "Dear Science"ı.

2008'deki gözdeleğin kimlerdi?

Hercules and Love Affair, Kings of

Leon, Leona Lewis, MGMT, Vampire Weekend.

Bu sıralar neler dinliyorsunuz?

Robert Plant'le Alison Kraus'un "Raising Sand"ını ve Otis Redding'in "Otis Blue"sunu.

Kiminle birlikte çalışmak isterdin?

Kanye West'le çalışmayı çok isterdim.

Mutfağının duvarında Joe Strummer'in siyah-beyaz bir fotoğrafı var.

Manevî baban olduğu söyleniyor, öyle mi gerçekten?

Tam öyle değil, ama babamın (*Keith Allen, Galli aktör, komedyen*) yakın arkadaşıydı ve onunla çok güzel hatıralarım var. Bana şahane müzikler dinletirdi. Her yıl 10-15 gün Glastonbury festivalinde birlikte olurduk. Bir defasında Glastonbury'de başbaşa iki gün geçirdik, unutamayacağım güzelliğe iki gündü. Strummer sarhoşken bile çok cool'du. Onun ölümünden beri Glastonbury'ye gitmiyorum, çünkü o festivali vareden ve güzel kılan oydu. Onunla bir kere şarkı da söyledim, 14-15 yaşındaydım. Mesaleros, Wembley Arena'da The Who'nun öngrubu olarak sahne al-

geldiği gibi söylüyordum. Şarkıların birçoğunu öyle yazdım. Zaten evde oturup şarkı yazdığım vaki değildir. Onu denediğim de oldu, ama beceremedim, her defasında ortalıkta dolanıp durdum, televizyona filan takıldım. "It's Not Me, It's You"nun kayıtları öngördüğümünden daha uzun sürdü. Greg'in, grubu The Bird and The Bee'yle tıme'e çıkması gerekiyordu, o yüzden süreç kesintiye uğradı. Plak şirketi de hadi, hadi diye ensemde boza pişiriyordu. Başka isimlerle devam etmeyi denedim, Damon Albarn da onlardan biriydi, ama hiçbiriyile frekans tutturamadım, tıkanıp kaldım. Ama Greg'tenmeden döndüğünde hiç zorlanmadan kaldığımız yerden devam ettik ve albümü bitirdik. İlk kaydettiğimiz şarkı "I Could Say"di, albüme rengini de o verdi. En son kaydettiğimiz şarkı ise "Never Gonna Happen"di. Bu albümde en çok sevdiğim şarkı o.

"Never Gonna Happen"ın eslin kaynağı ne?

Eski bir sevgilim. Canımı çok sıkıyordu, ilişkimizin bittiğini idrak edemiyor, ikide bir anyor, konuşmak, dertleş-

Orgazm meselesinde, bence erkekler kadar kadınların da kabahatli var. Çünkü orgazm taklidi yapıyoruz ve erkekler de kendilerini yeterli hissediyor. Hakikat öyle değil tabii.

mişti. "White Riot"ı ve "I Fought The Law"u onlarla birlikte söyledim. Fakat, ne yalan söyleyeyim, Strummer'in ne kadar ünlü olduğunu, müzik tarihinde ne kadar önemli bir yeri olduğunu öldükten sonra anladım. **Muhafazakâr Parti'nin başkanı David Cameron'un Barack Obama'ya hediyeye ettiği dört albümden birinin "Alright, Still" olmasına ne diyorsun?**

Akla ziyan bir hadise! Obama'nın onu dinleyip dinlemediğini çok merak ediyorum. Herhalde asistanları bir kenara atmıştır, kimsenin de aklına "neymiş bu" diye bakmak gelmemiştir. Yine de, şöyle bir sahnenin hayalini kurmadan edemiyorum: Obama uçakta gidiyor, kulaklığını çıkarıp karsına uzatıyor, "Michelle, şunu bir dinlesene, komik bir kız" diyor. (*gülüyor*)

"Alright, Still"ın reggae esintili, neşeli bir ambiyansı vardı, yeni albümün "It's Not Me, It's You" daha içe dönük ve bir hayli otobiyografik. Bu farkın sebebi ne?

Bu albümde ilk albüme kıyasla daha özgürdüm. Hep "ikinci albüm sendromu"ndan bahsedilir, hiç öyle olmadı. Bunda Greg Kurstin'in önemli payı var. Beni müzikal olarak anlayan bir prodüktörle çalıştığım için çok mutluyum. Yeni albümün nasıl bir şey olması gerektiğini anlatmak için ona bazı plaklar dinlettim. Happy Mondays, New Order, The Smiths, Keane, Coldplay... Ve bir çırpıda beş şarkı çıkardık. Greg piyanoya oturuyor, çeşitli akorlar çalıyor, ben de aklıma

mek istiyor, kalkıp evime geliyordu. Bir seferinde kendimizi yatakta bulduk. Bizimki ilişkimizin yeniden başladığını sandı. Hakikat öyle değildi, ilişkimiz bitmişti. "Never Gonna Happen" onu anlatıyor.

Albümün ruh dünyasını nasıl özetlersin?

Şöyle söyleyeyim, "It's Not Me, It's You"daki bazı şarkılar beni gözyaşına boğdu. Bir bebek gibi ağlattı.

Bir dostluğun aşka dönüşmesini anlatan "Who'd Have Known"un nakarat bölümü tanıdık geliyor.

Gelir tabii. (*gülüyor*) Take That'ın "Shine"ından arakladım. Ama buklette adamların hakkını veriyorum.

Albümün adı, "It's Not Me, It's You" nereden geliyor?

Çiftler ayrılırken hep o cümle sarf edilir: "Sebeb sen değilsin, benim." O klişeye bir göndeme.

Ed Simons'la (Chemical Brothers) ilişkinizin sona ermesinde sebep kıldı?

Düşük yapmasaydım, hamileliğim sürseydi, bebeğimiz doğsaydı, Ed'le ilişkimiz yürüyebilirdi. Bilmiyorum, böyle düşünme düşünme insan kafayı yer. Zaten az kalsın yiyordum, üç hafta psikiyatri kliniğinde yattım. Düşük yapınca depresyona girdim ve koordinatlarımı kaybettim.

"It's Not Me, It's You", ilk albümüne kıyasla epey karamsar, ama "everything is fine" (her şey yolunda) diye bittiyor. Her şey yolunda mı hakikaten?

Yolunda. Klinikteki terapistim "kendi-

GHETTO

GENUINE MUSIC LOUNGE
DÜNYANIN MÜZİĞİ GHETTO'DA

5 MART PERŞEMBE
AMSTERDAM NIGHT WATCH:
FOURTESS

6 MART CUMA
ŞEVVAL SAM

7 MART CUMARTESİ
AYHAN SİCİMOĞLU
& LATIN ALL STARS

12 MART PERŞEMBE
SAKİN

13 MART CUMA
WATCHA CLAN (Fransa)

14 MART CUMARTESİ
REGGAE PLAYGROUND
by SATTAS & İYA WAVES

18 MART ÇARŞAMBA
ALMORA "AKÜSTİK"

19 MART PERŞEMBE
ÜÇNOKTABİR

20 MART CUMA
EGE & VASSILIS SALEAS

21 MART CUMARTESİ
KANGROOVE

25 MART ÇARŞAMBA
OLCAYTO AHMET TUĞSUZ
feat. LONGPLAY

26 MART PERŞEMBE
ORIENT EXPRESSIONS

27 MART CUMA
AYHAN SİCİMOĞLU presents:
BUENA VISTA REVISITED

28 MART CUMARTESİ
ORIENT GLAMOUR
"HIP-HOP THEATER"

www.ghettoist.net 0212 251 75 01

ne daha fazla zaman ayır" demişti, öyle yaptım, iyi geldi. Ayrıca alkol perhizine girdim, ama arada bir ka-çamak yaptığım oluyor tabii.

Bu albüm de bir terapi işlevi gördü mü?

Gördü tabii, içimdeki birçok şeyi bu şarkılarla dışavurdum.

"Back To The Start"ta kimden ötür dılıyorsunuz?

O şarkı ablam Sarah'yla ilişkimiz hakkında. Aramız hiçbir zaman iyi olmadı. Ama yaşamız ilerledikçe öyle bir noktaya geldik ki, ya kâbusu sürdürcektik ya da sulh olacaktık. Sarah 29 yaşında, alımlı, karizmatik ve sosyal biri. Onun bu özelliklerini hep kıskanmışımdır. Uzun boy-luydu, zayıftı, birçok arkadaşı vardı.

Anlatılan hikâye şu: Maddeler kötüdür, insanı mahveder. Bu doğru değil. Haftanın üç gecesinde kokain çekip ertesi sabah işine gücüne giden bir sürü düzgün insan tanıyorum.

Bense bodur ve şişmandım, ayrıca hiç arkadaşım yoktu. Sarah "Back To Start"ın kendisi hakkında olduğunu biliyor. Şarkıyı dinlediğinde gözyaşlarını tutamadı. Artık sulh olduk. Gelip bende kalıyor, dertlerimizi paylaşıyoruz. Onun sahneye çıkmaya, şarkı söylemeye hiç hevesi olmadı. Dolayısıyla, bu konuda beni hiç kıskandığı yok, tek kıskandığı şey elbiselerim. (gülüyor) **Albüm hüznü bir şarkıyla, "He Wasn't There"le kapanıyor. O şarkıda babana sesleniyorsun, değil mi?**

Evet. Çok, çok uzun bir süre babama öfkeliydim. Şimdi öyle değilim. Onu her yönüyle seviyorum.

"He Wasn't There"ın dizelerinden biri "yaptığı bazı şeyler inanılır gibi değildi". Nelerdi onlar?

Hafta sonlarında beni ve oğlan kardeşim Alfie'yi (Alfie Owen-Allen, aktör) alırdı. Meteliksiz olduğu zamanlardı. Bize annemin çanağını çömeğini araklatır, sonra gidip onları Portobello'daki bit pazarında sattık. Bunu geçenlerde annemle konuştuk, babamın o çanak çömeği kendi evine götürdüğünü sanıyormuş. Halbuki bize yiyecek alabilmek için o hırsızlığı yapıyordu. "He Wasn't There"de, geçmişte yaşanan her şeye rağmen onu çok sevdiğimi, "iyi ki varsın" dediğimi anlatıyorum. Şimdi iki yaşında bir bebeği var, onu kıskanmaktan kendimi alamıyorum. (gülüyor)

Sen büyürken baban yanında olmadığın için mi?

Herhalde. Babam ben dört yaşındayken evi terketti. Gittiği günü, hatta ânı, bugün gibi hatırlıyorum. Kapının önünde bizimle vedalaşmıştı. "Bundan sonra babamı görmeyecek miyim?" diye yaygara koparmıştım. Öyle olmayacağını söyledi ama, gidiş o gidiş, uzun süre ortalıkta görünmedi. Hem vardı,

hem yoktu. Sonra görüşmeye başladık ve ben 15 yaşındayken birbirimize yakınlaştık. Durumlar değişmişti, genç kızlıktan kadınlığa geçiyordum. Yalnız benim için değil, onun için de zor bir dönemdi. Çünkü babam yaşındaki adamlarla takılıyordum. Bazılarıyla onun da tanışıklığı vardı. Bu durum onu çok rahatsız ediyordu, kimi rahatsız etmez ki! Bir gün beni fena azarladı, "böyle davranamazsın" filan diye bağırıp çağırırdı. Ben de "nasıl davranacağımı söyleyebileceğin zamanlarda ortada yoktun, şimdi azarlamaya hakkın yok" diye haykırıyordum. Ama o günler geride kaldı, onu çok seviyorum, birbirimizi çok iyi anlıyoruz, sıkıfıkı dostuz.

Babana çektiğini düşündüğün huy-ların neler?

Çenemi tutamayışım. Ve şartlara boyun eğmeyişim. "Kartlar böyle dağıtılmış, bize de bunlar düşmüş" diye kadere razı olmak yok kitabımızda. Hak verilmez, alınır. Bir şey elde etmek istiyorsan, onun için uğraşman gerekiyor. Pekâlâ babamın torpiliyle müzik dünyasına paraşütle inebilirdim. Ama öyle yapmadım, kendimi Keith Allen'in kızi

olarak değil, Lily Allen olarak kabul ettirdim.

Annenle (Allison Owen) aran nasıl? İkimizin de özgüven sorunu var. Harika bir kadın, ama çok darbe yedi. Babamla evlendiğinde punk bir öğrenci ve bekâr bir anneydi. Ablam Sarah babamdan önceki sevgilisinden olmuştu. Babam evi terkettiğinde üç çocukla, parasızlıkla, depresyonla başbaşa kaldı. Biz tost ekmeğinin üstüne makama koyup yerken o telefonda babama para vermesi için yalványordu. Film endüstrisinde çalışmaya başladı, prodüktörükte dikiş tutturdu. Şimdi Hollywood'da hatırı sayılır bir ismi var. Filmlerinden biri, "Shaun of the Dead" Oscar adayı bile oldu. Küçükliğümden beri onunla aynı frekanstayım, duygularını şıp diye anlarım. Ayak seslerinden nasıl bir halet-i ruhiyede olduğunu hissederdim. Bu her zaman ikimiz için hayırlı olmuyordu. Onu manipüle edebiliyordum. Uzun zaman ona kötü davrandım, suçlayıp durdum. Sanıyorum öfkemin sebebi "normal" bir hayatımızın olmamasıydı. "Yıkılan yuva" olayı çocukları kötü etkiliyor, çünkü annenle babanın ayrılmış olması çevrende feci bir şeymiş gibi görünüyor. Halbuki hakikat öyle değil.

Prens Charles'ın okuduğu okula gittin. O nasıl oldu?

O okula altı ay gittiğim için iyi bir

eğitimden geçtiğim sanılıyor. 15 yaşına kadar tam 13 okulda okudum. Ve hiçbirinde doğru dürüst bir şey öğrenecek kadar kalmadım. Wikipedia'da "Lily, imtiyazlı bir çocukluğun tadını çıkardı" diye yazıyor. Ne tadı! Okuldan okula göç etmemin sebebi hiçbir yere uyum sağlayamayışımı. Annem bizi iyi okullarda okutmak için dişini tırnağına taktı. Aslında bütçesi çocuklarını o okullara göndermeye yetmiyordu. Ama film sanayiindeki arkadaşlarıyla aynı lîgede olmak için elinde avucunda ne varsa o okullara veriyordu. Bense oralarda kendimi hiç rahat hissetmiyordum, çünkü o âleme ait olmadığımı düşünüyordum. O okullardaki çocuklar her hafta yeni eşyalarıyla, yeni giysileriyle gösteriş yapıyordu. Annem beni külüstür Volkswağen Golf'üyle okuldan alıyordu, diğer veliler ise Bentley'leriyle geliyordu. Bunları şimdi umursamıyorum, ama o zamanlar beni yaralayan şeylerdi. O okullar eğitim değil, statü veriyor. Bana iyiliği dokunan tek okul, 11 yaşındayken gittiğim Katolik kız okulu oldu. Sesim olduğunu o okulun korosunda keşfettim.

"It's Not Me, It's You"nun açılış şarkısı olan "Everyone's At It"de, "İhtiyar politikacılardan çocukluğa" herkesin narkotik maddeler kullandığını söylüyorsunuz. Bu şarkı çok ses getirdi, senin uyuşturucu madde propagandası yaptığını söyleyenler oldu.

Ben gerçeği dile getiriyorum. Ve maddeler konusundaki riyakârlığa dikkat çekiyorum. O konuda atıp tutan gazetecilerin alayı ya keş ya alkolik. Anlatılan hikâye şu: Maddeler kötüdür, insanı mahveder. Ya fahişe olursun ya tecavüzcü ya da torbacı. Bu doğru değil. Haftanın üç gecesinde kokain çekip ertesi sabah işine gücüne giden bir sürü düzgün insan tanıyorum. Madalyonun bu yüzünden bahsedene yok. Ben maddelerin propagandasını yapmıyorum, sadece şunu söylüyorum: Haybeden sansasyon yaratmayın, hayatta maddeler diye bir gerçek var. Bazı insanlar maddeleri kötü kullanıyor, hepsi bu. Bazı insanlar da arabalarını kötü kullanıyor, kendilerini ve başkalarını öldürüyor. Ben madde kullanmıyorum. Kullanıyordum, bıraktım. Etrafımda kafayı bulmuş insanlar olunca pirenleniyorum. Kafayı bulduklarına hemen uyanıyorum ve uyuz oluyorum. Hoşuma gitmediği halde kokaine takılmam da o yüzden. Herkesin kafasının iyi olduğu ortamda ayık olunca kendimi yalnız bir çocuk gibi hissediyordum.

İnsanların kafayı bulduklarını nasıl anlıyorsunuz?

Yüksek sesle kendilerinden bahsetmeye başladıklarında anlıyorum.

Beni en çok rahatsız eden de o. **“Him” adlı şarkı tanrıyı konu alıyor. Dinle aran nasıl?**

Din kafamı karıştırıyor. Katolik okulunda okudum, bize eşcinsellik kötüdür, zina kötüdür, maddeler kötüdür deniyordu. Ama annemin arkadaşları eşcinseldi, babamın gönül maceraları hiç eksik olmuyordu ve maddeler ortalıkta kol geziyordu. Çocukluğum iki arada bir derede geçti. Şu kadana söyleyeyim, Hristiyanlıktan hoşlanmıyorum.

Bir dinler sıralaması yapsan, Hristiyanlığı nereye koyarsın?

Hinduizm kıyak bir din, onu kesin üst sıralara koyarım. Ama böyle bir sıralama tehlikeli olur, başım belaya girer.

“Fuck You” adlı şarkını George Bush’a hitaben mi yazdın?

George Bush’a dair bir şarkı olarak başladı, ama sonra daha genel bir yere gitti. Şunun gibi şeylere.

(Blackberry’indeki neo-Nazi graffitili duvar fotoğrafını gösteriyor)
“Fuck You” tam da bu fotoğrafa sesleniyor.

“It’s Not Fair”de, sana orgazm yaşatmadığı için sevgilini terkettiğini söylüyorsun.

Orgazm meselesinde, bence erkekler kadar kadınların da kabahati var. Çünkü orgazm taklidi yapıyoruz ve erkekler de kendilerini yeterli hissediyor. Hakikat öyle değil tabii.

Ama gerçek orgazmı taklidi pekâlâ ayırt edilebilir.

Sen öyle san! Erkekler orgazmın

gerçeğiyle sahtesini asla ayırt edemez.

Peki, insanın sevdiği, anlaştığı birinden “orgazm olamıyorum” diye aynılması doğru mu?

Doğrudur demiyorum ki. Ama bana haz vermeyi düşünmeyen bir herife de katlanacak değilim. Kadınlar binlerce yıldır cinsel mutluluğu yaşamak istiyor, erkekler bunu anlamıyor bir türü.

“The Fear”ın klbl şöhretin, “celebrity”liğin mânâsızlığını vurguluyor. Seni öyle bir şarkı yazmaya sevken ne oldu?

Onu içinde yaşadığımız şöhret manyağı kültüre duyduğum kızgınlıkla yazdım. “Genç kızlar niye o sosyete dergileri denen paçavraları okuyor,

yordum, ama ünlü olmanın ne demek olduğunu bilmiyordum. Ünlü olmayı “herkesin beni sevmesi” sanıyordum.

Ama sadece şarkı söylemiyordun, belli bir tavrın temsilciliğine soyundun, başka sanatçılara demediğini bırakmadın. Bob Geldof’un “sahte peygamber” olduğunu, Pete Doherty’nin imha edilmesi gerektiğini, Paris Hilton’un “iğrençlik derecesinde yeteneksiz” olduğunu söyledin. Madonna için “çoluk çocuğa kaştı, bırakın artık” dedin. Gırls Aloud grubundan Cheryl Cole’a “zengin bir topçuyla evlenmeyi marifet sanan salak sürtüğün” diye hakaret ettin.

Onlardan farklı olduğumu göster-

Facebook’ta o anda ne yaptığını yazıyorsun, dünyanın öbür ucundan mesaj geliyor. O anda ikimiz de çikolatalı gofret yiyoruz diye aramızda bir bağ kurulmasına ifrit oluyorum.

niye herkes şöhretlere hayranlık duyuyor” diye köpürüyordum.

Sen de o kültürün bir parçası değil misin?

Öyleydim. Onu yaşamış biri olarak bunları söylüyorum. Artık o dünyanın içinde olmamayı öğreniyorum. Bu işe girdiğimde yaşım çok ufaktı. Zamanla ve hakkımda yazılıp çizilenleri okudukça neyin ne olduğunu anladım. Deniyor ki, ünlü olmanın bedeli bu. Ama benim istediğim ünlü olmak değildi ki. Ben şarkıcı olmak istiyordum... Şimdi yalan söylemiş oldum. Evet, ünlü olmak istiy-

mek istedim. Ama sözlerim bumerang gibi dönüp geldi, beni vurdu. Kişiliğimden taviz vermek istemem aleyhimde kullanıldı.

Bir çelışkiler yumağı gibisin. Bir yandan dikbaşı, sivri dil, kendinden emin bir insansın, diğer yandan bloguna “şışman ve çıkrın” olduğunu yazabilen, kırılğan bir kişiliğin var.

Hâlâ estetik cerrahi ve liposuction yaptırmayı aklımdan geçiriyorum. Kendime güvensizliğim kişiliğimin önemli bir parçası. Kabul görmek istiyorum, bunun için tavizkâr olma-

ya meyilliyim. Öte yandan, kadınlara dayatılan şeylere, kabul görme kriterlerine isyan etmem gerektiğinin de bilincindeyim. Ama bir de kendinizi benim yerime koyun, giysileriniz ve kilonuz hakkında bir sürü nahoş şey yazılsa, kayıtsız kalabilir misiniz?

Ama vücudun hakkında duyduğun olumsuz duyguları milyonlarca insanla paylaşıyorsun.

Mahremiyetine çok düşkün bir insan değilim. Birçok insan kişisel mevzulalarının internette dolaşmasından dehşete düşer. Ben öyle değilim. Bloguma içimi döküyorum. Yazdıklarımı milyonlarca insan okusa da, benim için kişisel bir şey, bir iç dökme.

“Bir şey hissediyorum, o halde bunu bloguma yazmalıyım veya sağa sola mall’lemeliyim” tavrı tehlikeli bir fren patlamasına delâlet etmiyor mu?

Her şeyi içinde tutmak istiyorsan, o senin bileceğin şey. Bir takım sınırların olduğunu biliyorum elbette. Örneğin Facebook’ta “status update” diye bir şey var, o anda ne yaptığını yazıyorsun, dünyanın öbür ucundan “ben de aynısını yapıyorum” diye bir mesaj geliyor. Bundan nefret ediyorum. O anda ikimiz de çikolatalı gofret yiyoruz diye aramızda bir bağ kurulmasına ifrit oluyorum. Bu ayrı konu, ama ben kamusal ve özel kimliğim diye bir ayrım yapmıyorum, çünkü böyle bir ayrım hakiki değil.

NURİ BİLGE CEYLAN

İklimler

'Mayıs Sıkıntısı'nda, 'Uzak'ta, 'Kasaba'da olageldiği üzere, 'İklimler'in senaryosu da çekimden önceki haliyle ulaşıyor okurlara. Kitapta ayrıca film üzerine yazılmış sayısız yazıdan alıntılar, yönetmen ve oyuncularla yapılmış söyleşiler, yapım sırasında tutulan günlükler de yer alıyor. Böylece bir külliyata dönüşüyor 'İklimler'.

Norgunk Yayıncılık

Şehit Erdoğan İban Sokak C/8 Akatlar / İstanbul
T. 0212 351 48 38 / F. 0212 351 83 24
www.norgunk.com / info@norgunk.com

Beyoncé, sahnedeki alter egosuna dair bir albüm yaptı: "I Am... Sasha Fierce".

Aferin onal Ben sabah kalktığımda Blackberry'ye bakıyorum, bir fincan çay içiyorum, bir sigara yakıyorum ve Lily Allen oluyorum. Rol kesmiyorum, nasılsam öleyim. Olduğundan başka türlü görünmeye çalışmak kariyeristliktir. O da "plak satmak için müzik yapıyorum" demektir. Ben müziği o maksatla yapmıyorum ki.

Niçin yapıyorsun?

İnsanların beni sevmesi için. (gülüyor) Gülüyorum, ama bu büyük ölçüde doğru.

Bu, bir sanatçı için tehlikeli bir motivasyon değil mi?

hakikat bu. Genç erkekler duygu olarak ham ve özgüven yoksunu. Ayrıca çok kafa ütülüyorlar. Ama elisine gelenler bu durumu aşmış olabiliyor.

"Yalnız kalpler" sütununa ilan verseydin, ne yazdın?

"Azbuçuk kendine güvensiz ve ihtiyaç halindeki pop starı kıyak bir herif arıyor: Matrak, zeki ve zengin."

Zengin mi?

Kendimi geçindirebiliyorum, ama her şeyi bırakıp yine de aynı hayat tarzına sahip olmak güzel olurdu. (gülüyor)

Feministisin, hayatını idame ettirmek için bir erkeğe ihtiyacın olmalı, öyle değil mi?

Genç erkekler çok gerzek, her halı bildiklerini sanıyorlar, halbuki hiçbir halı bilmiyorlar. Doğruyu söylemek gerekirse, ben ellili yaşlarda ve yeni boşanmış birini tercih ederim.

Belki de hiç bu yola girmemem lâzımdı. Ama oldu bir kere, buradayım işte. Madem bu yoldayım, bari tadını çıkarayım.

İlerde ne yapmayı düşünüyorsun?

Dört-beş yıl daha bu işi yapacağım, sonra aşık olabileceğim birini bulmaya bakacağım. Tekrar çocuk yapmayı deneyebilirim ve başka bir ülkeye yerleşebilirim. Bir sevgilim olsaydı, şimdi çekip giderdim.

Yalnız olmaktan şikâyetçi misin?

Değilim, hayatım boyunca yalnız oldum. Ed'le (Simons) ilişkimin arzum hilâfına sona erdiği sanılıyor. Hakikat öyle değil. O ilişkiyi sürdürmezdim.

Sebep Ed Simons'ın senden 25 yaş büyük olması mıydı?

Belki de. Ama geçenlerde 25 yaşındaki biriyle şansımı deneyeyim dedim, bir çocukla berabermişim gibi geldi. Genç erkekler çok gerzek, her halı bildiklerini sanıyorlar, halbuki hiçbir halı bilmiyorlar. Doğruyu söylemek gerekirse, ben ellili yaşlarda ve yeni boşanmış birini tercih ederim. Herhalde baba olayı, ama

Bir erkeğe ihtiyacım yok, birisine sınılmaya ihtiyacım var. Kusura bakmayın, ağlamak üzereyim. (bir kâğıt mendil çıkarıp yüzünü kapatıyor, hıçkırıyor) Özur dilerim, çok yorgunum. Sabahın üçünden beri ayakta- yım. Yorgun olduğumda duygusallaşıyorum.

En son ne zaman kendini mutlu hissettin?

2007'nin başlarında, Ed'le yeni tanıştığım günlerde, jimnastik salonuna gidiyordum, biraz kilo atmıştım. Annemin evinde büyük bir parti vermiştim, herkesle sarmaş dolaştım. Normalde sarılmayı, kucaklaşmayı yatak haricinde beceremiyordum. Bir de 2007 noelinde çok mutluydum. Ed'le birlikte annemin evindeydik, kalabalık bir sofraydı, hindi yiyip çeşitli oyunlar oynamıştık. Herkesin kafası iyiydi. Hamileydim, ertesi yılın noelinde kucağımda bebeğim olacaktı. Hayatımda hiç o kadar mutlu olduğumu hatırlamıyorum. Bir daha o kadar mutlu olabilir miyim, bilmiyorum.

Derleyen: **Yücel Göktürk**

ORTA KAT MART PROGRAMI

04 / Osman Kaytazođlu / Yarabere

05 / Bicycle Day

06 / 100 Derece

07 / Joy Division Gecesi

(Opal, Post-Dial, The Revolters,

DDR, Serdarcharliebrow)

11 / Güray Binay & Psycho Pop / Ars Longa

12 / Kırkbinsinek / Sakareller

13 / Sokak Köpekleri / The Revolters

14 / Serdar ztop

18 / Nekizm / Trubadoor

19 / Nordik / Toz ve Toz

20 / Tripart /Kupka

21 / Dembedem

22 / Plague Mass (Avusturya) /

Lifelock / Lost in Bazaar

24 / Bir Gecelik Aş

25 / Ceylan Ertem & Kpar Kpoh Knah

26 / İki / Opal

27 / Replikas

28 / Proudpilot / Punkt / Burn Her Letters

ASFALT DÜNYA

Türkiye'nin modern rock kervanına ilk albümleri "Ormanlar Kralı"yla katılan Asphalt Dünya, avangard heveslerin ayyuka çıktığı bir zamanda, şarkı mimarisine ve gitar hakimiyetine sadakatiyle dikkat çekiyor en çok. Ritm seksiyonu değişen grubun iki sabiti de zaten gitarın ve mikrofonun başında duruyor. Çalıp söyledikleri güzel, bir de sohbetlerine kulak kesilelim...

BİR KING DIAMOND, BİR MİRKELEM

Çekirdek Asphalt Dünya: Emrah Özdamar (vokal), Ertan Haktanır (gitar)

İlk albümünüz "Ormanlar Kralı" geçen sene yayınlandı, ama Asphalt Dünya daha eski bir grup galiba...

Emrah Özdamar: Ertan'la ben eskiz, evet. Asphalt Dünya ismi konmadan önce de beraber çalışıyorduk. Sonra grupta üç kişi olduk, sonra dört, albüm kayıtları esnasında bir çekirdek kadro oluşturmuştuk. Şimdi yine ikiyiz, inşallah yakında yine dörtleyeceğiz.

Siz ikliniz okuldan mı tanışıyorsunuz? Türkiye'de grupların temelleri genelde lisede filan atılıyor...

Ertan Haktanır: Bizim karşılaşmamız tamamen Emrah'ın parçaları vasıtasıyla oldu. 1997-98 yıllarında bir stüdyoya gidip gitar çalışıyordum, Emrah da benim çalıştığım aranjörle çalışıyormuş. "Bu şarkılara gitar çalar mısın" diye bir teklif gelince parçaları dinledim ve çok beğendim. Çaldıkça daha da olayın içine girdim, kendimden de bir şeyler vermeye başladım. Normalde belirli kalıplar istenir stüdyolarda, ama Emrah'la daha değişik oldu.

O yıllarda bir stüdyo gitaristi olacak kıvamda mıydınız?

Ertan: Yok, teknik olarak o kadar iyi değildim, ama yapabildiğim ölçüde Emrah'a bir katkı olsun da istemiştim. Sözler çok etkileyiciydi en başta, müzikal anlamda o sözlerle yapılabilecek birçok şey olduğunu düşündüm. Beraber çalışmaya başladıktan sonra, gitarlar da katılınca, bazı şarkılarda değişiklikler de oldu. **Sen bu şarkılarda nasıl yazmaya başladın, muradın neydi şarkı yazmaktan?**

Emrah: Gitar çalmaya başlamamdan itibaren içimden gelerek beste de yapmaya başlamıştım. Lisede bir grubumuz vardı, kendi bestelerimizi söylüyorduk hep. Üniversitede bu olay gelişti, konserler de verdim, hem tek başıma, hem bir takım müzisyenleri toplayarak. Ertan'la tanışınca gördüm ki, şarkıların farklı noktalara götürebiliyordu, düzenleme kafası bana çok yakındı. Yavaş yavaş şarkılar o ham hallerinden çıktı ve Ertan'a emanet olmaya başladı. Hâlâ konserlerde henüz düzenlenmemiş bazı şarkıları tek başıma akustik gitarla okuyorum. Ertan'la ortak şarkılar da yazı-

yoruz bazen. Albüm yapma gibi bir istek hep içimizde vardı, ama Asphalt Dünya olarak bir grup halinde ortaya çıkmamız 2003 yılında oldu. Albüm yayınlamak da zor bir süreç oldu bizim için. Her şeyi kendimiz yapma sevdasındayız, biraz da içine kapalı insanlarız.

Ertan: Piyasaya bir albüm yapma isteğinden ziyade, hayalimizdeki albümü yapmak istiyorduk. Bu albü-

Kaçıp gitme şansını yakalayamıyoruz. Bunun peşinde koşmalı mıyız, yoksa şehirde yaşamının bir yolunu mu bulmalıyız? Biraz bunları sorguluyor Asphalt Dünya.

mü de biraz kendimize yapmış gibi olduk aslında. (gülüyor)

Tanıştığınızda ortaklaşa sevdiğiniz albümler, gruplar hangileriydi?

Ertan: En başta Radiohead.

Emrah: Dave Matthews Band. Böyle farklı hatlar var bizde çok. Metal dinlediğimiz dönemlerden tutun da, elektroniğe kadar.

Grubun ismi Suede'in şarkısı "Asphalt World"den mi geliyor?

Emrah: O şarkıyı ben şahsen çok seviyorum. Elbette Asphalt Dünya'ya

bir çağrışım orada var, ama aslında şehir hayatı üzerine kafa patlattıkça çıktı o isim. "Ormanlar Kralı" şarkısıyla da Asphalt Dünya ismi çok paralel. Doğa ve insanın kendi doğası üzerine düşünüyoruz o şarkıda. İnsan, mevcut doğaya alternatifler üretebilen, doğayı dönüştüren bir yaratık. Peki insanın doğası ne? Bu şehirler bir irade sonucunda mı ortaya çıktı, yoksa doğal olarak mı oluştu? Hayvanların omanı varsa, insanların da kenti mi var? Sonuçta hayattayız, yaşamak zorundayız, aynı hayvanlar gibi. Onların da avı var, avcısı var, çeşitli rolleri var, hepsinin de bir yaşam dürtüsü var. İnsanoğlunun dürtüsü de şehirde varolmak, burada avlanmak, av olmak. Hiçbirimiz kaçıp gitme, farklı hayatlar sürebilme şansını yakalayamıyoruz. Bunun peşinde koşmalı mıyız, yoksa şehirde yaşamının bir yolunu mu bulmalıyız? Biraz bunları sorguluyor şarkıyla grubun ismi.

Ertan: Biz şehirde yaşamayı savunuyoruz. İnsanlar ne kadar şehirden rahatsız olsa da, "Ormanlar Kralı"nda dendiği gibi, bu senin eserin, bunu sen yarattın. Bunu güzelleştirmeyi de bilmen gerekir.

Albümün açılış şarkısı "Hiç" sanki bir tematik bütünlük kuruyor, bir kuşak ya da hatta insanlık adına konuşuyor. "Dünya bir sanı" diyorsunuz, "bir şeyleri ararken biz hiçbir yerde" diyorsunuz...

Emrah: Ben soru sormayı çok seven bir insanım, eskiden, gençken daha da çok sorardım. Hiçlikle her şey birbirine paralel gibi, aynı gibi. Anlatması güç bir his. O şarkıda hiçlik, bütün anlamları içine almayı istemek, ama sonunda hiçbir şey alamamak gibi bir şey. Her şeyi anlamama, her şeye bir cevap bulma, bütün insanların söylediği şeylerden farklı şeylerin peşinde koşma... Sonuçta hiçbir zaman aynı fikirde olmuyoruz kimseyle. Hepimizi kucaklayan şey aslında hiçlik mi acaba?

Kapakta, ayağı yeşil çimenlere basan, bir uçurumdan şehre atlayacakmış gibi duran bir adamın zavyesinden bakıyoruz. Bu sizce bir in-

tihtar duygusu vermiyor mu?

Emrah: Biz öyle düşünmemiştik. Kapağı yapan arkadaşına hiç müdahale etmedik. Kartoneti iyice açınca belki başka türlü anlaşılıyordu. İnsanın doğayı ele geçirişi var bence resmin bütününe bakınca, şehrin doğaya doğru yayılması söz konusu, ama kapaktaki insan şehirde değil, ormanın içinde, o yüzden ayakları çimene basıyor. Dünyaya bakıyor, ama kendisi iç dünyasında, hayal ettiği dünyada. Şehirde

değil, ormanda... Bize çok soruluyor şarkıların anlamları, herkesin farklı şeyler hissettiğini görüyoruz üstüne konuşunca. Çok da müdahale etmek istemiyoruz aslında bu duruma. Şarkılardaki cümleleri art arda dizdiğimizde bazen bir anlam çıkmayabiliyor, çünkü zaten yazılırken de çok bir anlam düşünülmüş değil. Bir hissiyat düşünülmüş orada. Gündüz rüyanızla ilgili bir şey hatırlarsınız bazen, içiniz ürperir, o hali düşünmek gibi bir şey. Şarkı sözü yazarken o modda olmaya çok dikkat ediyorum, zaten ancak o moda girdiğimde şarkı yazabiliyorum. Çok farklı anlamlar çıkabiliyor o yüzden, bazen çok anlamsız da bulunabiliyor. Kafanın çalışma tarzına bağlı bir şey bu, ama şarkılar insanları mutlaka bir yerinden yakalıyor, onu görüyorsunuz, çünkü her şarkının farklı bir dinleyicisi var. Öne çıkan bir hit yok, ama her şarkının aynı aynı seveni var.

Seni etkileyen şarkı yazarları kimler oldu?

Emrah: Biz çok fazla Türk isim dinlemiyoruz aslında. Çok müzik dinlediğim dönemlerde de benim seveceğim tarzda Türkçe müzik pek yapılmıyordu, Dr. Skull, Whisky gibi gruplar vardı. Bence Türkçe sözlü rock 2000'lerden sonra daha fazla anlam bulmaya başladı. Ben de söz yazmada doğal olarak önce yabancıları etkiledim, Jim Morrison'dan mesela. Onun sözleri şiirsel, soyut anlatıma iyi bir örnek. Onun şarkılarını okuduğunuzda da "bu adam ne anlatıyor" dersiniz, çünkü bir olayı anlatmıyordur, bir hissi anlatıyordur. Nirvana da Doors gibidir o anlamda.

2000'lerden sonra kendinizi yakın hissettiğiniz Türkiyeli grup ya da müzisyen var mı?

Emrah: Yasemin Mori.

Ertan: Kurban iyi bir grup, onlara saygı duyuyorum. Çilekeş de iyi, ça-

lış açısından. Arada bir Myspace'den açıp Yasemin Mori'nin "Kuzgun"unu dinliyorum.

Ama albümünü almadın, öyle mi?

Ertan: Hayır. Biz de zamane insanlarına benzedik. (gülüyor)

Emrah: Benim Türkiye'de en yakın bulduğum insanlardan biri Mirkele. Çok yetenekli biri, çok iyi bir pop yapıyor. Çok ince işleri var, basit görünen sözlerinin ardında güzel felsefeler, dokundurmalar var.

Müziğiniz İngiliz rock sound'una yer yer çok yakın. Suede'le sadece isim meselesinde mi örtüşüyorsunuz?

Ertan: Suede'i de, İngiliz sound'unu da seviyoruz. Albümde de sevdiğimiz bir sound'u yaratmaya çalıştık. Amerikan sound'unu da severim ben ama, o kadar değil. Bütünlüğü sound'la yakalamak isterim ben. Boşvermiş ya da gelişine bir sound, şarkının etkisini azaltabiliyor. Sonuçta biz gitar ağırlıklı bir

şim ve hava çok ayrı bir şey, çok daha dinamik ve insancıl bir yer sahne.

Emrah: Bence bir müzisyen sahne için müzik yapmalı. Stüdyo işi çok zor, çok zahmetli bir iş, pek çok defa "ben manyak mıyım, niye uğraşıyorum" dersiniz, ama sahneye bir çıktığınızda cevabı bulursunuz. Şarkılarınızın karşı tarafa geçtiğini görmek, o adrenalin bambaşka bir şey. Tiyatrocuların benzini alkışlarıdır ya, öyle bir şey.

Tiyatro sever misiniz peki?

Emrah: Severiz. Hatta teatral konser bile düzenledik biz, 2003'ün başında. Bir hikâye yazdık, hikâyeyi şarkılarla birleştirdik, bir anlatıcı vardı sahnede, hepimiz özel kıyafetler dikirdik, komple bir temanın konserini verdik. Benim tema albümlere de büyük ilgim vardır, hep hayalimde olan bir şeydir bu.

Neydi o konserin teması?

Emrah: Bir yol hikâyesiydi, bir insa-

Şarkılarda Jim Morrison'dan etkilendik. Onun şarkılarını okuduğunuzda da "bu adam ne anlatıyor" dersiniz, çünkü bir olayı anlatmıyordur, bir hissi anlatıyordur.

müzik yapıyoruz, ama komplike riff'lerden ziyade, duyum ve bütünlük, şarkıya yakışması, tansiyonunu belirlemesi gibi şeyler üzerinde durduk. Gayet düz giden bir parçada birden sürprizler olabiliyor, şarkı içinde değişik tansiyonlara geçmek hoşumuza geliyor. Soft giden bir şarkı çınlayan, yırtan bir gitarla devam edebiliyor. Emrah'ın şarkı sözlerinde de hırçınlaştığı yerler var. Ben de gitarla aynı şeyi yapmaya çalışıyorum.

Kimi gruplar sahnede olmayı daha çok sever, kimi stüdyoda. Sizin tercihiniz hangisi?

Ertan: İkisine de ihtiyaç duyuyoruz. Stüdyoda mükemmeliyetçiyiz, bece-rebildiğimiz ölçüde bunu sahneye de taşıyoruz. Ama sahnedeki payla-

nın yolculuğu, çocukluğu, gençliği... "Büyük Yollarda Yürüyen Küçük Adamlar" diye bir şarkı vardı o konserde mesela.

Kıyafetleriniz nasıldı?

Emrah: Cübbe şeklindeydi bizimkiler, anlatıcınınki de melek şeklinde. İki kere sahneye çıktık o konseri, ama direkt tiyatro salonunda yaptık. Daha akustik versiyonlardı, davul yerine perküsyon vardı. Çok büyük bir hazırlık yaptık ama: Dış sesler, ışık efektleri... Provası bile tiyatro gibi oluyordu, bir daha kalkışmadık. (gülüyor)

Sevdiğiniz tema albümler neler?

Emrah: Queensryche'in "Operation: Mindcrime"yi iyi bir tema albümüdür bence. Öyle bir albüm yapmak isterim. Bir rock müzikal hayalim de

var. Konusu filan hazır. İnsanlar dünyaya gelmeden önce yaşanmış bir aşk hikâyesi. (gülüyor)

Ee, kim kime aşık oluyor?

Emrah: Bir yılan ve bir at arasında aşk. Daha fazla anlatmayayım. (gülüyor)

İzleyip de en sevdiğiniz konserler neler?

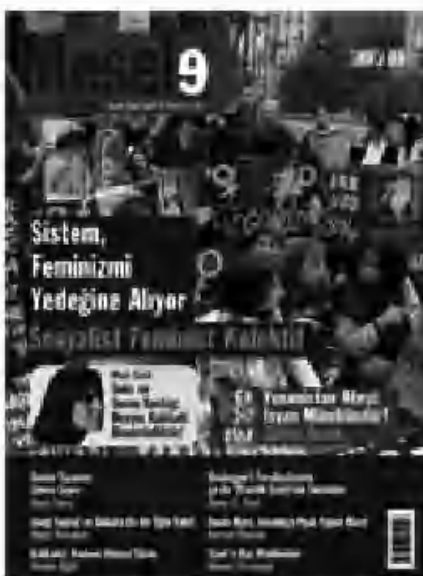
Ertan: Rolling Stones'un Ali Sami Yen konseri çok güzeldi, sahanın ortasına bir platformla bağlanıp da orada çalmaları falan çok hoştu. Parkorman'daki Alanis Morissette konserini de çok sevmiştim. Steve Vai de çok acayıptı.

Emrah: Benim de üç tane var. Birincisi, Guns N' Roses. İkincisi, Megadeth. Duygusal konserdi bizim için, eski dostlar bir aradaydık. Kilyos'ta çok güzel çaldılar. Kıcımdan terlerin damladığını biliyorum, herkes sırlıklam, sarmaş dolaştı. Ama en unutamadığım King Diamond konseridir. Orada yaşadığım duyguyu hayatta çok az yaşadım. Adamın performansı mükemmeldi, sahneye çıkışı da çok etkileyiciydi. Önce grup çıktı, "Welcome Home" şarkısı girince King Diamond tekerlekli sandalyede oturmuş yaşlı bir kadını iterek, elinde kemiklerden yapılmış bir mikrofonla çıktı, ortalığı bir galeyan aldı. O konserde de bir anlatıcı vardı, bütün şarkılar sahnede oynanıyordu. Çarşıya gerilişler, insan yakışlar, tecavüzler...

Fakat üç konser saydın, iki buçuk metal...

Emrah: Öyle, ne yapayım. "Metalci"yim ben. (gülüyor) Herkesin var böyle dönemleri galiba. Ortaokulda Ahmet Kaya da dinledik, daha o zamanlar metal filan yoktu hayatımızda. Şimdi de çok metal dinlemiyorum, ama elim gidiyor arada. Çok iyi örneği de kalmadı zaten artık. 17 yaşımızdayken "abi, daha serti yok mu" derdik. (gülüyor)

Söyleşi: Merve Erol

Sistem, Feminizmi Yedeğine Alıyor

Mesele, Mart 2009, Sayı 27

- Yunanistan, Aralık 2008: İsyân Mümkündür! (Şükri Argın)
- Benim Yazarım: James Joyce (Kaya Genç)
- "Varlık ve Zaman": Heidegger'i Yerleştirmek ya da 'Otantik Çeviri'nin İmkânları (Ömer F. Dyal)
- Sistem, Feminizmi Yedeğine Alıyor (Sosyalist Feminist Kolektif'te söyleşi)
- Seks ve Susan Sontag: Bineyin Hakikati Biseksüellikler! (Mark Gren)
- Sevgi Soysal ve Ankara'da Bir Öğle Vakti (Müge Karahan)
- Kadının Yönlü Cinselliği, Yurucu Silah: Kahkaha (Hande Ögüt)
- İçimizdeki Sınırlar, Dışımızdakiler... (Ecehan Baltı)
- Marksizmin İssiz Kuyularında Bir Gündelik Hayat Poetikası (Kathleen Stewart'la söyleşi)
- Marx'ın Yeni veya Yeniden Başlamak (Yasin Kaya)
- İnsan Marx, İnsantığa Poetik Yapan Marx (Kerem Ünövar)
- Gerçeküstüçüler Devrimin Hizmetinde (U. Uraz Aydın)
- Zübek'e Has Problemler (Ahmet Terzioğlu)

"GÖLGE": MEHMET GÜRELİ'DEN BİR KARA FİLM

Kitaptan aynen okuyalım: "Boğaziçi'nde bir yalı. İçinde kâinatla alâkasını kesmiş bir güzel kadın. Dul. Esrarengiz bir hayatı var. Babası ve iki kocası intihar etmiş..." İşte bu esrarengiz güzel Selma ile onun ölümcül tilsimine kapılmış Nevzat ve Halim'in hikâyesi beyazperdede. Dört başı mamur bir film-noir (désir)!.. Peyami Safa'nın Server Bedi müstear ismiyle 1941'de yayınladığı bu polissiz polisiye ("Selma ve Gölgesi"), Mehmet Gürelî'nin ilk uzun metrajlı sinema filmi olarak ("Gölge") 20 Mart'ta gösterime giriyor... Gürelî'yle üç şarkı eşliğinde filmi ameliyat masasına yatırdık.

MUM ALEVİNDE ÜÇ PERVANE

■ Ayrılık Yarı Ölmekmiş ◆ Mustafa Sağyaşar

Mehmet Gürelî: Sağyaşar'ı çok severim.

"Gölge"yi çektiğin dönemde, sokakta karşılaştığımızda, filmde bir Mustafa Sağyaşar şarkısı kullanmak istediğini söylemiştin. Ama kullanmamışsın.

Bir meyhane sahnesinde kullanmak istiyordum. Hatta birkaç şarkı bile seçmiştik, Mustafa Sağyaşar'dan okumasını rica edecektim. Fakat şarkılar o kadar belirleyici olacaktı ki, vazgeçtik. O sahne de diyaloglar fazla. Şarkıyı çalsak, diyalogları takip etmek güçleşecekti.

Hangi şarkıları seçmiştin?

"Kimseye Etmem Şikâyet" vardı, "Dağalandım da Duruldum", bir de "Gecenin Matemini Aşkıma Örtüp Sarayım"...

"Selma ve Gölgesi" romanında Halim, Selma'nın evinden karmakansık duygularla çıkıp yürüdüğünde, Peyami Safa şöyle yazmış: "İçmek ve fırtınalı bir musîkî dinlemek istiyordu".

Sence fırtınalı musîkîden kastı ne olabilir?

Çok güzel bir cümle. Beklemediği bir şeyle karşılaşma, kendini bir insan olarak tanımakla ilgili bir bölüm. Halim, kendi içinde kendinin de inanmadığı bir değişim yaşıyor. Bir müzikte kaybolma ihtiyacı duyuyor. Onu hangi müzik keser acaba? İnsan bazen çok yorulduğu zaman nasıl dinleneceğini bilemez ya, onun gibi.

Sen fırtınalı bir müzik dinlemek istediğinde, rock mu dinliyorsun?

Hiçbir zaman. Sıkıntılı dönemlerimde Beatles ya da Bob Dylan da dinlemem mesela. Koyarım rakımı, koyarım Sağyaşar'ı. Bir coğrafya meselesi var. Buranın insanı başkadır da diyebilirsin. Ben de buralıyım. Nerede ağlarım, nerede ağlamam,

iyi bilirim. Mesela Stanley Kubrick, filmlerindeki fıkraları her ülkeye göre ayrı düzenlemiş, fıkranın o ülkede anlatılışına göre altyazıları değiştirmiş. Damak tadı gibi bir şey.

Selma, "güzel şeyler bana fazla tesir ediyor, musîkî hiç dinleyemem" diyor. Bu nasıl bir durum?

Bu, Peyami Safa'nın Selma karakterinin hassaslığını anlatmak için ona söylediği bir laf. Aslında birkaç Selma var. İçe kapanık, ilişkileri muğlak, bir yandan çok net gibi görünüyor. Kalıba oturma-yan bir kadın portresi çiziyor. Kendi sesini dinlemeyi dış dünyayla ilişki kurmaktan daha fazla önemsiyor. Kendi sesi de meçhul.

Müziğin insan ruhunda neler yaratabileceğini bilen ve bildiği için de müzikten kaçan insanlar var mıdır?

Burada Peyami Safa'nın o dönemin verem, tüberküloz meselesinin etkisi altında kaldığı da düşünülebilir. 1940'ların taşplakları bugün de o atmosferi yansıtır, bana korkunç iç paralayıcı gelir. "İnce hastalık" lafı boşuna söylenmiş değil. Has-

sas, çabuk kırılan ve dayanma gücü olmayan insanı anlatıyor. Başka bir dilde bu hastalığın karşılığını bulmak zor. Peyami Safa da hastalıklardan geliyor, "Dokuzuncu Hariciye Koğuşu"na bakarsak, hayatı hastalıklarıyla mücadeleyle geçmiş. Son on yılı da kansinin hastalığıyla. Hatta böyle böyle kendi kendini yetiştiren bir tür doktor olmuş... O dönemde o şarkılardan hastalanan, perişan olan binlerce insan var. Müzik insana dolaysız olarak işleyen bir sanat dalı olarak geçerliliğini koruyor. Bugün hiçbir felsefecinin müziği bir yere tutturamamasının sebebi o. "Selma ve Gölgesi" 1941'de yazılmış. Nasıl bir

İstanbul'a doğru yolculuk ettin romanı okurken, filmi çekerken?

1940'ların İstanbul'undaki modernleşmenin Peyami Safa'daki etkileri, onun fikirleri içindeki Doğu-Batı meselesi de biraz var romanda. Peyami Safa'da Batıyı kadın, Doğuyu erkek temsil ediyor. Eserlerini bu ikilem üzerine kuruyor. Böyle sivri şeyleri sevmediğim için, altını çok çizmedim.

Ama ona karşı da çıkmak istemedim. Akışına bıraktım. Benim için, erkek-kadın, Doğu-Batı meselesinden çok, bilinemezlik tuzağına düşme meselesi var filmde. Romanı yazdığı dönemde onun kafasını kurcalayan, Amerikan ve Avrupa sinemasından Türkiye'ye gelen giden bazı şeyler bence. 1930'larda gangster filmlerinin devamında, 1945'e doğru Billy Wilder'ların hafif hafif film-noir'ı yükselttikleri dönemde izlediği birkaç film olabilir. Bence Fransız romanlarını, Gaston Rébuffat'ları, Maurice Leblanc'ın "Arsen Lüpen"ini çok iyi okumuş –zaten Cingöz Recai karakteri, Arsen Lüpen versiyonu diye değerlendirilebilir. "Paris

Bir kadın "çocuklarımız bu filmleri izlerse bozulmazlar mı" diye sordu. Dedim ki: "On yaşından bu yana izlemediğim korkunç film kalmadı, ama çok iyi bir insanım."

Esran'ı, Eugène Sue'yü yutmuş. "Pardayanlar"ı da yuttuğuna eminim. Entrika meselelerini iyi biliyor... "Selma ve Gölgesi"ni Server Bedi adıyla yazıyor, o adla yazdığı romanları "Bir Tereddüdün Romanı" gibi fikir romanlarından ayırt ediyor. Bence öyle olduğu için çok iyi bir roman çıkmış. Öbürlerinde, fikirler fazla ağırlaştığında romanlar hantallaşmış. Bu roman akıyor.

Romanı okuduğunda hemen filmi çekmek mi istedin? Sinemaya yatkın mı buldun?

Hayır, bu roman sinematografik olarak pek elverişli değil.

Neden?

Çünkü az olay, sürekli konuşma var...

Konuşmalarda çoğu zaman o güncü dille bağlı kalmışsın.

Çağ yansıtan pek çok kelimeyi bıraktım, o dönemin insanların nezaketlerini de filme yansıtmak istedim. Benim o kuşağa yetişmişliğim var. İnsanlararası ilişkiler yapmacıklığa düşmeden nezaket kalıpları içinde yürüyordu. Genellikle o insanlar fazla karikatürize ederler, yani Batılılaşma çok kötü bir şeymiş gibi, ekstrem tipler çizerler romanlarda. Bu konuda fazla ileri gidiildiğini düşünüyorum. İllâ suçlu aramak gerekmez, daha insanı boyutta bakmak önemli. İlk defa Peyami Safa bunu gördü, bu sıkıntıyı anlatmaya çalıştı, daha öteye götürürsek, Ahmet Hamdi Tanpınar da bunu yaptı. Bugün "keşke Osmanlıca kalsaydı" gibi bir sıkıntımız var. Tanpınar, kendine özgü bakışıyla iki tarafı da çok güzel değerlendiren üst bir noktada duruyor belki, ama orada yalnız da kalabilir. Ben "hem opera olsun hem Türk sanat müziği olsun" derken, birileri de "biz bu kadar kültürlü nasıl taşıyacağız" diyebilir, "biz dünyanın en eziyet çekmeye lâyık toplumu muyuz?" (gülüyor) Bunun üzerine de bir film yapılabilir. Belki de Tanpınar'ın anlatamadığı buydu. Bütün bunlardan zevk alacak bir kültür mekanizması damarlarına işlenmişse, senden büyüğü yok. Goethe'nin, Hafız'ın "Doğu-Batı Divanı"nı okumak için 80 yaşında Farsça öğrendiği söylenir, "lezzetine varmam için Farsça öğrenmem lâzım" demiş. Troçki'nin de sosyalizmden anladığı buydu, "herkesin Goethe gibi olması" derdi. Bugünün toplumları bunları bırakmış vaziyette. Ama bir boşluk hissediliyor. Mesela kimse Osmanlı'nın hiç olmadığını söylemiyor. Sultanahmet Camii'nin önünden geçiyoruz, geçtiğimiz her yerde kültür bize dokunuyor. Diğer yandan bir opera ülkesi haline de geldik. Sokakta satıcılar bizi aryalarda mı uyandırıyor, etrafta balerinler mi uçuyor? (gülüyor)

Bu kültürel boşluğun son 10-15 yılda fazlasıyla hissedilmeye başlanması sence olumlu bir gelişme değil mi?

Bu konuya haddim olmayarak bir bilimadamı gibi yaklaşıyorum. Hani Emile Zola'nın bir lafı var, "hiçbir kimyağەر oksijene sempatiyle, azota da antipatiyle yaklaşmaz" diyor. Ama elbette bazı şeylerin eksikliğini duyanların çoğalmasından yanayım.

Yıllardır yağlıboya tablolar

yapıyorsun, bugünlerde Alkım Yayınları tarafından basılan Peyami Safa kitaplarının kapaklarını çiziyorsun. Üstüne bir de "Gölge"yi izleyince, aslında hepsinde ortak bir atmosfer olduğunun farkına vardık.

Doğru, birbirlerine benzeyebilir. Filme başlamadan önce müziği belirledim: "Odamda Yolculuk" albümünde "Gece Treni" diye bir şarkım vardı, "bu kemanlı bir hale gelecek, filmin teması olacak" dedim çok önceden. Sinema üzerine düşünürken film çekemeyince resme kayıyorsun, o sırada müziği çıkartıyorsun. Filmin daha kostümleri bile hazır değilken, "Selma budur" diye bir resim çizmiştim. Amerika'dan görüntü yönetmeni Ahmet Sesigürgan geldi, onunla "tonlar şudur, odaların renkleri böyle olmalı" diye uzun konuşmalar yaptık. Hatta şapkalı bile başrollerdeki Kaan (Çakır) ve Serkan'la (Ercan) beraber aldık Tünel'den. Filmi şapkalı aldıktan bir sene sonra çektik, neyse ki şapkalı saklamıştık. (gülüyor)

■ Femme Fatale

◆ Velvet Underground & Nico

Çocuk yaşlarda Leyla Sayar'ı, Suzan Avcı'yı seyredip çok etkilenmişim. Femme fatale ya da meşum kadın esprisi çok etkileyici. Türk sinemasının da müthiş bir kovalayıcısıydım, bir yandan film-noir'lan seyredirdim. Sonradan bir sürü film-noir başyapıtını tekrar tekrar gördüm. En çok etkilediklerimden biri Billy Wilder'in "Çifte Tazminat". Orada Barbara Stanwyck'in adamı soyguna, cinayete itişti, bir insanın tahakküm derecesini çok güzel anlatır. "Meşum kadın" deyince, tahakküm edebilen insanı anlıyorum. Bu sadece aşk değil, bir baskı gücü. Karşısında, kontrolden çıkıp çıkamama meselesi.

Hitler femme fatale miydi?

Hitler'in, Alman toplumunun gözünü bağlayan bir şey ürettiği doğrudur. İnsanın güc karşısında ne kadar boyun eğebileceği meselesi Freud'a kadar gider. Bence "Gece Bekçisi" filminde de vardır bu tartışma. Bu tip filmlerde genellikle bir suçlanan vardır, ben bundan özellikle kaçındım. "Kötüler cezasını bulacak" esprisini hiç düşünmedim, zaten romanda da bu yok. Bence bu cezalandırılacak bir şey değil, insanın derinlerinde yatan bir gizli ifadesi.

Goethe'nin Hafız okumak için 80 yaşında Farsça öğrendiği söylenir. Troçki de sosyalizm için "herkesin Goethe gibi olması" derdi. Bugünün toplumları bunları bırakmış.

Selma femme fatale mi?

Ben de Selma'nın kim olduğunu bilmiyorum, film boyunca bu bilinmezliği işledik. Selma'nın kafasında ne olduğunu kimse bilmiyor. Mesela "Çifte Tazminat"ta kadın ne yaptığını biliyordu, ama burada Selma'nın her şeyi bildiği söylenemez. Kendini çeşitli gösterme biçimleri var. Aleyhine giden şeyi lehine çevirecek kıvrak bir zekâyâ sahip. Bizi bir şeylere inandırmaya çalışıyor, ama buna onun inanıp inanmadığını bilmiyoruz. Yalan söylüyor da olabilir. Biraz da şeytanî, demonik bir karakter. Bir Lady Macbeth de var Selma'da. Emellerine ulaşmak için her şeyi yapabilen insan tipolojisi de denebilir.

Selma'nın boyunduruğuna giren Nevzat ve Halim nasıl tipler?

Birbirine çok bağlı iki arkadaş, biri İstanbul'da, biri Ankara'da yaşıyor ve farklı hayatları var. Halim karsıyla, çocuğuyla mutlu; sanatçı bir kişilik. Nevzat daha gerçekçi, daha hayata bağlı gibi görünen biri. Hayat Nevzat için çizilmiş, Halim ise kendi dünyasını çizmiş bir adam. İkisi birbirini tamamlıyor. Hayat onları bir yere sürüklüyor ve hiç beklenmedik şeylerle karşılaşılıyor. Hayat dediğimiz de Selma. Ama tam da bu değil. Hayat aslında üçünün yarattığı bir şey. Ben bunun gerçek olduğuna da inanıyorum, Peyami'nin kurduğu dünya benim için gerçektir. Mutlaka buna benzer bir şeyler bir yerlerde yaşıyorlardı.

Halim, "bu tipler ancak romanlarda, filmlerde karşımızda çıkar" diyor Selma için, "bu kadının tek derdi roman kahramanı olmak".

Benim ipucu cümlem buydu. Dediğim gibi, belli ki Peyami birkaç kara film izlemiş.

Sen niye film-noir'lan bu kadar seviyorsun?

Bilmiyorum, beni büyüleyen bir tür. Belki de ışık kullanımından. Buna Alman ekspresyonist sinemasını da katmak lâzım. Alman kökenli Fritz Lang gibi adamlar Amerika'ya gittiklerinde aslında ışık ve ekspresyonizmi götürüyorlar. Bir de çağın bilinemezliği, Nazizmin ayak sesleri, suç dünyası, Amerika'daki buhran sonrası Al Capone'lerin birdenbire ülkeye hâkim olması gibi meseleler var. Biz bunları oturup sinema salonlarında seyrettik, yaşarken nasıl bir şey olduğunu gömek ürkütücü. Bir Fritz Lang film projem yirmi sene bekliyor: Fritz Lang'ı Almanya'da sinema kurumunun başına getirmek istiyorlar, düşünmek için Goebbels'den 24 saat izin istiyor ve o gece kaçıyor. Kaçarken istasyonda duyduğu korkuyu anlatmak istiyorum. Karsı Nazi Partisi üyesi olduğu için ona söylemiyor gideceğini, karsının bile ihbar edebileceğini düşünüyor. Bu nasıl bir dünyaysa, nasıl bir kıskaçsa, bütün film-noir'in da çıkış noktası budur gibi geliyor bana. Film-noir deyince, insanı bir trajedinin bütün katmanlarına sahip, çok geniş perspektifte bir şey düşünüyorum. İnsanın bu bilinemezliğine çok kafa patlatıyorum. "Gördüğün şey, gördüğün şey değildir" esprisindeyim biraz. İnsanın bilmediği, inanmadığı bir taraf var içinde. "Gölge" de bunları kafamda deşerken çektiğim bir film oldu.

Romanda bir yerde, Selma'nın etrafında yaşanan ölümleri açıklamak ve cinayet kuşkusunun altını çizmek için vampirlik göndermesi de yapıyor...

Peyami Safa aslında Server Bedi'yi bir anlamda çok satan yazar olarak tasarladığı için, mümkün olduğu kadar etrafta yeni duyulan şeyleri romana katmış. Femme fatale esprisi bunlardan en önemlisi. Frankenstein, Drakula ve vampir hastalığına da tutulmuş durumda o zamanlar bütün dünya. Peyami Safa'nın amacı, bu romanların geniş kitleler tarafından okunması.

Selma'nın esrarlı sigaralara düşkün olmasını nasıl açıklıyorsun?

Bir dönemden bir kesit bu. "Bir Tereddütün Romanı"nda kokain de vardır. O zaman İstanbul'da, sinema ve edebiyat dünyasında yaygın bunlar, anladığım kadarıyla. Hatta eroin bile.

Ahmet Hamdi Tanpınar, günlüklerinde, "Peyami ile birkaç defa kokain de çektik. Fakat verdiği baş ağrısı tahammül edebileceğim gibi bir şey değildi" diye yazıyor.

Bu bir alışkanlık olabilir ya da bir tür direnme gücü. Ben Peyami Safa'yı da bir roman kahramanı olarak görüyorum açıkçası. Ahmet Hamdi Tanpınar'ı da, Ahmet Hâşim'i de. Bir yere tam oturmadığım, bende hayranlık uyandıran adamlar. Zor adamlar. Hayatlarında parasızlık da var, para da. Peyami Safa bütün teliflerini satıyor, kötürüm olmuş kansını iyileştirebilmek için Avrupa'ya gidiyor. Şehir şehir, doktor doktor dolaşıyorlar. Dok-

torların hepsi psikosomatik diyor. Sonra o da anlıyor ki, kansı onu kendine bağlamak için numara yapıyor. Fakat son anına kadar kalkmıyor kadın. Son geçesinde Peyami bir kadına giderken kansı "inşallah dönmezsin" diyor ve o gece de ölüyor. Bir sürü acı ve buğün anlayamayacağımız bir karanlık da var. İletişimin de kopuk olduğu, her şeye ulaşılamayan bir dönemden bahsediyoruz.

"Son vapuru kaçımamam lâzım": Filmde Selma, Nevzat ve Halim arasındaki iletişim kopukluğu bu cümlede simgeleniyor galiba.

Evet. Son vapur aslında filmin leitmotifi halinde. Onu bir simge olarak, yeri yersiz kullanmaktan korkmadık. Halim çok saçma bir anda da "son vapuru kaçımamam lâzım" diyor. "Daha yeni geldin kardeşim" derler adama. (gülüyor) Montajda da çok güldük, ama o sıkışıklığı anlatmak için atmadık, tuttuk... Halim kansını, çocuğunu bırakmış, iki günlüğüne İstanbul'a, hasta annesini ziyarete gelmiş. Film-noir'larda böyle bir şey yoktur. Anneler babalar gözükmez, kahramanlar sokaktadır. Bu film biraz da buranın filmi o yüzden. Filmin bir bölümünde annesi Halim'i anıyor, kolay kolay hiçbir film-noir'da anne çocuğunu aramaz. (gülüyor) Filmleri hayatın sıkışmışlığına karşı tepki olarak görüyorum. Antalya'da filminden sonra yapılan bir panelde bir kadın "çocuklarımız bu filmleri izlerse ne olacaklar, nasıl olacaklar, bozulmayacaklar mı" diye sordu bana. Dedim ki: "On yaşından bu yana izlemediğim korkunç film, okumadığım korkunç kitap kalmadı, ama çok iyi bir insanım." (gülüyor)

İstirdiyenin bir değerine "şükürler olsun ki içimde seninki gibi bir sancı yok" demiş, diğer de "o sancı zannettiğin aslında çok güzel bir inci" diye cevap vermiş. Vapurdaki sahnede anlatılan bu istirdiye hikâyesi nereden?

Halil Cibran'dan. Onu ben ilave ettim. Aslında bir tane daha koyacaktık, vazgeçtik. Feridüddin-i Attar'ın "Mantık-ut Tayr" kitabından pervanelere ilgili anekdotu kullanmayı düşünüyordum. Üç tane pervane bir mum görüyorlar, uzaktaki bu ışığın ne olduğunu merak ediyorlar. Bir tanesi "ben gidip bakayım" diyor, yanya kadar gidiyor, "sıcakmış" deyip dönüyor. "Ben de bakayım" diye öbür per-

vane gidiyor. Biraz daha yaklaşıyor, kanadı biraz yanıyor, geri geliyor, "yakıyor" diyor. Sonuncusu "ben gidip öğreneyim o zaman" diyor, bir gidiyor, geri gelmiyor.

■ Que c'est triste Venise ◆ Charles Aznavour

Aznavour'un en sevdiğim parçalarından biri. Peyami Safa, Venedik için "Selma gibi karanlık, esrarlı ve güzel, ölüm ve işkence hatıralarıyla dolu çılgın ve derin bir şehir" diyor. Doğru mu? O söylüyorsa doğrudur. (gülüyor) Venedik'i özel olarak seçmiş. Selma ancak orada varolabilir düşüncesinde. Nevzat oraya dışardan bir adam olarak gidiyor, ama Selma oraya ait.

Safa'nın dediği gibi Venedik'te ölümler hayat içi mi?

Venedik tarihi korkunç. Rönesans üzerine bir kitap okumuştum, iki koca cildin birincisi sadece cinayetleri anlatıyor. Kanalları altın cesetlerle dolu olduğu hâlâ söylenir. Çok klostrofobik bir kent. Filmde Venedik'i daha karanlık yapmak istedim. Ama gece çok az çekim yapabildik. Biraz yağmur yağsaydı, sulan

akışını görebilirdik, farklı bir şeyler yakalayabilirdik...

Filmde Venedik'teki Selma ve yalısındaki Selma birbirinden farklı. Görkem Yeltan bunu göstermeyi çok iyi becerdi. Yalısındaki kapallığı Venedik'te açılıyor. "Film neden kapalı devreden geniş açılara çıkıyor" diye soruyorlar bana. Bu önceden düşünülmüş bir şey.

İstanbul'da dış çekim yapacak uygun ortam bulamadığın, Venedik'teyse serbest çalışabildiğin düşünülüyor.

Bu doğru değil. Serbest dolaşma, Selma'nın kendini oraya daha ait hissetmesinden kaynaklanıyor. Daha rahat, daha korkusuz ve cüretkâr orada. Romanda da öyle. O sadece kameranın değil, Selma'nın da açılımı.

Venedik'e ilk ne zaman gittin?

1984'te... O sıralar "Vapurlar" filmini çekiyordum. Venedik Film Festivali'ne gazeteci olarak gittim. Antonioni jüri başkanıydı. Tesadüfen

Alain Resnais'ye Nisan dergisinin Alain Resnais özel sayısını hediye etmişim.

Romandan Venediklil bir bölüm okuyalım: "Kırlı sulan karanlık aynasında eski taş evlerin aklisleri çürüyordu. Pencerelelerinde çamaşırlar asılı olmasa bu evlerde insanlar yaşadığına inanmak mümkün değildi. Ne derin şehir, ne derin sessizlik! Burada hiç kimsede mi şarkı söylemez? Hiç kimsede mi öksürmez? Anne diye bağırarak tek bir çocuk yok mudur? Rüzgâr da mı köşeyi dönerken susar?"

Adam takma isimle yazdığı romanda bile gücünü gösteriyor. En ince, en yalın cümlelerle bir kent bu kadar güzel anlatılır. O yüzden, birçok konuda fikirlerim uyuşmasa da, Peyami'ye şapka çıkarmak gerekir.

Sahiden sessizlik önemli bir özellik mi Venedik'in? Bu gidişinden müzikal bir anın var mı mesela?

Yok, canlı müzik neredeyse hiç yoktu. Benim bildiğim, San Marco meydanında yazın bir şeyler oluyor. Klasik ya da caz konserleri. Biz kışın oradaydık, bir şeye rastlayamadık.

Filmde Halim, İstanbul'a, hasta annesini ziyarete geliyor. Bu film buranın filmi o yüzden. Film-noir'larda anneler babalar gözükmez, kahramanlar sokaktadır.

San Marco meydanında 1989 yılında dev bir Pink Floyd konseri oldu. Ortalık çöp yığınının dönünce, ertesi gün belediye başkanı istifaya etti. Pink Floyd ve Venedik birbirine uyar mı sence?

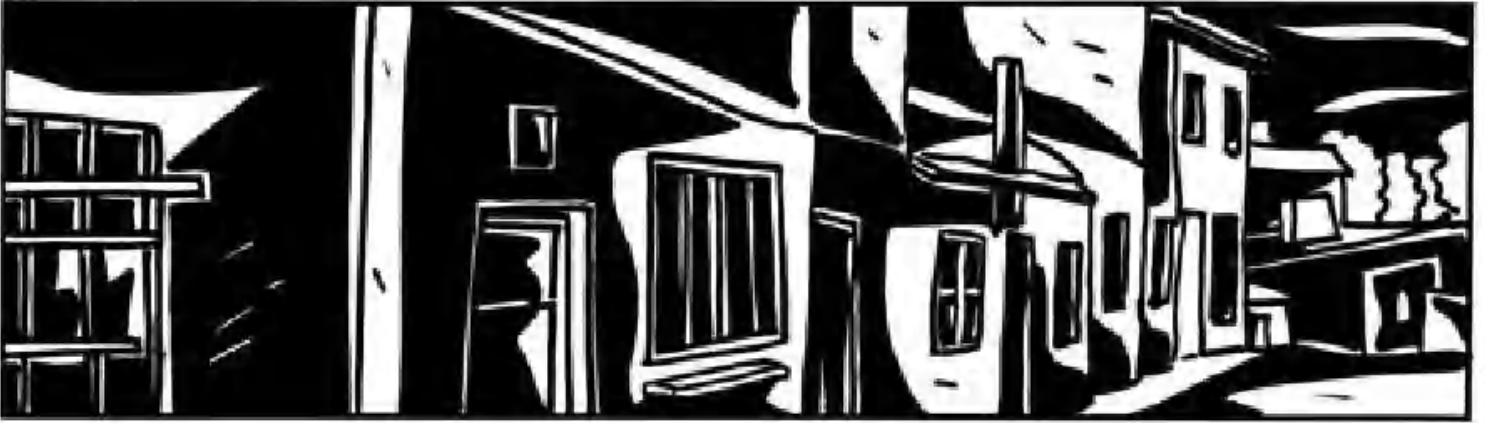
Venedik'teki gizem duygusu çok enternasyonal. Pink Floyd'un da o duyguyu paylaştığını düşünüyorum... Gittiğin zaman çok zevk alacağın, burası şaka mı diyeceğin yerlerle dolu Venedik. Şaka bitmek bilmiyor. Daracık bir sokaktan acayip bir yere bakıyorsun, nefis işlemlerli bir demir köprü görüyorsun. Dünyanın hiçbir kenti bu kadar sanatçılar tarafından yaratılmamış. Oradan büyülenmeme ihtimalin yok. Bu filmin son bölümünü Venedik'te çekmemiz şarttı. Eğer çekemeseydik, valla "filmi al, çöpe at" derdim.

Söyleşi: Çiğdem Öztürk - Derya Bengi

Serkan Acar (Halim), Mehmet Ali Alabora (Şerif), Görkem Yeltan (Selma), Kaan Çakır (Nevzat)

perde

akşamüstleri, parçalanmış bir peçe pencerelerde, duvarlara, kaldırımlara yapışan kızıl perde

ölüm kadar güçlü bir rüzgâr, tomruklar devşirmiştir geceden, yatar dururlar ırmak boylarında öylece

meçhul atıklar toprak yolların kenarlarında, sanki yüzyıllardır bekler, ekmeğe pas karıştıran tel, döküm levha

sabahları tan ağarırken, odalara henüz varmamışken güneş, ışığı damarlarında dolaştırır ağaç, suyun kucağında

[DJ PAUL KALKBRENNER]

Umut vaat ederken çeşitli maddelerin de yardımıyla düşüşe geçen, daha mütevazı bir perdeden kendini toparlayan bir DJ'in ve hızlı bir dönemin gerçekçi hikâyesini anlatan "Berlin Calling", bu seneki If İstanbul'un müzikli filmlerinin en güzellerinden biriydi. Ama başrol oyuncusu Paul Kalkbrenner'in kişisel hikâyesi hiç de filmdeki gibi değil doğrusu. Almanya'nın önde gelen DJ-produktörlerinden Kalkbrenner'i, film seansının ardından Ghetto'da düzenlenen partide bizzat pikap başına geçmeden yakaladık...

BERLIN CALLING

DJ'lik ve prodüktörlük yapmaya nasıl başladınız, neler dinlerdiniz o günlerde?

Paul Kalkbrenner: Çocukların dinlediği türden müzikler dinlerdim açıkçası, radyoda çalan şarkıları filan. Ergenlik yıllarında insanlar önceden edinilmiş fikirlerle müzik dinlemeye eğilimlidir. Ne biliyim, punk arkadaşların vardır, sen de punk gruplarını dinlersin. Ama ben bunun her zaman, müziğin kendisinden çok, belli bir tutumla alâkalı olduğunu düşünmüştümdür. O yaşlarda çevre, muhabbet, arkadaş ortamı gibi unsurlar müziğin kendisinden çok daha belirleyici olabiliyor. Bense çocukluktan yetişkinliğe geçiş yaptım sanki. Radyoda her çocuğun dinleyebileceği türden şeyler dinlerken, aniden tekno dinlemeye başladım. DJ'liği de çok kısa süre yaptım, fazla oyalanmadan kendi müziğimi üretmeye geçtim.

Erken denebilecek bir yaşta elektronik müzik ortamlarına dahil olmuş biri olarak '90'lı yılların başıyla bugünü kıyasladığınızda nasıl bir manzara ortaya çıkıyor sizce?

Günümüzde elektronik müzik eskisine oranla çok daha popüler hale geldi, artık çok daha fazla insan elektronik dans müziğini takip ediyor. Bunda, artık daha ulaşılabilir olmasının da payı var. Yaklaşık 15 yıl önce başkalarının bu yeni müziği an-

lamadığından şikâyet ederdik; aradan geçen zamanla çok popüler hale gelince, bu sefer de "önüne gelen elektronikçi oldu" diye şikâyet ediyoruz. (gülüyor) Aslına bakarsanız, elektronik müzik de bütün öbür müzik türlerine benzer bir süreçten geçiyor. Yirmi yıl önce yepyeni, denenmemiş bir türken, şimdi azımsanmayacak bir geçmişi, yığınla alt dalı var. Rock da benzer bir süreçten geçmedi mi? '50'li yıllarda müthiş bir devrim olan rock'n'roll, şimdi neredeyse klasik müzik muamelesi görüyor. Bir taraftan da elektronik müziğin bütün alt kollanının aynı derecede tutmadığını söyleyebiliriz. Bir aralar çok popüler olan drum & bass'in esamesi okunmuyor bugün. Galiba elektronik müziğin en uzun soluklu türü tekno oldu. Trance, progressive house, drum & bass gibi bütün alt türler geldi geçti, geriye yine tekno kaldı. Elektronik müziğin popülerleşmesine duyduğumuz tepki, aslında zaman içinde küçük bir grubun ilgi alanından geniş kitlelerin ilgi alanına kayıp popülerleşen hemen her şeye duyulan tepkiden farklı değil.

Aynı kalan bir şey yok mu sizce, bahsettiğiniz tepki içi boş bir tepki mi?

Değil tabii. İşin aslı hep orada, müzik aşkı, kendini ifade etme isteği, paylaşmanın heyecanı hep orada. Biz '90'ların başında Berlin'de kulüplere gittiğimizde o zamanlar baskın olan disko kültürüne tavrı alıyorduk. Hani böyle kendini göstermek için takılan tipler vardır ya, onlarla alâkamız yoktu, daha underground takılıyorduk. Elektronik müziğin gelişmesiyle, kulüplere giden kızların seksî de giyinseler taciz edilmediği bir ortam oluştu. Müzikteki yenilik, ortama bir heyecan, bir tazelik getirdi. Şimdi aradan yıllar geçip elektronik müzik de kendi tarihini yazınca, ortaya farklı bir kitle çıktı.

'90'ların başında baskın disko kültürüne tavrı alıyorduk. Elektronik müziğin gelişmesiyle, kulüplere giden kızların seksî de giyinseler taciz edilmediği bir ortam oluştu.

İlk zamanlarda kenarda köşede, kimsenin görmediği bir yerde çalan DJ'ler, giderek kendi içlerinden yıldızlar çıkardılar; önce pistin ortasına, sonra da sahneye çıktılar. Yine de her dönem bizim gibi insanlar varolmuştur, şimdi de var.

Bpitch Control'a gelelim, hep aynı firmayla mı çalışıyorsunuz? Filmdeki iş ortamı gerçek hayatı ne kadar yansıtıyor?

Evet, Bpitch Control'la düzenli bir ilişkimiz var.

Ama filmde benim hayatımdan biraz farklı bir manzara çiziyoruz. Bunun nedeni, yönetmenimiz Hannes Stöhr'ün işin mutfağını bilen biri olarak biraz daha gerçekçi bir tablo çizmek istemesi. Hannes bizim nasıl çalıştığımızı biliyor, Ellen Allen'i, ilişkilerimizi biliyor. Filmdeyse daha profesyonel bir iş ilişkisi anlatılıyor. Sonuçta insanın patronuyla arkadaş olması sık rastlanılan bir durum değil. Ne bileyim, fotoğrafçılık yaptığınızda, ya da gazetecilik diyelim, işinizi belirli bir seviyede yapmak için baskı altında tutuluyorsunuz. Eğer kendinizden beklenileni veremezseniz, aranızda o işi yapmak için sırada bekleyen yüzlerce kişi olduğunu biliyorsunuz. İş sanata gelince bu değerlendirilmenin nasıl yapılacağı biraz daha muğlak bir hal alıyor, ama sonuçta filmde prodüktör kahramanımıza "yaptığın iş çok sıradan olmuş, kafayı tütsülemekten müziğini ihmal ediyorsun" dediğinde çok da haksız değil, çünkü karşısında işine konsantre olamayan biri var. Yine albüm fotoğraflarını hastanede çekmek de bence aslında kahramanımızın aleyhine bir davranış değil. Elindeki malı en iyi nasıl pazarlayacağını gayet iyi biliyor, ki kendisinden beklenen de bu.

Evet, ama plak şirketlerinin bu satış merakı, müzisyenler üzerinde olumsuz etkiler de yaratabiliyor...

Böyle bir tehlike her zaman mevcut. Ama müzisyenler sadece yaptıkları müziği düşünürken, şirketler elemanlarının maaşlarını, bilimum faturaları, daha bin türlü masrafı nasıl karşılayacaklarını düşünmek zorundalar, müthiş bir baskı altındalar. Şirket yöneticileri sadece müziğin kalitesiyle ilgilenme lüksüne sahip değil, onları anlamak lâzım. Sonuçta biz de eşe dosta üç-beş CD dağıtmak için yapmıyoruz albümleri. Zaten müzik endüstrisi giderek kabuk değiştiriyor. Yakın bir gelecekte şirketlerin büyük bir kısmı mp3 pazarlıyor olacak, ortaya bir takım butik plak şirketleri, sınırlı sayıda plak basan, çok güzel albüm kapakları tasarlayan küçük şirketler çıkacak. Albüm satışlarından zengin olma dönemi geride kaldı.

Bir önceki albümünüzün "Self" ne kadar sattı mesela?

Plak ve CD satışlarını birlikte düşünürsek, sekiz bin civarında. Yeni albüm "Berlin Calling" ise, mp3, CD ve plak satışlarının toplamını hesap edersek yaklaşık otuz bin sattı, ki piyasaya çıkaldı az bir zaman olduğunu düşünürsek iyi bir rakam olduğu söylenebilir. Albüm Belçika listelerinde üç numaraya kadar yükseldi. Justin Timberlake'le kapışıyoruz, kolay mı? (gülüyor)

Filmin genel hakkında ne düşünüyorsunuz? Dışarıdan bakıldığında hayli gerçekçi bir manzara çiziliyor sanki...

Bunun için bazı noktalarda abartıya kaçmanız gerekebiliyor. Belki paradoksal bir laf gibi görünebilir, ama çoğu zaman, gerçeği olduğu gibi yansıttığınızda, istediğiniz gerçekçi etkiyi uyandıramayabiliyorsunuz. Yeri geldiğinde karakterleri ya da olayları biraz renklendirmek gerekiyor. Hannes Stöhr'ün ustalığı da burada yatıyor bence, neyi hangi dozda kullanacağını çok iyi biliyor, abartıyla gerçeklik arasında çok iyi bir denge kuruyor. Bir yönetmen olarak film çekme konusundaki yetilerini birlikte çalıştığı ekibe aktarıyor; oyuncusundan görüntü yönetmenine, herkes Hannes'in yeteneğinden payına düşeni alıyor. Üstelik bunu öyle çaktırmadan, öyle ustaca yapıyor ki, setin ahenginde hiçbir bozulma olmuyor. Çünkü bir film setinde olmazsa olmazların başında hiyerarşik ilişki gelir. Hannes hem ekibinin yeteneklerini ortaya çıkarmasına uygun bir ortam yaratıyor,

hem de ipleri her zaman elinde tutuyor. Gelecekte kendinden çok söz ettirecek bir yönetmen olduğunu düşünüyorum.

Filmin müziklerini nasıl yaptınız?

Müzikler farklı dönemlere ait. Hannes kimi zaman varolan müziğin üzerine sahneler yazıyordu, ki bunlar benim önceki albümlerimden alınmaydı. Karşılıklı fikir alışverişlerimizden yola çıkarak sadece bu film için yaptığım parçalar da oldu.

Filmin bu konuda bir mesaj verip vermediği bir yana, elektronik müzik sıklıkla uyuşturucularla özdeşleştiriliyor...

Açıkçası çok da yanlış bir yargı değil. Yanlış değil de, eksik bir fikir bana kalırsa. Elektronik müzik âleminde ciddi bir madde tüketimi olduğu şüphesiz. Gençlerin on yıl öncesine oranla daha çok uyuşturucu kullandığı da bir gerçek, ama bunu sadece kulüplere giden müzikseverlere bağlamak çok doğru değil. Biz bu filmde anlatmak istediğimizi bir DJ üzerinden anlatmayı yeğledik, ama filmde anlatılan hikâye pekâlâ bir borsacının ya da gazetecinin de başından geçebilirdi. Tekno müziğini bu anlamda bir araç olarak görmek lâzım. Tam da bu nedenle filmin derdi, bu konuyla ilgili öğretici bir mesaj vermekten çok, gerçeğin birçok farklı görünümünden birine ışık tutmaya çabalamak.

Son yıllarda Almanya,

özellikle Berlin elektronik

müzik âleminde giderek popülerleşiyor, siz bugünlerde kimleri dinliyorsunuz?

Belki tuhaf gelecek ama, pek iyi bir müzik dinleyicisi olduğum söylenemez. Neredeyse otistik de nebilecek bir yaklaşımım var müziğe. Örneğin DJ'ler sürekli kendilerini yenilemek zorunda olduklarından, kendilerine gönderilen bütün yeni parçaları dinlemek gibi bir zorunluluk içindeler, oysa ben oldukça erken sayılabilecek bir noktada, başkalarının yaptığı müziği dinlediğimde kendi müziğimi yaratmada zorlandığımı keşfettim. Sürekli başkalarının müziğini dinlediğimde fazla etki altında kalıyorum. "Self"i yaparken de neredeyse bir yıldan fazla hiçbir şey dinlememişim.

Başka tür müzikler de mi dinliyorsunuz?

Dinlemiyorum açıkçası, son dönemde çok nadir de olsa radyoda klasik müzik dinlediğim oluyor. Ama ne bileyim, kitap okumayı tercih ederim mesela. Sessizliği seviyorum, ancak sessiz bir ortamda kendi içimdeki müziği duyabiliyorum. Tabii arkadaşlarım söz konusu olduğunda onları neyle yaptığını merak ediyorum. Sacha Funke mesela, bugünlerde yeni albümü üzerine çalışıyor ve ne yaptığını gerçekten merak ediyorum, böyle du-

rumlarda oturup dinliyorum tabii. En son Telefon Tel-Aviv'in Bpitch Control'dan yayınlanacak albümünü dinledim, çok beğendim.

Müzik bestelerken hangi programları kullanıyorsunuz?

Beni en çok canlı çalmak heyecanlandırıyor. Bu yüzden de ağırlıklı olarak Ableton Live gibi programları kullanıyordum. Eskiden evimde kendime bir stüdyo kurmuştum, sonra bunaldım ve aletleri sattım. Synthesizer hiç kullanmam mesela. Çünkü synthesizer'ların önceden belirlenmiş bir sound'u vardır, insanlar da onun için alırlar zaten. Bence başkasının sesleriyle çalışmayı sevmem, başından beri sampler çocuğu olmuştumdur. İlk aldığınızda bomboştur sampler, zaman içinde sizin seslerinize dolar, bence en güzeli bu.

'90'ların başında Berlin'deki kulüplere takıldığınızı söylemiştiniz. Almanya'nın birleşmesini de düşünürsek, sizin için özel bir dönem olmalı. Bir Berlinli olarak nasıl yaşadınız o günleri?

Bir Berlinli olmanın ötesinde, bir Doğu Berlinli de memiz lâzım. (gülüyor) Benim için harika gündü. Doğuda yaşamın bir sürü tuhaf yanları vardı. En basitinden, Rusça öğrenmek zorundaydınız. Ama çocukluktan yeni yetmeliğe adım attığım bir dönemde duvar yıkıldığı için Doğu Almanya'ya dair çok da kötü anılarım yok. Bazı marşlar ezberletirdi okulda, onları hep birlikte boğazımızı yırtarak söyledik, çocuk kafasıyla bir izci kampında olduğumu düşünürdüm böyle anlarda, çok da bozmuyordu beni açıkçası. Çok daha sonraları, büyüdüğümde, yetişkinlerle konuştuğumda böyle bir rejimin ne kadar baskıcı olabileceğinin daha iyi farkına vardım. Çocukken o kadar farketmiyorum insan baskıyı. 12 yaşına geldiğimde birden duvar çöktü ve bambaşka bir dünyanın kapıları açıldı önümüzde. Tarihin bir kıyağı olarak görüyorum bunu doğrusu. Bazı arkadaşlar her gün ABD'ye saydırmadan edemiyorlar, ama bence biz özgürlüğümüzü biraz da onlara borçluyuz. Adamlar önce gelip Nazilere karşı savaştılar. Savaş bitince Ruslar gelip ülkemize yerleşti, ama Amerikalıların buradaki varlığı eninde sonunda duvarın yıkılmasına yol açtı.

Elektronik müziğin azımsanmayacak bir geçmişi var artık. Ama trance, progressive house, drum & bass gibi bütün alt türler geldi geçti, geriye yine tekno kaldı.

Biz Hannes Stöhr'ü "Galatasaray-Dépor" adlı filmiyle tanıştık; siz takıp eder misiniz futbolu?

Evet, sıkı bir Bayern Munich taraftarıyım.

Son günlerde Türk asıllı Mesut Özil'in Alman millî takımında oynamayı tercih etmesi futbol kamuoyunda küçük çapta bir fırtına yarattı, bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Mesut'un Alman millî takımını seçmesinden gayet memnunum. Çok iyi bir oyuncu, ilerde daha da iyi olacak ve oynadığı takımlara büyük katkı yapacak. Tabii Mesut'un Alman millî takımını seçmesinin iyi bir futbolcu olmasının ötesinde de anlamı var. Türkler onyıllardır Almanya'dalar ve biz onların bu topluma entegre olmaları için hiçbir şey yapmadık açıkçası. Üçüncü kuşak bir göçmen olarak Mesut'un seçimi, Almanya'nın bu konudaki başarısızlığını kırma yolunda sembolik bir önem taşıyor. Demek ki artık Türkler arasında da kendini Alman toplumuna ait hissedener var ve bu ülkenin millî formasını giymek istiyorlar. Bence bu, iki toplum arasındaki ilişkileri güçlendirecek bir gelişme. Altıntop kardeşleri de çok beğeniyoruz, onların da Almanya için oynamalarını isterdim doğrusu.

LENINGRAD

San Petersburg'un beyaz gecelerinin dünya müziğine armağanı, 13-15 kişilik, kafası kıyak, ağzı bozuk, gök gürültüsü gibi korkunç bir ska punk grubu. Yıllardır "Huyamba", "WWW", "Money", "Malen'kiy Mal'chik" gibi parçalarıyla kendimizden geçiyoruz, ama ne yerler, ne içterler, nerden gelip nereye giderler, acep ne kadar biliyoruz? Roll dergisi Rus dili ve edebiyatı kürsüsü, olayı enine boyuna araştırdı.

KORSANLAR, ROBOTLAR, OROSPULAR, SARHOŞLAR

Geçen yılın son günlerinde Leningrad grubunun lideri Sergey Şnurov grubun dağıldığını, yeni projesi Rubi (Türkçesiyle Ruble) ile yola devam edeceğini basına duyurdu. Böylesi bir haberin bu kadar kısa ve kuru da olsa ciddi Rus basınına yansımaları, samimiyetin zaman zaman çatlaklardan sızacak kadar "tehlikeli" olabileceğini kanıtlıyordu. Leningrad '90'ların sonunda ilk kez ortalıklerde görünmeye başladığından beri samimiyetle küfrediyordu. Her bir şarkıyla, üstünü örterek, mecazlarla ya da benzetmelerle değil, ana avrat dümdüz giderek ağzına geleni söylüyordu.

Grubu Petersburg'da, İgor Vdovin'le birlikte kuran Sergey Şnurov ilk albüm "Pulya"da sadece bas çalarken, ikinci albüm "Mat bez elektrıçestva"da kulakları tırmalayan, çok dinlendiğinde rahatsızlık veren, dinlenmediğinde de özlenen sesiyle mikrofonun da arkasına geçti. Şnurov, kendi deyişle Leningrad'ın "atamanı" olmadan önce hamallıktan demirciliğe, marangozluktan anaokulu bekçiliğine birçok iş yapmıştı, hatta bir süre Petersburg İlahiyat Akademisi'nin dinî felsefe bölümüne dahi takılmıştı.

1997 yılında Şnurov, Vdovin, Popov, Antonenko ile yola çıkıldı. Musorgskiy müzik okulundan davet edilen İvaşev ile ilk konserlerini 1997'de verdiler, aynı senenin yazında da Leningrad, davulcu Kalinin'in grubu Nataşa'yla birleşti. Tam da Şnurov'un dediği gibi, "grup kurulmadı, kendi kendine toplandı". Bunu da yine aynı yıl içerisinde prodüktörlüğünü Auktston grubunun lideri Leonid Fyodorov'un yaptığı ilk albüm "Pulya" izledi. Ancak 1998 yılına gelindiğinde ortaya çıkan ekonomik kriz yüzünden albümün baskısı yapılamadı. Durum böyle olunca, grup elemanları kendi imkânlarıyla 500 adet kaset basıp bu kasetleri Moskova'da bir giyim mağazasında satışa çıkardılar. Şimdilerde ancak koleksiyoncuların elinde bulunan bu kasetler çok kısa bir süre içerisinde tükenince Leningrad'ın, Moskova'nın, Rusya'nın, Doğu Avrupa'nın ve dünyanın Leningrad serüveni başlamış oldu.

Grubun sonradan elde ettiği şöhret göz önünde tutulduğunda bir efsane haline gelen bu dağıtım hikâyesinin ardından, "Pulya"yı büyük tirajlı albümleri "Mat bez elektrıçestva" (Fişsiz Kûfür, 1999) ve "Daçniki" (Yazlıkçılar, 2000) takip etti. Bu albümlerdeki "Polniye karmanı" ve "Gruppa krovi" gibi hitlerden sonra 2002 tarihli "Pirati XXI-oğö veka" albümüyle birlikte patlayan "WWW", Leningrad denince ilk akla gelen şarkılardan biri oldu. Grup bir türlü Moskova vizesi alamayadursun, şarkının sürekli rekabet halinde olan Moskova ve Petersburg'u monopol tahtası üzerinde resmeden, Putin, Lujkov, Çubays gibi haşmetlileri

Atış: flypropaganda

de birer piyon olarak tasvir eden klipleri sürekli ekranlarda dönmeye başladı. Bununla da kalmayıp Moğol Halk Müziği Topluluğu tarafından boğazdan söyleme tekniğiyle icra edilen şarkı, birkaç yıl sonra Rastrelli Cello Quartet tarafından klasik müziğe aranje edildi. Şarkının sözlerinde geçen "Adresim ne ev ne de sokak" ifadesi Stalin zamanının propağanda afişlerinin vazgeçilmez cümlesiydi, ancak orijinali "benim adresim Sovyetler

Birliği" diye sonlanıyordu. 2002 sonunda gelen "Tokça"yı (Nokta) "Dlya Millionov" (Milyonlar için) izledi. Bu albümlerde şarkılar, "normatif olmayan" sözlere sahip olmaktan öte, baştan ayağa küfürle örülmüş dadaist şiirleri andırmaktaydı. 2004 yılının hediyesi "Babarobot" adlı konsept albümde ise, bir tesisatçısının icadı fahişe robotun maceraları, ünlü Sovyet melodramlarının şarkılarına yeniden yazı-

lan sözlerle anlatılıyordu.

"Yılları eskitemediği" Moskova belediye başkanı Yuriy Lujkov, Leningrad'ın Moskova'da konser vermesini, grup tam anlamıyla şöhret kazanır kazanmaz yasaklamıştı. İlk bakışta bunun için bir kulp uydurmak çok kolaydı:

Sahnedeki ağza alınmayacak küfürleri savurmaktan başka özelliği olmayan bir grup sarhoş adamın yasaklı olmasına, kendileri gibi olan milyonlarca Rustan başka kim karşı çıkabilirdi ki! Onlar da varsın çıksınlar, biraz daha içip yatırsınlar. Ancak sorunun içi gıcıklayıcı bir yanı vardı. Grubun solisti Sergey Şnurov düzenli olarak Rolling Stone Rusya'da yazmaktaydı. Köşesinde Putin'den "çok saygın" sanatçılara, milliyetçilerden oligarklara kadar pek çok kesime güydiren Şnurov, Rus medyasının programları olarak nefret odağı haline getirdiklerini de "münasebetsizce" savunuyordu. İkinci Dünya Savaşı sonrasında Sovyetler Birliği'ne dahil edilmelerinden Sovyetlerin dağılmasına kadar geçen süreyi "işgal yılları" olarak isimlendiren ve afroz edilip Bağımsız Devletler Topluluğu'ndan dışarı kendilerini zor atan Litvanya, Letonya ve Estonya'ya baştan ayağa devlet güdümlü Rus medyası büyük altından pis pis sırtıp alay ederken Şnurov "bize kahramanlık destanları forumunda anlatılan savaş, onlar için Sovyet askerleri tarafından babalarının öldürülmesi, annelerine da tecavüz edilmesinden başka bir şey ifade etmiyor" demekten kendini alamamıştı mesele. 2006 yılının MTV Rusya Müzik Ödülleri geçesinde, sunucularından biri olmasına rağmen, her biri günün birinde Eurovision'a katılma heyecanı ile yanıp tutuşan Rus pop starları tarafından Rusya Millî Marşı icra edilirken ortallıklarda görünmemesi, belki Moskova yasağının sebebinin teşkil etmesi de, "haklılığını" ortaya koymuştu. Gerçi 2004 tarihli "(Ne)polnoe sobraniye soçineniy" (Eksik külli-yat) albümünün açılış şarkısı da "Privet Jimi Hendrix" (Jimi Hendrix'e selâm) isimli enstrümantal, Rusya millî marşı uyarlamasıydı. Parçanın kulaklara kalıcı rahatsızlık verebilecek tiz mikrofona sesiyle başlaması ve bol distorsiyonlu düzenlemesi, ne derece patriotik olduğuna dair ipucu verebilirdi!

Leningrad'ın son üç albümü "Hleb" (Ekmek, 2005), "Baby Leto" (Pastırma yazı, 2006) ve "Avrora" (Şafak, 2007), olgunluk dönemini olabilecek en güzel şekilde ifade eden albümlerdi. Bu albümlerde esas öğelerden kor-sanlara, robotlardan yazıkçılara ve illâ ki sarhoşlara, tüm eski dostlar yeniden bir aradaydı. Leningrad için artık önemli olanın, şarkıların kolaj misali alıntılarla değil, kendi ayakları üzerinde durabilmesi olduğu düşünülmekteydi ki, grup dağıldı. Birçokları tarafından düşünüldüğü üzere, tam da doruğa çıkmışken. Şnurov'un yeni projesi Rubl'de, Leningrad'dan klavyeci Andrey Antonenko ve baterist Denis Mojin'in de yer alması bir taraftan içeriyi rahatlatırken, diğer taraftan internette görücüye çıkardıkları ilk şarkı "V mire jivotnih" (Hayvanlar âleminde) sözlerindeki edeplilikle kafaları kanştırıyor.

Leningrad, Rubl'e büyük ve dolu dolu bir miras bırakarak müzik dünyasından ayrılıyor. Temennimiz, yeni grubun, eskisinin şanına yaraşır şekilde bu mirası döke saça çarçur etmesi, hakkını vererek onunla dalga geçmesi.

Erdem Erinç

SERGEY ŞNUROV'DAN İNCİLER

BATSIN BU DEMOKRASİ

Geçen yıl senin için nasıl geçti?

Sergey Şnurov: Çok, çok dolu bir yıldır, ayık olduğum zamanlar sayılı olsa da... Bir de geçen yıl içerisinde, aslında Putin'e bir tek benim rakip olabileceğimi anladım.

"Seçim Günleri" filminin senin söylediğin Jenerik müziğinin "seçimler, seçimler - adaylar, lb-neleri" mısraları nesoglasne'nin (satranç oyuncusu Kasparov ve yazar Eduard Limonov'un başını çektiği muhaliflerin kendilerine verdikleri ad) geçen seçimlerdeki gayrresmî sloganı oldu. Senin protestonun ve prensip olarak oy kullanmayı reddetmenin nedenleri neler?

Demokrasie inanmıyorum, seçimlerin de para, zaman ve kâğıt israfından ibaret olduğunu düşünüyorum. Yüzde doksan gibi bir istatistikle, çoğunluğun fikri yanlıştır. Bunun için sadece Kopernik, Galile ya da Einstein'ın başına gelenleri hatırlamak yeterli. Haklı olan her zaman tek-tir. Amerika'da demokrasinin bir kült haline getirilmiş olması, onun orada varolduğu anlamına gelmez. Bir idealin insan hayatından değerli hale geldiği ülkeler, totaliter ve faşist ülkelerdir. Gerçek anlamda demokrasi, sadece herkesin birbirini şahsen tanıdığı köyler için mümkün olabilir.

Audobook versiyonunu senin seslendirdiğin "Moskova-Petuşki" öyküsünü (Benedikt Yero-feyev tarafından 1970 yılında yazılmış, sarhoş bir adamın köyünden Moskova'ya gidip gelirken yaşadıklarını anlatan, çağdaş Rus kültüründe önemli bir yeri olan uzun öykü) bilincini kaybetmiş toplum bilinci üzerine bir bildiri olarak adlandırıyorlar. Yero-feyev'den bugüne toplumun durumunda neler değişti?

Eğer eskiden ülke sürekli çakır-kef bir halde idiyse, bugün de ülkenin önemli bir bölümü parayla ve varlığı ifade eden her şeyle hipnotize olmuş vaziyette. Her gün insanı kendisinden uzaklaştıracak yeni bir şeyler çıkıyor. "Hiçbir şey insanı sabit maaş kadar yozlaştıramaz" demişti birileri; işte biz bugün insanlardaki bu yozlaşmayı gözlemliyoruz. Çelişkili olansa, bu bilinçsizlik ânina takılı kalmış toplum bugün için tamamen konsolide olmuş durumda. Bir memurun da, bir bekçinin de, bir kapıcının da amacı ortak: Nasıl olduğu önemli değil, bir şekilde, bir zamanlar nerede çalıştığını unutacak miktarda parayı bulmak. Bu klasik Rus rüyası her zaman vardı, ama hiçbir zaman şimdiki kadar yerleşmemişti.

Sana da Yero-feyev'den bu yana edebiyat ve müzik aniden sosyal içerikliğini kaybetmiş gibi geliyor mu?

Edebiyat için bunları söyleyemem. Günümüzün en moda yazarları Sorokin ve Pelevin'in bile belirli kaygıları var. Sadece bu içerik artık başka şekillerde ifade ediliyor, şekil değiştirdi yani. Sovyetler zamanındaki "sosyal içerik için sosyal içerik" hali, emin olun, Kseniya Sobçak'ın (Rusya'nın Paris Hilton'u olarak adlandırılan magazin ikonu) edebiyat onanizminden daha kötüydü. Anlamadığım şey, o zamanlar saf saf dün-

yanın en çok okuyan ülkesi olmakla övünüp durduğumuz, bir de okuduğumuz saçmalıkları hatırlasak!.. Müziğe gelirsek, böyle bir içeriğin yavaş yavaş yok olması iyiye işaret. Eskiden rock şarkıcıları değil, şarkı söyleyen gazetelerimiz vardı. "Senin baban faşist" tarzı sözler baktan duvar gazetelerini anımsatıyor.

Hükümetin periyodik olarak çıkardığı sigara ve alkol yasağı kanunları hakkında ne düşünüyorsun?

Petersburg'da saat 23:00'ten sonra votka satıl-

Bir memurun da, bir bekçinin de, bir kapıcının da amacı ortak: Bir şekilde, bir zamanlar nerede çalıştığını unutacak miktarda parayı bulmak.

masını yasakladılar en son, ne düşünebilirim ki! Bu saçma yasaklarla yönetim insanlara kendi varlığını kanıtlamaya çalışıyor. Sanki "hey, görüyor musunuz, çalışıyoruz!" der gibiler. İyi olan yönetimin, ülkenin başkanının kim olduğunu dahi zorla hatırlatacak yönetim olması gerektiğinin farkında değiller.

Lujkov yasakladığı halde Moskova'da konser vermeye nasıl hazırlanıyorsunuz?

O durumda bir değişiklik yok, Moskova Belediyesi'nin kontrolünde olan açık alanlarda, ki buna stadyumlar da dahil, konser veremiyoruz. Ancak, müsaade etsinler de, şahıslara ait kulüplerde, barlarda çalabilelim.

Bir süre önce internette bir video yayımlanmaya başladı, videoda konser salonundaki bir dinleyicinin dövyörsünüz.

O herif ön sıradaki kızları tartaklamaya başlamıştı. Hadi bu bir şey değil, sonra her nedense sahneye çıkıp Stas Baretiski'nin hayallerine asıldı. İyi de, bu da yapılmaz artık, değil mi?

Sizi çelişkili bir insan olarak tanımlayabilir miyiz? Ya da, siz kendinize nasıl bir kıymet biçiyorsunuz?

Bırakın bu lafları, sadece orospular kendilerine kıymet biçer.

Çeviren: E.E.

KALBİMDEN BİR DEKOVİL GEÇİYOR

Şimdi tam da 30 Ocak gecesi Moskova'da İkra adlı müzikholden, Leningrad'ın Ruble adını verdiği yeni grubunun konserinden çıkmışım, beynimde "bunu dinleyeceğime, bizim Athena'yla idare ederim" düş kırıklığı. Şarkı sözleri Leningrad tadında olmasa da dümdüz argo ve küfür, ama bir gitar, bir klavye ve bir davul... kesmiyor. Kulaklarım Sergey Şnurov'u ve nefeslileri arıyor. Eleştirilenler tersini pompalasa da, bunlar olmadan bu grup bence değil ruble, on kapık etmiyor.

Mr. No'nun Manus'ta bir gecede içtiği kadar kasaca devirmişim bütün gece. Soğuk kesiyor. -17 derece. Metroya doğru yürürken, içimden bir mezar kazıyorum. Leningrad'dan bana kalan dinamitleri, prezervatifleri, böbreküstü bezlerimi, her dilden küfürleri, sahte pasaportları, plastik kadınları, robotları ve Ruble projesini bu mezara gömüyorum.

Kömür

Eve yorgun argın gelip amaçsız bir şekilde zap yaparken hatırlıyorum kendimi geçen senelerde. Visotskiy'in 70. doğum yılı anısına galiba bir konser-tören karşımı var ekranda. Eski sporcular, sanatçılar anılarını anlatıyorlar. Sovyetler zamanında buz hokeyi takımına moral vermek için kış olimpiyatları kampına gidişini anlatıyor yaşlı takım kaptanı. Kısa mesafe koşucusu, dünya şampiyonu İrina Privalova usulca kendi tarihini kazıyor Visotskiy'den bahsederken. O ağırbaşlı programın arasında bir anda bomba gibi bir Leningrad çıkıyor sahneye... Ve muhteşem bir cover. Kömürün ve madenden başka hayat bilmeyen kömürçülerin şarkısı "Kara Altın". 20. yüzyıla ait bir "Sixteen Tons". Company store yok, Stahanov var. Bu cover hiçbir albümlerinde yok. İçinde küfür olmayan ender Leningrad şarkılarından biri.¹ Şnurov ve Yuliya büyüleyici. Kalbimden bir dekovil geçiyor.

Adrenalin

TV yapımcısı 25 yaşlarında genç bir çiftin daveti üzerine Moskova'nın expatproof kulüplerinden birinde St. Petersburglu kadın grubu Kalibri'nin konserini dinliyorum ve bir şişe votkayı deviriyoruz. Kafalar dumanlı. Medya dedikodularından hortlak hikâyelerine, Kalibri'nin cinayete kurban giden solistinden kutup ışıklarına kadar her konudan taş kaydırıyoruz. Konser bitiyor ve pist dans edenlerle doluyor. Bu arada bir afet destur istiyorum masamıza oturmak için. Yeni şişe açılıyor ve sohbet yarım saat kadar eski neşesinde ishal kelâm ile devam ediyor. Sonra genç çift kendi aralarında hırslanıyor. Sebebinin yeni misafirimiz olduğunu biraz geç de olsa anlıyorum. Afet durumun farkında, vahşi bir zevkle sohbetin ve vücudunun yönünü bana doğru çeviriyor. Böbreküstü bezlerim büyük bir hızla adrenalin üretse de, sandalyemi çaktırmadan uzaklaştırmaya, evlilik yüzüğümü gözüne sokmaya çalışıyorum. Genç çift özür dileyerek, bir yandan da kavga ederek ayrılıyor. Ve malesef bir anda Leningrad'ın "Blyadi" (Orospular) adlı kuzey reggae'si çalmaya başlıyor. Gardım düşüyor. Afet beni yakamdan tutarak zorla piste sürüklüyor...

Bir anda Leningrad'ın "Blyadi" (Orospular) adlı kuzey reggae'si çalmaya başlıyor. Gardım düşüyor. Afet beni yakamdan tutarak zorla piste sürüklüyor...

Sözlerin Roll'u poşete sokmayacak en kibar şekli: "Ne akıl kaldı ne para / Sadece alet çalışır durumda / Alet sıcak tutmak gerek / Biri olsa da bana verse / Ah nerede kanlı canlı orospular..."²

Sahte pasaport

2000'li yılların başında "21. Yüzyıl Korsanları" albümü tam bir volkandı. "WWW" ise sözleri ve nefes klibiyle bu albümün en popüler şarkısı oldu. St Petersburg'un Zenit takımının sıkı bir taraftarı olan Şnurov, takımının o yıl şampiyonluğu Spartak'a kaptırmasını klipte Moskova'nın ayak oyunlarına bağlıyordu. O yıllarda toplumun örnek

lideri ya da rol modeli olarak gösterilen politikacı ve kişileri entrikacı ve piyon olarak gösteriyor ve kurulu düzene saldırıyordu. Yaklaşık 15 milyon göçmen işçinin çoğunun kayıtsız olarak çalıştığı, çalışma izinlerinin ve oturma hakkının her geçen gün artan ve değişen kanun ve yönetmeliklerle zorlaştırıldığı, böylelikle rüşvetin meşrulaştırıldığı bir ülkede kaçak ve göçmen işçilerin altkültüründe de bu şarkı o yıllarda çok tutuldu. Sahte pasaport, sahte vize, sahte göçmen kartı, sahte çalışma izni belgesi, sahte oturma belgesiyle ya-

şayan ve çoğunluğunu Özbek, Tacik ve Kırgızların oluşturduğu göçmen kalabalığı şarkıyı bir süre millî marş edindi. Hatta kendisinden pasaport ve oturma belgesi soran göçmen polisine bu şarkıyı söyleyip eşek sudan gelene kadar dövülen ve sınır dışı edilen göçmen işçilerin hikâyeleri gazetelere haber oldu.³

Hiçkinklar

Leningrad, 2005'te çekilen ve başrollerinden birini Gogol Bordello'dan Eugene Hütz'ün oynadığı "Everything Is Illuminated" in film müziklerine de üç şarkıyla katkıda bulundu.⁴ Küçük bir sinema salonunda seyrettim bu filmi. Yine bir kış günü, salonda en fazla otuz kişi var. Bir Yahudinin, II. Dünya Savaşı'nda, dedesinin hayatını kurtaran kadının izlerini bulmak için Ukrayna'ya gidişi. Ona yardımcı olmaya çalışan, hayatı parçalanmış insanlar.

Eugene hiç de fena değildi oyuncu olarak. Ve herkes katıla katıla gülerken en önde oturan bir yaşlı teyzenin hiçkinklar içinde salonu terk etmesi... Hep batıya bakan, Polonya'da, Almanya'da, Amerika'da, ama hep batıda konserler veren Leningrad'ın ilk defa 60. paralelin güneyine bakması, müziğin Kurt Weill etkisine girmesi bir anda. Filmden kopuyorum. Kafam yaşlı teyzede kalmış. Kimseye çaktırmadan sessizce ağlıyorum.

Tezer Gökçeoğlu

MERAKLISINA >> (1) Orijinal Visotskiy şarkısı için link: <http://www.youtube.com/watch?v=DOXDqNYzjlI> ve Leningrad versiyonu için: <http://www.youtube.com/watch?v=IrgEQ-TK7M> (2) Şarkı için link: <http://www.youtube.com/watch?v=JYrOtvhlj6Y> (Hikâyenin sonrası için link vermeyeyim. Merak kediği öldürür.) (3) <http://www.youtube.com/watch?v=JLchR492gE> (4) <http://www.youtube.com/watch?v=S37IVZszTIU>

VAN MORRISON

Müzik âleminde 1968 sihri yaratmış albümlerden biri de "Astral Weeks"ti şüphesiz. Koca adam "Van The Man" o vakit henüz 23'ündeydi, ama pasaportunu çoktan cebine koymuş, astral yolculuklara biletini çoktan kestirmişti. Tam 40 yıl sonra, orijinal kayıttan çalan gitarist Jay Berliner'i de yanına alarak o taze şarkıları bir daha, bu kez konserde, canlı canlı seslendirdi. "Astral Weeks Live at the Hollywood Bowl" adıyla yayınlanan bu yeni albüm şerefine, Van Morrison'la Village Voice mülakat yapmış...

BÜYÜCÜ HEKİM

Bu şarkılarla kırk yıl önce tumeğe çıkamadınız, çünkü plak şirketinizden yeterince destek göremediniz. Pekli neden şimdi, mesela beş ya da on yıl önce değil?

Van Morrison: Bir sürü nedeni var. "Astral Weeks"de birlikte çalıştığımız müzisyenlerle bir daha hiç çalışmamıştım, canlı bir durum iyi olabilirdi. Bir yandan bu albüm top ten'lerde, soruştumalarda falan öne çıkmaya devam ediyor; dinleyiciden de bir talep var yani. Bu da bana yeter.

Ben olsam kendi yaptığımıza soul derdim. Rock'n'roll aynı şeydi, ama rock dediğiniz şeyden hazzetmedim. Rock, dalaveredir. Ben bir imaj yaratmıyorum, ben anti-mitolojyim.

Bunun canlı olması gerekli. Müziğin kendisi o spontanlığı istiyor. Bir de tabii farklı müzisyenlerle çalışmak gibi bir arzum vardı. Bunlar repertuvarımda çok nadir çalıştığım şarkılar. Neredeyse benim için yeni gibiler. **İnsanlar 1968 tarihli orijinal "Astral Weeks" albümünden bahsederken hep oradaki sound'un ne kadar eşsiz olduğunu söyler.**

Başta hiç istediğim gibi olmuyordu, üzerine çok uğraşmam gerekti. Çünkü o kayıtlar başkası tarafından yapılmıştı, başka birinin müzikal vizyonu vardı içinde, ki o vizyon da malzemeye çok denk düşmüyordu. İşte ilk defa bunu gerçekten becerebilecek ve vizyonu olan müzisyenlerle çalışabileceğim, malzemenin hakkını vereceğim bir durum doğdu. Temelde o kayıtlar benim ve Lewis Merenstein'in işi; benim elim biraz daha fazla her şeyin üzerindeydi. Farklı tarz müzisyenlerle çalışmak gerekiyordu, çünkü sözlerden, onların etrafında dolandığı hikâyelerden çalışmaya başlamak lazımdı.

Müzisyenlerin çoğunun caz geçmişi vardı...

Benim için böylesi daha çekiciydi, şarkı söyleme tarzım da öyleydi. Rock'a karşı caz! Kayıtlar da caz kaydı gibi oldu, öyle defalarca çalınmadı. Ben öncesinde her şeyin üzerinden geçmişim, ortada başka tür bir simya vardı. İnsanlar olan biteni okuyor, ne ekleyebileceğini biliyor ve doğaçlama katkılarda bulunabili-

yordu. Benim kökenlerim bu tarz üretimde.

Bu iki konseri neden Los Angeles'ta, özellikle Hollywood Bowl'da vermek istediniz?

Bir kere açık hava istiyordum ve kışın ayında açık havada çalabileceğiniz başka yer yok. Üzerine, bir de tarihi bir yer. Tarihi projeye tarihi mekân yakışır.

Doğru müzisyenleri bulmak zor oldu mu? "Astral Weeks" kayıtlarındaki işlerinin fazlasıyla ehliydi...

Şimdi, asıl zor olan müzisyenleri benim durduğum noktaya çekebilmek... Bunun teknik maharetle bir alakası yok. Elde var bir, teknik maharet şart! Ama sonra, bildiklerini bir kenara bırakıp beni takip etmeleri gerekir. Sahnede neden sık sık sırtımı seyircilere döndüğümü soracak mısın, bilmiyorum, ama nedeni bu. Sahnede grubu yönetmem gerekiyor. Seyircinin fark etmediği bir sürü dinamik var.

Siz canlı dinlemenin bir sürü müzisyenden farklı, insanı elektrikleştirici bir yanı var. Başkaları, genelde albüme ne duyuyorsak sahne de aynısını veriyorlar bize.

Bakin ona hiç gelemem, çok sıkılırım. Bana değişiklik farz, yoksa bir şey yapma isteğim de olmaz.

"Astral Weeks"i tekrar çalmanız dışında bu konserlerde muhteviyat olarak başka bir farklılık var mı?

İki ayrı grup var. İlk bölümde daha çok "Into The Music" ya da "It's Too Late To Stop Now" tarzı bir grup, sonra ikinci bölümde "Astral Weeks"... Böyle bir şeyi de ilk kez yapıyorum. Bir de bu kayıtların önemli bir yanı daha var, orijinal "Astral Weeks" in sahibi ben değilim. Bağımsız bir prodüktör olduğumdan beri diğer bütün master'lar bende, ama bu yok. Yani tekrar kaydetmenin böyle bir faydası olacak, sonrasında soundtrack'ti, şuydu, buydu faslında söz sahibi ben olacağım. Hollywood Bowl kaydı yeni bir şirketin de doğmasına önayak oldu: Listen To The Lion Records. Dağıtımını da EMI yapacak.

"Astral Weeks" in çok sinematografik bir yanı var. Müziğinizde genelde böyle bir lezzet var zaten.

Mesela "Days Like This" albümündeki "Ancient Highway"... İnsanın gözünün önünde fiziken bir yerler belliriyor.

O şarkı çok tipik bir kaçak şarkısıdır. Eskiden televizyonda "Kaçak" diye bir dizi vardı; tam aynısı değil, ama yakın... Bu temalarda çok şarkım vardır benim.

Birçok şarkınızda bir gezme halli, bir arayış da var. Bizler bir yerden alıyor, zamanda ve mekânda başka bir yere bırakıyorlar...

Aslında pek gezme yok, daha çok mekânlarla ilgili, hatta yeni alanlar açmakla ilgili şeyler. Herkes hak-

kında olabilir benim şarkılarım, özellikle kendimi anlatıyor değilim. Sözle ve müzikle bir alan açacaksınız. Bazı kelimeler zaman içinde fazla aşınıyor, ama meditatif yahut daha trans benzeri yolculuklar benim söz ettiğim.

"Şifa başladı" (1979 tarihli şarkısı "And the Healing Has Begun") ya da "Şifa oyunu" (1997 tarihli albümü "The Healing Game") derken kastettiğiniz şey bu mu? Belki de hayatta aradığımız şey şifadır.

Bir şeye ulaşmaktan, bir şeyi araştırmaktan çok, ortaya çıkarmakla ilgili gibi geliyor bana. Psikoloji, felsefe okursanız ya da farklı dinlere bakarsanız, insanların bu duruma farklı isimler verdiğini görürsünüz. Carl Jung bir tarafından bakar, Adler öbür tarafından, Aristo bambaşka bir yanını görür, Sartre başka bir açıdan ele alır, Beckett bambaşka... Hepsinin üzerinden geçtiğimde benim geldiğim nokta enerji. Adını

Jung, Adler, Sartre, Beckett... Hepsi şifayı başka türlü görmüş. Benim geldiğim nokta enerji. Buradan da şamanistik ya da her neyse öyle bir yere geliyoruz. İşte ben oradayım.

koyamıyorum, zaten kimse de tam olarak koyamamış, kitaplarda bulamazsın bunu. Şifa dediğimiz şey bu enerjinin doldurulması. Elime geçen her şeyi okuduğum bir dönem olmuştu, bu enerji hakkında yazan var mı diye bakınıyordum. Buradan da şamanistik ya da her neyse öyle bir yere geliyoruz. İşte ben oradayım. Başka bir çağda, başka bir yüzyılda yaşasaydım olacağım oydu yani. İster büyücü hekim de, ister başka bir şey...

Zaman içinde prodüktör olarak müzik şirketleriyle aranızda mesafe koymayı becerdiniz, ama Universal'le süren hukukî mücadeleye bakınca, piyasa hâlâ "Showbusiness" ya da "Drumshanbo Hustle" şarkılarınızda anlattığınız gibi mi işliyor?

Benim söylediğim iş kısmıyla ilgili değil. Bahsettiğim, bir takım insanların iş dünyası ve şöhret tarafından ayarlanma ihtimali, bunlara tav olan bir insan çeşidi. İş iştir, niha-

yetinde de insafsızdır. O işadamları benim arkadaşım filan değil, birlikte takılmam, tanımam bile. Artık piyasadaki insanların müzikten anladığı günler de geride kaldı. Bugün iş yapanların yüzde 99.5'i müzikten bir halt anlamıyor. Geriye matematik kalıyor. O yüzden de bugünlerde benim yaptığım işi yapıyorsan, cebinde hep bir hesap makinesi olacak. Sonun başlangıcı, Atlantic Records'dakiler gibi adamların piyasadaki tasfiyesiyle oldu. Şu anda bir sonu yaşıyoruz, öbür tarafa geçtik, eksilerdeyiz.

Piyasa, bedava müzik indirmeler ve korsan yüzünden de ayrıca panikte...

Müzik işinin artık bittiğini söyleyip duruyorlar. Ama ben geçen sene iki milyondan fazla CD sattım, kimse'nin taktığı yok. Universal kesinlikle ilgilenmedi tabii. Ama onun dışında da herkes kafası kıcına gömülü yaşıyor. Ortada çok fazla boş laf dola-

çok hazzetmedim. Müzik şirketleriyle, osuyla, busuyla rock benim için daha çok dalaveredir. Bakın rock'ta şarkıcı olduğunu iddia edip de bir halt söyleyemeyen insan sayısı daha fazladır. Grubun gerisinin daha da gürültülü çalması gerekir, çünkü vokalde bir numara yoktur. İşte bu benim için dalavera. Sadece bir imaj satma kaygısı... Ben tamamen başka bir kökenden geliyorum.

Bob Dylan'ın son albümüyle otuz küsur sene sonra bir numaraya yerleşmesine bakınca, insanlarda rock-dışı müziğe bir ilginin canlandığını söyleyebilir miyiz?

Hakikaten bilmiyorum. Sadece şundan eminim: Birilerini pazarlıyorlar, sanki evvel ahir sistem böylesiymiş gibi davranıyorlar. Dedim ya, müziğin kendisinden anlayan kalmadı piyasada.

Ama sizln şevklniz hâlâ kırılmamış gibi...

Çünkü ben bunların hepsinden önce başladım. Herhangi bir isim düşün, ondan, hepsinden önce ben vardım. Profesyonel bir müzisyen olarak anılırdın, böyle muamele görür, konserine çıkardın. Bu mitolojinin yaratılmadığı zamanlardı. Bill Graham mesela, bu mitolojinin, dev rock gösterilerinin mimarlarından biridir. E, ondan önce zaten Beatles miti var, ondan önce de Elvis Presley... Sömürülecek mit her daim oldu. Safi açgözlülük var hepsinin berisinde...

Tam burada son albümünüz "Keep It Simple" (Basit tut) geliyor akla...

Hah işte... Gerçekten benim yaptığımı yapan birini tanımiyorum. Caz mı, blues mu, her ne ise... Hepsini yaparım. Benim geldiğim yer farklıdır, bu yeni mitolojilere oturmam. Ne rock mitolojisine otururum, ne Zimmerman mitolojisine, ne bok püsür mitolojisine... Ben bir imaj yaratmıyorum, ben anti-mitolojiyim. Şöhret için hiçbir zaman pazarlık yapmadım; şöhret müzikle birlikte gelip beni uğraştıran bir şey oldu. Şöhret hepsinin bedeliydi; her şeyin bir bedeli var. "Why Must I Always Explain" de dediğim gibi... "Have to pay the piper / Time and Time again." (Ceremesini çekmek zorunda mıyım / Bir daha, bir daha üzerine) Benim yara izlerim varsa neden onları sürekli insanlara göstermek zorundayım? Anlatabiliyor muyum? Bu işi yapabilmek için hâlâ kendimi ters yüz etmem gerekiyor. Bunun da bir bedeli var; beleş değil. Hiçbir şey beleş olmuyor. Her şeye rağmen müziği hâlâ çok seviyorsunuz ama, öyle değil mi? Hayatta tek sevdiğim şey müzik. Geri kalanı safi bok... Şöhretin sıçtığı bokun rengi çok koyudur.

Resimdeki görzyaşları

ANTONY & THE JOHNSONS

Antony, '90'ların başından itibaren New York yöresel müziğinin emekçilerinden biri, ama alternatif rock camiasına bir ses bombası olarak düşeli şunun şurasında beş sene oluyor. Onu bağnımıza bir bastık, pir bastık, şimdi üçüncü albümü "The Crying Light"ı kadim bir dosttan gelen bir mektup gibi başucumuza astık. Les Inrockuptibles, Wire, Word, L.A. Record söyleşileriyle Antony'nin bahçesinde temiz hava alıyoruz.

Bugün sokağa çıktın mı?

Antony Hegarty: Çıktım.

Neler dikkatini çekti? Günce yazsaydın nelerden söz ederdin?

Rüzgâr vardı. Yağmurluydu. Yanımdaki arkadaşım su birikintisine basınca ayakabilen ıslandı. Ağaçlar... Her zaman ağaçlara bakarım. Betonarme yağınları içinden başlarını uzatan New York ağaçları... O yalnız ağaçlar hep dikkatimi çeker.

Central Park'a gider misin?

Gitmeyim, şehrin yukarı tarafına hiç çıkmam. 14. Sokağın ötesine geçmem, şehrin üst tarafları hiçbir zaman benim kültürümün bir parçası olmamıştır. Eğer bir müzeye filan gidecek değilsem, şehrin o bölgesine geçmek aklıma gelmez.

Şehirdeki en gözde mekânların neler?

Wooster Sokağı'ndaki Earth Room'u severim. 1970'lerden beri orada olan enstalasyon çok güzeldir, gidip onu seyredirim. Nehirleri severim, özellikle Hudson'ı. Suya bakmak hoşuma gider.

Geçenlerde Harlem'de, Apollo'da konser verdin. Beyaz bir indie pop konseri için yadırgatıcı bir tercih değil mi?

Bir beyaz olarak Apollo'da sahneye çıkmak, beyaz dinleyicilerin Harlem'e gelmesine vasita olmak çok iyi bir duygu veriyor. Elimdeki müzikal malzeme ve araçlar, siyah Ame-

rika'nın eseri. Yaptığım müzik onların müziği, birkaç kuşak beyaz müzisyenin filtresinden geçerek gelen müzik. Başka esin kaynakları da var elbette, ama aslan payı siyah Amerika'nın. Apollo'daki konserden sonra güvenlik görevlileri gelip "seni her zaman bekleriz" dediklerinde gözyaşlarımı tutamadım. Çünkü onların gerçek duygularını dile getirdiklerinden adım gibi eminim. O insanların bana yalan söylemek için hiçbir sebepleri yok. O yüzden övgüleri kendimi çok iyi hissettirdi.

New York underground'unun son yüzyılı anlatan "Mondo New York" (1988) adlı belgeselle sık sık atıfta bulunuyorsun. Sen de New York'un underground'undan geldin, deneysel tiyatrolardan, kabarelerden... "Mondo New York"taki underground'la 1990'lardan beri içinde yer aldığın bugünün underground'unu karşılaştığında neler düşünüyorsun?

"Mondo New York" bir klasik. Orada, daha 19. yüzyılın sonlarında, şehrin çok hızlı değişmesinden şikâyet eden insanlar var. Adamın biri 1890'da doğduğu mahalleyi otuz yıl sonra tanıyamaz hale geldiğini söylüyor. New York kendisini her on yılda bir yeniden yaratıyor, tepeden tırnağa... Roma gibi üst üste koyarak yapmıyor bunu, sıfırlayıp yapıyor. İnsanlar kendilerin-

den on yıl, yirmi yıl önce orada yaşayanların hayaletleriyle birlikte nefes alıp verdiklerini bilmiyor. Gelgelelim, kültürel dürtüler tuhaf bir şekilde eski sakinlerden yenilerine aktarılıyor, irtibatlar kuruluyor. Ve geriye dönüp baktığında, "vay be, bu yaptığımı birisi on yıl önce yapmış, onun ruhu bana intikal etmiş" diyorsunuz. Sizden önce yapılmış şeylerde küçük bir değişim yaratıyorsunuz ve o küçük değişim kendi zamanınızın izini taşıyor. Tıpkı balinaların bir kuşaktan ötekine şarkılarını taşımaları gibi.

Senden önceki kuşaklardan en

Dans ettiğim şarkılar, aynı zamanda beni ağlatan şarkılar. Ağlamak fizikseldir. Ağlamak bir tür danstır. Bedeninizdeki suyun dansıdır, harekete geçer ve gözlerinizden akar.

çok etkilendiğin isimler kimler?

Boy George çok önemliydi benim için. Ama asıl belirleyici olan Yazoo oldu. Yazoo şarkılarının bütün sözlerini ezberledim. Birkaç ay önce yeniden bir araya geldiler, konserlerine koşma koşma gittim. Müthişler! "You and Me Both"un (Yazoo'nun ikinci albümü, 1983) üzerinde kalıcı bir etkisi oldu. İlk dinlediğimi hatırlıyorum, Sanyo marka kasetçalanımı sonuna kadar açmıştım. Tarif edemeyeceğim bir duygu kaplamıştı vücudumu. Ağlamak istiyordum, ama sebebini bilmiyordum.

Çok acı veren bir nostaljiydi. Hiç yaşamadığım bir şeyin nostaljisini çekiyordum. Göğsümde ağırlığını hissettiğim o duygu için nostaljiden başka bir kelime bulamıyorum. Yaşadığım en güçlü duyuydu.

The Smiths'le aran nasıldı? "I'm A Bird Now"ın kapağındaki Candy Darling, onların da "Shella Take A Bow" adlı single'larının kapağında.

The Smiths'ablamin grubuydu, onların plaklarına elimi sürdürmüyordum. Ben de benim Soft Cell'lerimi elletmiyordum. (gülüyor) Morrissey ilğimi çekerdi, sade yoğurda düş-

künlüğü, aseksüel olduğunu ilan etmesi... Ama bana cazibeli gelenler daha güzel ve dişil tiplerdi.

Yeni albümdeki "Epilepsy Is Dancing"de Kate Bush'un izi hissediliyor...

Bir Kate Bush hayranı olduğumu hiçbir zaman gizlemedim. O kadın bir deha. "The Kick Inside"ı yirmi yıldır dinliyorum ve her dinlediğimde yeni şeyler buluyorum. Kate Bush bana telefon etti, yal Bir yerde hakkında söylediğim şeyleri okumuş, arayıp teşekkür etti. "The Crying Light" onunla aynı frekansta bir

albüm. Kate Bush'un ilk dönem albümleri –"The Kick Inside" (1978), "Lionheart" (1978)– eliyeli yeşerttiği bir bahçeydi, içinde dans ettiği sihirli bir gizli bahçe. "The Kick Inside"ı ilk dinlediğimde ayağım yerden kesilmişti. "The Crying Light", "The Kick Inside" a ve "Lionheart" a ithaftır.

"The Crying Light" takı "Aeon" Otis Redding' i çağırıyor.

Doğru, gitar riff'i Otis Redding esintili. "Aeon" babama yazdığım bir şarkı, sözler onunla bir diyalog. Babamla hâlâ görüşürüz, iyi dostuz.

Çatışmalarınız, anlaşmazlıklarınız olmadı mı? Ettiğiniz en büyük kavgayı, ona en çok öfkelendiğiniz anı hatırlıyor musunuz?

Soft Cell, Amerika turnesindeyken burnumuzun dibine, San Francisco'ya gelmişti. Babama yalvarmışım konsere gidebilmek için. "Büyüdüğünde gidersin" demmişti. Ağladım, zırladım, duvarları yumrukladım, ama izin alamadım. "İçimde tuhaf bir his var, bu konsere mutlaka gitmeliyim" diye söylenip duruyordum. İki hafta sonra Smash Hits dergisinde o turnenin Soft Cell'in veda tumesi olduğunu öğrenince yıkıldım. Babanız

der ve pop star olma hayali kurar. Mercury ödülünü aldığım da Chichester belediye başkanı bir e-mail gönderdi bana, benimle gurur duyduğunu söylüyordu. Kendisinden bir daha ses çıkmadı, herhalde hakkımda biraz araştırma yaptığında işine yarayacak bir kişilik olmadığını gördü. (gülüyor) Ben on yaşındayken ailem önce Amsterdam'a, ardından da Kaliforniya'ya yerleşti. Babam mühendisti, annem fotoğraf ve resimle uğraşırdı. Kaliforniya'da, Britanya'yla ilişkim posta kanalıyla sürdü, Smash Hits ve Number One dergilerine aboneydim, onları posta kutusunda bulmayı ipe çekirdim.

"The Crying Light"ın "The Kick Inside" a ve "Lionheart" a ithaf olduğunu söyledin. O albümleri bu kadar sevenin bir nedeni de İngiltere'de geçen çocukluğunu hatırlatması mı?

Çocukluğumdaki İngiltere'yi hatırlattığı için değil, daha içsel bir şey, iç dünyamla ilgili bir şey –sonuçta o da bir İngiliz dünyası tabii. Çocukken Kate Bush'u dinlediğimde sözleri anlamıyordum, sadece bir sestiyim için. Şimdi, otuzlu yaşların sonunda o şarkıları dinlemek, sözlerin mânâsı-

Ömrümüz kendimizi baskılamakla geçiyor. Müzikse bir uçma çabası. Özgürlük arayışı. Daha büyük bir özgürlüğün seslendirilmesi. Özgürlük uçuşu.

Soft Cell'in veda konserlerinden birine gitmenizi engelliyorsa, bu kolay kolay unutamayacağımız ve affedemeyeceğiniz bir şeydir. (gülüyor)

İngiltere'nin küçük bir kasabasında, Chichester'da doğdun, ilkokulu, ortaokulu orada okudun. O günlerden neler hatırlıyorsun?

Babamla yaptığımız uzun yürüyüşleri, yorulduğumda beni sırtına alıp taşıyışını, halamın çiftliğine gidip ata binmemizi... Chichester'da bir Katolik okulunda okuyordum, teneffüslerde öğretmenlerle değil, kızlarla oynamayı tercih ettiğim için itilip kakılırdım. O okulla ilgili tek iyi hatıram, koroda geçirdiğim saatler. Amerika'da, okul koroları genellikle silme kızdır, öğretmenler şarkı söylemeyi akıllarından geçirmez. Britanya'da ise öğretmenler koroda olmaya kızlar kadar isteklidir, hiç kulağı olmayanlar bile. Çünkü herkes televizyonda Top of the Pops'ı seyret-

ni takip etmek harikulâde bir duygu. Youtube'a girip Kate Bush kliplerini seyretmek olağanüstü zevkli. 12 saatlik bir mesai, ama değişiyor. Mesela sabahları yayınlanan bir kadın programında "Kashka From Baghdad"ı söyleyişini seyretmek... O şarkı, Kate Bush'un eşcinsel dans hocası hakkında. Kate Bush tepeden tırnağa sihir. Onun gibi çok az solist var. Liz Frazer da (Cocteau Twins) öyle biri, o da Kate Bush gibi melodinin içinde dans ediyor.

Düetlerden oluşan bir albüm yap-saydın, kimlerle beraber şarkı söylemek isterdin? Hayattakilerden ve göçmüşlerden?

Tatiana'yla düet yapmak isterdim, San Francisco kaplanıyla. Geçen nelerde iki çocuğu yedi ve onu öldürdüler. Benazir Butto'yla düet yapmak isterdim. Ve bir de Manhattan adasıyla, daha doğrusu orada yaşayan

Bugüne kadar sahnedeki muhteşem performansı ile herkesin dikkatini çeken ve başarısı kulaktan kulağa yayılan Kangroove grubundan tanıdığımız Bora Uzer, B1 adımı verdiği ilk solo albümünü Şubat ayının son haftasında Doublemoon etiketiyle yayınlıyor.

8 türkçe, 4 İngilizce şarkıdan oluşan ilk solo Bora Uzer albümü B1'in sürprizlerinden biri de Kenan Doğulu ile düet olan 'Bundan Sonra Böyle' isimli şarkı.

Albümün çıkış şarkısı 'Aramızda 1 Gerginlik mi Var?' olarak belirlendi. MFÖ'den Özkan Uğur, Avrupa Yakası'nın Tanrıverdi'si Sarp Apak gibi ünlü isimleri bir araya getiren eğlenceli video klibi 'Barış Denge' yönetti. Parçanın videoklibi, Myspace Türkiye müzik sayfalarında, ve tüm TV müzik kanallarında izlenebilir...

Bora Uzer, B1 ile bu yılın ilk önemli çıkışına imza atıyor. Uzun zamandır popüler müzikte hissettiğimiz erkek vokal eksikliğini giderecek yeni bir soluk olan Bora'ya kulak vermeyi ihmal etmeyiniz.

www.borauzer.com

www.myspace.com/borauzer

BORA UZER B.1 BORA UZER B.1 BORA UZER B.1

1. YALAN BOLAN
2. ARAMIZDA 1 GERGINLIK MI VAR?
3. BUNDAN SONRA BOYLE
FEATURING KENAN DOĞULU
4. KESKE
5. CANIM ACIYOR
6. BUDAKTAN DUDAĞA
7. OLMAZ MI?
8. KURKUCU DUKKAKI
9. HE SAID. SHE SAID
10. BACK IN THE DAYZ
11. LIVING IT UP

BORAS TRACK:
OPTICAL ILLUSIONS
FEATURING JAY COLLIN

DOUBLEMOON
www.doublemoon.com.tr

Doublemoon bir parçadır.
Şişli Sok. No:8/1 Atila Plaza
Tünel 34430 Beşiktaş/İstanbul
T: +90 212 334 01 00 F: +90 212 292 97 73
www.doublemoon.com.tr, info@doublemoon.com.tr
© = © 2008 Power Müzik Yayıncılık. Tüm hakları saklıdır.

Esso Satış ve Pazarlama
T: +90 212 512 88 00
F: +90 212 518 44 15

"The Crying Light" albümünün kapağında, butoh dansı ustası Kazuo Ohno'nun Naoya Ikegami tarafından 1977'de çekilen bu pozunu alıyor. Fotoğrafta Ohno, 71 yaşında.

kızılderiilerle. Manhattan'ı beyazlara sattıkları günden bir gün önce sinde onlarla düet yapmak istedim. Ama gerçek bir düetten ziyade, "hadi sizi dinleyelim" tarzında bir şey olurdu. Onlardan öğüt almak isterdim. (gülüyor)

Tarhe meraklısın...

Hem de nasıl! Fotoğraflara bakmaya bayılıyorum. Eugène Atget'in fotoğraflarını çok seviyorum. Bu Fransız, Paris'in 20. yüzyılın başındaki halini baştan aşağı fotoğraflamış. Varolan her şey yitip gidecek diye endişeleniyormuş, çünkü o sıralarda her şeyi yıkıp yeni baştan inşa ediyorlarmış. O da her şeyin resmini çekmiş. Şimdi en büyük fotoğrafçılarıdan biri addediliyor.

Müziğin yanısıra resim de yapıyorsun, değil mi?

Biraz. Çiziktiriyorum demek daha doğru olur. Resim benim için bir idman sahası. Bir deneme ve özgür olma sahası. Deneme-yanılma yoluyla özgürleşme arayışı.

Müzik de aynı amaca mı hizmet ediyor?

Evet, benzer bir amaç söz konusu. Uçma çabası. Özgürlük arayışı. Daha büyük bir özgürlüğün seslendirilmesi. Özgürlük uçuşu.

Sound olarak mı, mânâ olarak mı? Kendini ifade etme çabasının teza-

hürü olarak. Ömrümüz kendimizi baskılamakla geçiyor. Hayatımız boyunca kendimizi ifade etmeyi nasıl baskılayacağımızı öğreniyoruz. Sosyal olarak en mikroskobik ölçeklerde bile kendimizi ifade etmemiz engelleniyor. Gündelik hayatımızda bizden istenen şey, duygularımıza ket vurmak, onları için içine karıştırmamak, kendimizi ifade etmekten kaçınmak. Şarkı söylemek ve bütün diğer sanatlar, insanlığın kendini ifade etmesine alan açıyor. Ama bunu çok az sayıda insanın yapmasına müsaade ediliyor. Geçmişte herkesin yapabildiği şeyler, kapitalizmde yalnızca seçilmiş kişilere bahşediliyor. Herkes onları seyrediyor ve onlar aracılığıyla kendini ifade etmeye çalışıyor. Bu da bizim toplumsal olarak ve insan türü olarak nasıl bir noktada olduğumuzu gösteriyor. Hayatımızı dilediğimiz gibi yaşama isteğimiz, duygularımızı ifade etme arzumuz lüks bir şeymiş gibi düşünülüyor. Öte yandan, bir konsere gittiğimizde kendi yavan hayatımızın dışına çıkıyoruz, daha derin nefes alabiliyoruz, duygularımızı yaşıyoruz, onları duyumsuyoruz. Sahnedeki sanatçı, duygularımızın katalizörüdür. Bu ayrıcalığa sahip olduğum için çok şanslıyım, daha iyisi ne olurdu, tahayyül bile

edemiyorum. Bu lütf için hayata şükran duyuyorum. "I'm A Bird Now"ın gördüğü kabul beni çok şaşırttı. Bu kadarnı rüyamda bile göremezdim. Bu geniş kabul benim için bir ders oldu, evrenselliğe dair bir ders. Dünya tumesinde, birbirinden çok farklı yollarda hayat süren onbinlerce insanın, benim gibi son 15 yılını Manhattan'ın kenar mahallelerinde geçirmiş birinin söylediği şarkılarla kurduğu ilişkiyi görünce, hepimizin ne denli yalıtılmış olduğunu ve müziğin bu yalıtılmışlığa deva

mesela. En güzel şarkılar genellikle slow şarkılardır ve beni öyle etkiler ki, bedenim kıpır kıpır olur.

Sahnedeki performansın bu söylediklerini teyid ediyor, müziğin yavaş, ama bedenlin hareket halinde. Evet, deli gibi dönüp duruyorum sahnede. Beni en çok harekete geçirenler baladlar. Duygulanmak fiziksel bir süreçtir; eğer bir müzikle hareket ediyorsam, muhtemelen duygulanmışımdır. Müzik etkili olduğu zaman fiziksel sonuçlar yaratır. Ağlamak fizikselidir. Ağlamak bir tür

Geçmişte herkesin yapabildiği şeyler, kapitalizmde seçilmiş kişilere bahşediliyor. Herkes onlar aracılığıyla kendini ifade ediyor. Sahnedeki sanatçı, duygularımızın katalizörüdür.

olduğunu idrak ettim.

Oturup dinlediğin şarkılarla seni dansettiren şarkıların karşılaştığında, nasıl bir katarsis farklılığı görüyorsun?

Benim açımdan ikisi el ele gidiyor. Beni fiziksel olarak en çok hareketlendirenlerle en çok duygulandıranlar aynı şarkılar. Yine özgürlük meselesine geliyoruz. Müzikal türler bakımından dans ettiren şarkılarla duygulandıran şarkılar ayrıntılmış durumda. Fakat, benim dans ettiğim şarkılar aynı zamanda beni ağlatan şarkılar -Cocteau Twins'inkiler

danstir. Bedeninizdeki suyun dansdır, harekete geçer ve gözlerinizden akar. Herhangi bir hareketi dans olarak düşünülebiliriz, öyledir zaten.

Şarkıların büyük bir tutkuyla söylüyorsun. Bunun ne kadar teknikten leri geliyor?

Sürekli ağlayarak şarkı söyleyince ipten yürüyen amatör bir cambaz gibi oluyorsun. Her seferinde çok korkuyorum, aklım çıkıyor. (gülüyor) Sahnede her çıkışta, "hayır, yapamıyacağım" diyorum. Bende çok fazla teknik yoktur, hiçbir zaman okula ya da ona benzer bir yere gitme-

dim. En sevdiğim şarkıcıları taklit ediyorum. Ediyordum. İşin aslı, şimdi bunu pek düşünmüyorum.

Resmi de bir şarkı söyler gibi mi yapıyorsunuz?

Çizdiklerim şarkılarımla aynı derdi taşıyor, galiba süreç de aynı şekilde gelişiyor. Mesela bir sürü dergiye alıyorum ve en sevdiğim fotoğrafları kesip üzerlerini çiziyorum, sevmediklerimi kenara ayırıyorum, kalanları katlıyorum ya da azıcık yıkayıp ateşin yanında kurutuyorum. Bu erozyon sürecinde kendimi kaybediyorum. Bazen sevmediğim şeylerin fotoğrafını çekiyorum ve yanlarına başka şeyler ekleyerek görüntüyü dengelemeye çalışıyorum. Uyanırken rüya görmeye benziyor biraz. **Büronun duvarında Peter Sempel'in Japon butoh dansçısı Kazuo Ohno hakkındaki "Just Visiting This Planet" (1991) adlı belgeselin posterini asılı. Son EP'nin ve son albümünün kapağında da Kazuo Ohno'nun fotoğrafı var.**

16 yaşındayken Fransa'ya, bir yaz okuluna gitmişim. Okulun duvarlarına bir tiyatro grubunun sahneleyeceğe oyunun afişleri asılıyordu. Afişteki resim –o resim "Another World" EP'sinin kapağında şimdi– Kazuo Ohno'nun kadın giysileriyle verdiği bir pozdu. Onun kim olduğunu bilmiyordum, ama resmi çarpmıştı beni. "Şu afişlerden bir tane alabilir miyim?" dedim ve başucuma astım. Ergenlik yıllarım boyunca, nereye gitsen o afiş hep başucumdaydı. Yıllar sonra, Peter Sempel'in filminde yaşlı bir Japonun elinde taşlarla yaptığı dansı seyrederken –elindeki taşları ufalıyor, gözünden damla yaş gelmeden ağlıyordu– ağlamaya başladım. Niçin ağladığımı bilmiyordum, ama sarsıla sarsıla ağlıyordum. Eve gittiğimde, başucumdaki afişe baktığımda, "o adamın bu adam olduğunu" dehşetle idrak ettim. Hakkında

araştırma yapmaya başladım, okulu bitirdiğimde onunla çalışmış olan bir hocadan, Maureen Fleming'den ders almaya başladım. Birkaç ay butoh dansını inceledim, ama farkettim ki, benim ilgimi çeken butoh-dan ziyade Kazuo Ohno'ydu. Kabaça özetleyecek olursam, iki dans ekolü var: Min Tanaka ve Kazuo. Min Tanaka ekolü gayet kitsch bir anlayış. Kazuo ekolü ise onun tam ziddi. Danslarını "karanlığın içine dans" diye adlandırırlar. Kazuo'nun bana çok çekici gelmesinin sebebi, hep bir ışık, bir aydınlık arayışında olması. Onun bazı fikirlerini müziğe tercüme etmek bana çok cazip geliyor.

İlk albümünün ("Antony and The Johnsons", 1998) kapağında üzerinde beyaz bir tül elbiseyle bir melek görünümündeydin. Yeni albümün "The Crying Light"ın kapağında ise Kazuo Ohno'nun fotoğrafı var. Bu iki albüm kapağı sanatsal açıdan izlediğin yolun, arayışının özeti mi?

Aslında, ilk albümün kapağı da Kazuo Ohno'yla bağlantılıydı. Onu dans ederken seyrettiğimde aldığım enerjinin bir yorumuydu. Ohno'nun yazılarından da çok şey öğrendim. Dans ederken sanki çocukça bir vecd, harikulâde bir hal yaşıyor. Her bir aşama sanki hayatında ilk defa olmuş gibi, dünyayı sanki yeni doğmuş bir bebeğin gözleriyle yakalıyor. Onun sayesinde, hayatımın ilerideki bir döneminde dansçı olacağımı biliyorum. Şarkı söyleyerek de dansın özgürlüğüne yaklaşabilirim, ama tamamen fizikî bir ifade biçimi yaratabileceğim günün gelmesini bekliyorum. 40 yaşında bunu deneyeceğim, öyle öngörüyorum. Kazuo benim rol modelim, özellikle yaşlı bir sanatçı olmasından ötürü. Bir dansçı olarak şaheserlerini 70-95 yaşları arasında yarattı. Şu anda 103 yaşında, hareket edemiyor, ko-

nuşamıyor. Ama hareket edemez hale gelene kadar sanatını icra etti. Hatta, hareket edemez hale geldikten sonra da dans etmeyi zihninde sürdürdü. Yaşlı insanları gerçekten önemsiyorum. Müziğimi yaşlıların dinlemesini istiyorum.

"I'm A Bird Now"daki ana tema "transseksüalite"ydi, "The Crying Light" ise doğayı ve iklim değişimini, küresel ısınmayı vurguluyor. Cinsiyet, yaptığın her şeyin temelinde, özünde var. Trans-cinsiyetli bir insan olarak, hep o mercekten bakıyorum. Ama, "I'm A Bird Now" yirmili yaşlarımdan sonlarında yazdığım şarkılardan oluşuyordu, '90'ların ortalarındaki halet-i ruhiyemi yansıtıyordu. Öyle ki, albüm yayınlandığında, geçmişte kalan bir dö-

Kate Bush bir deha. İlk dönem albümleri, eliyle yeşerttiği bir bahçeydi, içinde dans ettiği sihirli bir gizli bahçe. "The Crying Light", o albümlere ithaftır.

nemin hatıratı gibiydi. "The Crying Light" ise şu anda bulunduğum yeri, otuzlu yaşların sonundaki ruh dünyamı anlatıyor. Albümdeki şarkılar son altı-yedi yılda yazdığım şarkılar; üzerinde düşündüğüm ve önemseydiğim konuları işliyorlar: Doğayla, çevreyle, etrafımdaki dünyayla ilişkiyi anlatıyorlar, kendi iç dünyanın ötesindeki dünyayla ilişkiyi ediyorlar. 2000'li yılların başında ortaya çıkan folkçı çocukların özelliği suydur. Epeydir yapılmayan bir şey yapıyorlardı. "İç bahçe" fikrini işliyorlardı. Ama, kendi bahçelerini yüksek bir duvarla çeviriyor ve o duvarın dışıyla pek ilgilenmiyorlardı. Ben de "İç bahçe"yi önemsiyorum, ama bir sonraki adımın "İç bahçe" ile dış dünya arasındaki bağı kurmak olduğunu düşünüyorum. **"İç bahçe" ile dış dünyayı zihninde buluşturduğunda nasıl bir coğrafya tahayyül ediyorsun?** "Coğrafya" çok doğru bir kelime, zi-

ra "The Crying Light" coğrafyalarından oluşuyor. Albümü hazırlarken hep bunu düşünüyordum: Coğrafya. Dünyaya bir coğrafya olarak bakıyorum. Bugünün coğrafyası olarak, şimdinin coğrafyası olarak. Ama bir gezginin gözüyle değil, daha çok oturan birinin gözüyle. Tıpkı yatmaya gitmeden önce uyuklayarak oturduğumuzdaki gibi. Bugünün coğrafyasına uyuklayan birinin gözüyle bakıyorum.

EP'ye adını veren "Another World" çok hüznümlü bir şarkı. O şarkı bu anlattıkların mı dile getiriyor?

O şarkı kendi kendini yazdı. Çok minimal, empresyonist bir şarkı. Nasıl hissettiğime, dünyaya nasıl baktığıma dair bir şarkı; şimdi de "Another World"deki gibi hissediyorum,

dünyaya öyle bakıyorum. Çok doğrudan ve çok sade bir şarkı. Biraz düşünce, biraz duygu ve "noise". "Another World", şahsî duygularım hakkında olsa da, şahsım hakkında değil. Doğaya, çevreye mukabele ediyorum. Hayatın akışına bakışımı resmediyorum. Bir envanter çıkarıyorum; duygularımın envanterinden ziyade, doğanın envanterini.

Interview dergisi için 2007'de Björk'le yaptığın bir söyleşide ona, birçok sanatçının hayatlarını kendilerine en yakın gelen şeyleri mükemmelleştirerek geçirdiğini, ama Björk'ün bunun tam tersini yaptığını söylemişsin.

Gerçekten böyle mi demişim! (gülüyor) Fakat bu doğru, bu yüzden onunla çalışmak inanılmaz. Sanki küçük bir dağ yaratıyor, ondan sonra çekici kaptığı gibi üstüne indiriyor, bu darbeler ortaya bir şey çıkarıyor. Sonuçlar o kadar ilham verici ki! Ben bu anlamda daha tutucu-

ALMUDENA GRANDES İnsan Coğrafyası Atlası

cev. MUHİTTİN KARKIN

Ana, Rosa, Marisa ve Fran, büyük bir yayın grubu bünyesinde, fasiküller halinde yayımladıkları *İnsan Coğrafyası Atlası* üzerinde çalışmaktadırlar. Her biri farklı görevlere, kişiliklere, geçmişlere sahiptir. Ancak ortak bir noktaları vardır: Mesele ister çocuk yapmak, ister yürümeyen bir birlikteliğin geleceğini saptamak, isterse de yeni bir aşka yelken açma cesaretini göstermek olsun, dördü de hayatlarının kritik bir evresinde, kritik kararlar almanın, kuşkuları ve hayal kırıklıkları ile yüzleşmenin eşliğindedirler. Umutsuzlukla doludur bu süreç, "ama bazen işler değişir. İmkânsız, inanılmaz gibi geliyor, ama bazen olur."

Lulu'nun yazarı Almudena Grandes, olağanüstü anlatım gücüyle kadınlık coğrafyasının görkemli atlasını resmediyor.

KANAT KİTAP www.kanatkıtap.com

yum, tanıdığım şeylere daha yakın duruyorum. O her şarkıda küçük bir devrim yapıyor, benim içinse bu bir evrim, her şey daha sakin, yavaş. Benim yaratıcı sürecim uzayan saç gibi ya da bir bitki. (gülüyor)

Manevyatçı bir insan mısın?

Ben bir nevi paganım. Her varlığın aynı ışıltıya sahip olduğunu düşünüyorum. Her varlık mühim, her varlık bir başka varlık kadar mühim. Sadece insanoğlunun mühim olduğuna inanmıyorum. Ben de tabiatla aynı elementlerden, aynı sudan oluşuyorum. Benim ruhum, zihnim ağaçlardan ya da diğer hayvanlardan niçin daha üstün olsun ki?

Böcek öldürdüğün oluyor mu?

Oluyor tabii.

Bitki yetiştiriyor musun?

Birçok bitkim var. Eğreltiotu, sansabır... New York'ta yaşayabilecek türde bitkiler yetiştiriyorum. Ama New York'ta bitki yetiştirmek zor iş.

Bir bedeninin organı, bir parçası olabilecek olsaydın, ne olurdu?

Saç olurum herhalde.

Tek bir elementten olsaydın, neyi tercih ederdin?

Güneş ışığı.

Bir resim, bir tablo olabilseydin,

hangisini olmak isterdin?

"Torino Kefeni" olmak isterdim.

Müzik dinlemek mi daha çok hoşuna gidiyor, müzik yapmak mı?

Müzik yaparken geminin önünde gidiyorsunuz. Dinlerken ise icra edilen bir hareketi takip ediyorsunuz, kuşların uçuşu gibi. Kuşlardan biri öne çıkar, bir hava hattı oluşturur, diğerleri toplanıp o hava hattını takip eder. Müzik dinlerken de öyle, biri bir uçuş hattı oluşturur, siz de o hattı takip edersiniz, o hattın içinde

Din adamları cennetin başka bir yerde olduğunu, tabiatın sömürmemiz için bir kaynak olduğunu inandırıyorlar bizi. Onların cenneti, benim cehennem fikrime tekabül ediyor.

harekete geçersiniz. Yumurta mı tavuktan çıkar, tavuk mu yumurtadan? At mı, araba mı? Eğer solist-seniz, at sizsiniz.

Lou Reed'in "The Raven" (2002) albümünde söylemiştin, geçen yıl da "Berlin" in yeniden sahnelenmesinde yer aldın. O konserin Julian Schnabel tarafından çekilen filminde, "Candy Says" ı söyleyişinden Lou Reed'in de çok etkilendiği görülüyor -ki, kendisi pek renk vermez genellikle. Lou Reed'le yollar-

nızın kesişmesi "The Raven" sayesinde mi oldu?

Hal Willner, "I Fell In Love With A Dead Boy" u (2001 EP'si) alıp dinlemiş, sonra da "The Raven" in solist adaylarının CD'lerinin arasına benimkini de koyup Lou Reed'e dinletmiş. Lou da beni denemeye karar vermiş. Stüdyoya gittiğimde Hal çok gergindi, Lou'nun bir terslik yapmasından çekiniyordu, ama hiç öyle olmadı, her şey çok pürüzsüz bir şekilde yürüdü. "I'm A Bird Now" in Avrupa'da yayınlanması da Lou sayesinde oldu. Devendra (Banhart) kendi şirketine (XL), Hal Willner da Mute'a çok ısrar etti, "Antony'yle sözleşme yapın" diye. Mute'un patronu Daniel Miller'in cevabı, "ne kadar çok meşhur insan bana 'Antony'yle sözleşme yap' dese de yapmayacağım" olmuş. Fakat Lou, Rough Trade'in ortağı Sanctuary şirketine fırça çekince, Sanctuary'ciler Rough Trade'e "şu albümü bir daha dinlesenize" demişler. Ve böylece "I'm A Bird Now" Avrupa'da yayınlandı. Sonuçta, biliyorsunuz, 2005'te Mercury ödülüne layık görüldü. "I'm A Bird Now" in "yılın en iyi albümü" ilan edildiği törende beni reddeden bütün plak şirketleri hazır. (gülüyor)

"I'm A Bird Now" la "The Crying Light" arasında dört yıl var. Sevenlerini niye bu kadar beklettin?

Ben her yıl bir albüm çıkarabilenlerden değilim. Benim takvimim neredeyse Kate Bush'unki gibi. (gülüyor) Tembellik ettiğim sanılmasın, şimdiye kadarki albümlerim içinde en çok emek ve zaman sarfettiğim bu oldu.

"The Crying Light", "I'm A Bird Now" ı sollayacak gib. Özellikle "One Dove", "Epilepsy Is Dancing" ve "Everglade" çok ses getirecek şarkılar.

"I'm A Bird Now" da teatrallık vardı, bütün o inişler, çıkışlar... Bu albümde derinliğe daha çok önem verdim. Daha mahrem, daha kalpten, daha derinden giden bir albüm olmasını istedim. Ayrıca, "The Crying Light" in girdileri, "I'm A Bird Now" a

melerin tohumları, ta o zamanlar atılmıştı.

Albümün en orkestral dokulu parçası "Everglade", "Aeon" un sadeliğiyle tam bir kontrast halinde.

"Everglade" bundan sonraki müzikal istikametinin işareti sayılabilir mi?

Hayır, o yönde bir işaret değil. Bir sonraki albümüm pekâlâ bir dans plağı olabilir... "Everglade"deki orkestrasyon Nico'nun (Muhly) marifeti. Orkestralı konserlerimde söylediğim şarkıların düzenlemelerini de o yapıyordu. Çok mahirdir. Müthiş bir armoni duygusu var. Birkaç yıl önce, Shakespeare'in soneleri üzerinde çalışmıştık, yarattığı sound panoramasına hayran kalmıştım. "Everglade" i bu âlemde bir misafir, bir yabancı olmadığım, ev sahibi olduğum, bu gezegenin yuvam olduğum duygusuyla yazdım. Albümün bütününde o duygu var.

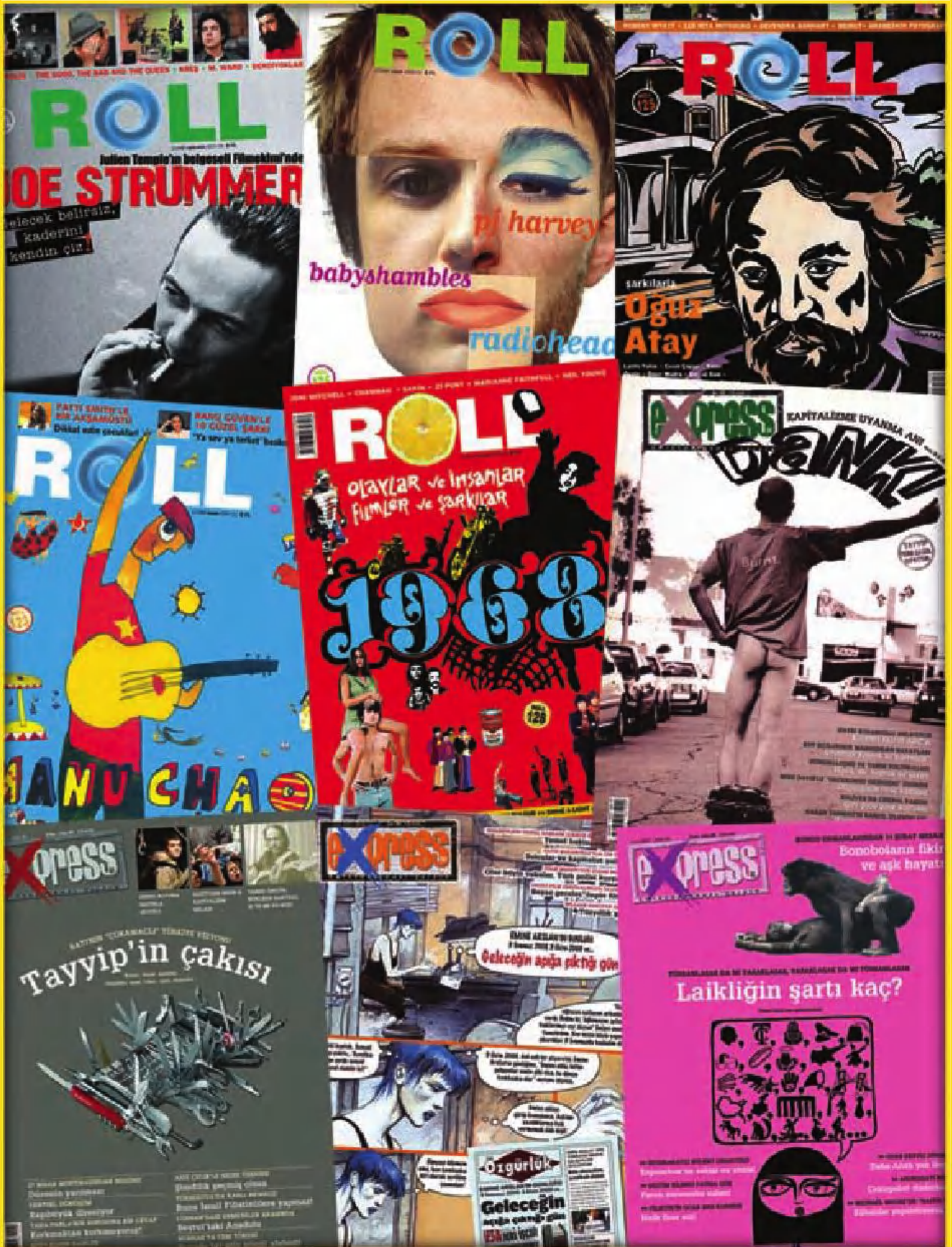
"The Crying Light" ta güneş, kar, yağmur, rüzgâr başrolde. Biraz önce bir nevi duyğusu var. Birkaç yıl önce, Shakespeare'in soneleri üzerinde çalışmıştık, yarattığı sound panoramasına hayran kalmıştım. "Everglade" i bu âlemde bir misafir, bir yabancı olmadığım, ev sahibi olduğum, bu gezegenin yuvam olduğum duygusuyla yazdım. Albümün bütününde o duygu var.

"The Crying Light" ta güneş, kar, yağmur, rüzgâr başrolde. Biraz önce bir nevi duyğusu var. Birkaç yıl önce, Shakespeare'in soneleri üzerinde çalışmıştık, yarattığı sound panoramasına hayran kalmıştım. "Everglade" i bu âlemde bir misafir, bir yabancı olmadığım, ev sahibi olduğum, bu gezegenin yuvam olduğum duygusuyla yazdım. Albümün bütününde o duygu var.

"The Crying Light" için de pagan bir albüm denebilir mi?

Evet, bir hayli pagan bir albüm bu. Bize sadece insanoğlunun ruhu olduğu, tabiatın insanlar için bir kaynaktan, bir araçtan ibaret olduğu öğretiliyor. Ömrün nihayete erdiği yerde de her şeyin havada süzülüp, hiçbir şeyin doğmadığı ve ölmediği o bembeyaz cennete gidiyorsunuz. Çocukken bütün bunlar hakkında ne düşüneceğimi bilmezdim, ama dünyayı ve ötesini bu şekilde kavramak beni tedirgin eder, yalnızlık duygusuna sürüklerdi. Ben Katolik bir eğitimden geçtim, o eğitim zihnim ve ruhumu fena etkiledi, korku ve boşluk duygusu aktı içime.

Ama yetişkinliğe geçerken bütün bu meseleler hakkındaki görüşlerim, duygularım değişti, etrafımı çevreleyen dünyayla ruhanî bir ilişki kurmayı arzu ettim. Tabiatla, içinden geldiğim kültürün ve dinî öğretinin gözyle değil, başka bir gözle bakmaya başladım. Öteki dünyada olan bir cennete inanmayı bıraktım. Cennet bu dünyada; tanrının ya da tabiatın bize sunduğu yegâne cennet, yeryüzü dediğimiz bu güzel bahçe. Bu güzel bahçenin topekün mahvedilmesinden dinlerin, din adamlarının hileleri ve tuzaıkları sorumlu. Çünkü cennetin başka bir yerde, öteki dünyada olduğuna, tabiatın sömürmemiz için bir kaynak olduğuna inandırıyorlar bizi. Din adamlarının, dindarların cenneti, benim cehennem fikrime tekabül ediyor. Benim cennetim, bütün türlerin, bütün renklerin bir arada yaşadığı, hiçbir şiddet, saldırganlık ve adaletsizliğin olmadığı bir yeryüzü. Cennet bu dünya olabilir. Söylediklerim çok uçuk geliyor, öyle değil mi?

pecya
www.pecya.com

roll ve express'in bütün sayılarını
pecya sayfalarında bulabilirsiniz

Babylon'da bu ay

5 Mart, 21:30 **Baba Zula**
 6 Mart, 22:00 **A Kind Of Magic** (Queen tribute night)
 7 Mart, 23:00 **Shantel** (DJ set)
 9 Mart, 20:30 **Ozan Doğulu** (Lokal Anestezi talk show)
 10 Mart, 20:00 **Sulukule Roman Orkestrası**
 11 Mart, 22:30 **Bora Uzer**
 12 Mart, 21:30 **Nalm Dilmener & Sarp Daknı**
 13 Mart, 23:00 **Talvin Singh, Niladri & Smaaj**: İngiliz elektroniğinde Asya yeraltı hareketini başlatan isimlerden Talvin Singh, gelenekselden moderne uzanan iki isimle işbirliğine gidiyor. Bir yanında, özgür caz sulanında da gezinen, elektrikli de, akustik de çalan sitarçı

Guru

(ya da kendi beş telli sitar için söylediği gibi "zitar"ı) Niladri, öbür yanında en çok Burhan Öçal ve Duoud İşlerinden tanıdığımız Tunus asıllı Fransız elektronikçi Smaaj. Gecenin sonunda Singh DJ kabinine geçecek. 14 Mart, 23:00 **The Dynamics**: Fransa menşeli beynelmül ekip, son zamanların soul furçasına farklı bir pencereden bakıyor, Amerikan soul'unun Jamaika müziğini dönüştürüp reggae'ye evrilttiği erken dönemlere gidip gayet modern ve eğlenceli bir müzik üretiyor. Dillerinde zamane şarkıları da var. 17 Mart, 21:30 **Ulrich Drechsler**: Avusturyalı tenor saksofoncu ve kontrbas klarnetçi, klasik müzik aşinalığıyla harman ettiği Thelonious Monk adaptasyonlarıyla tanınıyor. Babylon'da, Drechsler kod adlı dörtlü pro-

Ulrich Drechsler

jesiyle, r'n'b'den drum'n'bass'a, siyah müziğin durduğu büyük istasyonları caz lokomotifleriyle dolaşacak. 18 Mart, 22:30 **Pluxus**: Bant'nin girişimiyile İstanbul'a gelen İsveçli elektronikçi topluluğun "Transient" parçasına reklamlardan da aşınayız. Eski usul aletlerle gayet yeni sesler üreten ekibin ardından DJ kabininde Lodown dergisinden Sven Fortmann konuşlanacak. 20 Mart, 23:00 **Falruz Derin Bulut**
 21 Mart, 23:00 **Loud-E & Tako**: Müzik yapmaya house, acid gibi güler yüzlü kanallardan başlayan, ama çok geçmeden artık "trash" addedilen eski zaman diskosunun hastası kesilen ikili, sahaf sahaf gezip topladıkları dımtıs plaklarını yeni şekillerle birbirine ekleyecek. Babylon tavanındaki disko topu şişecek, adeta salona sığmayacakl.

24 Mart, 21:30 **Ricky Ford** "Nezzen Tevfik Project": Vaktiyle Ellington'ın orkestrasında da, Mingus'un grubunda da çalan Amerikalı saksofoncudan, 130. doğum yılı vesilesiyle, Nezzen Tevfik'e bir saygı duruşu, "Hiç'in Azabı Mukaddesi" üzerine solo üflemeler... 25 Mart, 21:30 **Selen Gülün & Sibel Tüzün Jazz Project**
 26 Mart, 21:30 **Ayça Şen**
 27 Mart, 23:00 **Guru's Jazzmatazz**: 1990'ların mühim hiphop ekiplerinden Gang Starr'ın sacayaklarından Guru'nun caz âleminin yetenekli isimlerini yanına alarak giriştiği solo projesi Jazzmatazz, en az eski grubu kadar hiphop'a kan pompalıyor, ama bu sefer nakli caz ve elektronikadan alenen yapıyor.

Indigo'da bu ay

6 Mart **Dr Lektroluv**
 7 Mart **Argenis Brito**: Boy band popundan Senior Coconut'ın vokaline uzayan, yaş aldıkça sesi güzelleşen bir solisten pop tınısı yüksek bir tekno gecesi...
 13 Mart **Karotte**: Minimalden tech-house'a atlayabilen, kendini o an canının çektiğine bırakan Alman DJ, pistle beraber halalanacak.
 14 Mart **Audiojack**
 20 Mart **Moonbootica**
 21 Mart **Onur Özer & Meat**
 27 Mart **Wufl**
 Bütün konserler 23:00'te. (Tel: 0.212.244 85 67 / www.livingindigo.com)

Dr Lektroluv

Arka Oda'da bu ay

8 Mart **DJ Ugumi** "Flirting Tunes"
 11 Mart **Mehmet Atılgan** "Peripheral Pissings": Türkiye'den Brezilya'ya, Nijerya'dan Japonya'ya rock.
 12 Mart **Aylin Güngör - J. Hakan Dedeoğlu**
 14 Mart **Datafobl**: '80'ler usulü, robot sadalı elektro...
 15 Mart **Kria Brekkan**: Namı diğer Müm'in Kristin Anna Valtydöttiri. Yumuşak başlı, ama deneyimli açık elektronikalarıyla ünlenen grubunu ve İzlanda'yı bırakıp New York'a yerleşen, solo plaklarının yanına taze kocası, Animal Collective'den Avey Tare'la ortak kayıtlarını yerleştiren Brekkan, canlı performansla Arka Oda'da.
 20 Mart **Roll mürettebatı**
 21 Mart **Ekin & Pinar Üzeltüzencl**: Bas-davul-klavye ağırlıklı tertiple epeydir Peyote'de Proud Pilot olarak sahne alan ve denemeci-yarıyapımcı, oyuncaklı bir post-rock üreten, müzik yazarlığına da çokça bulaşmış iki kızkardeşin ilk albümünün de eli kulağında. Bu gece evlerindeymiş gibi sevdikleri plakları çalacaklar.

Kria Brekkan

22 Mart **OAK**: Harareti yüksek, hem de sakın iki gitanın ve bir klavyenin çarpışması, Bant tayfasının bir nevi müzikal dışavurumu. Klasik ve akustik gitarda James Hakan Dedeoğlu, klavyede Ekin Sanaç, elektro gitarda Mikail Çınar. Üçlüden İngilizce sözlü, Cat Stevens'lerden New West'çilere, yeni folkçulara uzanan bir hatta sakın ama dinamik rock şarkıları dinleyeceğiz.

24 Mart **Pınar Azizoglu** (Jeff Buckley'den Marvin Gaye'e kayıp ruhlara saygı duruşu)
 25 Mart **Sadi Güran** "Cabaret Diabolique"
 27 Mart **Biriken Parti**: Performanstan videoya, çağdaş sanatın çeşitli dallarıyla haşır neşir bir parti gecesi. Ayrıntılar www.biriken.com'da.
 29 Mart **Create Soundscapes**: Adı üstünde, seslerden müteşekkil alanlar, mekânlar yaratıyor, müziğini Myspace'ten sonra ilk kez burada bilgisayarın kanyla canıyla kamuya açıyor. (Kadife Sok. no: 18 Kadıköy - İstanbul Tel: 0.216. 418 02 77)

Ghetto'da bu ay

5 Mart **Fourtress** / 6 Mart **Şeval Sam** / 7 Mart **Ayhan Sılcıoğlu** / 12 Mart **Sakın** / 13 Mart **Watcha Clan** / 18 Mart **Almora** / 19 Mart **Üçnoktabır** / 20 Mart **Vasilis Saleas** / 21 Mart **Kangroove** / 26 Mart **Orient Expressions** / 27 Mart **Buena Vista Revisited Amik Guerra** / 28 Mart **Aziza A & Sultana**

Vasilis Saleas

Gitarcafe'de bu ay

6 Mart **Isiak Köpek & Olivier Noireaux** / 7 Mart **Latema** / 11 Mart **Klez-Mez** / 12 Mart **Erkan Oğur & İsmail Hakkı Demircioğlu** / 14 Mart **Oğuz Büyükberber** / 15 Mart **Hisarlı Ahmet anısına** / 17 Mart **Kerem Eye** / 20 Mart **Ayşe Tütüncü Üçlüsü** / 21 Mart **Kafdağı** / 22 Mart **Mutlak Sessizlik** / 27 Mart **Murat Meriç** (şarkılarda seçimler) / 28 Mart **Hüseyin İsfendiyaroğlu**
 Bütün konser ve etkinlikler 21:00'de başlıyor. "Sahne sizin" gecelerinin yanında atölyeler de devam ediyor. (Caferağa Mah. Sakızgülu Sok. Taranto Apt. 7/1 Kadıköy - İstanbul / 0.216.348 60 55 / www.gitarcafe.com)

Ayşe Tütüncü

Hercules & Love Affair

Antony bu ay Roll kapağında bakarken, grubu The Johnsons'la beraber yeni albümü de cihazlarımızda taze taze dönerken, güzel sesli şarkıcının bir başka grubu da İstanbul'da arzı endam ediyor. Geçen sene yayınladıkları ilk albümleriyle Antony'nin hacimli ve hüzünlü sesine bir popcom hafifliği, bir dans kaygısızlığı getiren Hercules & Love Affair, Andy Butler'in emekleri varolsun, Antony'siz de yoluna devam edebiliyor. 14 Mart 23:00'de '80'lerin popuna bulaşıp da yüzünün aklıyla çıkan az sayıda gruptan birini izleyeceğiz.

KONSER

Jacky Terrasson

Fransız bir anne ve Amerikalı bir babanın oğlu olarak Almanya'da doğan Terrasson, kıta Avrupasının çağdaş caz sahnesine kazandırdığı yeteneklerden biri. '90'larda parmakla gösterilmeye başlanan, ama yeni bin yılın ardından irtifa kaybeden piyanist, en son iki sene önce bestelerle standartları, hatta pop şarkılarını harmanladığı bir solo albüm çıkarmıştı. 12-13-14 Mart tarihlerinde İstanbul Jazz Center'da klasik üçlü ekip olarak çalacak.

İş Sanat'ta Shorter ve Lloyd

İş Sanat, programının "Cazın Ustaları" bölümünün hakkını bu ay veriyor. John Coltrane'lerden, Miles Davis'lerden el alan, Weather Report'tan sonra da kendi ayakları üzerinde duran, cazın bir kuşağı ve anlayışı namına dünya gözüyle görülmesi gereken isimlerden biri olan Wayne Shorter, quartet'yle birlikte, 25 Mart'ta İstanbul İş Sanat Kültür Merkezi'nde olacak. Yeni dördüsüyle beraber 2 Nisan'da sahne alacak olan tenor saksofoncu Charles Lloyd da, arada verdiği uzun boşluklara rağmen, caz icrasında çitayı belirlemiş bir isim.

Buena Vista fırtınası

Buena Vista Social Club, çeşitli kollardan akmaya devam ediyor. 10 Mart'ta da İstanbul Hilton Convention Center'da böyle bir ekip ağırlayacağız. Vokalde Küba'nın büyük seslerinden Maida Castaneda ve Pachin Inocencio, vummalılarda Compay Segundo'nun sağ kolu perküsyoncu Thomas Sanchez, piyanoda Antoni Castro'nun önderlik ettiği bu ekibin de esas kadrodan çok aşağı kalır yanı yok. Önümüzdeki ay da yabana atılmayacak başka bir vatan heyetin İstanbul'a geleceğini duyuralım.

Gitar Günleri

Akbank Sanat'ın düzenlediği Gitar Günleri'nin ilk konuğu, 5 Mart'ta, 20:00'de Ana Vidovic. 1988'den bugüne yüzlerce kez sahne tozu yutan Vidovic'in altı albümü var. 21 Mart'ta 17:00 ve 20:00'de sahne alacak Tunus asıllı Fransız Roland Dyens, icracılığının ve hocalığının yanında, çok çalınan bazı çağdaş bestelerin de sahibi. 24 Mart 20:00 ve 25 Mart 14:00'te iki konser verecek olan Frank Bungarten de diğer iki isim gibi sağlam bir akademik kariyere ve bol miktarda ödüle sahip. İllâ klasikçilerin değil, gitarla haşır neşir herkesin ilgi göstermesi gereken konserler bunlar.

Proud Pilot

Ay Palas'ta bu ay

94.9 Açık Radyo'da her pazartesi 23:00-24:00 arasında mikrofonu devralan Tolga Yağlı, bu ay da rock sularında serbest denemeler yapan İstanbullu genç grupları odalarımıza taşıyor.

2 Mart'ta Kim Ki O, 9 Mart'ta Ekin Fil, 16 Mart'ta Ricocet, 23 Mart'ta OAK, 30 Mart'ta ilk albümü için gün sayan Proud Pilot'tan canlı performanslar için radyo başına.

SİNEMA

Filmor Kadın Filmleri Festivali

Basın bültenlerinde güzel özetlemişler: "Tema bölümünde bedenimizi mülkiyet, siyaset, şiddet ve savaş alanı yapanlara, bedenimizi yasaklar, yasalar, ayıplar, utançlar, tacizler, dayaklarla zapt edenlere çuvaldızı bol filmler var. Ama aynı bizim

de bedenimizi bu zapturapta ve diyet, güzellik, estetik sektörlerine yer yer teslim edebildiğimizi de es geçmeyen bol iğneli filmler var." Bu yılki temasını "Beden" olarak belirleyen 7. Uluslararası Geziçi Filmor Kadın Filmleri Festivali bu sene dört şehirde konaklıyor: 9-15 Mart arası İstanbul (Fransız Kültür ve İstanbul Modern salonlarında), 20-21 Mart'ta Manisa, 5-6 Nisan'da Urfa, 11-12 Nisan'da Trabzon... Kadınların objektifiyle kadınlığın çeşitli hallerine odaklanan 15 ülkeden 46 film, panellerin, atölyelerin yanında bu sene bir ilk de var: Geçtiğimiz sene Türkiye'de çekilen filmler arasında cinsiyetçilik açısından teşhir edilmesi gerekenler ayıklanacak ve çeşitli dallarda I. Altın Banya Ödülleri dağıtılacak.

SERGİ

KargART'ta bu ay

Kadıköy Karga'nın sanat seksiyonu bu ay yine dolu. Bir defa, 3-12 Mart arasında katılımcı sayısı yüksek, Lale Altunel'in hazırladığı "Savaşın İçinde" sergisi var. Adını Eski Roma'nın savaş tanrısı Martius'dan alan mart ayının savaşa başlamak için uygun bulunması gibi bir tarihsel eğilimi fırsat bilen bu anti-militarist sergi, savaşın çeşitli halleri, trajedileri, değişen biçimleri, insan ruhuna etkileri üzerine bol bol düşünüyor ve tavrı koyuyor. KargART Video Günleri de bu ay 20-29 Mart arasında düzenleniyor. Dokuz gün boyunca Türkiye'nin çeşitli üniversitelerinin video bölümlerinden öğrencilerin işlerini Karga'da izlemek mümkün. 17 Mart 20:30'da da Orson Welles'in 19 yaşındaki, 1934'te William Vance'la beraber çektiği "The Hearts Of Age", özellikle de Jim Morrison'ın 1969 tarihli gayet şahsî filmi "An American Pastoral" kaçmaz. (www.kargart.org)

"Haksız Tahrik"

8 - 31 Mart arasında Hafriyat Karaköy'de görülebilecek "Haksız Tahrik", bir hoş sanat etkinliği olmakla yetinmek istenmeyen bir sergi, politik bir sanat salvosu. Bu eylem-sergi, Emekçi Kadınlar Günü'nden başlayarak, feminist görüşleri haiz güncel sanatçıları, eylemcileri, akademisyenleri bir araya getirmeyi, böylece bir mücadele ajandası çıkarmayı da amaçlıyor. Kadına yönelik şiddetin, cinayetlerin içeriğini hafifleten, hatta meşrulaştıran TCK'nın 5237 sayılı "haksız tahrik indirimi" maddesinden imne alan sergide, bol tartışmanın yanında, tiyatro oyunları, stand up gösterileri, heykel, fotoğraf, resim, performans gibi farklı sanat dalları birbirini bütünüyor.

"Henüz iyi yönlerimi görmediniz"

Daha önce Zen ve Hafriyat gruplarında bulunan Nâzım Hikmet Richard Dikbaş'ın ilk kişisel sergisi "Henüz İyi Yönlerimi Görmediniz / Expecting Pleasure To Solve Problems" 21 Mart'a kadar Galeri

Splendid'de görülebilir. Yazı, imge, dil, anlık ve kalıcı algılamalarımız, bunlarda dikkat ve özensizlik, hafızanın bizatihi kendisi gibi surlarda yoğunlaşan bu kimi karakalem vesikalıklar, durum tasvirleri, hatta yazılar, insanın kendine dair de çok sorular soruyor. (Galeri Splendid, İstiklal Caddesi, Süslü Saklı Sok. no:10/3 Beyoğlu - İstanbul / Tel: 0.212.249 87 74)

DANS

"Engin-ar"

Türkiye'den ve Fransa'dan iki dans grubunun, Çıplak Ayaklar Kumpanyası ve C dans C'nin ortak işi "Engin-ar", bu sezon ilk ve son kez 9 ve 10 Mart günlerinde, 19:00 ve 21:15 saatlerinde Garajistanbul'da sergileniyor. Çıplak Ayaklar'ın tiyatroyla, C dans C'nin hiphop'la yakın temaslarda bulunan dans anlayışlarının nasıl bir araya geldiğine bir miktar izleyici geçen sene İstanbul Tiyatro Festivali'nde şahit olmuştu. Bu kalabalık kadronun DJ eşliğinde gerçekleştirilecek performansı izlemeyenler aman bu sene kaçırmayın. Ayrıntılar www.ciplakayaklar.com adresinde.

DAYANIŞMA

Kot işçilerine destek gecesi

Kot taşıma işinde çalıştığı için ölenlerin sayısı 39'a yükseldi. Böyle zehirli tahmini 4 bin kişiye sağlık ve hukuk mücadelelerinde destek olmak ve toplumsal baskını artırmak için 11 Mart'ta Akatlar Mustafa Kemal Kültür Merkezi'nde olalım. Sahne Arif Sağ, Cahit Berkay, Mor ve Ötesi, Kardeş Türküler gibi isimler çalacak.

29 yıl sonra ilk basın grevi

Ağır bir emek sömürsü basında da var. Tayyip Erdoğan'ın meydanlarda dediği gibi, "sendikaları bitirdiler, gazetecileri köle gibi çalıştırdılar". Aynı Erdoğan, Atv-Sabah grevinden bahis açmıyor tabii. On gözü kara arkadaşımıza destek olalım: Her cumartesi 19:00'da Taksim Meydanı'ndan Galatasaray'a yürüyüş var...

kargart

Kadife Sokak No:16 Kadıköy İstanbul T: 0216 330 31 51 F: 0216 346 55 48 www.kargart.org info@kargart.org

20 - 27 Mart 2009

**IV. KargART Video Günleri
Üniversiteler Toplanıyor !**

İSTANBUL BİLGİ ÜNİVERSİTESİ

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SANAT VE TASARIM
FAKÜLTESİ

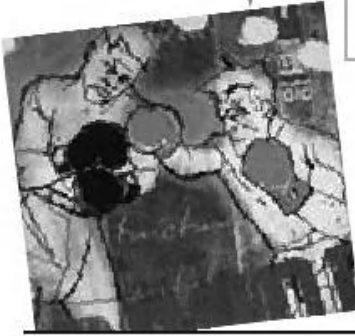
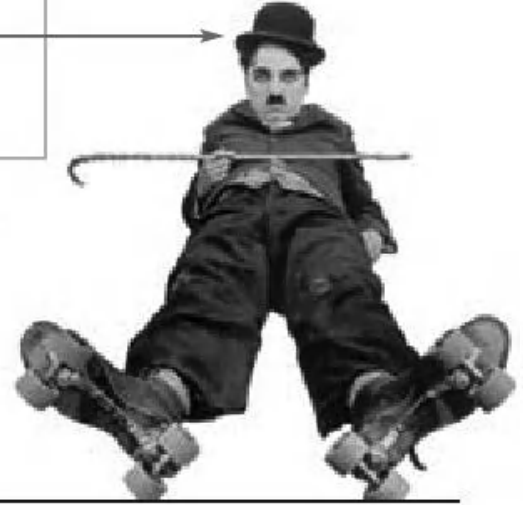

Mehmet Gürel

ROLL KİTAPLIĞI

- Allza Marcus** Kan ve İnanç –PKK ve Kürt Hareketi (İletişim)
Bilge Karasu Susanlar (Metis)
E.H. Carr Bakunin (İletişim)
Federica Garcia Lorca Konuşmalar (Alef)
Giorgio Agamben Açıklık –İnsan ve Hayvan (YKY)
Hasan Ali Toptaş Gölgesizler (İletişim)
Juan Manuel de Prada Kukular Kitabı (Sel)
Julian Barnes Arthur ve George (Ayrıntı)
Julio Cortázar Son Raunt (YKY)
Kevlin J. Hayes Charlie Chaplin (Agora)
Leo Panitch - Collin Keys (haz.) Küresel Parlama Noktaları (Yordam)
Marguerite Yourcenar Hadrianus'un Anıları (Helikopter)
Michael Löwy Sabah Yıldızı –Gerçeküstüçülük ve Marksizm (Versus)
Murathan Mungan Bazı Yazlar Uzaktan Geçer (Metis)
Peyami Safa Biz İnsanlar (Alkım)
Richard Sennett Yeni Kapitalizmin Kültürü (Ayrıntı)
Sema Tuğçe Dikici Çarşı: Bir Başka Taraftarlık (Dipnot)
Serpil Aygün Cengiz Modernizm, Otomobil Kültürü ve Reklam (Ütopya)
Tarık Sıphal Hala (Periferi)
Ursula K. Le Guin Güçler (Metis)

• Hilton'da bir caz cool'luğu •

Menderes devri, Türkiye "küçük Amerika" olma hayalinde, memleket burjuvazisi cazla flört halinde. Ve Louis Armstrong Hilton'a avdet ediyor, ama gazino alışkanlığından hazzetmiyor, cool'un da kralını çekiyor. Barmenlik sanatının üstad-ı âzâmı Vefa Zat anlatıyor...

Sanırım 1958 yılının sonbahar aylarında bir gün, tüm zamanların en ünlü caz sanatçısı, "Altın Trompetli" Louis Armstrong, Balo Salonu'nda bir konser verdi. Sadece bu özel konser için ülkemize gelmiş, bunun için aylarca hazırlık yapılmıştı. Mönü özenle hazırlanmış, masa kuverlerine altın çerçeveli lacivert servis takımları atılmıştı. Yemek servisinde de sadece gümüş takımlar kullanılıyordu. Masalara altılı şamdanlar konulmuştu. Konsera davetli konuklar kapıda karşılanırken kendilerine şampanya eşliğinde siyah havayarı ve somon fümeli kanepeler ikram edilmişti. Sözün kısası, her şey mükemmeldi. Gecenin bir saatinde Louis Armstrong ve orkestrası sahnedeki yerini aldı. Louis Armstrong'un hemen yanında oldukça şişman ve güler yüzlü eşli vardı. Ve müzik başladı. Ancak hiç beklenmeyen ve istenmeyen bir olay yaşandı. Konserin başlama zamanı ile ana yemeğin servis zamanı çakışmış, konser başladığı anda konuklar da ana yemeklerini yemeye başlamışlardı. Serviste kabul edilemez bir zamanlama hatası yapılmıştı. Bu onarılmaz hatanın kaçınılmaz sonucu olarak davetlilerin çatal bıçak sesi müziği bastırmaya başladı. Louis Armstrong bir

anda orkestraya dönerek müziği kesmelerini işaret etti ve müzik bıçak gibi kesildi. Ardından kendisi ve diğer bütün müzisyenler salonu terk ederek odalarna çıktı. İşte o anda salonda bulunan konukların hepsi donakaldı. Salona büyük bir sessizlik hâkim olmuştu.

Başlamadan bitivermişti konser.

Şaşkına dönen davetlileri de ikna edebilmek mümkün değildi. Çünkü özel bir konserdi ve programda sadece ünlü sanatçı ile orkestrası yer alıyordu. Bu hazin durumun müsebbibi Alman salon yöneticisi Mr. Carlo idi. Servis personeli hiç sevmezdi onu. Çok gaddar bir adamdı. Servis anında hata yapan biri olduğu zaman ayağının kaval kemiğine ayak kabısının burnuyla tekme indirirdi. Konuklar görmeden sinsice yapardı bunu. Dahası salon açılıp servis başlamadan önce yapılan servis brifinglerinde tüm personelin kol-taklarını koklar, iç çamaşırlarını kontrol ederdi. Çok istisnalı bir durumdu. Çünkü bütün servis personeli, kişisel temizlik ve bakımına yeterli ihtimamı gösterirdi. Sözün kısası, biz Türkleri pek sevmezdi. Ki o yıllarda otel personelinin yansından fazlası yabancı uyrukluydu. Onlara hiç dokunmaz, sadece bizimle uğraşır herze. Ama sözünü ettiğim olay Mr.

Carlo'nun meslek hayatının sonu oldu.

Louis Armstrong ve arkadaşları salonu terk edip odalarına çıkınca otelin genel müdürü Mr. Basler ve ilgili kişiler sorunu halledilebilir için harekete geçti. Ancak Armstrong'u bir türü ikna edemediler. Sonunda kibarca tehdit edip "konsere çıkmazsanız, mukavelede yazılı olan bir milyon dolar tazminat olarak sizden talep ederiz" dediler. Tehdit fena halde geri tepti. Anlatılana göre, Louis Armstrong bu sözü duyar duymaz çek defterini çıkarıp bu miktardan yazarak Mr. Basler'e uzatmıştı. İşte o anda durum tamamen kilitlenmişti. İkna heyeti tekrar salona indi. Konserin şeref masasında, protokol davetlileri arasında bulunan ABD'nin Türkiye büyükelçisine durum anlatıldı. Büyükelçi, Louis Armstrong'un odasına çıkarak kendisini bir şekilde ikna etti. Durum tatlıya bağlanınca, program sunucusu konserin on beş dakika sonra başlayacağını, ancak konser sırasında sadece içki servisi yapılacağını anons etti. Anons yapıldığı anda hatalarını telafi etmek isteyen konuklar devasa dans pistinin kenarlarına oturdu ve büyük bir alkış tufanından sonra müzik başladı. Konukların bu jestinden ziyadesiyle memnun kalan Louis Armstrong, yüzündeki muhteşem tebessümüyle müzik yaparken davetliler büyük bir sükunet içinde kendisini dinliyordu. Öylesine büyüleyici bir konserdi ki, güneşin ilk ışıklarına kadar temposunu düşürmeden devam etti. Konser bu kadar uzun soluklu olmasına rağmen bir tek konuk bile salondan ayrılmadı. Nasıl ayrılabilirlerdi ki, sahnede Altın Trompetli Louis Armstrong vardı...

Vefa Zat, Barmen –Suriçi'nden Hilton'a Yudum Yudum İstanbul (Doğan)

KLAUS & KINSKI

Köylü edepsizliği

İspanya'nın güneydoğusundaki Murcia'dan gelen indie-rock grubu, "Tu hoguera está ardiendo" adlı ilk albümüyle dikkat çekiyor.

Şarkılarının hiçbirini birbirine benzemiyor.

Alejandro Martínez: Hareket noktamız sonsuz özgürlük.

Marina Gómez: Dinleyenler "Mengele y el amor" bolerosunu şaka zannediyor, ama kesinlikle öyle değil. Bolerolara bayılıyor.

Alejandro: Flamenko, copla, caz, folklor, pop ve rock'la oynamaşmanın riskli olduğunu söylüyorlar. Neden ki? Bunu Beatles da yapıyordu ve kimse hayret etmiyordu.

Asla grimeyeceğiniz bir tarz var mı?

Marina: Bir süredir Manuel de Falla'nın şarkılarını çalmak istiyordum, ama Alejandro bunun çok zor olduğunu söylüyor. Ya da mesela reggaeton da bizimle hiç uyuşmayan bir tarz.

Şarkı sözleri için fikirler nereden geliyor?

Marina: Bazıları kavgalarımızdan çıkıyor. Huysuz bir tabiatım var. Alejandro da biraz delirdiğimde bundan faydalanıyor. Onun yetişkin bir bey olarak takıntılarından da bahsediyoruz: Ölüm, kader, savaş, Naziler...

Alejandro: Şarkı sözlerine daha çok kafa yoruyorum, çünkü müzik neticede pop müzik ve birkaç dakika içinde çıkabiliyor.

En sevdiğiniz şarkı yazarları kimler?

Alejandro: Antonio Luque, Fernando Alfaro, Stephin Merritt, Manolo de Astrud, Franco Battiato, Morrissey, Jonathan Richman... Triángulo de Amor Bizarro'daki kara mizaha ve köylü edepsizliğine bayılıyor.

Hangi şarkıları söylersiniz?

Marina: Beatles, Kiki D'Aki, İspanyolca Abba, OMD, Neil Young, Alondra Bentley, F.R. David'den "Words"...

Alejandro: Ayrıca AC/DC ve Black Sabbath.

Grubun adı nereden geliyor?

Marina: Bir gün kayıtları bitirdikten sonra kutu bira içerek fındık fıstık yerken bir yandan da grup adı düşünüyorduk, Rue Geneve dedik, sonra Sarandonga ve en sonunda Klaus & Kinski'de karar kıldık.

Alejandro: Klaus Kinski'yi severiz, birkaç tane güzel filmi var, ama geri kalanların hepsi boktan. Kişiliği, hayatı, yüzü, yırtık halî şahane, ama grubun adı ona bir saygı duruşu değil.

(Rockdelux, çev: Çiğdem Öztürk)

TELEFON TEL-AVIV

Kasvet temposu

Geçtiğimiz ay yayınladıkları "Immolate Yourself" in hemen ardından grubun diğer yarısı Charles Cooper'ı kaybeden Josh Eustis albüm öncesini anlatıyor.

Bir aralar grubu dağıtmak üzereydiniz...

"Map Of What Is Effortless" in turnesi bittiğinde, Charlie'yle arkadaşlığımız da sona ermek üzereydi. İşler iyi gitmiyordu, arkadaşlığımıza gruptan daha fazla değer verdiğimiz için grubu dağıtmaya karar verdik. Bir süre ikimiz de farklı işler dedik. Ortaya güzel şeyler de çıktı. Fakat sonunda yeniden birlikte çalışma kararını aldık.

"Immolate Yourself" in önceki albümlerinize göre daha umut dolu olduğunu söyleyebilir miyiz?

Kulağa umut doluymuş gibi gelebilir. Fakat dürüstçe belirtmem gerekirse, pek sayılmaz. Kasvetli ve intihara meyilli şarkı sözlerimizi daha hızlı ve vurgusuz tempolarla süslemek istedik. Nihayetinde ortaya çıkan şey kasvetini yitirmemişti. Her insan hayatı boyunca felaket tecrübeleri yaşar. Bizse bunları ilhama dönüştürmeye çalıştık. Hayatta her şey yolunda gitseydi, müziğimiz çekilmez olurdu.

Önceki albümlerinizden farklı olarak bu albümde daha doğal seslerden oluşan bir manzara var...

Albümü kaydetmeye başladığımızda daha yazılımsal sesler dedik. Fakat ortaya çıkan şeyden memnun kalmadık. Yazılımlardan iyi sesler elde eden

birçok müzisyen var elbette, ama bu iş bizim gözümüzde cazibesini yitirdi. Autotechre, bu işin hakkını verebilmek bağlamında, koşturmanın altında Ableton'lar ve dizüstü bilgisayarlara geçen yeniyetmelerden hep birkaç gömlek üstün olacaktır. Müzikteki doku bizim için çok önemli. Bu albümde kasetlerden elde edilmiş loop'lar, eski püskü analog synth'ler ve prodüksiyon numaralarından ziyade, şarkı yazımına dikkat ettik. Albüm ekseriyetle beste eksensiz, önce yazılıp ardından master edilmiş parçalardan oluşuyor. Her ne kadar vokaller gizli saklı gibi dursa da, ilgilendiğimiz birkaç şey bulunabileceğini düşünüyorum. Önceleri ProTools'da soldan sağa parçalar yazardık. Ama bu sefer melodiler, akort değişiklikleri ve şarkı sözleriyle uğraşmak gerçekten çok zevkliydi.

(ResonatorMag, çev: V. Can Yazıcı)

JAH WOBBLE

Dub's not dead

Ekilerin PİL başkanı, son yirmi senede Britanya'nın dünya müziğine belki en büyük armağanı Jah Wobble'in yeni işinin adı "Chinese Dub".

Public Image Limited'in üzerinden yıllar geçti, pek o kadar ortalarda görünmediniz, ama bir sürü işte de parmağınız var...

Eskiden hep başımda bir sürü iş var diye yakınırđım, ama şimdiki bakıyorum, ardında kocaman bir müzik kataloğu duruyor. Hedefim bu değildi aslında.

da. Sevdiğim işi yapıyor, sevdiğim insanlara katkıda bulunuyordum. Epey farklı türlerle dağılmışım. Benim yolu mu açan punk oldu, ama punk'tan aslında hiç hoşlanmadım. Dub'ı ilk dinlediğimdenyse kulaklarım inanmadım. Başka bir evrenin müziği gibiydi.

"Chinese Dub" da yapmaya çalıştığınız nasıl bir şey?

Çocukların Çin gençlik orkestrasında söylediği eski şarkıları elden geçirip dub'lamak istedim. Bu şarkıları yıkıp soyarak aslında asil mânâlarına ulaştım gibi geliyor. Daha açık, daha esaslı oldular böylece, özleri çıktı ortaya. Sahnede çok kalabalık oluyoruz ama: Dansçılar, maskeçiler, müzisyenler...

Çin'e gittiniz mi hiç?

Tabii. Biliyorsunuz, eşim Zi Lan da Çin doğumlu, albümde de guzheng çalıyor, zaten gençlik orkestrasında da dans ve müzik hocası. Sahnede akord yapmasını beklemek bir azap, ama bir şey de diyemiyorum, yoksa sonra fena ödetir... Albümde çalacak müzisyenleri belirlemek üzere Çin'e epey gittim yakın zamanda, özellikle Yunnan bölgesine. Bir sürü etnik azınlık var orada. Kendi başına bir müzik kıtası gibi. Her türden, tarzdan halk müziği çalınıp söyleniyor, hepsi tek sesli, makamsal müzikler. Tam benim olaylarım yani. Makamsal müzik Batı müziğine göre daha yekpare bir kalıp gibi, ama o yapının içinde istediğiniz gibi gezinebilirsiniz. Bu saatten sonra insanların müziğini nasıl bulduğunu ben pek bilmiyorum. Burnuma eğri demek gibi olur. Ne yapayım yani o zaman?

(New Statesman, World Music Central, Metro, çev: Merve Erol)

EMILY LOIZEAU

Pagan blues

Fransız folk rock şarkıcısı ve şarkıyazarı Loizeau, ikinci albümünü yayınladı.

Albümünüzün adı "Pays Sauvage", neyi temsil ediyor bu "vahşi ülke"?

Birbirini takip eden hikâyeleri seviyorum. "Pays Sauvage", önceki albümüm "L'autre bout du monde" daki (Dünyanın öbür ucu), yeni kaybettiğim babamın rüyalarına girmesini anlattığım şarkıya bir tür cevap. Hep onu canlı olarak tahayyül ediyordum. Bu görüntüler zihnimde silikleştikçe, "Pays Sauvage" i besteledim. Ne kadar trajik olursa olsun, unutmaya sayesinde sayfayı çevirebiliyor insan, hayat öne çıkmaya başlıyor.

"Pays Sauvage" ilk albümünüze göre daha şehvetli, daha tensel sanki...

Sezgilere, içgüdüye, bedene kulak veren, çığlına açılan bir yola girmek istedim. Bunun için de vokalde ben işlenmemiş, brüt yorumu tercih ettim. Dinleyiciler kadın şarkıcıların sanatının hoş, yumuşak, okşayıcı olmasını bekliyor. Ben daha hayvanî bir şarkı söyleyişi benimsedim.

Albüme davet ettiğiniz müzisyenleri (Danyel Waro, Herman Düne, Moriarty, Thomas Fersen) nasıl seçtiniz?

Hiçbirini şahsen tanımyordum. Moriarty'nin müziğine hayrandım, bana çocukluk günlerimi hatırlatıyordu. Herman Düne'un her şeyine hayranım, tavrına, sözlerine, uzlaşmazlığına... Danyel Waro ise benim için bir "manevî baba", bir sanatsal şok gibiydi. Bizim trio'yu genişletme maksadıyla grup nosyonuna sahip sanatçılar arıyordum. Kolektif yaşama, hippivari bir şekilde ortaklaşa bir albüm yapma fikri hoşuma gidiyordu. Albümde pagan bir yan ve genel olarak blues ruhu var.

İki albüm arasında müzikal açıdan bakışınızı değiştiren çok şey oldu mu?

Springsteen'in Pete Seeger şarkılarını yo-

rumladığı "We Shall Overcome", viski eşliğinde, bir evde dört günde kaydedilmiş tamamen folk bir albüm. Avangard bir yanı yok, ama beni çok etkiledi. Ben öyle bir atmosferde büyüdüm. Dayım Kanada'da bir tiyatro kumpanyasında, oyunlara müzik yazdı, komün halinde yaşarlardı, karavanla tumeğe çıkarlardı... Devdara Banhart, CocoRosie, Alela Diane, hepsi beni o köklerle götürdü. Sonra, Camille'in çok özgürleştirici bir rolü oldu.

İki ülke, iki dil, iki kültür arasında yaşayan biri olarak köklerinizi çok ilgilisin.

Çocukluğa dair çok güçlü bir bağ hissediyorum. Aileye, o ilk çekirdeğe bağlılık hissettiğim gibi, taşlara, eve, toprağa da bağlılık duyduğum çok güçlü. Bu albümdeki şarkıları yazarken çocukluğumun bir bölümünü yeniden yaratmış oldum.

(Les Inrockuptibles, çev: Siren İdemem)

THE BIRD AND THE BEE

Aylaklara saykodelik pop

Lily Allen'in prodüktörü Greg Kurstin'in grubu, elektro-pop'a bir caz standardı havası getiriyor. İkili, "Ray Guns Are Not Just The Future"ı yeni çıkardı.

Hep sizin verdiğiniz ilhamdan bahsediliyor, siz kimlerden ilham aldınız?

Greg Kurstin: Prince, Serge Gainsbourg, Os Mutantes, Olivia Newton John, Gal Costa, Muppet Show.

Yazmak isteyebileceğiniz iki şarkı ne? Eskilerden ve yenilerden?

Greg: Van Halen'dan "Jump", Beyoncé'den "Crazy In Love".

İkiniz de pek çok başka isimle beraber çalışıyorsunuz. Beraber bir şeyler üretmeye nasıl vakit buluyorsunuz?

Inara George: Yan yana bir gelecek, işler hemen rayına giriyor. Bütün enstrümanları Greg çalıyor, ben o işleri bıraktım, o hepsinde benden daha iyi, ama hepsini de ben söylüyorum! (gülüyor)

Nasıl tanımlarsınız müziğinizi?

Inara: Bir ara '60'ların Brezilya'sından bir film seti gibi diydük.

Greg: Son zamanlarda daha hoşuma gi-

den bir tanım var: Saykodelik pop.

Inara: Dengesiz bir pop yani. "Jazzy" bulanlar var, niye öyle dediklerini de anlayabiliyorum. "Lounge" da diyorlar çok. Ben öyle demezdim, ama olabilir de. Bana pop gibi geliyor, ama bugünün değil, '60'ların popu. Biz eğlenmek, iyi vakit geçirmek için müzik yapıyoruz, ama aynı zamanda eğlenceli bir müzik bu.

Greg: '50'lerde, '60'larda bu müzikleri yaparken lounge filan diye düşünmüyorduk, ama kelime mânâsının işaret ettiği gibi, yattığın yerden keyifle dinlenecek bir müzik haline geldi bunlar. Bana uyar, aylıklık etmeyi ben de severim, kaykılıp dinlesin insanlar müziğimizi.

Los Angeles şehri, müziğinizi ne kadar etkiledi?

Inara: Günlük güneşlik bir şehir. Karla çamurla uğraşmıyor, bunun da haliyle bir tesiri oluyor.

Greg: Bir de günü daha iyi kullanıyoruz, gece grubu değiliz, ikimiz de erkenciyiz. Söyleşi teklifi gelince "sabah 8'de müsait oluruz" diyoruz, gazetecilerin aklı oynuyor. (gülüyor)

Inara: İkimiz de evliyiz, geceleri eşlerimizle takılmak istiyoruz.

Greg: Ben İrana'nın kocasıyla takılmak istiyorum.

Inara: Ben de onun kansıyla.

Greg Britney Spears'in son albümü "Circus"ta da çalıştı. İnara'yla çalışmaktan farkı ne?

Greg: Britney geceleri çalışmayı seviyor. Onun önüne hazır malzeme götürüyordum, İnara'yla piyano başında daha kendiliğinden bir çalışma yöntemimiz var. Ayrıca İnara'nın peşinde bir paparazzi ordu su yok.

(Atlas and The Anchor, Santa Barbara Independent, Culture Bully, çev: M.E.)

MULATU ASTATKE

Kardeş türküler

Kadri yeni bilinmeye başlanan Etiyopyalı etno-caza, yeni albümü "Inspiration Information"ı İngiliz endüstriyel caz grubu The Heliocentrics'le beraber kaydetti...

"Broken Flowers" hayatınızı nasıl etkiledi?

Bu Etiyopya cazı işleri başlayalı 45 yıl oldu. İlk kayıt 1956'da, New York'ta yapılmıştı, ama bir patlama yaratmamıştı. Yıllardır dünyanın dört bir yanında konser veriyordum, esas patlama Jim Jarmusch'un filmi sayesinde oldu. Gayet de iyi oldu.

İlk konserinizde yuhanmanızın sebebi neydi?

Ben bir tür füzyon yapıyorum. Bağana adı verilen enstrümanı kullandım, ki daha ziyade kilisede kullanılır, tanrıya yakamanın bir aracıdır. Kimse cazda bağana kullanılabileceğini tasavvur edemiyordu, bense piyano, gitar ve basla güzel bir füzyon elde etmiştim. Ama bundan hiç hoşlanmadılar.

Niye mühendislik ihtisasına devam etmediniz?

Ailem müzisyen olmamı istemiyordu, müziği eğlencelik gibi görüyorlardı, bütün üçüncü dünya ülkelerinde olduğu gibi. İngiltere'ye mühendislik okumaya gittiğimde müziğe eğilimimi farkettim. Neye niyet neye kısmet!

Müziğinizi Etiyopya kültürü olmadan düşünmek mümkün mü?

Etiyopya kültürünü ve müziğini özümsemek için hakikaten çok çalışıyorum. Etiyopya'nın müziğini 300'lü yıllara kadar takip edebiliyoruz. Harvard, MIT gibi okullarda bu konuda dersler de veriyordum, bu da benim için büyük bir gurur kaynağı. Krar

diye çok eski bir çalgımız var, akademik düzeyde tartışmalarla onu modernize etmeye çalışıyorum. Müziğe bir bilim gibi yaklaşıyorum, benim yaptığım bir ses kimyası. Batıda geliştirilen çalgıların aslında yüzlerce yıllık bir tarihi var, bütün müziklerin kökenlerine karşılaştırmalı olarak bakmaya çalışıyorum. Amerikan cazının Afrikalı

köklerini göstermek gibi bir gayretim var, ama hiç de kolay olmuyor, pekâlâ bir taraf baskın çıkıp bir kimlik problemi yaratabiliyor. Çok dikkatli olmak lazım, ama bu müziğin güzelliğini de bu akrabalıklar getiriyor. Sık yolculuk ediyorum, üçüncü dünyada güzel müziklerle karşılaşmakta hiç zorlanmıyorum. (L.A. Record, çev: M.E.)

FENNESZ

Ağla gitar çal gitar

Geçen sene sonunda "Black Sea"yi yayınlayan Avusturyalı elektronik kompozitörü Christian Fennesz anlatıyor...

Albümlerine başlamadan önce sana yön verecek konseptler buluyor musun?

Değişiyor. "Endless Summer"da (Sonsuz yaz) albümün adı izlemem gereken bir rotayı ifade ediyordu. Bu albümdeyse sadece sevdiğim sözcükleri yan yana getirdim. Ne Karadeniz'le ne de başka bir şeyle alakası var. Belli bir süre zarfında yaptığınız besteler arasında bir iç tutarlılık zaten oluşuyor. Son albümde de yaptığım tam olarak bu: Bir noktadan başlayıp diğerinde tamamlamak.

"Black Sea"nin genel havası hakkında ne söyleyin?

Albümün genel atmosferi önekilere kıyasla daha karanlık. Pek denemediğim şekilde bu albümde 10-11 dakikalık uzun parçalara yer verdim. Kaydın genelinde gitar merkezli bir sound'u muhafaza etmeye çalıştım. Özel yaptığım birkaç distorsiyon pedaliyle denemeler yaparak yeni sesler elde ettim. Suni yankılar, oda efektleri albümü tamamlayan diğer öğeler oldu.

Gitarın bütün albümlerinde merkezli bir rolü var.

Beni yaptığım işe bağlayan yegâne şey gitar. En iyi bildiğim enstrüman bu ve dönüp dolaşık işleri onunla tamamlamam kaçınılmaz. Müziğim elektronik bir gerçekliğe ait ve havada gerçekten titreşim yaratan bir çalgının varlığı çok önemli.

Gelişen teknoloji müziğinizi doğrudan etkiliyor mu?

Albümler arasındaki farktan anlaşılacağı üzere, yeni çıkan yazılımlar ve donanımları hemen müziğime işlemek gibi bir alışkanlığım var. Önceleri bunun kötü bir şey olduğunu düşünüyordum. Yazılımlara herkes rahatlıkla ulaşabildiği için, kullandığınız bir ses tonuna bir başka müzisyende rastlamak sık yaşanan bir hadise haline gelmişti. Fakat insanlar gitide bu alet edevata hâkim oldular; bu durum yaratıcılığı engellemek şöyle dursun, başlı başına bir motivasyon oluverdi. (Pitchfork, çev: V.C.Y.)

WIRE

Agresif fütürizm

1977'deki "Pink Flag" albümüyle efsaneleşen post-punk grubu, geçen yıl "Object 47" uzunçalarını yayınladı...

Şarkı sözlerinizi genelde soyut, pek doğru-dan değil.

Graham Lewis: Soyut mu? Bir örnek ver! **Sözler çok kısa, kelimeler sanki anlamlar için olduğu kadar sesleri için de seçilmiş, birkaç anlamlı ifadeler.**

Colin Newman: Şiir böyle bir şey. Birçok şeyi aynı anda söylemek istiyoruz. "I love you baby" ya da "Sistemin içine edelim" tarzı rock klişeleri bize göre değil. İfade tarzımız böyle. Graham eliptik şekilde, yani eksiltirek yazar, aslında konuşurken de öyledir.

Graham: Benim hoşuma giden, durumları beklenmedik bir bakış açısıyla tasvir etmek. Mesela, eti tabağın içinde tasvir edersen soyut gözükabilir, çünkü insanlar genelde ete et olarak bakıyor, orada bir yemek görüyorlar. Nesnelere, durumlara özgün bir ba-

kiş getirme meselesi. Bu albümde pek çok soru var. Şu sıralar, cevap vermektense bazı sorular sormak daha önemli.

"Object 47" önceki albümünüz "Send"e göre çok daha yakalayıcı...

Colin: "Send" yeni binyılın albümüydü ve rock'n'roll'a yeni bir anlam katmalıydı, çekici gibi kafaya vuran bir sound!.. Yıllarca dans müziği yapmış ve '90'lı yıllarda şarkı söyleme arzusunu tamamen yitmiş biri olarak benim için çok heyecan vericiydi. Bruce kendine has, çok büyük bir gitar sound'u geliştirdi. Bütün bunlar çok az alan bırakıyordu, melodi neredeyse yok gibiydi, bu da "Send"e klostrofobiye varan bir agresiflik vermişti. Sonuçta, ilginçti. Aradan geçen dört yılda estetiğimiz de değişti.

Graham: "Object 47" albümünün fütürist olduğunu söyleyebiliriz! Epey süredir albüm kaydetmemiştik; insanların bizi yorgun ve ihtiyar bulmasını istemiyorduk. Dolayısıyla, hızlı ve agresif bir albüm yaptık.

Colin: '80'li, '90'lı yıllarda yeni bir dönem başlarken, rock'un da yeniden icat edilmesi gerektiği düşünülüyordu. Ama sonra, 2003'te, hâlâ boktan indie popla boğuştuğumuzu görünce, o dönemin müziğinin hiç de yeni bir şey getirmemiş olduğunu fark ettim. Bütün bunlardan radikal olarak farklı bir şey yapmak istiyorduk.

'80'lerdeki Mute döneminizin hakkını yendiğini düşünmüyor musunuz?

Graham: Mute'la başladığımızda, sanki daha önce hayatımızda hiç müzik yapmamışız gibi, bir "sıfır yılı" politikası uyguladık. Teknolojiye fazla ağırlık veriyorduk ve her zaman o kadar da kolay değildi. O dönemde iyi işler çıkardık diye düşünüyorum, ama bizi da çok fazla '80'ler sound'u kaldı. (Popnews, çev: S.İ.)

Piyano yalnız başına dert yandı ilkin, eşinden ayrı kalmış bir kuş gibiydi; keman onu işitti, bir komşu ağaçtan seslenircesine yanıt verdi. Dünyanın başlangıcı gibiydi, yeryüzünde yalnız ikisi varmış gibiydi, daha doğrusu, geri kalan her şeye kapalı, bir yaratıcı mantığına göre kurulmuş olan ve içinde yalnız ikisinin bulunabileceği bir dünyada: bu sonattaydılar. Dert yanışını sonradan piyanonun sevgiyle yinelediği neydi, bir kuş mu, küçük tümcenin henüz bütünleşmemiş ruhu mu, yoksa inleyen ve görünmeyen bir peri mi? Çığlıklar öyle birdenbire çıkıyordu ki, kemancı bunları toplayabilmek için yayının üzerine atılmak zorunda kalıyordu. Eşsiz kuş! Kemancı onu büyülemek, yakalamak, evcilleştirmek ister gibiydi. Şimdiden ruhuna sızmış, şimdiden, çağnılmış küçük tümce, kemancının gerçekten büyülenmiş bedenini bir medyum bedeni gibi sarsıyordu. **MARCEL PROUST**, Swann'ın Bir Aşkı

ANTONY & THE JOHNSONS

The Crying Light

(Secretly Canadian)

Antony'nin ilk iki albümünde insanı olduğu yere mihlayın şarkılar vardı: "Cripple and The Starfish", "For Today I Am a Boy", "My Lady Story" ve "Fistful of Love" gibi. Bu şarkıların ortak özelliği, cinsel kimlikle ilgili oluşlarıydı. Antony erkek vücuduna hapsolmuş bir kadın olmanın acısını yaşıyor, eşitlik talep ediyordu. Sonra Antony birden çok yüksekte uçmaya başladı "I Am A Bird Now" ile. Camegle Hall'larda konserler verdi, Mercury Prize'lar kazandı. Ve Antony'yi sonra Youtube'da, kendi cinsel kimliğinin, heteroseksüel erkek ve kadın kimliklerinin üstünde, aşkın bir niteliğe sahip olduğunu söylerken gördüm. Eşitlik talep ederken, solları geçmişti bile altında ezildiği egemen cinsel kimlikleri.

Antony'den hep aynı türden, cinsel kimliğine değin acılı şarkılar talep etmek insafsızca olurdu. Ne mutlu ona ki artık kendini ezik hissetmiyor. Ama Antony'yi Antony yapan temel özellik de böylece bir miktar, önemli bir miktar kaybolmuş oldu. "The Crying Light"da cinsel kimlik meseleleri yok, görebildiğim kadarıyla. O kadar sarsıcı şarkılar da yok dolayısıyla. Bu, bu albümün kötü olduğu anlamına gelmiyor kesinlikle. Gayet düğün bir albüm "The Crying Light". İyi bir orkestrasyon, Antony'nin büyüleyici sesi, güzel melodiler "The Crying Light"ı rahat dinlenebilir ve belki de gayet uzun ömürlü bir albüm yapıyor. Acılı cinsel kimlik şarkıları olmaması albüme neşeli bir tonun hâkim olduğu anlamına gelmiyor. Yine karanlık temalar egemen. Doğanın yok oluşu ve ölüm teması sık sık karşımıza çıkıyor. Ama bu kez başkaldırdan çok bir kabulleniş hali egemen. 25 şarkı arasından seçilmiş 10 şarkı var albümde ve bunların hiçbirini belli bir düzeyin altına inmezken hiçbirini de çok öne çıkıyor. Rahatlıkla önerebileceğimiz ama "I Am a Bird Now" gibi bir başyapıt olmaktan da uzak bir albüm, belki de bir geçiş dönemi albümü "The Crying Light". *Cüneyt Cebenoan*

Fatboy Slim (The BPA)

THE BPA

I Think We're Gonna Need A Bigger Boat

(Southern Fried)

N.A.S.A.

The Spirit Of Apollo

(Anti)

The BPA ve N.A.S.A., "I Think We're Gonna Need A Bigger Boat" ile "The Spirit of Apollo"... Rock'a, rap'e, hiphop ve teknolojiye az çok eşit mesafede duran iki proje, yıldız kaynayan iki süper yapım... İlkinin merkezinde Norman Cook ya da daha bilinen adıyla Fatboy Slim var. Kendisi bir DJ ve elektronik müzik sanatçısı olarak tanınsa da, üç dakikalık pop şarkılarına -ilk grubu Housemartins'i nasıl unutturuz?- hiç yabancı değil. Son on yıldaki büyük başarısını elektroya pop müziği ustaca yedirmesine borçluymuş zaten. Tam adı The Brighton Port Authority olan The BPA'de ise iyiden iyiye şarkı formatında çalışmaya başlamış. "I Think We're Gonna Need A Bigger Boat"da etrafına topladığı isimler müthiş. Albüme açılış Monochrome Set cover'ı "He's Frank" ile, oldukça eğlenceli bir şekilde, İlgü Pop yapıyor. Avangard sularda yüzen pop eskizleri "Dirty Sheets"de Pete York, "Jumps The Fence"de Connan & Mockasin üçlüsü Cook'a eşlik ediyorlar. House prodüktörü Ashley Beedle'in el attığı bombastik Latino-ska "Should I Stay Or Should I Blow" martı sesleriyle bu gemi yolculuğunun en tatlı şarkılarından biri. Justin Robertson'lı "Island" sanki kayıp bir U2 şarkısı. Jamie T'li "Local Town", eskiden bas gitarist olan Cook'un çaldığı bas girişleriyle, Cockney aksanlı bir indie standardı. Folkçu Emmy The Great'in söylediği "Seattle" Black Box Recorder'ı, Martha Wainwright'in reggae'si "Spade" Kate Bush'u hatırlatıyor bolca. "Superman"de Simon Thornton'dan bir pop şarkısı dinliyoruz. Çağd-baby'li "Superlover"la bu MTV havası devam ediyor. Araya David Byrne ile İngilizlerin müthiş rap'çisi Dizze Rascal "Toe Jam"le şahane bir şekilde

giriyor. Finaldeyse Nick Lowe'un "So It Goes"u oldukça r&b bir yorumla Oily Hite'a emanet ediliyor. Havayı bozacak şey, tek tek değerlendirecek olursak, hepsi sınıfı geçen şarkıların bir arada çok da devamlılık arzmemeleri olabilir. Daha şöhretli isimlerle daha iyi çalışılmış bir albüm için, Atlantik'in öte yakasında boy veren bir alternatifimiz daha var neyse ki.

Chuck D, Method Man, RZA, KRS-One, Fatlip, Karen O, Ol' Dirty Bastard, Lovefoxxx, John Frusciante, Tom Waits & Kool Keith, Kanye West, Santogold & Lykke Li, George Clinton, Spank Rock, M.I.A., Santogold & Nick Zinner, Cool Kids, Ghostface Killah... Kusura bakmayın, nefesimiz ancak en şöhretlilere yetti, onlarla birlikte bir o kadar müzisyen daha iki DJ'in, Sam Spiegel (Squeak E. Clean) ve Ze Gonzales'in (DJ Zegon) hiphop projesi N.A.S.A.'da bir araya gelmişler. Method Man'ın başı çektiği RZA ve John Frusciante'li "Way Down", Karen O, Ol' Dirty Bastard ve Fatlip'li "Strange Enough" şahane şarkılar. "Spacious Thoughts" da Tom Waits'in gökgürültüsü gibi gürlediği andan itibaren bu şarkıların arasına katılıyor. Kanye West, Santogold ve Lykke Li'li "Gifted" in kaderi hit olmaktan başka şey olamaz herhalde. "Whatchadoin?"de Spank Rock, Santogold ve vızıldayan gitarıyla Nick Zinner da var ama, elbette şarkıya damgasını basan karakız M.I.A oluyor. Bir soru: Partinize en çok renk katacak adam kimdir? Elbette David Byrne. Kendisi BPA albümünden sonra, burada da, açılıştaki "The People Tree"de ve Chuck D - Seu Jorge'li ilk single "Money"de karşımıza çıkıyor... N.A.S.A. sadece bu kadar kalburüstü müzisyeni bir araya getirmekle kalmıyor, Kuzey Amerika rap'yle Güney Amerika funk'ını da fiyonk yapıp birbirine bağlıyor. Ee, uzaydan bakınca dünya bu kadar ufak gözüküyor elbette. "The Spirit of Apollo"da "Their's A Party" adında bir şarkı var, George Clinton'ın söylediği. Şöyle diyor kendisi: "Bir parti var / Hepimizin davetli olduğu." Ne biri, aynı akşama iki parti birden denk gelmiş, tek yapmamız gereken gidip kapıları tıklatmak. *İlker Aksoy*

N.A.S.A.

güneşin tutulduğu gün / gölgeler müphemleşti dedi bir şair / şimdi artık her şey müphem / ilişkiler, aşklar, dostluklar / hiçbir şey bilmemek gibi bir duygu / neden diye sormayın / bir martı gibi çığlık ve kahkaha atın **LALE MÜLDÜR**

bahar geçerse n'ola, hazanı hoş görelim / zaman zamana erişmez, biz âni hoş görelim **HEVESİ**

Zamanın akışı içinde yüzen küçük saf akıl kabarcıkları olsak bu hoş bir şey olabilirdi, ama durum öyle değil. Biz rasyonel varlıklarız, ama aynı zamanda duyulan ve istahlanılan, duygusal, etik varlıklarız; gereksinimler bizi harekete geçiriyor ve aklın tek başına sağlayamayacağı tatminler peşinde koşuyoruz. Bu diğer varlık tarzları işe yaramadığı zaman akil geçerlidir. **URSULA K. LE GUIN**, Kadınlar, Rüyalar, Ejderhalar

Yağmurdan sonra serin sessizliğin zamanıdır, toprak yudum yudum ilk suyunu içer, uykulara binip sefere atılır.

Artık aktın yağmurlu **ABDİN DİNO**, Yeditepe Öyküleri

MORRISSEY

Years Of Refusal

(Lost Highway)

Lombozlar, balkonlar, minareler evet... Ama mimarinin en güzel "objesi", Folly (ahmaklık/çığır-lık) adı verilen tuhafıktardır. Bu konstrüksiyonlar, sadece göz zevkine hitap eden kuleler, dekor-saraylar, köprüler olmakla, teneffüs ettiğiniz havayı büyüdü kılar. Yeşilliklerin ortasında bir kule=masalsı an. İşte Morrissey de budur. Yılları redleri, hayal kırıklıkları, kaybetmeleri sonucunda (bkz. Gelmiş geçmiş The Smiths/Morrissey güfteleri) bu teatral hal daha da büyüyor, tahmin edeceğiniz üzere. "Years of Refusal"ı bu bağlamda bir parodi ya da üstadın ulaştığı en rahat/yüksek nokta olarak okuyabiliriz. Yani, iki bağlamda albüm bir "Folly." Yüksek, hızlı, nazlı sözlü bir oyun. Banshee çığlıkları, diva vokalleri ve kraliçe Zeki Mürenliği ile süslenmiş bir dekor. Galler Folly'lerini ve Morrissey albümlerini yan yana koyunuz, İngiliz eksantrikliğine, budur işte, diyeceksiniz.

Tabii Morrissey'i çok "fazla" bulanlar olabilir. Patetik sözleri, aksi çıkışları, kırılmış ama piç halleri herkes için değil. Sevenlerine gelince, bu albümle çok eğlenebilirsiniz. Kendini bulmuş/oturmuş bir Morrissey mi istersiniz? Böyle bakarsanız, "Years of Refusal"ı böyle dinlersiniz. Morrissey'in son albümü, kendiyi en çok dalga geçtiği ve kendini rahat bıraktığı iş. Bu anlamda, olsun, evet. Riskli ama risksiz. Ayrıca, melodramı ve Almodóvar renk patlamalarıyla muzur bile diyebilirsiniz. Morrissey'in en önemli özelliği olan harika lirikleri, her zamankinden daha karanlık ve keskin, her zamankinden daha acılı-komik. Oyuna girelim.

Dram ilk parçadan açılıyor. "Something Is Squeezing My Skull" muhteşem bir intro olduğu gibi, albümün genelini iyi yansıtan bir parça: Rock'n'roll, bir önceki albüme göre daha az yaylı ve romantizm, Smiths hamliği, Morrissey kindarlığından mürekkep bir karışım. Aşka, ölüme, star-enstitüsüne çaktığı laflarla da hem kızgın hem de dalga geçer bir tavır. Dünya sizi zorlarken, sevgiliniz sizden uzaklaşırken, bir şeyler kaminizi/kalbini/kafanızı sıkarken dinleyeceğimiz bir "Something Is Squeezing My Skull" ya da "One Day Goodbye Will Be Farewell" zıplama, hızlı yürüme, dalıp gidip kendi kendine gülme gibi davranışları beraberinde getirecektir. Son yıllarda, narın bir laleden skinhead çığırkanlığına kayan Morrissey'e de bu yakışır. İrkçilik suçlamalarına, altın zincirlerle ve boks ringlerine olan hayranlığa hiç girmeyelim isterseniz. Burada, "cowboy" Morrissey (When I Last Spoke To Carol) ve Manchester'lı gri çocuk Morrissey ("Black Cloud" ve "I'm Throwing My Arms Around Paris") iç içe girdiği için, iki Morrissey'i birbirinden ayırmak akıl kârı değil. Bütün bunlara "You Are The Quarry" albümünün prodüktörü Jerry Finn de sos olarak eklenince, karanlık ve aydınlık pek tabii ki sert bir raks ediyor. Ama biz de böyle bir şey bekliyorduk zaten. Tatlı sert fosforu '80'lerin siyah derileriyle bezenmiş 12 parçalık bir kaçış. Tam zamanında geldi. Hal-lelujah. *Pelin Batu*

EMPIRE OF THE SUN

Walking On A Dream

(EMI)

Empire of The Sun, Avustralyalı iki kişilik bir proje: The Sleepy Jackson grubunun beyin takımında yer alan Luke Steele ve elektro-pop grubu Pnau'dan hatırlayacağımız Nick Littlemore. Grubun ismi ise J.G Ballard'ın Steven Spielberg tarafından filme de çekilen "'Güneş İmparatorluğu" kitabından... Prince, Ultravox, David Bowie gibi isimleri hatırlatan '80'ler stilli bir vokal ve yoğun synth sesler albümünün içine işlemiş. Açılışı yapan "Standing On the Shore", adeta futuristik bir parça. Remiksçilerin son dönemlerdeki favorilerinden "Walking On A Dream", görkemli synth melodileri, derinden gelen davul vuruşları. Flaming Lips tadında psychedelia etkisiyle grubun istese de bir daha yapamayacağı türden bir hite dönüşmüş durumda. "Half Mast" ise dengeli kullanılan drum machine'yle dikkat çekiyor. "We Are The People" ve "Tiger By My Side", indie-garaige sound'larıyla küçük bir kopuş yaratıyor. "Country" ve "Without You", epik yapılarıyla Mercury Rev'i hatırlatıyor, "olmasa da olurdu" hissi veriyor. "Delta Bay", Daft Punk'ın modern robotu "Harder, Better, Faster, Stronger"ın Çin malı taklidi gibi. "Without You", '80'ler lise gençliğinin ev partilerinde kullandığı fon müziği tadında; fazlasıyla Spandau Ballet... '80'lere dönüşün yeniden moda olacağını sinyallerini veren Empire Of The Sun için en büyük sorun, MGMT'yle kıyaslanmak. MGMT'nin fazlasıyla psychedelic unsurları barındıran müziğine daha elektronik altyapılarla ve yoğun synth sesleriyle cevap vermeye çalışıyorlar. Bu çaba, Fleetwood Mac'le Daft Punk'ı aynı potada eritmeye çalışmaya benzemiş. Ama iki-üç güzel parça dışında albüm kesmiyor. Her şeye rağmen biraz nostalji yaşamak ve tek daldaki Oscar'a aday gösterilip bu ödülü alamamış fantastik bir bilimkurgu filminin soundtrack'ini dinlemek istiyorsanız, buyrun. Absürd ötesi "Walking On A Dream" kliline de dikkat. *Mehmet Erdoğan*

CHRIS CORNELL

Scream

(Interscope)

Chris Cornell ve Timbaland. Bu iki ismin aynı cümlede telaffuz edilişi bu iki kişiyi tanyanların kulağına belli bir anlam ifade etmeyecek derecede garip gelebilir, ancak Timbaland'ın Cornell'in kariyerinin en cesur ve riskli albümünün yapımcısı olması müzik tarihine "en ilginç işbirlikleri" kategorisinden girişini yaptı bile.

"Grunge"nin biricik gruplarından Soundgarden'in belkemiğinin gün gelip de "rock" karasularından ayrıлып bambaşka diyarların açık denizlerine yelken açacağını, "Say Hello To Heaven" gibi şaheserlerde cömertçe kullandığı "arsız çığlık"larını r&b'nin yeni kralı Timbaland'ın "beat"lerine emanet edeceğini, muhtemelen kırk yıl düşünse akıllarına getirmeyecek müziksever bir grüruh söz konusu. "Dinleyicilerinizi uzaklaştırmış olmuyor musunuz?" sorusuna, azılı Soundgarden hayranları dışında, ilk solo albümü "Euphoria Morning"le edindiği, solo anlamda ne yaparsa yapsın beğenen bir dinleyici kitlesine de sahip olduğu cevabını veriyor Cornell. "Konserlerime sadece Soundgarden, Audioslave veya solo şarkılarını dinlemeye gelenler var" diye eklerken, görünen o ki, bu kitlenin müzikal anlamda yaptığı radikal değişikliği bir şekilde benimseyeceğini ya ümit ediyor ya da kendini rock'a ihanet etmiş gibi gören o bir kısım hayranlarını kaybetmeyi çoktan göze almış durumda. Zaten Cornell albümün ilk single'ı "Part Of Me" çıktığından beri verdiği hemen her röportajda Timbaland'ın "deha"sından ve Scream'ın güzelliğinden dem vurarak bütün negatif eleştirileri oklarını göğüslerken, bir nevi "ses benim, zevk benim, yorum benim, kime ne?" mesajını da veriyor.

Spin'e göre "içi boş ama aynı zamanda garip bir çekiciliğe sahip" olan "Scream"i muhtemel bir Justin Timberlake albümü olmaktan kurtaranın, Cornell'in kendine özgü sesi ve yorumu olduğu kadar, şarkı sözleri de olduğunu düşünebiliriz. Ama "Part Of Me"de "o sürtük benim bir parçam olamaz" diye bağırarak adanmış "Sunshower"ın romantik sesinin aynı kişi olduğu gerçeği bu olasılığı da bir anlamda eliyor maalesef. Her şeye rağmen, Chris Cornell'in "rocker" kimliğinden bağımsız değerlendirildiğinde, albüm '80'lerin synthesizer'larıyla süslenmiş "Sweet Revenge", Timbaland'ın eşlik ettiği "Long Gone", üzerine sert gitar riff'leri serpiştirilmiş "Get Up" ve "The Other Side Of Town" gibi oldukça melodik parçalarla dolu. Albümün genelindeyse müzikal anlamda bir bütünlük ve garip bir eklektik hava hâkim. Bu sebepten dolayı Chris Cornell'in yüzü suyu hürmetine bu "deneysel" çalışmayı da bağrılarına basacak bir kitleyi tatmin edebilecek bir çalışma "Scream". Öte yandan "Cornell piyasa" oldu diye hayranları için geriye bir bardak soğuk su içip bundan sonraki hamlesinin ne olacağını kestirmeye çalışmaktan başka şey de kalmıyor. *Deniz İpek*

Üç gün geçti, üç yıl geçti sanki içimden **ONUR CAYMAZ**

Yaz! Mango ağaçları meyveye durduğunda / Yaz! Güzel dilelere
güzel şarkılar indiğinde / Yaz! Küçük de olsa bir cümle. /
De ki; kalbimiz bir primat tedirginliğinde **BİRHAN KESKİN**

Ölüm, günlük tutuyor ama tarih atmıyor. **GÖKÇENUR Ç.**

Düşmanımı gördüm,
onu nasıl yeneceğimi
anladım. Ama, saf
insan, iyilik sözleriyle
her zaman yenik
düşer. (Binbir Gece
Masalları'ndan)

Gördüğüm rüyada bir dost, çiçeklerin birbirini okşamasına hayret etmeden otomobile binip uzaklaştı. O şehirde o rüyayı görmüştüm. O gün bugün, gece ve karanfiller böylece gece ve karanfil kokar. Akıp gittin yağmur!
ABİDİN DİNO, Yeditepe Öyküleri

COCONUT RECORDS

Davy

(Young Baby)

İnternette "Davy" ile ilgili yazılardan biri şöyle başlıyordu: "Tüm rock starlar film yıldızı, tüm film yıldızları da rock star olmak ister." Mick Jagger'dan Scarlett Johansson'a, örneği saymakla bitmez bir genelleme. Ve bu yolda çuval-layanların sayısı, harikalar yaratana göre epeyce fazla. Ne mutlu ki, her iki işin de hakkını veren azınlıktan birisiyle karşı karşıyayız şu an... Jason Schwartzman, "süper"inden olmasa da, star mertebesinde bir aktör. Wes Anderson filmi "Rushmore" ile başlayan aktörlük kariyeri "S1mOne", "Spun", "Marie Antoinette", "The Darjeeling Limited" gibi parlak filmlerle dolu. Müzik hayatına ise, 1994'te Phantom Planet'in davulcusu olarak başlamış. Bu kendi çapında şöhretli Los Angeles grubunda on sene boyunca bağıt sallamakla kalmamış, gençlik dizisi "The OC"nin tema şarkısı "California" da dahil olmak üzere kimi parçalara da imza atmış. Schwartzman'ın babasının ünlü bir film yapımcısı, annesinin aktris Talia Shire (Rocky'nin Adri-

an'lı), dayısının Francis Ford Coppola, bir kuzeni-nin de Nicolas Cage olduğunu öğrenince, rol kabiliyetinin nereden geldiği de apaçık ortaya çıkıyor. Müzikal yeteneklerini de herhalde kompozitör büyük büyükbabası Francesco Pennino'dan almıştır, ki müzisyenliğinin de oyunculuğunu aratmadığı söylenebilir.

Schwartzman, Coconut Records adıyla ilk solo albümü "Nighttming"i Incubus gitaristi Mike Einziger'in prodüktörlüğünde (Kirsten Dunst, Zoëy Deschanel gibi iki aktris, Incubus'dan Brandon Boyd, Ben Kenney ve kardeşi Robert Carmine'in katkılarıyla) 2007'de çıkarmıştı. İlkinden daha iyi bir ikinci uzunçalar yapmış. "Nighttming" in tersine zigzaglardan kaçınmış, bir çırpıda, incecik, dümdüz giden tertemiz bir çizgi çizmiş bu sefer. İçindeki parçaların en uzununu üç dakika süren yarım saatlik albüm, birkaç dinleştikten sonra fena halde müptela ediyor kendine... İlk dönem Beatles ya da Beach Boys hattında, ama asla retro olmayan, orta tempo, tertemiz rock şarkıları bunlar. Olur da, bu sıralar, binbir çeşit sesle dolu günümüz müziğinden sıkılır, alışılmadık seslerin peşinden koşmaktan yorulursanız, "Davy" size mükemmel bir sığınak sağlayacaktır. *Ilker Aksoy*

Wreckless Eric & Amy Rigby

WRECKLESS ERIC & AMY RIGBY

Wreckless Eric & Amy Rigby

(Stiff Records)

GRAND DUCHY

Petit Fours

(Phantom Sound & Vision)

İki evli çift, iki çok güzel albüm yapmışlar. Bu çift kumrularından ilki Wreckless Eric ile Amy Rigby. Eric Goulden, ilk işlerini '70'lerde meşhur Stiff Records bünyesinde çıkarmış, "Whole Wide World", "Semaphore Signals" ve "Take The Cash (K.A.S.H.)" gibi punk abecesiyle yazılmış single'larıyla parlamıştı. İlk albümü "Whole Wide World"ü Nick Lowe ile yapmış, çıktığı tumelerdeyse ayaşlıyla nam salmıştı. Bu hızlı dönem kendisine ün getirdiyse de, alkol bağımlılığı ve plak şirketinin Ian Dury ve Madness'ı öne çıkarmasıyla hep gölgede kalmak durumunda oldu, '80'lerin başında da müzik endüstrisinin dışına düştü. Yılmadı. 1985'te Dury'nin Blockhead'leriyle kurduğu Captains of Industry'yi bir sene sonra kuracağı The Len Bright Combo izledi. Baktı hâlâ olmuyor, Fransa'ya taşındı. "Le Beat Group Electrique" adında bir albüm kaydetti. Eski kıtada kendine yetecek kadar küçük bir fan kitlesi edinmeyi de başardı... Bugün karşımızda evli barklı, uslanmış bir adam olarak duruyor. Eşi Amy Rigby de, bir dizi kalburüstü folk plağı basmış bir müzisyen. Okuduğumuza göre, karman çorman ilişkilerin, berbat ayrılışların yazarı. Bu albümdeki beş şarkıda onun imzası var. İki şarkı Goulden'dan gelirken, üç de ortak yapım mevcut. En sondaki Johnny Cash cover'ı "I Still Miss Someone"ı da unutmayalım. Eder size 11 adet karanlık, bol punk tozuna bulanmış, kimi "The Downside of Being A Fuck-Up" gibi otobiyografik folk şarkısı. Fransa'daki evlerinde, reçel yapar gibi, her işiyle kendileri uğraşmışlar bu plağın. Elbette size önce bir Wreckless Eric "best of" u öneririz, ama o albüme buradan da birkaç parça banko girer deriz.

Diğer çiftimizin erkek tarafı tanıdık bir isim, Frank Black ya da Black Francis. Evet aynen, kendisi Pixies'in meşhur frontman'ı. Yıllardır proje üstüne proje üretti, birbirinden güzel punk, folk ve blues albümleri yaptı. Şimdi de müstakbel eşiyile bir oldu. İkili aslında tek akşamlığına, "acaba nasıl olur" diye stüdyoya girmişler. Aynı gece bu albüme de giren "Fort Wayne"le memnuniyet verici bir sonuç elde edince, yola ikili olarak devam etmeye karar vermişler, hatta hiç adetleri

olmasa da tüm enstrümanları kendileri çalmaya devam etmişler. Tabii, birbirlerinin saçını başını yoldukları da olmamış değil bu seanslarda. Kendilerini ilk olarak Cure cover'larından oluşan "Just Like Heaven: A Tribute To The Cure" için kaydettikleri "A Strange Day" ile açık etmişlerdi. İsmi Lüksemburg'da, nehir kıyısında, ağaçlar içindeki evlerinden alan "Petit Fours" haliyle kendilerinin ilk albümü. Biri bayağı bayağı telefon seksinden bahseden dokuz şarkı da, kar-kocanın müzikal zevklerinin bir dökümü. '80 yapımı synthesizer, heavy metal -"The Long Song"daki o ne gitar solodur öyle-, bol güneşli, Beach Boys pop'u aynı albümde. Black Pixies'de nasıl Kim Deal'la paslaşıyorsa, burada da zevcesi, ikinci eşi, beş çocuğundan üçünün annesi Violet Clark'la paslaşıyor. Tıpkı Pixies'deki gibi bas cümleleriyle şilir yazıyor. Evet, bu canavar gibi albüm, bolca eski grubunu hatırlatıyor. Derdimiz bu olsun! Herhalde hiçbirimizin yeni Pixies şarkılarına itirazı olmaz.

Peki, şimdi bu albümlere bakıp ciddi ciddi evlilikte keramet vardır mı diyeceğiz? Alt tarafı bir imza, ama bakan pekâlâ "aşk" a bağlanabilir. *Ilker Aksoy*

Grand Duchy

ÖZÜR: Geçen ayki Ansiklopedi'deki Ulaş Bardakçı maddesinde, Fikir Kulüpleri Federasyonu'nu, nereden estiyse "Fikir Birlikleri Federasyonu" olarak yazmışız.	İçimin atlan / doğuya güneye kuzeye batıya / gider atlan içimin / sudan köprüden surdan geçer / aşar dağlan / anladım gitmek bir şey değil / dönmek zamanı MURATHAN MUNGAN	Uyku, tıpkı bir düşman ordusu gibi; kendini bırakmaya gelmiyor. SAİT FAİK, Lüzumsuz Adam	Her şehre rüyalar saldınırken uykuya dalanlar meşgul ve hareketsizdir. Her şehrin rüyaları kendine göredir. ABDİN DİNO, Yeditepe Öyküleri
Ölüm, bembeyaz zebra ların varlığını herkesten gizlemeye çalışıyor. GÖKÇENUR Ç.		Yanık et kokuyor parke / Cehennem kadar sarkan / Dilim olmalı yanan / Koridorun sonunda / İki ağzı bir adam / Bir ağzı Allaha söverken / Ayetler okuyor diğeri / Elime batyör sesler ama / Duyan ben değilim ŞEVKET AKINCI	

MARISSA NADLER

Little Hells

(Kemado)

Massachusetts'te ufak bir kasabada farklılıklarıyla baş etmeye çalışarak büyümüş Marissa Nadler. Aslında resim eğitimi almış, ama zamanla tutkulunun yıkıcılığını, uçlar arasında mekik dokuyan ruh hallerini ve kaygılarını tedavi edecek dışavurum mecrası olarak müzikte karar kılmış. Kâh 12 telli gitar, kâh ukulelesi, kâh banjosuyla semavi karakterler ve o karakterlerin nefes aldığı, ete kemiğe büründüğü şarkılar yaratmış. O şarkıların eksenini trajik ölümlerden ve kaybedilen aşklardan geçirmiş. Karakterlerine iki seçenek sunmuş: Aşk için ölmek ve aşk için öldürmek. Yankı vadilerine saldıran soprano vokall, dipsiz kuyulardan, sular altında kalmış antik şehirlerden geliyor Nadler'in. Bu katmanlı ses, cimri bir şekilde kullandığı müzik aletlerinin tepesine çıkıp Nadler'in yarattığı tekinsiz dünyaya davet ediyor bizi. Marissa Nadler'e folk müzisyeni deyim geçmek haksızlık olur, zira geleneklerden beslenip gelenekleri alt üst ediyor, zamandan bağımsız şarkılar yaratıyor kendisi. Nadler, etkilendiği sanatçılar arasında, özgün şarkılar yaratıp o şarkıları başka kimsenin seslendiremeyeceği gibi seslendiren Nina Simone, Leonard Cohen, Joni Mitchell gibi isimleri sayıyor. Müzikal olarak olmasa da, tematik açıdan izleri sürülebilecek gotik gruplardan bahsediyor. 2004'te "Ballads of Living and Dying" albümüyle başlamış yolculuğuna. Bu albümde ve 2005'te yayınlanan "The Saga of Mayflower May" albümünde üçüncü şahısların, öteki benliklerin ve düşsel arkadaşların hikâyelerine yediriyor kendi tecrübelerini. Bu karakterler dostsuz ve aşksız bir şekilde yere uzanıp gözlerini kapatıyor, giden gemilerin arkasından bakakalıyor, sevdiklerinin tabutlarını bekliyor, ceplerinde taşlarla deniz kıyısına yürüyor. Kişisel itirafları aşan, muğlaklığı sebebiyle elimizi tam üzerine koyamadığımız bir şiirsellikle anlatıyor hikâyelerini. Pablo Neruda'dan ve Edgar Allan Poe'dan alıntılar yapıyor; kendi hikâyeleri de aşağı kalmıyor. Sevmek ve kaybetmek sıkı sıkı birbirine sarılıyor. Bir bakire kirlendiği ağacın

delbinde ölümlü başbaşa kalıyor, bir adam kansının cansız bedenini nehirden topluyor. Resim eğitimi almış olmasının etkisiyle renkler dans ediyor Nadler şarkılarında. Karakterler hikâyelerini doğayla iç içe yaşıyor. Bir nehir boyunda, bir göl kenarında vuku buluyor trajediler; bazen yağmur yağıyor, bazen gök laciverte boyanıyor. Sonbahar yaprakları dönüşsüz yolları kaplıyor.

2007'deki "Songs III: Bird On The Water"da telli enstrümanları destekleyen terebin ve piyano biraz daha belirginleşiyor, narin ve dikkat dağıtmayacak bir şekilde elektro gitar ve çan sesleri ortaya çıkıyor. Nadler, birinci şahsın perspektifinden anlatmaya başlıyor hikâyelerini. Ama anlattıklarının özü değişmiyor; tutku ve ölüm şarkıları bunlar. Karanlık ormanlarda dolanmasına rağmen Nadler'in şarkı yazma

sürecine yaklaşımı son derece saf; öyle ki bütün melodiler aşına geliyor. Kolektif bilinçaltılarını kazıyor Nadler, toprağın altından özlem ve melankoli fıskıyor.

"Little Hells" müzikal açıdan progresif Marissa Nadler albümü, özellikle enstrümantal çeşitlilik açısından. Ancak bu durum belli belirsiz hissediliyor, zira Nadler'in şarkıları sanatçının benzersiz vokallinden, yarattığı ıssız atmosferlerden, nüanslardan, hikâyelerin vuruculuğundan alıyor güçlerini. Albümde keşiflik teması hâkim, dünyadan elini ayağını kesmiş münevverlerin hikâyeleri bunlar. Bir kadın sevdiğini dehşetli bir kazada kaybediyor, bir adam günahlarının bedelini ödüyor, hayaletler ve aşıklar kimsenin peşini bırakmıyor. "Güzel bir hayatımız oldu / Ama her şey değişti" diyor Nadler. "Mary Come Alive" davul makinesi ve synth sesleriyle ilerliyor, basit bir piyano döngüsünden ibaret

"The Hole Is Wide" gitarı rafa kaldırıyor. "River of Dirt" ve şairi bir mutlu son ihtiva eden "Mistress", mikse giren enstrüman sayısı açısından Nadler ölçütlerinde sınırları zorluyor. Yine de şarkıların hepsi çınlıplak karşımızda duruyor, ayaklarımızı yerden kesip kuşbakışı manzaralar sunuyor. Böylesine çıplak ve candan şarkılarla yüz yüze kalmak korkutucu bir deneyim. Nadler şarkıları güzellikle huzursuzluk uyandırıyor. Kimi incelikli, kimi hırçın on adet şarkıyla birkaç adım birden ileri taşıyor Nadler müziğini. Kendi seçtiği sıfatlarla, antik, solgun, kırılmış, bitkin ve ruhanî kimliğinden ödün vermeden. *Yığıl Atılğan*

THE VIEW

Which Bitch?

(Phantom Sound & Vision)

The View, İskoçya'nın küçük kasabalarından birinden, Dundee'den çıkma dört kişilik bir indie rock grubu. Arctic Monkeys, Little Man Tate, Kooks ve Macabees ile aynı ligdeler diyebiliriz. 2007 yılında yayınlanan ilk albümleri "Hats Off To The Buskers" Mercury'ye aday olup Britanya listelerinde ilk sıraya çıkınca, jannın ve o yılın en popüler gruplarından biri oldular. "Yeni kurtarılar" konusunu çok seven ve yılda en az bir kez kullanan kritiklerin de gözdesiydiler. Grubun hikâyesi oldukça klişe: Lisede tanıştıktan sonra Sex Pistols parçaları çalıp yetenek yarışmalarına katılmaya başlıyorlar. Para kazanmak içinse dükünlerde çalışıyorlar. Sonuç pek iç açıcı olmuyor. Kendi parçalarını çalmaya karar verdiklerinde genellikle geceyi barlardan kovularak geçiriyorlar. Sonundaysa yerel bir bağımsız kayıt firmasını ikna edip anlaşma imzalamayı başarıyorlar. Yine yerel radyolarda dönmeye başlayan parçalarıyla da bir anda daha "büyük" insanların dikkatini çekiyorlar. İşte içinde "Same Jeans", "Superstar Tradesman" ve en önemli hitleri "Wasted Little DJ's" gibi harika parçalar barndiran demo albümlerinin ünü böyle yayılıyor. Aynca

belirtmek gerek ki, bunda NME ve Uncut gibi etkili yüksek dergileri arkalarına almanın payı da büyük. "Which Bitch?", tam iki yıl sonra sessiz sakin gelen bir ikinci albüm. Sessiz sakin olmasının sebebi, hemen hemen her grubun başının belası ikinci albüm sıkıntısını, hızlıca, abartmadan atlatmak istemeleri olabilir, ama buna hiç gerek yokmuş. Çünkü çıktıktan daha bir hafta sonra yine listelerde dördüncü sıraya çıkan, oldukça eğlenceli bir albüm hazırlamayı başarmışlar. Prodüktörünün "Hats Off To The Buskers" da olduğu gibi yine Oasis ve Verve gibi efsanevi gruplarla çalışan Owen Morris'in yaptığı albüm, yine hemen loop'a alınacak birkaç tane hit barındırıyor. Gerisi, kafası güzel liseli gençler -iyi mânâda söylü-

yoruz- takılıyormuş gibi hayli keyifli. "Which Bitch?" adı ise, vokalist Kyle Falconer'in açıklamasına göre, "hangi parçada hangi 'kötü kız'dan bahsediyorum acaba"nın kısaltılmış halymiş. Açılış yapan "Typical Time 2", western filmlerinde kullanılabilecek, oldukça ilginç bir parça. Bir adet piyano, bir adet armonika ve bir adet gerilimli bir korodan oluşuyor. İkinci parça ve ilk single "5Rebbecca's" ve hemen ardından gelen "One Off Pretender" Aberdeen'de hapse düşüklerinde yazmışlar. Özellikle "One Off Pretender", "shout it from the rooftop!" diye tekrar eden koro suyla tam bir isyankâr rock'n'roll parçası. "Jimmy's Crazy Conspiracy" gerçekten Jimmy isimli bir arkadaşlarının kompo teorileriyle ilgiliymiş. Arka vokallerde Babyshambles'dan Drew McConnell var. Kyle Falconer'in vokall ise, bazen aksanı yüzünden ne dediği anlaşılmasa da, bazen 10 yaşında bir çocuk çıktığına dönüşse de, hiç rahatsız etmiyor, hemen alışıp seviyorsunuz. Albüm "Shock Horror" gibi gayet hareketli sayılabilecek, hayli dinamik bir parçadan sonra "Gem Of A Bird" ile, mırıldaayan bir vokalle, oldukça dingin bir şekilde son buluyor.

The View ismini viski ve Travis'in yanında sevdiğimiz İskoçyalılar listesine her zaman koyarsınız. "Which Bitch?" ise, indie-severler için şiddetle tavsiye edilecek olmasa da, olsa iyi olur bir albüm. *Esra İpekçi*

ON BESSARKI

Ahmet Kaya Adı Yılmaz
Amadou & Marlam I Follow You
Broken Records If The News Makes You Sad Don't Watch It
Brett Dennen & Femi Kutli Make You Crazy
Çamur Yara
Delta Spirit Trashcan
Depeche Mode Wrong
The Equals Black Skin Blue Eyed Boys
Evangelicals You've Been Flirting Again
Hülya Süer Çiçekler Ekiliyor
Ibrahim Tatlıses Bir Arak Ver
Julian Velard Jimmy Dean & Steve McQueen
Maria Esther Zamora Chipi Chipi
Millie My Boy Lollipop
Nino Ferrer Mirza

ROLL DİSKO OTUZ

ON BEŞ ALBÜM

A Camp Colonia
Bulutsuzluk Özlem Zamska
Charlie Winston Hobo
Coeur de pirate Coeur de pirate
Don Cavalli Cryland
Ernest Ranglin Gotchal
Franz Ferdinand Tonight: Franz Ferdinand
Grace Jones Hurricane
John Frusciante The Empeyan
Morrissey Years Of Refusal
M. Ward Hold Time
Nazan Öncel Hatırına Sustum
Nickel Eye The Time Of The Assassins
Robin Hitchcock & The Venus 3 Goodnight Oslo
Wire Object 47

NEW YORK ŞARKILARI

Beastie Boys Hello Brooklyn
Bob Dylan Hard Times In New York Town
Bruce Springsteen New York City Serenade
Fun Lovin' Crimlnals Ballad Of NYC
Liza Minnelli New York New York
Lou Reed Dirty Boulevard
Mazhar Fuat Ozkan New York Sokaklarında
Prefab Sprout Hey, Manhattan
R.E.M. Leaving New York
Rolling Stones Harlem Shuffle
Serge Gainsbourg New York USA
Sting Englishman In New York
Suzanne Vega New York Is A Woman
Tom Waits Coney Island Baby
Yves Simon J'ai rêvé New York

DÖRT KERE DÖRT iki plakçı + iki bar

ZERO / Kadıköy

1. **Morrissey** Years Of Refusal
2. **Franz Ferdinand** Tonight
3. **Antony and The Johnsons** The Crying Light
4. **Bruce Springsteen** Working On A Dream

LALE / Tünel

1. **Trio Elf** 746
2. **Ayşe Tütüncü** Yedi Yer Yedi Gök
3. **"The Blue Note 7: Mosaic"**
4. **Joshua Redman** Compass

PEYOTE / Beyoğlu

1. **Larsen** Tu Ark
2. **Replikas** Zerre
3. **Elements Of Something Really Beautiful** My Autumn Reason
4. **Oracles Always Lie** At Least I Have Tried

NAYAH / Beyoğlu

1. **Dub Incorporation** Rude Boy
2. **Tiken Jah Fakoly** Le pays va mal
3. **Damian Marley** More Justice
4. **Alpha Blondy** Jerusalem

ŞARKI DEĞİL TARİH!

Creedence Clearwater Revival Born on the Bayou

Grubun 1969 tarihli ikinci albümü "Bayou Country"nin açılış şarkısı olduğu gibi, Woodstock performanslarının da başlama vuruşu... Tam yirmi yıl sonra Oliver Stone imzalı "Doğum Günü 4 Temmuz" filminde The Broken Homes tarafından coverlandı. Ayrıca "The Waterboy", "Hard Target", "The Return of Swamp Thing" filmlerinde çalındı... Little Richard ("King of Rock and Roll" albümünde), Foo Fighters (Katrina kasırgasından zarar görenler için düzenlenen konserde), Ratt (MTV Unplugged'da), Widespread Panic bu şarkıyı yorumlayanlar arasında yer aldı. Francis Cabrel "Né dans le bayou" adıyla parçayı Fransızcaya adapte ederek söyledi... CCR gitaristi ve şarkıcısı John Fogerty'nin favori CCR şarkısı olan "Born on the Bayou", kendisi tarafından da çeşitli vesilelerle seslendirildi.

Arama motoru

Q: <http://vids.myspace.com/> Ara

Bruce Springsteen
Bruce Springsteen "The Wrestler" - Official ...

Fever Ray
If I Had A Heart

Charlie Winston
Charlie Winston - Like a Hobo (official video)

La Grande Sophie
La Grande Sophie - Quelqu'un d'autre

Little Joy
Little Joy - No One's Better Sake

Mick Est Tout Seul (Mickey 3D)
Mick est tout seul - Clip La clé des chants

Sigur Ros
Hoppipolla

Eagles of Death Metal
Eagles of Death Metal - Wannabe In LA

U2
U2 - Get On Your Boots

Empire Of The Sun
We Are The People

Q: **Dinleyici istekleri** Ara

Adanowsky Estoy Mal
(Sayfadaki nefis klibe dikkat)
www.myspace.com/adanowsky

Arthur H L'abondance
(Son albümü "L'Homme du Monde"dan)
www.myspace.com/arthurhigelin

Wavves So Bored
(Kaliforniya'dan Ramones yolunda gürlütcü ikili)
www.myspace.com/wavves

Alborosie Mama She Don't Like U (feat Ieye)
(Jamaika'nın Sicilyalı yeni kahramanından)
www.myspace.com/alborosie

Gentleman Jesse and His Men Don't wanna know
(Atlantalı Jesse Smith'ten neşeli punk rock)
www.myspace.com/gentlemanjesse

John E. Watkins Wind Through Your Heart, Your Life is Mine
(Nottingham'dan Beck ve Syd Barrett'ı anımsatan bir yığıt)
www.myspace.com/johnewatkins

The Redwalls Memories
(Chicago'lu indie rock'çuların reggae tecrübesi)
www.myspace.com/theredwalls

Modern Skirts Like Lunatics
(Athens'tan alternatif pop)
<http://www.myspace.com/modernskirts>

Bat For Lashes Daniel
(İkinci albüm "Two Suns"dan ilk single)
www.myspace.com/batforlashes

Lily Allen ft. Mick Jones Straight To Hell
(War Child: Heroes albümünden Clash'çiyile Clash cover')
www.myspace.com/warchildheroes

[SUMRU AĞIRYÜRÜYEN]

Hem var hem yok, hep var, hiç yok, bir orda bir burda, ister önde, ister arkada... Bulmacanın cevabı, Sumru Ağırürüyen. Onun güzel sesi olmasa, son 25 yılın nice güzel albümü, güzelliğinden çok şey yitirdi. Yıllardır içinde yer aldığı veya şöyle bir uğradığı gruplardan, çeşitli projelerden, minik konserlerden, barlardan Sumru'yu takip edenler en sonunda ellerine "bir Sumru Ağırürüyen albümü" alabildiler. Ekim ayında kaybettiğimiz Tanju Duru'nun anısına ithaf edilen "İssiz"ı konuşmak için, Sumru Ağırürüyen'i yuvasında, Kadıköy'deki Gitarcafe'de ziyaret ettik.

KALFANIN ŞARKILARI

Foto: Muhsin Akgün

ISMIYLA MÜSEMMA
Sumru Ağırürüyen'in sesini "İssiz"a gelene kadar *Mozaik*, *Ezginin Günlüğü*, *Kumdan Kaleler*, *Muammer Ketencioğlu* albümlerinde duyduk.

Kımlık beyanıyla başlayalım. Sumru, deniz kırlangıcı demekmiş. Neden Sumru koymuşlar adını?

Sumru Ağırürüyen: Abdülhak Hamid'in "Eşber" adlı eserinde, Büyük İskender'e âşık olan Sumru var. Büyük İskender'e karşı topraklarını savunan hükümdar Eşber'in kardeşi.

Adını bu şilrden koyuyorlar ve kuş olduğunu bilmiyorlar, öyle mi?

Kuş olduğunu bilmiyorlar. Ben de bilmiyordum. Kitapları açtığında karşına çıkmıyor ki "sumru bir kuştur, deniz kırlangıcıdır" diye. Çocukluğumda hep "sen Eşber'in kızkardeşisin" diye anlattı dedem. *(gülüyor)* '80'lerin başında Anadolu Yayıncılık'ta Ünlüler Ansiklopedisi'nde çalışıyorduk. Bir gün bir arkadaşım yanıma geldi, bütün sumruların listesini çıkartmış. Bıyıklı sumrular, gülen sumrular, kutup sumrusu...

Sumru kuşunun bir özelliği de kısa bacaklı olması ve hızlı yürüyememesi. Bu da soyadıyla tesadüfen çok örtüşüyor.

(gülüyor) Evet, aynen. Özellikle kutup sumrusunu çok tuttum. Her yıl kuzey kutbundan güney kutbuna göç ediyor, sonra da geri dönüyor. En uzun göç eden, en uzun süre uçan hayvan. "Ayde Mori" albümünün kapağına yazdığım notta bunu söylemek istedim. Benim de yaptığım bunun gibi bir şey: Bir nevi onun bedenini kuşanıp dolaşıyorum, birçok farklı ülkenin müziğini dinliyorum, kuşbakışı bir tur atıyorum.

Pekli ya Ağırürüyen?

Ailemde bir sürü göçmen var, çok karışık bir aile. Babamın babası Selânik'ten göç etmiş buraya. Kasımpaşa taraflarında bir yerde bekçilik yapıyormuş. Soyadı kanunu çıktığında da epey yaşlıymış. Nüfus dairesine geç kalmış. En son dakikada ağır ağır yürüyerek belince "senin soyadın Ağırürüyen olsun" demişler. Kızılderili filan değil yani, kendi halinde bir soyadı kanunu hikâyesi. *(gülüyor)*

Sen hakikaten müzikte de ağır yürüdün.

İnsan kendini bir şekilde tanımladığı zaman, o tanımın içinde devam eder ve daha hızlı yol alabilir. Ben kendimi müzisyen olarak tanımlamadım. Şimdi de tanımlıyor muyum, kuşkulu. Birçok şey yaptım hayatta. Birçok şekilde oyalandım. Müzik belki bunların içindeydi, belki de her yerindeydi. Mandolin çalarak başladım müzikle ilgilenmeye, sonra bir takım korolarda şarkı söyledim, okulda müzik kulübünde bulundum, tiyatro müzikleri yaptım, pop piyasası olarak adlandırabileceğimiz ortamlarda çalıştım. 1983'te Mozaik kurulduğunda, "Donna Donna"yı söylemek fikri oluşup "bunu da Sumru söylesin" diye pas attıklarında, ben solo şarkı söylemeye hazır değilim doğrusu. Önde söylemekle geri vokal yapmak çok farklı şeyler. Hani bazıları güzel sesiyle tanınır da "hadî bir şarkı patlat" denir ya, ben onlardan da olmadım hiç. Herkes türkü söylerse ben de söylüyordum.

Çocukluğunda evde ne dinlenirdi?

Türk müziği, Fransız şansonları, arylar dinlenirdi... Diğer müziklerle, İnti İllimani'lerle, rock'la üniversitede tanıştım, onlarla yoğrulmadım, biraz dışarıdan yaklaştım. Yabancı okul öğrenimim olsaydı, mutlaka gitar ça-

HER TÜRLÜ TUHAF SESİ ÇIKARMA ÖZGÜRLÜĞÜMÜ KULLANDIM. SÜKUNETLE SÖYLEDİM, TÜRKİYE'DE PEK TERCİH EDİLMEYEN "ANTI-ŞARKICI" BİR TAVIRLA.

lip şarkı söyleyenler olurdu etrafımda. Ama ben düz lisede okudum, Çamlıca Kız Lisesi'ni bitirdim. Orada insanlar pop dinlerler, en fazla Abba... Ali Kocatepe'nin programından Grup Özgün Gençler adı altında istek yapardık. (gülüyor) Türkü söylediler arkadaşlarım. Ankara'da okurken sıkı türkü dönemim var. Yatılı bölge okullarından gelen arkadaşlar, Muğlalılar, Şereflikoçhisarlılar... **Mandolin çalmaya ne zaman, nasıl başladın?**

Babam mandolin çalıyordu zaten, halkeverlerinde öğrenmiş. Neredeyse on yaşından başlayarak babamla çift ses mandolin çaldık. Fransızca öğretmeniymi, eğitim enstitüsündeyken ikinci bir şey daha öğretiyorlarmış. Babam keman öğrenmiş, sonra mandolin. Ankara'dan İstanbul'a geldiğimizde, ben lise ikideydim. Babamın bir Necati abisi vardı, bir de mandola çalan Sıtkı bey vardı, haftasonları bir araya gelir, napolitenler, tangolar çalardık. Galiba Rana Alağöz'lerin babası da gitar çalardı. O günlerde duayenlerle takıldım. (gülüyor)

Türkiye'de mandolin okulda çocuklara zorla çaldırılan bir kişisel gelişim aracı olarak algılanır genelde. Evet, değil mi, bir işkence aletine dönüşmüştür. (gülüyor) İlkokul ça-

ğında bir çocuğa zorla, telleri son derece sert, çalması hayli güç bir çalgıyı dayatmak çok saçma. **Orhan Gencebay'ın da mandolinle ilgili bir anısı var. Çocukluğunda tutturmuş "bana mandolin alın" diye. Babası bir gün mandolin alıp getirdiğinde, hayal kırıklığına uğramış. "Benim istediğim uzun saplıydı" diye bozuk çalmış. Meğer bağlamamın adını mandolin sanıyormuş.**

Aaa, yazık yaa. (gülüyor) Bir gün baktım, babam elinde çiçek gibi tutarak, beyaz bir kâğıda bir şey sarıdımış. "Aaa, çiçek mi getirdin?"

CENGİZ ONURAL BANA STÜDYODA "BİRAZ DAHA TİZ DÜŞÜN CANIM" DEMİŞTİ. "DETONE OLUYORSUN" DEMİYOR, BÖYLE DİYOR. BÖYLE BÖYLE ÖĞRENDİM ŞARKI SÖYLEMEYİ.

derken, "çiçek, çiçek" dedi babam ve bir mandolin çıktı içinden. Daha sonra Mozaik günlerinde harap olana kadar çaldığım mandolin o ilk mandolinimdi.

Nasıl bir alettir mandolin? İtalyan kökenli bildiğim kadanyla. Napoliten mandolin var, Milano tipi var. Kemanın elde çalınanı gibi düşünülürsün, akord sistemleri aynı. İlginç bir repertuan var, Vivaldi'nin, Bethooven'in, bir sürü Ortaçağ bestecisinin güzel mandolin eserleri

var. Ben mandolini mandolin olarak çalmadım çoğu zaman. Grupta eksik olan halk müziği enstrümanlarını, balalaykayı, buzukiyi, charango'yu temsilen kullandım. Sonra da Brenna (McCrimmon) ve Muammer'le (Ketencoğlu) çalışırken tambura yerine kullandım. Bir ara Nekropsi'den Tolga Yenilmez'le "Küçük Prens" in müziğini yaptık, orada da kullanmıştık. Kaydettiğimiz müziğin üstüne de "Küçük Prens" in metnini okumuştum. Belki yayınlatabiliriz günün birinde.

Hakkı yenmiş bir enstrüman olarak görüyor musun mandolini?

Türkiye'deki durumunda, kitlesel olarak Batı müziğini öğretmek için kullanılan bir enstrüman sonuçta. Böyle zorlamalar müzikten soğumaya yol açabiliyor. Dünyayı pek bilmiyorum, ama en azından Türkiye'deki mandolin algısı böyle.

Dünyada da üvey evlat muamelesi görüyor olmalı. R.E.M. "Losing My Religion" da mandolin kullandı.

Şarkı dillere düşünce "mandolinli bir şarkı nasıl tutar" diye kendileri de afallamış.

İyi çalındığında çok parlak, kulağa çok hoş gelen panitilli sesler çıkartmak mümkün mandolinden. Ben o kadar iyi bir mandolinci değilim. En severek çaldığım mandolin, Ser-tab'ın (Erener) albümündeki "Lâl" in başıdır mesela.

Fahir Atakoğlu bestesidir, değil mi?

Evet. Düzenlemesini Uzey (Hepan) yapmıştı. O istemişti çalmamı. Güzel duygular kalmıştır bana o kayıttan. Sonra, Sezen'in (Aksu) "Işık Doğudan Yükselir" albümünde, "Son Sardunyalılar" da Atilla Özdemiroğlu iki sesli bir mandolin yazmıştı, onu da severek çalmıştım.

Pop piyasasıyla ilk ilişkin Mozaik öncesine mi rastlıyor?

Evet, Boğaziçi Üniversitesi'nde müzik kulübünde şarkı söylerken, Emin Findikoğlu beni ve Jeyan'ı (Erpi) bir Coca-Cola cingili için çağırdı, arkasından bir Demirbank işi yaptık. İlk profesyonel işim buydu sanırım. Sonra İstanbul Gelişim Orkestrası'yla çalışmaya başladık. Eurovision için şarkı maketleri yapıyorlardı, onları söylüyorduk. Bir ara, 1981 ya da '82 olmalı, Açıkha-va'da, yine İstanbul Gelişim'le Deveküşü Kabare'de şarkı söylemeye başladık. Egemen Bostancı için patronuydu. "Büyük Kabare" adında bir gösteriydi ve ağır top olarak Ajda Pekkan çıkıyordu. Biz sahnede Özkan (Uğur), Fuat (Güner), Sumru, Jeyan dörtlüsü olarak yer alıyorduk. Erkan Oğur da orkestradaydı yanlış

hatırlamıyorsam. Derken Sezen Aksu'nun Konak Sineması'ndaki bir konser dizisinde geri vokal yaptık. Bütün bunları yaparken gündüzleri de yayınevinde çalışıyordum. İkiisi birlikte gitmeyecek diye düşündüm. Hem beceremeyeceğimi hissettiğimden, hem de çok istemediğimden pop dünyasından koymtum.

Üniversitenin müzik kolu kadar, tiyatro faaliyetleri de önemli miydi Mozaik'e giden yolda?

Evet, tabii... Okulda bayağı Brecht oynadık. Hep müzikli oyunlardı. Sonraları Dostlar Tiyatrosu'nda, "Galileo Galilei" de, Nejat Yavaşo-

ğullan - Sumru Ağryürüyen ikilisi olarak, anlatıcı şarkıcılardık. (gülüyor) Nejat yapmıştı müziklerini. **Okulda politik bir kimlikle mi oynuyordunuz Brecht'i?**

Evet, ama agit-prop bir Brecht değildi. Daha ziyade Brecht'i anlamaya çalışıyorduk. Politik insanlardık, ama "bunlar tiyatrocuyu" deyip geçiyordu diğer politik insanlar. (gülüyor) Düzeni sorgulayan bir grup gençtik, kafa yoran, öğrenmeye çalışan... Siyaseti ben tiyatro üzerinden öğrendim diyebilirim. Boğaziçi Üniversitesi Oyuncuları (BÜO) diye bir ekip vardı, Bülent Somay da içinde çok aktifti. Semih Fıncıoğlu vardı, hem çok iyi bir müzisyen hem de sıkı bir tiyatrocuydu. Semih, ben ve Saruhan (Erim), üniversitenin müzik kolu olarak konserler veren ekibin içindeydik. Mozaik'teki bazı şarkılar o repertuardan gelir. "Nobody Knows The Trouble I've Seen" gospeli mesela.

Mozaik'in kurucuları arasında mıydın? Nasıl hatırlıyorsunuz o günleri? Mozaik'i hep birlikte kurduk. Ayşe (Tütüncü), ben, Kuzu (Mehmet Taygun), Saruhan... '80 sonrasına... Ortalık toz duman... Sütlüman...

Hem toz duman, hem sütlüman? Evet, ikisi de... Hiçbir "hayır" sesi çıkmıyor. İşte Mozaik konseri o dönemde çıkardığımız ses oldu. Çok kısıp bir sestir tabii. Ama bu kadar sessiz bir ortamda, suya bir taş atmış gibi olduk. Etkisi büyüdü. Belki açık açık darbeye hayır demiyorsun da, İnti İlimani söylüyorsun, Pete Seeger söylüyorsun. Türkçe söylemeye bile çekinmiştik. Konserin program kitapçığında, şarkı çevirilerinden birinde -Boris Vian'ın sözleriydi yanılmıyorsam- şüpheli sosyalistler lafını, şüpheli toplumcular diye değiştirmiştik. Ama bir taraftan da protest şarkılar seçiyorduk. Çok özgün, kendimizden bir şey olsun diye tepinmiştik, ama üç-beş kişi bir araya gelip bir faaliyet yapmıştık. O günler insanların birbirlerine

Yukarıda, '80'lerin ortalarından bir Mozaik hatırası: Mehmet "Kuzu" Taygun, Saruhan Erim, Ezel Akay, Levon Balıkcıoğlu, Timuçin Güner, Sumru Ağryürüyen (parmaklık ardında) ve Ayşe Tütüncü Aşağıda, 2001'de, "Ayde Mori" albüm kapağından: Muammer Ketencoğlu, Brenna McCrimmon, Cevdet Ere, Sumru Ağryürüyen

ÖLÜMDEN ÖNCE HAYAT
Mozaik: Serdar Ateşer, Levon Balıkcıoğlu, Sumru Ağırürüyen, Ezel Akay, Timuçin Güner, Mehmet "Kuzu" Taygun, 1983'te, "Ölümden Önce Bir Hayat Vardır" konserinde

dokunmaya çekindikleri günlerdi, özellikle de temiz değilsen. Yapılabilecek en masum şey sanattı belki, ama rektör, repertuardaki Joan Baez'i görüp "bu çocuklar komünist midir nedir" diye işkillenmişti.

Grubun adını kim koydu?

Mozaik adını ben koymuştum ve herkes nefret etmişti. (*gülüyor*) Aslında konser için önermişim bu adı. Sonra "Ölümden Önce Bir Hayat Vardır" da karar kılınca Mozaik grubun adı olsun dedik. Herkes gıcık olsa da, daha iyisini bulamadık.

Mozaik oluşumunu tek bir konser olarak mı planladınız?

Evet, sadece bir konser! 1983 yılında Hodri Meydan'da "Ölümden Önce Bir Hayat Vardır" başlıklı konseri verdik. Daha sonra Boğaziçi Üniversitesi'nde tekrarladık. Ruhi Su'nun konsere gelmesi bizi çok heyecanlandırmıştı. Yanımıza gelip çok güzel şeyler söylemişti. Bir konsere de Fikret Kızılok geldi. "Niye kendi şarkılarınızı söylemiyorsunuz?" diye bayağı fırça kayd bize. O laftan sonra oturup harıl beste yapmaya koyulduk.

Fikret Kızılok'un Türkçe söylemiyorsunuz diye size "Hey Coni!" diye bağırıldığı günden mi bahsediyorsun?

Aaa, evet, öyle bir şey olmuştu, doğru. (*gülüyor*) Çok güzel günlerdi onlar bir taraftan. Ne güzel, adam üşenmemiş, kalkıp gelmiş, bir de fikirlerini söylüyor. Neyse, Fikret Kızılok'un fırçası üzerine Kemal Gökhan oturdu, bir şarkı sözü yazdı. "Ve geride kaldı durak / Ve çamur ıslattı insanları / Yağmur dindi ama / İnsanlar hâlâ ıslak" diye başlayan sözler. (*gülüyor*) Ayşe ve ben bunu ciddiye alıp iki farklı beste yaptık ve ikisini de "An Meselesi" konserinde çaldık. (*gülüyor*) Derken Timuçin'le Bülent geldiler "biz de, biz de" diye. Onlarla da bir yıl kadar çalıştım, sonra ben gruptan ayrıldım.

'80 SONRASI, HİÇBİR "HAYIR" SESİ ÇIKMIYOR. MOZAIK'LE SUYA BİR TAŞ ATMIŞ GİBİ OLDUK. ÇOK KISIK BİR SESTİ AMA, İNSANLARIN BİRBİRİNE DOKUNMAYA ÇEKİNDİĞİ GÜNLERDİ.

Grubun uzun bir kısmında yokum aslında.

Neden yoksun?

Neden yokum? Müzikal nedenlerden aramızda bir tartışma çıkmış gibi olmuştu, ama aslında kişisel sürtüşmeler müzik üzerinden yaşanıyordu. Grup olunca zorunlu olarak birlikte hareket etme durumu doğuyor, ben ona pek yatkın değilim galiba. İnsan hantallaşıyor, o kolektif yükü taşıyamaz hale geliyor. İşin aslına bakarsan, grupta herkes aynı derecede müzikle ilgili değildi. Aramızda en müzisyenlerimiz Ayşe'ydi, bir de Serdar'dı (Ateşer), belki bir de Saruhan'dı.

Seninle daha önce konuştuğumuzda Ezginin Günlüğü'nün akademik, Mozaik'in ise deneysel müzik yap-

tığından bahsetmiştin. Mozaik'in sorunu da buydu belki: Sürekli deneylere girilip bir şeyde karar kılmamak, sürekli deney kademesinde kalmak.

Şarkı gibi sözlü bir şeyler yazmakla daha doğaçlamaya yönelik sözsüz bir müzik yapmak arasındaki dengede bocalanmış olabilir, ben gruptayken oralara gelememiştik henüz. Aynıldıktan sonra çok takip etmedim, bilinçli olarak uzak durdum. "Çook Alametler Belirdi"nin kayıtlarına "Sappho ile Konuşma"yı söylemek için stüdyoya gittiğimde, ortam gayet iyiydi... Hiçbir zaman kırgın olmadık birbirimize, onu da ekleyeyim. 1987'de Levon (Balıkcıoğlu) ve ben çok ciddi bir trafik kazası geçirdik. O günlerde hastanede yanımızda hep Mozaik insanları vardı. '80'lerde Ezginin Günlüğü, Yeni Türkü gibi grupların minör de olsa bazı hitleri vardı. İnsanların bugün eşlik edebileceği, mırıldanabileceği bir Mozaik şarkısı var mı? Bilmem, sizce var mı?

Yok... Pekli "tıpık Mozaik şarkısı budur" diyebileceğin bir şarkı var mı?

"Plastik Aşk" mesela, tipik bir Mozaik şarkısıdır. İlk dönemden "Kör Uçuş" öne çıkan bir şarkıydı. "Sappho ile Konuşma" da iyidir.

Ayşe Tütcü bu soruya "Çook Alametler Belirdi!" cevabını veriyor.

Evet, tabii o da var... Enstrümantal müzik de yapan, doğaçlamaya göz kırpan bir gruptan, hep bir ağızdan söylenecek şarkılar beklemek çok gerçekçi değil sanki. "İssız"a gelelim yavaş yavaş. Şarkıların kaydının uzun bir zamana yayılmasına, farklı zamanlarda, farklı müzisyenlerle çalışılmış olmasına rağmen albüme eklettik

bir yan yok. Bunu başarmak kolay olmasa gerek.

Bu arzuladığımız bir şeydi, size de öyle geldiye ne güzel. Bunda albümün tamamında birlikte çalıştığım Tanju'nun (Duru) payı var. Ama sırrını bize söyleyemeyecek maalesef.

Tanju'yla şarkılar üzerine birlikte mi kafa yoruyordunuz?

Tabii, tabii... Şarkıları zaten büyük ölçüde belirlemiştik çalışırken. Çoğu, Tanju'nun yaptığı kabaca bir altyapı üzerine benim söylediğim, sonra onun tekrar üzerinde eklemeler yaptığı parçalar. O sırada çeşitli sesler deniyorsun, bağırıp çağırıyorsun, şarkı söylemek oldukça yaratıcı bir süreç. Tanju tabii çok titizdi, beğenmediği şeyler oluyordu. Benim de onun yaptıklarından beğenmediğim oluyordu. Başlarda çok hazır sesler kullanıyordun, bunu istemediğimi kendisine söyledim, hep "ne kadar çababiliriz" diye konuştuk aramızda. Piyasaya oynamakla kendi kafana göre takılmak arasında nasıl bir denge kurarsın diye çok tartıştık. Kırk yılın başında kendim için bir şey yapıyorum, onda da bari piyasaya düşünmeyeyim dedim. Tanju "ne yapacaksın ki" diyordu, "eninde sonunda bir pop albümü olacak". Rock yapıyoruz diyen müzisyenlerin de çoğunun pop yaptığına inanıyordun. Ben de zaten çok deneysel kaşınmalar içinde olayım demedim, ama nereye kadar gideceğim onu da zorlamak istedim. Şimdi belki daha da cesur olunabilirdi diye düşünüyorum. Hiç olmazsa şarkıları söylerken her türlü tuhaf sesi çıkarma özgürlüğümü kullandım. Sükünetsiz söyledim belki bir tavır olarak. Türkiye'de pek tercih edilmeyen, tımkar içinde "anti-şarkıcı" bir tavır bu.

Bilinçli olarak böyle anti-şarkıcı bir tavır mı benimsedin albümün genelinde?

Evet, vokallerin ön planda olmamasını, müziğin bir bütün olarak ilerlemesini tercih ediyorum.

Vokaller bazen sözlerin anlaşılması pahasına müziğin içinde eriyip gidiyor.

Vokalin biraz müziğin içinden çıkmasını, müziğin içine gömülü olma-

şu var. Şarkı söylemek, bütün bunların bana hissettirdiği şeylerin beni çalması gibi bir şey.

Tanju'yla stüdyoda böyle kavramsal düzeyde tartışmalar mı yapıyor-dunuz?

Bazen derdimi teknik bir şekilde anlatmam gerekiyordu, beceremiyordum. "Ölümlü yaşam arasındaki savaşı ya da ölümü kavramayı, yeniden hayata bağlanmayı anlatma-

albümünü yayınlamış, bir tek ben kalmışım. Yıllarca dalga geçti benimle. (gülüyor)

O maketten "İssiz"a İntikal eden şarkılar var mı?

"Beyaz Gece", "Terk Edilmiş Kent" ve "Öyle Açtım ki" ilk makette de yer alan şarkılardı. "Terk Edilmiş Kent" benim tarihimde çok mühim ve sevdiğim bir şarkıdır.

"Terk edilmiş kentin pazarı kurul-

minde oradaydım. Düşünecek çok vaktim vardı, kendi kendimle kaldığım bir zamandı, Levon ve kızımız Talya'yla birlikteydik. İnsanların yerlerinden edilmesinin, bir yere yeni göçler olmasının tetiklediği hisler bunlar. Yalnız Kıbrıs'a özgü bir şey değil tabii. Birileri yerlerinden sürülüyor, onları sürenler ya da sürenlerin oraya yerleştirdiği insanlar, sürülenlerin can havliyle kaçarken geride bıraktığı şeylere bambaşka şekilde yaklaşıyor. Bu tartışmalı toprakların çok tuhaf bir müziği, çok tuhaf bir sözü, çok tuhaf bir kokusu var.

Şarkıya "konuş Akdeniz konuş / söylenmedik çok şey var" dizelerini Ümit Kıvanç eklemiş.

Ümit bana "orada ne yazdıysan gönder, ben burada hale yola sokarım" diye haber yollamıştı. Sahiden yolladım. Ümit'le epey mektuplaşmamız vardır. Bu sözleri Ayşe besteliyor, bana haber veriyor, ben Dome otelinin lobisine sözleştiğimiz saatte gidiyorum, telefonda besteleri dinliyorum. Böyle bir dö-

DERDİMİ TEKNİK BİR ŞEKİLDE ANLATMAYI BECEREMİYORDUM. "ÖLÜMLE YAŞAM ARASINDAKİ SAVAŞIN MÜZİKAL İFADESİ NE OLABİLİR?" BÖYLE TUHAF CÜMLELER KURMUŞ OLABİLİRİM.

sını seviyorum.

Çok farklı kültürlerin halk şarkılarını söylemiş olmanın, kendi müziğini yapmada nasıl bir etkisi var?

Büyük etkisi var. Şansonlar da söyledim, türküler de söyledim, farklı ırtıklar çıkardım, söyleyemediklerimi de dinledim, saygıyla, dikkatle dinledim. Ama doğrudan bir etkilenme yok. "İssiz"da mesela bir Balkan şarkılan albümü yapalım gibi bir niyetimiz olmadı hiç. Bu albümde, muhtemelen sakın denebilecek bir söyleyişim olduğunu düşünüyorum, şarkıcı gibi olmayan. "Şarkıcı gibi" derken, hani insan bazen sesini çok beğenir. Bende daha içe dönük bir şarkı söyleme tutumu var, kendi kendine mırıldanır gibi, bir de tabii alttaki duyguyu ve sözü bir takım seslerle vermek, onlarla seslerden bir evren yaratmak. Öndeki vokalle arkadaki sesler ve enstrümanlar arasındaki gerilime dayanan bir şarkı söyleme tarzı. Beste de de düzenlemelerde de bu anlayışın etkisi var. Sözler de beni çok yönlendirdi bu albümde.

Müzeyyen Senar'ın çok güzel bir sözü var: "Ben şarkı söylemem, güfteyi anlatırım" diyor.

Çok doğru, böyle olması lâzım. Bu şarkının meselesi ne, bu şarkı ne anlatıyor, oraya koyacağın her ses, çalgıcısından düzenlemecisine, şarkıcıya kadar herkesin katkısı, o işin ruhuna uygun olmalı. Bugüne kadar ne yaptıysam, bu albümde hepsinden bir dokunuş olduğunu düşünüyorum. Şarkının istediği gibi söylemek! Diyelim ki sesimi enstrüman gibi kullandığım yerlerde, belki Balkan tarzından öğrendiğim şeyler vardır. Yoik diye bir şey var. Şarkı söylemek değil de, sesle olmak, sesle anlatmak. Bunu kuzeyde, Samiler yapıyor. Birger Gesthuisen benim müziğimi çok beslemiş bir insandır. Bana bir sürü yoik kaydı getmişti. Adam bir ağacın karşısına gidip, sesle ve bir takım sözcüklerle o ağacı anlatan bir yoik söylüyor. İçinden gelen sesi söylemek, sesle bir küçük bestecik yapmak! Bunun üzerine çok düşündüm. Şarkıda çalınan seslerden aldığım his var, ar-tı, sözü anlatmak istediği bir duy-

nun müzikal ifadesi ne olabilir bir şarkıda?" Böyle tuhaf cümleler kurmuş olabiliyim. (gülüyor)

Albümdeki şarkılarda biraz dolanırım. "Güz Defter"nden başlayalım.

'90'larda Serdar'ın (Ateşer) Murathan Mungan'dan bestelediği ve kendi albümü için düşündüğü bir çalışma. Onun albümünde de gene ben söyleyecektim. Murathan, albümü dinleyince, çok güzel şeyler yazıp yollamış. Feryat fiğan da söylenebilecek bir acı şarkısı bu. Ama acıyla ve sözlerle arama bir mesafe koyup içe dönük bir şekilde söylemem iyi oldu herhalde. Murathan böyle düşünüyor. Herhalde ben birisine "terk edemem hiç kimseyi / sen terk et beni / öldür bırak" diyecek olsaydım, şarkıdaki gibi söyledim. Gerçi gerçek hayatta böyle bir söz söyler miydim, bilmiyorum, ama ağzımdan çıkmayacak sözler yok bu albümde. Buna özellikle dikkat ettim. Belki de bu yüzden pek çok beste önerisi albüme dahil olmadı. Ercüment Ortaçgil'in çok uzun zamandır aklımıza takılan bir bestesi vardı. Gitarla sadece mırıldanarak söylemiş Ercüment, ama o kadar güzel söylemiş ki. Çeşitli arkadaşlar ona söz yazdılar, ama ben biraz kaknemlik yaptım. Parçanın kendisi, yazılan sözleri bana kalırsa üzerinden attı.

Senin bir besteye sonradan yazdığın söz var mı?

"Gecesevası" benim ayrıca yazdığım bir sözdü. Özgür'ün (Salıcı) bestesi üzerine o sözleri yuvarladım. Tanju'nun çok emin olmadığı bir prozodik yapıydı, ama ben ısrar ettim. Özgür'ün de pek içine sinmedi galiba. Bense tam da böyle olmasını istedim. Yurdal'ın (Tokcan) ud çalmasını, Ayşe'nin piyanosunu da ben istedim. Bu albüme aslında Tanju'dan çok önce Ayşe'yle başlamıştık, on yıldan fazla oluyor. Bir maket de hazırladık. O ilk maket çıktığında Birger çok heyecanlandı. O zaman "Boğaziçi'nden Cebelitanık'a" isimli bir program yapıyordu Alman radyosunda, WDR'de. Orada "yakında yayınlanacak albümler" başlığıyla benimle de bir söyleşi yaptı. O programa çıkardığı herkes

du dün".

Tezer (Gökçeoğlu) bu şarkı için "Brechtyen" dedi. "İntegralin integrali bir laf, hiç soyut değil, lafı gediğine koyuyor, son derece Brechtyen" dedi. Ben de anlamaya çalıştım ne anlamış olabileceğini. (gülüyor)

Sendeki karşılığı ne bu güzel imgenin?

Kıbrıs'tayken çıktı. '90-'91 döne-

nenim var. (gülüyor)

Yıllarca birçok grupta ve projede şarkı söyledikten sonra, kendin albümünü çıkartmak istediğin sana nasıl bir his veriyor?

Müzik yapmak nedense solo albüm yapmakla ölçülen bir şey. Ben bir filarmoni orkestrasında enstrüman çalıyor olsam ne olacaktı, albümüm olmadığı için müzisyen sayılmayacak mıydım? Bana "her grubun kadını", "her grubun vokalisti" gibi şeyler çok söylendi. Hiçbir teklifi geri çevirmemişim gibi görüldü, oysa hafifçe geri çevirdiğim teklifler de oldu. Eğer bir gitarist ya da kontrbasçı olsaydım, "her grupta çalıyor" denmezdi.

Zaman içinde senin de takipçilerinin oluştu. Senin katıldığın her proje başka gözle dinleniyordu. Hür FM'in cingilini seslendirmen bile ilgi çekiyordu.

(gülüyor) Evet, Serdar yapmıştı, ben söylemişim.

"Süper Baba" dizişinin şarkısını da mı sen söylemiştin?

"Süper Baba" albümündeki başka parçaları söyledim. O dizide Sevinç Erbulak'ın şarkı sesi olmuştu. Cengiz'le (Onural) iyi bir paslaşmamızdır. Daha bu sabah Cengiz aradı, onun sesiyle uyandım. Bizim camia da insanlar bir albümü sevdiğini de, sevmeyenlerini de kolay söyleyemezler. Cengiz "İssiz"i çok beğenmiş, "icat yapmışsınız" dedi, çok hoşuma gitti, "bir naiflikle bir profesyo-

solo proje olarak kabul edilebilir mesela. Son zamanlarda Onok'la (Bozkurt) birçok yere gittik, Suriye'ye, Girit'e gittik, festivallerde dünya halk şarkıları söyledik. Bunlar yeterince bilinmiyor. Bir bildiğimiz müzisyenler var, bir de bilmediğimiz iyi müzisyenler var. "Müzik ölüyor" dediğimizde, hep dönüp durduğumuz, göz önündeki belli bir alandan bahsediyoruz. Oysa girmediğimiz alanlar çok canlı, o insanlar bir sürü yere gidip geliyorlar, ama tanınmıyorlar. Mesela Göksele'i (Baktağır) ya da Yurdal'ı belli bir kesim tanıyor, fanları var, ama büyük bir kesim adlarını bile duymamış. Enver İbrahim'i çok seversenlerce izledim, neden sonra Yurdal'ın solo albümü geçti elime. Burunum dibindeki bu adamı ben bilmiyorum, ama yurtdışından bir takım adamlar onu izlemek için buraya geliyor! Yurdal gibi insanlar hem Batı tarzı müziğin gödişatını anlayabiliyor, hem de benim ne yazık ki bilmediğim, cahil olduğum kendi müziğimizi, makamları biliyorlar.

Kendi müziğimizi konusunda cahil misin?

Halk müziği korolarında söylemiş olsam da, daha sonra yaptığım işler hep Batı tarzıydı. Kurt Weill şarkılarından tut da Mozaik'e ve hatta başka ülkelerin halk şarkılarına kadar... Kırk bir şekilde türkü söyleyen adamlardan olamadım, belki sesimin daha pürüzsüz olmasıyla il-

Ortak bir şarkı söyleme tecrübesi ne sahip olduğunuzu düşünüyormusun? Nasıl keşletti yollannız?

Brenna bir konserimize geldi, tanıştık, "ben de böyle şeyler söylüyorum" dedi, oturduk, birlikte Pirin yöresinden bir Bulgar türküsü söyledik. Sonra Muammer'in evinde söylemeye devam ettik. Bir şarkıda, benim sesimi düz tutmam gerekiyordu. Altta dem ses denen bir şey vardır, onu tutmak çok keyiflidir. Seni kandırmaya çalışsan oynak sese karşı ayak diriyorsun! Müthiş bir gerilim! Bir de baktık ki oluyor. Devam ettik... Brenna'dan çok şey öğrendim. İkimiz de farklı müzikleri biliyoruz, Brenna özellikle Balkan tarzında kendini çok geliştirmiş. Zamanla hayatımdaki önemli insanlardan oldu. Birlikte şarkı söyleyebilmek, birlikte tınlamak çok özel bir şey. "Ayde Mori"nin sonundaki "Tri Mi Zvezdo" parçasını -onu Nekropsi de kullandı- iki çıplak ses söylüyoruz. O şarkıyı söylerken genellikle birbirimizin elini tutarız, Galiba Bulgar kadınlar da öyle yapıyor. Birbirine çok yakın, birbirini zorlayan sesler çıkartıyorsun. O tınıyı çıkarabilmen için birbirini hem iyi duymak, hem de sevmek gerekir. Müzik yapmak çoğu kez bir aşk, bir esime halidir. Lütfen söylediklerim doğru anlaşılın. (gülüyor) Kendinden geçersen, ama kendine dışarıdan da bakabilirsin. Brenna'yla burada, Gitarcafe'de sadece iki sesle, "Cadi

yanışma söz konusu. Esperantocuların yalancısıyım, Çin'deki olimpiyatlarda görevli hostesler Esperanto öğrenmiş. Ben Esperanto bilmiyorum, ama çok kolay öğrendiğimi biliyorum. Bir sürü roman çevrilmiş, Esperanto söyleyen bir rock grubu da var. Anası babası Esperanto anlaştığı için anadili Esperanto olan çocuklar olduğunu da biliyorum.

Sen galiba yirmi dilde şarkı söylüyorsun...

Sayısı o kadar önemli değil. Balkan dillerini iyi söylüyorum, ama Yunanca'yı iyi söylemediğimi düşünmüyorum. İngilizceyi bir Fransız gibi, Fransızca'yı da bir İngiliz gibi söylüyor olabilirim. O ruhu yakalayabiliyorsam, çok da dert etmiyorum. "Şu dilde mutlaka şarkı söyleyeyim" diye kastımda hiç, şarkı beni yönlendirdi. Şarkının kendisi de başlı başına bir dil. Ama şarkıyı şarkı yapan da dilin, sözün kendisi. O şarkı senin dili anlamaya yarıyor. Mümkün olduğu kadar yumuşak sözcüklerin olduğu, gırtlak seslerinin fazla olmadığı dilleri ve şarkıları seçiyorum. Rusça da söylüyorum, ama mesela Vissotski söyleyemiyorum, çünkü tamamen dil üzerine kurulu; Brel söylemek kadar zor... Ermenicede zorlanabiliyorum bazen, kızım çok dalga geçiyor benimle Ermenice söylediğim zaman. (gülüyor) Bir şarkı söyleyeceksem, o dilde birçok şarkı dinlemeye çalışıyorum. O dilde konuşan insanların arasına giriyorum, dilin melodisini kavramaya çalışıyorum. Her doğan insanın iyi bir kulağı olduğunu düşünüyorum. Müzikal açıdan nasıl sorun yaşıyor, nasıl detone olunuyor, pek anlayamıyorum.

Demlin karşık bir alleden geldiğini söyleyip baba tarafını anlattın. Dahası var mı?

Anneannemin annesi Kafkasya'dan küçükken Saray'a, bir hanım sultana kaçırılmış bir Abhaz kızı. Diğer yandan Kuzey Afrikalı bir hanım Midilli'de, Tiran'dan gelen bir beyle evleniyor, oradan da annemin babası doğuyor. Babamın annesi ise Bulgaristan'dan geliyor... Kızım Talya'ya gelince tabii işler iyice karışıyor. (gülüyor)

Talya şarkı söylüyor. Bu iş ciddiye alıyor mu? Annesinin izinden gidersen yirmi-otuz sene sonra bir kaset yapar.

(gülüyor) Bülent Ortaçgil tribute albümünde Gürol Ağırbaş'ın parçasını, "Günaydın"ı söyledi. Mehmet'in (Gürel) "Cihangir"de Bir Gece"sinde üç yaşındayken vokal yaptı, Ayşe'nin son albümünde korodaydı. Sesimiz de biraz benziyor Talya'yla. Bir takım Balkan şarkılarını birlikte söylüyorsunuz konserlerde. Bilmiyorum ne kadar ciddiye alıyor. Müzik öyle ciddiye alınması gereken bir şey değildir arkadaşlar. (gülüyor)

BENİM DE YAPTIĞIM KUTUP SUMRUSUNUNKİ GİBİ: BİR NEVİ ONUN BEDENİNİ KUŞANIYORUM, BİRÇOK FARKLI ÜLKENİN MÜZİĞİNİ DİNLİYORUM, KUŞBAKİŞİ BİR TUR ATIYORUM.

nellik bulmuş ve özel bir şey çıkmış" dedi. Bu tip yorumlar müzikle ve hayatla ilişkini canlı tutuyor. Galiba Yeni Türkü kayıtlar sırasında, Cengiz'in bana şöyle dediğini hatırlıyorum stüdyoda: "Biraz daha tiz düşün canım." (gülüyor) Büyük bir nezaketle söylüyor. "Detone oluyor sun" demiyor da, böyle diyor. Böyle böyle öğrendim şarkı söylemeyi.

Sevilen bir şarkıcıdan solo albüm çıkarmasını beklemek kötü bir şey mi? Neden tepkiliisin?

Tabii, bunu anlıyorum. Bir şarkıcı albüm yapma noktasındaysa, hep söyleyecek bir şeyleri olmalı diye düşünürüm. Bir Balkan albümü çıkarttığında, şarkıları iyi söyleyen ya da iyi araştırma yapmış olman yeterli olabiliyor. Ama kendi albümünde daha fazlası gerekli, ortaya kendine ait bir şey koymalısın. Benim bunu biraz ağırından aldığım doğru. Solo albüm yapmak zorunda değilim diye düşündüm hep. Albüm bir başka sanatsal çalışma işidir. Bir stüdyo ortamını çalma anlamına geliyor. Oysa albüm dışında da solo çalışmalar oldu. Bir zamanlar Cüneyt'le (Duru) kurduğumuz Pervane

gili. Fazla şehirli bir sesim var sanki. Onu şimdi abuk sabuk sesler çıkararak kırmaya çalışıyorum. Halbuki babam bütün makamları bilir, evde söylerdi. O müziği çok iyi duyabiliyorum, fakat gırtlığıma hükmetme, o nağmeleri yapma konusunda iyi değilim.

Bir Ezginin Günlüğü şarkısında "akşam vakti Incesazda koyulurken şarkılar" demeyi biliyordun ama!

Evet, diyordum, ne var!? (gülüyor) **Sanki bir fasıl ortamında zahmet-sizce üç-beş şarkı attıracakmışın gibi geliyor...**

Bunu kesinlikle isterdim. Yabancı değilim, ama o insanlar o kadar güzel söylüyorlar ki... Sürekli olarak tampere sistemin işleriyle uğraştığın zaman, komaları duymak ve gırtlığında ifade etmen güçleşiyor. Bu sıkıntıyı daha çok dinleyerek atlattım çalışıyorum: Sabite Tur, Zeki Müren, Safiye Ayla, Serap Mutlu Akbulut... Yenilerden Dilek Türkan'ı da çok seviyorum.

"Ayde Mori" albümünde bir ikil gibi takıldığınız Kanadalı Brenna McCrimmon'la ortak bir geçmişe,

ve Kafkasından Şarkılar" başlıklı bir program yaptık. Ben biraz mandolin çaldım, o da saz tınırdattı, bir sürü Balkan şarkısı söyledik. Cadi Brenna'yı, ben de bu işi ondan öğrendiğim için Kalfa'yıydım. (gülüyor) **Neden "İssiz" in kapağında şarkıların ismini Esperanto dilinde yazdın?** Albüm kapaklarında ikinci bir dili, özellikle de İngilizceyi kullanmak farz oldu, ama ben bunu istemedim. Web sitesinde, benim söylediğim bütün dillerde -ki bu Türkiye'de konuşulan birçok dili de kapsıyor- en azından sözlerin açıklamaları olsun istiyorum. Kapakta da Esperanto olsun dedim. Bir ortak dil olsun ki bütün dünya insanları daha kolay anlaşabilsin, bir dil diğeri üstünde, onu yok edecek şekilde hâkim olmasın, dert bu. Bu pratik nedenle bir dil oluşturmaya çalışıyor insanlar. Türkiye'deki Esperantocu oluşumun içinde bir arkadaşım var. Bu insanlar başka bir şeyi mümkün kılmaya, akışı tersine çevirmeye çalışıyor. Konuşulmayan bir dil de değil, artık insanlar sadece Esperanto kulananak bir ülkeden diğerine rahat hareket edebiliyorlar, çünkü bir da-

a →

ATGET, EUGENE

Atget'in objektifinden "Fahişe", Paris, 1920'ler

19. yüzyıl sonunda Baron Haussmann marifetiyle tanınmaz hale getirilerek modernize edilen Paris, 20. yüzyılın hızlı teknik dönüşümlerine de bigane kalmayacaktı. Eugène Atget'nin başta ressamlara eskiz olsun diye para kazanmak için çektiği fotoğraflar, 1927'deki ölümüne kadar şehrin en geniş tarihsel evrakı haline geldi.

e →

ERKE DÖNERGECİ

2006'da "çağın buluşu" olarak ortaya çıktı. Eylemsizlik ilkesini temel alarak geliştirilmiş, enerji dönüştüren bir "devridaim" makinası. Projeyi geliştirenler buluşun "istenen yerde, istenen miktarda sınırsız elektrik üretme yeteneği bulunduğunu, bütün taşıtlarda kullanılabileceğini" açıkladı. Yakıt gerektirmediği için çevreye zarar vermeyen makinanın "küresel ısınmayı durduracağını ve enerji savaşlarını bitireceğini" iddia ettiler. Erke Dönergeci'nin bilimsel ve teknik açıklaması henüz bilinmiyor, ayrıca uluslararası düzeyde tanıtılmış değil. Bilimciler, böyle bir makinanın, "enerjinin sakımı kanunu" gereği mümkün olmadığını söylüyor, "enerjiyi yoktan var eden bir makina geliştirmek imkânsızdır" diyen termodinamik yasalarına işaret ediyor. Şimdilik sansasyonel bir açıklamadan ibaret olan Erke Dönergeci, kamuoyunda merak uyandırmakla kalmadı, çevresinde yarattığı "ulusalci atılcılık" ile de ilgi çekti. İnternet sitesinde "yüzde 100 Türk sermayesi" ile kurulmakla övünen üretici Erke firması, ürünün duyurulduğu basın toplantısında, aralarında eski genelkurmay başkanı İsmail Hakkı Karadayı'nın da bulunduğu emekli generaller ve eski Yargıtay cumhuriyet başsavcısı Vural Savaş'ın da yer aldığı bir heyet tarafından temsil edildi.

h →

HERZL, THEODOR

21 Temmuz 1906'da, Paris'teki Ecole Militaire'in (Askerî Akademi) avlusunda zayıf ve ciddi yüzü orta yaşlı bir askere Légion d'Honneur nişanı takılıyordu. Bu kişinin adı Alfred Dreyfus'tu. Rütbelerin iade edilmesi töreninde "çok yaşa Dreyfus!" diye çılgınca bağırarak halka yüzbaşının yanıtı "hayır beyler, hayır, çok yaşa Fransa!" oldu. Halbuki yaklaşık 12 yıl önce aynı yerde rütbeleri sökülürken, aynı halk "Yahudilere ölüm", "hainlere ölüm", "Yahuda'ya ölüm" diye haykırıyordu. Bu iki tören arasındaki yıllar sadece Alfred Dreyfus'un değil, tüm Fransa'nın, Avrupa'nın önemli bir dönemini oluşturuyordu. Ancak bu olaydan etkilenen bir kişi daha vardı. Bu kişi, olayı Viyana'da yayınlanan Neue Freie

Presse'in Paris muhabiri olarak izleyen Theodor Herzl'di. Fransa'nın askerî sırlarını Almanlara verdiğinden şüphelenilen Yahudi Yüzbaşı Dreyfus'un, 19-22 Aralık 1894 tarihinde görülen dava sonunda, paranoyak devlet görevlileri ile Yahudi düşmanı basının kışkırttığı ısterik halk yığınlarının baskılarıyla vatana ihanet suçundan ömür boyu hapse mahkûm edilmesini izleyen Herzl, dava boyunca Paris halkının sokaklarda "Yahudilere ölüm!" çığlıklarıyla dolaşmasından çok etkilenerek, 1896'da, politik Siyonizmin manifestosu olan "Yahudi Devleti" adlı kitabını yazmıştı.

Theodor Herzl, 1860'da Macaristan'da doğmuş, 1878'de ailesiyle Viyana'ya göç etmiş, Yahudi Aydınlanması (Haskala) anlayışına bağlı bir hukuk doktoruydu. Haskala'nın esasını, Yahudilerin dinsel ve kültürel aşınıklarının törpülenerek Yahudi olmayan kültürlerin içinde erimesi fikri oluşturuyordu. Nitekim Herzl o tarihe kadar kendini bir Alman yazarı olarak tanımlıyordu. Ancak, kitabının ana fikri, "Yahudilere karşı önyargılar Batı toplumunun içine öylesine işlemiştir ki, bu önyargıları asimilasyon veya entegrasyon yoluyla kırmak mümkün değildir. Anti-semitizm hastalığının tek bir ilacı vardır: O da Yahudilerin kendi devletlerini kurmasıdır" şeklindeydi. Herzl'in projesinin adı Siyonizm'di. "Siyon" eski Kudüs'ün duvarlarının dışındaki tapınak tepesinin adıydı ve Yahudi/Musevi tarihi boyunca Ku-

düs'le eşanlı olarak kullanılmıştı. Dahası, binlerce yıl önce yurtlarından kovulmuş Yahudi halkının Filistin'e dönme arzu ve özlemini sembolize etmişti. Projesindeki dinsel referanslara rağmen, Herzl'in Siyonizmi, dinsel bir proje değil, seküler, siyasî bir projeydi. Herzl, Nordau ve diğer tüm Siyonist önderler, Yahudiliği bir inanç birliği olarak değil, bir ırkın ismi olarak kabul ediyorlardı. Onlara göre Yahudi dini ve Mesih inancı Yahudilerin rehavete kapılmalarna neden oluyor, devletlerini kurmak için çaba göstermelerini engelliyordu.

Nitekim Siyonistlere iki gruptan tepki geldi. Asimilasyoncu Yahudiler, Siyonizmin boş yere düşünman kazanıp rahatlarını bozmaktan başka bir işe yaramayacağını savundular. Pek çok haham ve rabbi ise Yahudiliğin kutsal sembollerinden olan İsrail topraklarının seküler hale getirileceğini ileri sürerek Siyonizmi adeta bir küfür saydı. Ancak daha sonra bazı din adamları, Filistin'de kurulacak bir devletin, Mesih'i beklerken Yahudilik ruhunun ayakta kalması için iyi bir durak olacağını düşünerek Siyonizme destek verince, Siyonizm hem seküler, hem dinsel unsurları etrafında toplamayı başardı. Herzl başkanlığında, 1897'de Basel'de toplanan Birinci Siyonist Kongresi'nde Dünya Siyonist Örgütü kurularak uluslararası çapta örgütlenmenin ilk adımı atıldı ve her yıl yapılan kongrelerle Yahudilere bir yurt arama girişimlerine hız verildi.

1904'te ölen Theodor Herzl'e göre, Avrupa'nın anti-semitikliği, İtilaf Devletleri'nin bir Yahudi devleti kurulmasına önayak olmasında temel itici güç olacaktı. Sonuca bakınca Herzl'in haklı olduğunu kabul etmek gerekiyor...

(Ayşe Hür'ün Taraf'ta yayınlanan "90 Yıldır Kanayan Yara: Filistin" başlıklı yazı dizisinden kısaltarak)

S →

SARISABIR

(Azvay, Aloe, Aloès) Zambakgiller familyasından; 180 kadar türü bulunan ve tropikal bölgelerde yetişen bir bitkidir. Bazen sapsız küçük bitkiler, bazen de dallı budaklı ağaçlar halinde bulunur. Yaprakları kalın ve etil olup rozet şek-

lidir. Çiçekleri yeşilimsi, sarı veya donuk kırmızıdır. Çoğu zaman üç renklidir. Yaprakları kesildiği zaman acı bir su çıkar. "Pankima" denilen bu su hekimlikte kullanılır. Yurdumuzda da bulunur.

Faydası: Kabızlığı giderir. Mide hastalıklarında faydalıdır. Vücutta kuvvetlendirir. Yanıkların sebep olduğu sancılara keser. Sirke ile karıştırılıp saç diplerine sürülürse dökülmelerini önler. Tavsiye edilen miktardan fazla kullanılmamalıdır. Mesane ve rahim hastalıklarından şikâyet edenlerin de kesinlikle kullanılmaması gerekir.

Ayhan Yalçın, "A'dan Z'ye Şifalı Bitkiler, Ev İlaçları-Şifalı Sular Ansiklopedisi"

SOBÇAK, KSENIYA

Rusya'nın meşhur "it-giri", "celebrity"si, Paris Hilton'u. 1981 doğumlu. Kapitalist ekonomiyi hararetle savunan ve ilk demokratik seçimlerde St. Petersburg belediye başkanı seçilen Anataliy Sobçak'ın kızı. Aile, Vladimir Putin'e yakınlığıyla tanınıyor, nitekim kendisi devlet başkanı olmadan önce St. Petersburg belediye başkanı

Sobçak'ın yardımcısıydı...

Çeşitli üniversitelerde Uluslararası İlişkiler bölümlerine girip çıkan, kendini tasarımcı olarak da tanıtan Kseniya Sobçak, bu sezon Türk kızlarının da ayağından düşmeyen renkli lastik çizmelerin promosyonunu iki sene önce Rusya'da yapıyordu. Bir ara uzay turizmi için de adaylar arasında adı geçen Sobçak, asil olarak TNT televizyonundaki "Bir Biz Gözetliyor" muadili "Dom 2" yarışmasının sunuculuğuyla tanındı. Sobçak'ın yarışmacılarla diyalogunda süper zengin saf sanşın rolünü oynadığı program, erotik dozu yüksek görüntüleriyle muhafazakâr çevrelerin büyük tepkisini de topladı.

Aynı Paris Hilton gibi, 2006 yılında kendi namına bir politik harekete girişen, adına "Her Şey Serbest" dediği küçük kampanya uyarınca gençlerin hakları için mücadele etmeleri gerektiği yolunda demeçler veren, Putin'i destekleyip desteklemediği muallakta kalan zengin sanşını zaten bir süre sonra bu işlerden vazgeçti. En son bizim basında da bindiği uçağın pilotunun sarhoş olduğunu iddia ederek olay çıkarması ve şirketin patronunu arayarak pilotu işten attırmasıyla anıldı.

SUMRU

Kutup sumrusu (Sterna paradijsaea)

TONIC

New York'un ünlü avangard caz kulübünü önce birinci elden bir tanıklıkla Seda Binbaşgıl'den dinleyelim. 2003'te Jazz dergisinin otuzuncu sayısını için şu satırları kaleme almış: "(...) New York'ta bizi en çok etkileyen kulüp tartışmasız Tonic oldu. Hani şu Medeski, Martin & Wood'un 2000 yılında piyasaya çıkardığı ilk canlı albümüne ev sahipliği yapmış, üstelik albüme ismini vermiş, New York'un son yıllarda adından en fazla bahsedilen avant-garde jazz kulübü. Kulüp ilk kurulduğunda (1998), o zamanlar kimsenin pek itibar etmediği, değişik etnik kökenlerden gelen işçi sınıfının oturduğu 'Aşağı Manhattan'ın doğusunu (Lower East Side) kesen Norfolk caddesinde bulunuyor. Jazz dergisinin kulüp sahipleriyle geçtiğimiz ay yaptığımız bir söyleşide öğreniyoruz ki, burayı biraz da ucuz olduğu için tercih etmiş genç çift. Ama Tonic gibi kulüplerin, barların, ilginç cafe ve lokantaların da açılmasıyla bu bölgenin giderek SO-

HO gibi 'trendy' olacağı belli. Ama bu konuda henüz endişeye de pek gerek yok. Çünkü bir sokak paralelinde konser öncesinde yemek yediğimiz küçük lokantada tarif sordumuzda, lokanta sahibi Tonic adını ilk defa bizden duyuyor olacaktı. Tonic'in yerini tespit etmekte zorlandık. Çünkü isminin olduğu bir tabela bile göremedik. Ama karanlık sokakta tek bir yerden gelen hafif ışığa doğru yürüyünce sonunda bir baraka görünümündeki Tonic'i bulduk. (...) Duvarlardaki poster ve yazılarda Tonic'te sahneye çıkmış ve çıkacak olan avant-garde jazz müzisyenlerinin isimlerini okudukça, Tonic'i Tonic yapan farklılığın getirdiği sanatçıların özelliğinden kaynaklandığını düşündüm. Kulübü ilk açıldığında, Scott'ların ne avant-garde jazz'a özel bir yakınlıkları ne de bu tarz hakkında fikirleri varmış. Bu nedenle, ilk yaptıkları kendilerine bir nevi 'küratör' bulmak olmuş. İlk küratörleri olan John Zorn iki ay boyunca, haftada yedi gece, tanıdığı beğendiği müzisyenleri kulübe getirmiş. İsmi avant-garde çevresinde ilk kez işte böyle duyurmuş Tonic. Piyaniist Elliot Sharp, gitarist Vernon Reid, perküsyoncu Susie Ibarra, davulcu/besteçi Ikue Mori... (...) Şimdilerde en 'cool' avant-garde kulüplerden biri olarak kendine New York'ta oldukça saygın bir yer edinen Tonic, ilk açıldığında tam bir jazz kulübü bile değilmiş. Bir gece film gösterisi, bir gece şiir gecesi veya

stand-up komedi, başka bir gece ise jazz yapılan bir yemisi. Zamanla gelenlerin de yönlendirmesiyle daha çok jazz çalınan, içinde bir cafe'si de bulunan bir kulüp haline gelmiş. Ama kulüp hakkında beni en uçuran şey, ilk sene içinde bir de kuaför salonu bulunduğunu duymam oldu!" O güzel kulübün yerinde şimdi yellere esiyor. "Kıralar yükseldiği, ama kitlenin aynı kaldığı" gerekçesiyle 2007 nisanında kapısına kilit vuran kulübün veda konserinde John Zorn, Ned Rothenberg, Matthew Shipp, Butch Morris gibi isimler çaldı. Ve elbette Marc Ribot. Ama Ribot, aynı zamanda, Take It To The Bridge kolektifinin de üyesiydi. Kulübün kapanmasını protesto etmek için değil de, avangard müziğe destek ve barınma hakkı için eylem yapan kolektifler, son ana dek kulübün içindeydi, Ribot da gitarını tıngırdatıyordu. Polis'in "oyalanırlar haneyle tecavüz etmiş sayılır" ihtarına ters cevap veren Ribot ve arkadaşı Rebecca Moore alkışlar arasında derdest edildi ve karakola götürüldü, birkaç saat sonra serbest bırakıldılar.

TORINO KEFENİ

Kimi Hıristiyanların Hırka-ı Şerif muamelesi çektiği keten kumaş. Gerçekten de işkenceden geçmiş bir adamın suretinin görüldüğü kumaşın çamıha gerildikten hemen sonra İsa'nın sanıldığı kumaş olduğu, suretinin önden ve arkadan kumaşa işlendiği sanılıyor. İlk 14. yüzyılda Fransa'da sergilendi, 1500'lerin sonunda İtalya'ya götürüldü, o zamandan beri Torino'da, Vaftizci Yahya Katedrali'nde saklanıyor, uzun aralıklarla sergileniyor, festivalleri düzenleniyor. Birçok mümin Hıristiyanı Torino'ya çeken bu keten kefen, büyük tartışmalara da konu oldu. Sahte olduğu, hatta Leonardo da Vinci'nin elinden çıktığı iddiaları üzerine 1988 yılında üç farklı bilim ekibinin işbirliğiyle karbon testine tâbi tutuldu ve yaşı 14. yüzyıla sabitlendi. Yine de kilise kefeni sahiplenmekten vazgeçmedi, kefenin bir yangın esnasında fazlasıyla karbon yediği iddiası bile ortaya atıldı. Geçen sene bu sefer Oxford Üniversitesi'nden bir ekip farklı olduğunu iddia ettikleri bir yöntemle kefeni incelemeye aldı ve ewelki araştırmanın yanlış olabileceği, bu bezin çok daha eski bir tarihe ait olduğu yönünde bir açıklama yaptı. Ancak tahliller, kumaşa kan zannedilen lekelere boyaya olduğunu da ortaya koydu.

Kimi zaman şehrin karmaşasında
boğulur gibi oluyor bu ses, diye
açıklamaya çalıştım sonra ona;
bir yerlere takılıp kalır, bir şeylerin
altında ezilir, iyice kısılır, hatta
büsbütün kaybolur gibi oluyor ama,
ben işitiyorum... Rüzgâr gibi mi,
dedi. Rüzgâr gibi, dedim. Başını sol
omzuna yatırıp eğri eğri baktı;
bu ses senin içinden geliyor
olmasın? Hayır, dedim.

"Bin Hüzünlü Haz", Hasan Ali Toptaş
Resim: Tuncer Erdem (Tindersticks)

